

การพัฒนาชุดฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิต
สาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษาดุขุฎิบัณฑิต สาขาวิชาการอุดมศึกษา
ธันวาคม 2559

การพัฒนาชุดฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิต
สาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ปริญญานิพนธ์
ของ
อนุสิทธิ์ ตั้งคณานุรักษ์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษาดุขฎีบัณฑิต สาขาวิชาการอุดมศึกษา
ธันวาคม 2559
ลิขสิทธ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การพัฒนาชุดฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิต
สาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษาดุขุฎิบัณฑิต สาขาวิชาการอุดมศึกษา
ธันวาคม 2559

อนุสิทธิ์ ตั้งคณากุลชัย. (2559). การพัฒนาชุดฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง
ของนิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ปรินท์อานินท์ กศ.ด.

(การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

คณะกรรมการควบคุม: อาจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ โปณะทอง อาจารย์ ดร.จรรวณ สกุลคู

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาชุดฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โดยมีจุดประสงค์เฉพาะคือ 1) เพื่อศึกษาองค์ประกอบของการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ 2) เพื่อสร้างชุดฝึกอบรม และ 3) เพื่อศึกษาประสิทธิภาพและประสิทธิผลของชุดฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตร ศาสตร์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ 1) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาองค์ ประกอบการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองเป็นนิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา ปีการศึกษา 2558 จำนวน 372 คน และ 2) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาประสิทธิภาพและประสิทธิผลของชุดฝึกอบรมเป็นนิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา ชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แบบสอบถามการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง 2) แบบประเมินผลสัมฤทธิ์ และ 3) แบบประเมินความพึงพอใจต่อชุดฝึกอบรมและการฝึกอบรม วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน และการทดสอบ t (Dependent sample t – test)

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พบว่า โมเดลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองมี 6 องค์ประกอบได้แก่ การมีความคิดริเริ่มในการเรียนรู้ ความต้องการและเป้า หมายในการเรียนรู้การวางแผนการเรียนรู้ การประเมินผลการเรียนรู้ การรู้จักแหล่งการเรียนรู้ และการมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ มีความเหมาะสมกับข้อมูลเชิงประจักษ์ มีน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานอยู่ในเกณฑ์สูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสามารถใช้อัตราองค์ประกอบของการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ได้

2. ชุดฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มีองค์ประกอบ 6 ประการได้แก่ 1) ปัญหาและความจำเป็นของชุดฝึกอบรม 2) ความมุ่งหมายของชุดฝึกอบรม 3) แนวคิดและทฤษฎีพื้นฐานของชุดฝึกอบรม 4) โครงสร้างเนื้อหาสาระของชุดฝึกอบรม 5) วิธีดำเนินการฝึกอบรม และ 6) การวัดและประเมินผลชุดฝึกอบรม

3. ชุดฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีความเหมาะสมในระดับมาก ถึงมากที่สุด โดยพิจารณาจากการประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลของชุดฝึกอบรม ได้แก่ 1) ประเมินเอกสารชุดฝึกอบรม พบว่าชุดฝึกอบรมมีความเหมาะสมในระดับมากและมีความสอดคล้องมากกว่าร้อยละ 80 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด 2) ประเมินประสิทธิผลของชุดฝึกอบรม พบว่า หลังการฝึกอบรมโดยใช้ชุดฝึก อบรมที่สร้างขึ้น นิสิตที่เข้ารับการฝึกอบรมมีค่าคะแนนเฉลี่ยการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง สูงกว่าก่อนการฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ประเมินการใช้ชุดฝึกอบรม พบว่า นิสิตสาขา วิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ที่เข้ารับการฝึกอบรมมีความพึงพอใจต่อการฝึกอบรมและชุดฝึกอบรมโดยรวมอยู่ในระดับมาก

DEVELOPMENT OF A TRAINING PROGRAM TO ENHANCE SELF-DIRECTED
LEARNING OF BUSINESS STUDENTS KASETSART UNIVERSITY

AN ABSTRACT
BY
ANUSIT TANGKANANUKULCHAI

Presented in partial fulfillment of the requirements for the
Doctor of Education degree in Higher Education
at Srinakharinwirot University

December 2016

Anusit Tangkananukulchai. (2016). *Development of a Training Program to Enhance Self-Directed Learning among Business Students at Kasetsart University*. Dissertation, Ed.D. (Higher Education). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor Committee: Dr. Chakrit Ponathong, Dr. Jaruwan Skulkhu.

The purposes of this study were to develop a training program for enhancing self-directed learning among Kasetsart University Business students. The specific objectives were: 1) to study self-directed learning components of business studies; 2) to create a training program to enhance self-directed learning; 3) to validate the efficacy and effectiveness of the training program. The subjects were students at Kasetsart University Business School, Sriracha campus. The first group of three hundred and seventy two were selected by stratified random sampling to participate in self-directed learning component study and the second group of thirty first year students to participate in the program validation process. The instruments used to collect data were 1) self-directed learning questionnaires, 2) achievement tests and 3) satisfaction assessments of the training program questionnaires. The statistical methods used for analyzing the data included percentage, mean, standard deviation, confirmatory factor and dependent sample t-test.

The results were as follows:

1. The confirmatory factor analysis significantly confirmed that the model of self-directed learning function could be divided into six factors: initiative learning, needs and goal attainment, learning plan, learning evaluation, learning resources and learning attitude. These six factors had high loading at a .05 level of significance and could be used to measure the self-directed learning of business students.

2. The self-directed learning program consisted of six aspects, backgrounds, the purpose of the training program, the conceptual framework of the program, the contents, training procedures, and measurement and evaluation methodology.

3. The self-directed learning program developed by Kasetsart University Business School was highly appropriate. Based on the evaluation of the training program, the most effective in the following areas: 1) The training program, which was appropriate and consistent; 2) Student achievement levels, which showed significantly higher scores after participation in the training program at the statistically significant .05 level; and 3) The level of student satisfaction with the implementation of the training program, which was at a high level.

ปริญญานิพนธ์

เรื่อง

การพัฒนาชุดฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง
ของนิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ของ

นายอนสุสิทธิ์ ตั้งคณานุกุลชัย

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษาดุขฎีบัณฑิต สาขาวิชาการอุดมศึกษา
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายแพทย์จักรชัย เอกปัญญาสกุล)
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.2559

อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ คณะกรรมการสอบปากเปล่า

.....ที่ปรึกษาหลัก ประธาน
(อาจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ โปณะทอง) (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิพัฒน์ นนทนาธรณ์)

.....ที่ปรึกษาร่วม กรรมการ
(อาจารย์ ดร.จารุวรรณ สกุลคู) (อาจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ โปณะทอง)

.....กรรมการ
(อาจารย์ ดร.จารุวรรณ สกุลคู)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จตุพล ยงศร)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาของ อาจารย์ ดร.จารุวรรณ สกุลคู และ อาจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ โปณะทอง อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษา ตรวจสอบ แก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ให้คำแนะนำในการศึกษาวิจัยตั้งแต่ต้นจนสำเร็จสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิพัฒน์ นนทนาธรณ์ ที่กรุณาเป็นประธาน คณะกรรมการสอบปริญญานิพนธ์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จตุพล ยงศรี ที่กรุณาเป็นคณะกรรมการสอบปริญญานิพนธ์ และให้คำแนะนำที่ทำให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.ราชันย์ บุญธิมา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เทียนทอง ทองพันธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พงษ์เทพ จันทสุวรรณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ ปิติปัญญา อาจารย์ ดร.นปกรณ์ กลิ่นทอง ดร.จิรวัฒน์ วีรังกร ที่กรุณาให้คำแนะนำอันทรงคุณค่ายิ่งในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิและเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือในการวิจัยและการตรวจสอบคุณภาพของชุดฝึกอบรมในการทำปริญญานิพนธ์ในครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ เต็มศักดิ์ สุขวิบูลย์ คณบดีคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา รวมทั้งคณาจารย์และเจ้าหน้าที่ ที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์สถานที่ในการเก็บรวบรวมข้อมูลและดำเนินการวิจัย ประสานงานและช่วยเหลือในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ รวมทั้งขอขอบคุณนิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการทุกคนที่สละเวลาให้ความร่วมมือในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ในสาขาวิชาการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้อันทรงคุณค่าแก่ผู้วิจัย และขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.สมสรณุก์ วงษ์อยู่น้อย กรรมการบริหารหลักสูตรการอุดมศึกษา ที่เมตตากรุณาต่อผู้วิจัยจนทำให้เกิดปริญญานิพนธ์ฉบับนี้

ขอขอบคุณ คุณวิชัย วิศวกุลวานิช และคุณณัฐพล แนวจำปา นิสิตสาขาวิชาการอุดมศึกษา กัลยาณมิตรที่สนับสนุน ช่วยเหลือ แนะนำและให้กำลังใจ รวมทั้งเพื่อนๆ นิสิตในสาขาวิชาการอุดมศึกษาทุกท่านที่ให้กำลังใจที่ดีเสมอมา

ขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา และขอบคุณครอบครัว ที่คอยห่วงใย ดูแล ให้กำลังใจ และสนับสนุนในทุกๆ ด้านตลอดมา เพื่อให้ผู้วิจัยสร้างงานวิจัยฉบับนี้จนสำเร็จด้วยดี

อนุสิทธิ์ ตั้งคณานุกุลชัย

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	6
ความสำคัญของการวิจัย.....	7
ขอบเขตของการวิจัย.....	7
สมมุติฐานการวิจัย.....	8
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	8
กรอบแนวคิดการวิจัย.....	11
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	12
แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง.....	12
แนวคิดเกี่ยวกับชุดฝึกอบรมและการพัฒนาชุดฝึกอบรม.....	60
บริบทของคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา.....	73
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	77
ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบของการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของ นิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.....	77
ขั้นตอนที่ 2 การสร้างชุดฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำ ตนเองของนิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.....	83
ขั้นตอนที่ 3 การศึกษาประสิทธิภาพและประสิทธิผลของชุดฝึกอบรม เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตสาขาวิชาบริหาร ธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.....	87
ขั้นตอนที่ 4 การปรับปรุงแก้ไขชุดฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ ด้วยการนำตนเองของนิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์.....	92
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	93
การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	94

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	124
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	124
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	124
วิธีดำเนินการวิจัย.....	125
สรุปผลการวิจัย.....	126
อภิปรายผลการวิจัย.....	128
ข้อเสนอแนะ.....	135
บรรณานุกรม.....	138
ภาคผนวก.....	157
ภาคผนวก ก.....	158
ภาคผนวก ข.....	160
ภาคผนวก ค.....	169
ภาคผนวก ง.....	181
ภาคผนวก จ.....	180
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	245

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงการวิเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของการเรียนรู้ ด้วยการนำตนเอง.....	57
2 แสดงผลสรุปแนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของการเรียนรู้ด้วย การนำตนเอง.....	58
3 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสาขาวิชาและชั้นปี..	78
4 แสดงแผนการทดลอง.....	88
5 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาองค์ประกอบ การเรียนรู้ด้วยการตนเองของนิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.....	95
6 แสดงค่า Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.....	95
7 แสดงค่าไอเกน ร้อยละของความแปรปรวน และร้อยละสะสมของ ความแปรปรวนแต่ละองค์ประกอบ.....	96
8 แสดงจำนวนตัวชี้วัดองค์ประกอบการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง.....	97
9 แสดงค่าน้ำหนักตัวชี้วัดการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองในองค์ประกอบที่ 1 ความคิดริเริ่มในการเรียนรู้.....	98
10 แสดงค่าน้ำหนักตัวชี้วัดการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองในองค์ประกอบที่ 2 ความต้องการและเป้าหมายในการเรียนรู้.....	99
11 แสดงค่าน้ำหนักตัวชี้วัดการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองในองค์ประกอบที่ 3 การวางแผนในการเรียนรู้.....	100
12 แสดงค่าน้ำหนักตัวชี้วัดการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองในองค์ประกอบที่ 4 การประเมินผลการเรียนรู้.....	101
13 แสดงค่าน้ำหนักตัวชี้วัดการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองในองค์ประกอบที่ 5 การรู้จักแหล่งการเรียนรู้.....	102
14 แสดงค่าน้ำหนักตัวชี้วัดการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองในองค์ประกอบที่ 6 การมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้.....	103
15 แสดงการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของกลุ่มตัวแปรสังเกตได้.....	104
16 แสดงค่าสหสัมพันธ์ขององค์ประกอบการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง.....	105
17 แสดงค่าดัชนีที่ใช้ในการตรวจสอบความสอดคล้องและความกลมกลืน ของตัวแบบกับข้อมูลเชิงประจักษ์ขององค์ประกอบเชิงยืนยันองค์ ประกอบการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง.....	109

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
18 แสดงผลการประมาณค่าการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันองค์ประกอบการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง.....	109
19 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประเมินความเหมาะสมของ(ร่าง)ชุดฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.....	112
20 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประเมินความเหมาะสมโดยรวมของ(ร่าง)ชุดฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.....	115
21 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประเมินความเหมาะสมโดยรวมของ(ร่าง) ชุดฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.....	116
22 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างของการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ก่อนและหลังการฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง.....	119
23 แสดงค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพึงพอใจของนิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ต่อชุดฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองเป็นรายข้อ.....	120

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	11
2 รูปแบบลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองโดยเน้นความรับผิดชอบ ส่วนบุคคลหรือ PRO Model.....	22
3 ความแตกต่างระหว่างการเรียนรู้ความสามารถของตนและความคาดหวัง ผลที่จะเกิดขึ้น.....	50
4 องค์ประกอบเชิงยืนยันองค์ประกอบการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ครั้งแรก.....	107
5 องค์ประกอบเชิงยืนยันองค์ประกอบการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ครั้งสุดท้าย.....	108

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาในประเทศไทยมีการปรับเปลี่ยนอย่างต่อเนื่องทั้งในเชิงปริมาณ คุณภาพ และรูปแบบการบริหารจัดการ การประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มีผลให้สถาบันอุดมศึกษา มีการปฏิรูปการศึกษาโดยการพัฒนาเนื้อหาสาระ และกระบวนการเรียนการสอนให้ทันต่อสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง ความทันสมัยทางเทคโนโลยีสารสนเทศ สารของหลักสูตร ทั้งที่เป็นวิชาการ และวิชาชีพ ต้องมุ่งพัฒนาคนให้มีความสมดุล ทั้งด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ ความดีงาม และความรับผิดชอบต่อสังคม โดยหลักสูตรระดับอุดมศึกษา ยังมีความมุ่งหมายเฉพาะที่จะพัฒนาวิชาการ วิชาชีพขั้นสูงและการค้นคว้า วิจัย เพื่อพัฒนาองค์ความรู้และพัฒนาสังคม (มาตรา 28) ในปี พ.ศ. 2549 คณะกรรมการการอุดมศึกษา ได้ประกาศมาตรฐานการอุดมศึกษา ในมาตรฐานด้านคุณภาพบัณฑิต โดยกำหนดว่า บัณฑิตระดับอุดมศึกษาเป็นผู้มีความรู้ มีคุณธรรม จริยธรรม มีความสามารถในการเรียนรู้ และพัฒนาตนเอง สามารถประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อการดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุขทั้งทางร่างกายและจิตใจ มีความสำนึกและความรับผิดชอบต่อในฐานะพลเมืองและพลโลก (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. 2553: 1) มีการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรและแนวทางการบริหารเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพและมาตรฐาน โดยมุ่งเน้นการผลิตบัณฑิตมีความรอบรู้ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้เหมาะสม มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์และสังเคราะห์อย่างเป็นระบบ หมั่นแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และสามารถติดต่อสื่อสารกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี รวมทั้งให้เป็นผู้มีคุณธรรมและจริยธรรม (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. 2553: 12) ต่อมาได้มีการกำหนดกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ โดยกำหนดคุณภาพของบัณฑิตทุกระดับคุณวุฒิและสาขา ต้องเป็นไปตามผลการเรียนรู้ที่คณะกรรมการการอุดมศึกษา กำหนดทั้ง 5 ด้าน ประกอบด้วย ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านความรู้ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. 2555)

ไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2546: 29-30) ได้เสนอแนวคิดอุดมศึกษาไทยในอนาคตว่า อุดมศึกษาควรเป็นการสร้างการพัฒนาแนวคิดอะไรใหม่ๆ มีลักษณะการสอนที่สร้างสรรค์ ควรเป็นอุดมศึกษาที่มีผลงาน (Productive Higher Education) มีบัณฑิตที่จบอย่างมีความหมาย มีคุณค่า จากแนวคิดดังกล่าว รุ่งฟ้า กิติญาณสุนต์ (2552: 147-148) ได้เสนอว่า สถาบันอุดมศึกษาต่างๆ ต้องปรับตัวเอง ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาหลักสูตร การบริหารจัดการ ตลอดจนพัฒนาารูปแบบการเรียนการสอนให้

บัณฑิตมีคุณภาพ มีปัญญาและความสามารถในการแข่งขัน และประกอบกับแนวโน้มการพัฒนาสู่เศรษฐกิจยุคใหม่ของสังคมโลกที่เป็นเศรษฐกิจฐานความรู้ (Knowledge – Based Economy : KBE) ซึ่งมีการใช้ความรู้และนวัตกรรมเป็นปัจจัยหลักในการผลิตและพัฒนาเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของแต่ละประเทศ การพัฒนาความรู้และการเรียนรู้จึงเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดในการพัฒนาปัจเจกบุคคลให้เป็นทุนและกำลังคน สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ จะสร้างโอกาสให้คนไทยทุกคนมีการเรียนรู้ตลอดชีวิต ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้ก้าวทันกับโลกยุคข้อมูลข่าวสารและวิทยาการสมัยใหม่ มีการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ให้ทุกองค์กรและทุกส่วนในสังคม มีความใฝ่รู้และพร้อมที่จะเรียนรู้อยู่เสมอ แต่เมื่อพิจารณาสภาพการจัดการศึกษาในปัจจุบันเห็นได้ว่า การจัดการเรียนการสอนยังไม่ได้เน้นให้ผู้เรียนได้พัฒนากระบวนการคิดวิเคราะห์ หรือแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ผู้เรียนยังเคยชินกับการรับความรู้จากการบรรยายในห้องเรียน ทศน์ศรี เสมิณเพชร (2556: 63-64) ได้กล่าวว่า โลกยุคศตวรรษที่ 21 เป็นช่วงเวลาเปลี่ยนผ่านที่ผู้เรียนต้องก้าวเข้าสู่ยุคสังคมผู้แห่งการเรียนรู้ ซึ่งมีองค์ประกอบสำคัญที่เกี่ยวข้องอย่างหลากหลายในการพัฒนาตนเองให้เป็นผู้มีความรอบรู้ สามารถนำตนเอง แก้ปัญหาและทำงานเป็นทีมได้ ดังนั้น การปฏิรูปการศึกษา จำเป็นต้องคำนึงถึงทักษะสำคัญที่ผู้เรียนต้องมี คือ ความสามารถในการปรับตัว (Adaptability) ความสามารถในการสื่อสารขั้นสูงและทักษะทางสังคม (Complex Communication / Social Skills) ทักษะการแก้ปัญหาที่ไม่เคยเผชิญมาก่อน (Non – routine Problem Solving Skills) ความสามารถบริหารจัดการตนเอง และการพัฒนาตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ (Self – Management / Self – Development) และ การคิดอย่างมีระบบ (System Thinking) ดังนั้นแนวทางการจัดการศึกษาจึงต้องปรับเปลี่ยนด้วยกระบวนการทัศน์ใหม่ คือ เปลี่ยนรูปแบบการเรียนรู้จากการให้ครู อาจารย์ เป็นผู้สอน เน้นไปที่ผู้เรียนเรียนรู้แบบนำตนเอง สอดคล้องกับ ไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2557: 103-104) ที่กล่าวว่า ผู้ที่จะประสบความสำเร็จสามารถดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างสง่างาม ต้องเป็นคนที่มีความสามารถสร้างสรรค์ มีความรอบรู้ที่ไม่ใช่แค่ความฉลาด ต้องคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น ต้องสามารถสร้างกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเองได้ การเรียนรู้เป็นกระบวนการเฉพาะบุคคลของผู้เรียนแต่ละคน ความสำนึกและความพร้อมของผู้เรียนจึงเป็นปัจจัยสำคัญ การเรียนรู้ที่แท้จริงจึงเป็นกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเอง การสอนเป็นกระบวนการสำคัญเพื่อช่วยให้เกิดการเรียนรู้ ผู้เรียนในระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษา อยู่ในวัยที่กำลังปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงทั้งความเชื่อ ทศนคติและค่านิยมต่างๆ การเรียนการสอนจึงควรมีลักษณะให้ผู้เรียนได้เลือก ได้ทดลอง ได้สัมผัสกับแนวคิดค่านิยม และแบบแผนพฤติกรรมแบบต่างๆ ให้ผู้เรียนได้ทดสอบประเมินค่า และตัดสินใจเลือกด้วยตนเอง

วิทยากร เชียงกุล. (2549: 67-72) กล่าวว่า ผู้ที่จะเรียนรู้และใช้ความรู้ที่ใช้งานได้ดี คือ ผู้ที่เรียนรู้แบบมีแรงจูงใจ อยากรู้ อยากเห็น รักการอ่าน ค้นคว้าอ่านเอง วิจัยเอง คิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ ประยุกต์ใช้ด้วยตัวเอง การรู้จักตัวเอง ตระหนักถึงตัวเอง ควบคู่ไปกับการศึกษาเรียนรู้เรื่องรอบตัวที่อยู่ภายนอก จะทำให้ศึกษาและเรียนรู้เรื่องต่างๆ ที่เข้ามาสัมพันธ์กับตัวเองได้อย่างรอบด้าน กระฉ่างชัด สอดคล้องกับความเห็นของ วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2544: 24) ที่กล่าวว่าผู้สอนจะต้องชี้แนะให้ผู้เรียน เรียนรู้วิธีการที่จะได้ความรู้มา ด้วยการที่เรียนรู้ด้วยการนำ

ตนเอง (Self-directed learning) และรู้กระบวนการที่จะแสวงหาความรู้ในรูปแบบต่างๆ เนื่องจากเมื่อผู้เรียนรู้วิธีการแล้วก็จะสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองได้ โดยเฉพาะในยุคข้อมูลข่าวสารที่มีอยู่รอบๆ ตัวของผู้เรียน จึงจำเป็นที่จะแนะแนวทางผู้เรียนว่า ควรจะมีวิธีแสวงหาความรู้และรับความรู้มาได้อย่างไร จากการศึกษาของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา พบว่า นักศึกษาในระดับอุดมศึกษาขาดแรงจูงใจใฝ่รู้ ขาดความรอบรู้และแสวงหาความรู้ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2552: 17-23) นอกจากนี้ ภาคเอกชนยังระบุชัดเจนถึงความอ่อนด้อยของนักศึกษาทางด้านวิชาการและทักษะอื่นๆ ได้แก่ การเขียน การพูด ความคิด การแก้ปัญหา และการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง (สำนักนโยบายและแผนอุดมศึกษา. 2552:43) สถาบันอุดมศึกษาต้องหันมาให้ความสำคัญกับการสร้างผู้เรียนที่รักการเรียนรู้ใฝ่รู้ และสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง เพื่อการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต และควรริเริ่มดำเนิน การกับนิสิตชั้นปีแรกๆ เพื่อให้ได้สัมผัสกับวิธีการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้นิสิตได้พัฒนาตนเองไปในทิศทางที่ควรจะเป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้ตั้งแต่เริ่มการเรียนในมหาวิทยาลัย (บุญศิริ อนันตเศรษฐ. 2544: 4-6) เช่นเดียวกับที่มหาวิทยาลัยการจัดการแห่งสิงคโปร์ (Singapore Management University : SMU) ซึ่งเป็นสถาบันที่มีชื่อเสียงได้รับการยอมรับในระดับสากล ได้แนะนำว่าการที่จะประสบความสำเร็จในการศึกษานั้น นักศึกษาควรพัฒนาทักษะในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองตั้งแต่ปีแรกในมหาวิทยาลัย (Singapore Management University. 2014: Online)

การเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง (Self-directed learning) เป็นกระบวนการซึ่งบุคคลริเริ่มการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยอาจได้รับหรือไม่ได้รับความช่วยเหลือจากบุคคลอื่นๆ วิเคราะห์ความต้องการและกำหนดเป้าหมายในการเรียนรู้ของตนเอง แสวงหาแหล่งทรัพยากร กำหนดวิธีการเรียนรู้และประเมินผลการเรียนรู้ด้วยตนเองได้ (Knowles, 1975: 18) ลักษณะเด่นของการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง คือ เป็นการเรียนรู้ที่ยอมรับสภาพความแตกต่างของบุคคลว่ามีศักยภาพ สามารถที่จะเรียนรู้สิ่งต่างๆ ได้ด้วยตนเอง เป็นการตอบสนองความต้องการและความสนใจของผู้เรียนเพื่อที่จะสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาได้อย่างมีความสุขและเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นตลอดชีวิต จึงมีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้ในสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา (กาญจนา จันท์ประเสริฐ. 2556: 27-28) กูกิลิเอลมินิ (ชัยฤทธิ์ โพธิสุวรรณ. 2547: 23-25; อ้างอิงจาก Guglielmino. 1977) ให้ความสนใจการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองในแง่ที่บุคคลคิดว่าหรือรับรู้ (perceive) ว่าตนมีทักษะและเจตคติเกี่ยวกับด้านต่างๆ ของการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง โดยกำหนดเรียกว่าความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง (Self-directed learning readiness: SDLR) ที่มีความเชื่อเบื้องต้นว่า SDLR มีลักษณะที่เป็นค่าต่อเนื่องคือ มีระดับ (degree) จากน้อยไปหามาก เครื่องมือที่ใช้สำรวจนี้คือ Self-directed learning readiness,SDLR. ใช้มาตราส่วนประมาณค่าแบบ Likert scale 5 ระดับ โดยรายการที่สำรวจถูกจัดกลุ่มเรียกว่า องค์ประกอบ ซึ่งมีทั้งหมด 8 องค์ประกอบ คือ 1. การเปิดโอกาสในการเรียนรู้ (Openness to learning opportunities) 2. มโนภาพต่อตนเองในด้านการเป็นผู้เรียนที่มีประสิทธิภาพ (Self concept as an effective learner) 3. ความคิดริเริ่มและอิสระในการเรียนรู้ (Initiative and independence in learning) 4.การมีความ

รับผิดชอบในการเรียนรู้ของตนเอง (Informed acceptance of responsibility for one's own learning) 5. รักการเรียนรู้ (Love of learning) 6. ความสร้างสรรค์ (Creativity) 7. การมองอนาคตในแง่ดี (Positive orientation to the future) และ 8. ความสามารถใช้ทักษะการศึกษาหาความรู้และทักษะการแก้ปัญหา (Ability to use basic study skills and problem-solving skills)

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองตามแนวคิดของ กูกลีเอลมีโน ได้พบว่ามีบางปัจจัยที่เป็นองค์ประกอบด้านจิตสังคมที่ส่งผลหรือมีความสัมพันธ์กับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ได้แก่ แรงจูงใจภายใน ลักษณะมุ่งอนาคต การรับรู้ความสามารถของตนเอง ความมีวินัยในตนเอง งานวิจัยที่สอดคล้องกับปัจจัยดังกล่าว ได้แก่ งานวิจัยของ พสชนัน นิรมิตไชยนนท์. (2549); มรุต ก้องวิริยะไพศาล. (2549); พิศดี มินศิริ. (2547); ปวิษฐา ผาสุก. (2554); และจากประสบการณ์การเป็นอาจารย์ผู้สอนในหลักสูตรบริหารธุรกิจและการจัดการ เห็นถึงความสำคัญในการพัฒนากำลังคนด้านสาขาวิชาบริหารธุรกิจที่มีศักยภาพรองรับการเคลื่อนย้ายอย่างเสรี ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในแผนงานการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนที่จะทำให้อาเซียนเป็นตลาดและฐานการผลิตเดียวกัน เพื่อสร้างอาเซียนให้มีพลวัตรและขีดความสามารถมากขึ้น (กรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ. 2555: 63) สำหรับบัณฑิตและผู้ที่กำลังศึกษาด้านบริหารธุรกิจ ในสถาบัน อุดมศึกษาไทย นอกเหนือจากปัญหาด้านภาษาอังกฤษซึ่งถูกกำหนดเป็นภาษาในการทำงานของประชาคม อาเซียนแล้ว ยังขาดความกระตือรือร้นในการแสวงหาความรู้เพื่อเพื่อเพิ่มพูนความสามารถในการดูแลตนเอง ในการทำงานในต่างแดนซึ่งต้องอาศัยทักษะในการคิดวิเคราะห์ แก้ไขปัญหา การทำงานเป็นทีม ตรงต่อเวลาและมีระเบียบวินัย (ชัชชล อัจฉนาภิตติ. 2555: ออนไลน์) ในส่วนของกิจการภายในประเทศ คุณสมบัติที่พึงประสงค์และแนวโน้มความต้องการบัณฑิตทางบริหาร ธุรกิจ พบว่า ความสามารถในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง เป็นคุณสมบัติที่ธุรกิจต้องการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดสำหรับบัณฑิตทางด้านบริหารธุรกิจในระดับปริญญาตรี (นิทรา ปัญญาผาศ. 2548: บท คัดย่อ) ดังนั้น การส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองจึงอาจมีความจำเป็นเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงหรือพัฒนาวิธีการเรียนรู้ของตนเอง และน่าจะส่งผลต่อการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของผู้เรียนในสาขาวิชาบริหารธุรกิจ เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะดังกล่าวต่อไป

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เป็นสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ก่อตั้งเมื่อปี พ.ศ. 2486 ปัจจุบันได้ดำเนินภารกิจเพื่อสนองนโยบายการกระจายโอกาสทางการศึกษาของรัฐบาลใน 4 วิทยาเขต ได้แก่ วิทยาเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร วิทยาเขตกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม วิทยาเขตศรีราชา จังหวัดชลบุรี และวิทยาเขตเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสกลนคร (กองแผนงาน สำนักงานอธิการบดี. 2556ก: 3-4) วิทยาเขตศรีราชา ได้จัดตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2533 โดยมีสถานะเป็นวิทยาลัยชุมชน เพื่อให้บริการการศึกษาและบริการทางวิชาการ ตามความต้องการของชุมชนและคั่นควาวิจัยในสาขาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก ต่อมาในปี พ.ศ. 2537 มหาวิทยาลัยฯได้ปรับ เปลี่ยนรูปแบบการบริหารและการดำเนินงานเป็น โครงการจัดตั้งวิทยาเขตศรีราชา ทำหน้าที่ผลิตบัณฑิตและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ระดับสูง โดยเริ่มรับนิสิตระดับปริญญาตรี

ทางด้านการบริหารและจัดการธุรกิจ ในปี พ.ศ. 2539 ต่อมาในปี พ.ศ. 2542 สภามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ได้มีมติให้กำหนดสถานะเป็น วิทยาเขตศรีราชา และประกาศเป็นเขตการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัย เพื่อให้เป็นแหล่งให้การศึกษาที่สามารถผลิตกำลังคนระดับสูงและพัฒนาคุณภาพกำลังคนให้ได้มาตรฐานตอบสนองเป้าหมายการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ตามแผนการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคตะวันออกและของประเทศโดยรวม ปัจจุบันวิทยาเขตศรีราชา มีหน่วยงานที่ผลิตบัณฑิต 5 หน่วยงาน ประกอบด้วย คณะวิทยาการจัดการ คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์ และวิทยาลัยพาณิชยนาวินานาชาติ

คณะวิทยาการจัดการ ได้เปิดสอนในระดับปริญญาตรีหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต เป็นหลักสูตรไทยใน 7 สาขาวิชา ประกอบด้วย สาขาวิชาการจัดการโรงแรมและการท่องเที่ยว สาขาวิชาการบัญชีบริหาร สาขาวิชาธุรกิจระหว่างประเทศ สาขาวิชาการจัดการโลจิสติกส์ สาขาวิชาการจัดการ สาขาวิชาการเงิน และสาขาวิชาการตลาด โดยเปิดรับเข้าศึกษาทั้งในภาคปกติและภาคพิเศษ (กองแผนงาน สำนักงานอธิการบดี. 2557) คณะวิทยาการจัดการ มีการจัดการเรียนการสอนทั้งภาค ทฤษฎีและภาคปฏิบัติ โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พร้อมทั้งมีการสนับสนุนการเรียนรู้ด้วยการฝึกงาน การศึกษาดูงาน และการจัดการเรียนการสอนที่ช่วยเพิ่มพูนทักษะ ด้วยการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบโปรแกรม (Program Management) ผ่านรายวิชาปัญหาพิเศษและวิชาสัมมนา ทำให้นิสิตสามารถประยุกต์ใช้องค์ความรู้อย่างมีประสิทธิภาพ (คณะวิทยาการจัดการ. 2558:10) การจัด การเรียนการสอนมุ่งใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology) เข้ามาช่วยสนับสนุนการเรียนการสอน มีคณะทำงานจัดการศึกษานอกหลักสูตร ทำหน้าที่พัฒนานิสิตด้วยการจัดกิจกรรมนอกหลักสูตร การฝึกงาน การฝึกอบรมหลักสูตรต่างๆ ที่นอกเหนือวิชาที่กำหนดไว้ในหลักสูตร นอกจากนี้ คณะวิทยาการจัดการยังได้ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการฝึกงานในการผลิตบัณฑิต โดยการจัดให้นิสิตสามารถเข้าถึงอาจารย์ผู้สอนได้สะดวก ได้รับความเอาใจใส่จากอาจารย์ที่ปรึกษา มีสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัย มีบริการสนับสนุนการสอนที่มีประสิทธิภาพและเพียงพอ จัดให้มีระบบอินเทอร์เน็ต (Internet) ที่ครอบคลุมและเพียงพอ และมีการปลูกฝังให้นิสิตมีทักษะในการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยคาดหวังว่าผู้ใช้บัณฑิตจะได้บัณฑิตที่มีทักษะในการสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษและภาษาต่างชาติ (จีน ญี่ปุ่น ฯลฯ) มีไหวพริบในการทำงานและมีทักษะในการแก้ปัญหา มีความคิดสร้างสรรค์ กล้าคิด กล้าแสดงออก มีจริยธรรม มีความรับผิดชอบและมีความอดทนในการทำงาน รวมทั้งมีทัศนคติและมนุษยสัมพันธ์ในการทำงาน (คณะวิทยาการจัดการ. 2558: 23) คณะวิทยาการจัดการ มีความได้เปรียบทางสถานที่ตั้งที่แวดล้อมด้วยแหล่งธุรกิจและอุตสาหกรรมของภาคตะวันออก ที่เอื้อต่อการพัฒนาความร่วมมือทางด้านวิชาการ การวิจัย และการบริการวิชาการ ที่สอดคล้องกับความต้องการและการพัฒนาภาคอุตสาหกรรมของประเทศอย่างแท้จริง ในการจัดการเรียนการสอน จึงมีการปลูกฝังและถ่ายทอดค่านิยมการเข้าร่วมการแข่งขันทางวิชาการจากรุ่นสู่รุ่น เพื่อให้เป็นบัณฑิตที่มีศักยภาพสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน และเป็นฐานรองรับนโยบายสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และ

สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของคณะฯ ที่มุ่งความเป็นเลิศด้านวิชาการทาง การบริหารและการจัดการในระดับ ภูมิภาค

คณะวิทยาการจัดการ วิทยาเขตศรีราชา เป็นคณะวิชาที่ได้รับความสนใจเลือกเข้าศึกษาใน อันดับต้นๆ ของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในการจัดการเรียนการสอน คณะวิทยาการจัดการ ให้ความสำคัญและสนับสนุนกิจกรรมทางวิชาการของนิสิตอย่างสม่ำเสมอ มีระบบการพัฒนาศักยภาพ นิสิต เพื่อให้เป็นที่ยอมรับของผู้ใช้บัณฑิต โดยจัดให้มีกิจกรรมเสริมแก่นิสิตทั้งในและนอกเวลาเรียน เนื่องจากนิสิตส่วนใหญ่พักอาศัยในหอพักของวิทยาเขตและหอพักเอกชนโดยรอบวิทยาเขต เพื่อให้เกิดสัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับอาจารย์และระหว่างนิสิตกับเพื่อนๆ มีการจัดบรรยากาศการเรียน การสอนและอำนวยความสะดวกในการเข้าถึงแหล่งทรัพยากรความรู้ อย่างไรก็ตาม นิสิตซึ่งเป็น บุคคลที่มีอายุอยู่ในช่วงวัยรุ่นยุคใหม่ บางส่วนอยู่ในครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจค่อนข้างดี ได้รับการเลี้ยงดูในแบบที่เน้นความสะดวกสบาย ดูแลเป็นพิเศษ ทำให้นิสิตขาดความอดทน ขาดความมุ่งมั่นและความตั้งใจในการเรียนรู้ (สุภาภาส คำโตนด. 2559 : สัมภาษณ์) นิสิตส่วนใหญ่ มีความสามารถในการเข้าถึงและใช้เทคโนโลยีในการรับข่าวสารได้ดี แต่พบว่ายังขาดวิจารณญาณ ในการรับข่าวสารจากสื่อ แบ่งการใช้เวลาไม่เหมาะสม ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการเรียนรู้ นอกจากนี้ยัง พบว่านิสิตส่วนใหญ่ยังขาดทักษะในการวางแผนและดำเนินการเรียนรู้ การแสวงหาแหล่งความรู้ที่ เป็นประโยชน์ทั้งแหล่งที่เป็นบุคคล และวัตถุสิ่งของ รวมทั้งขาดทักษะในการประเมิน ผลการเรียนรู้ ของตนเอง ทำให้เกิดปัญหาการทำงานและส่งงานตามที่อาจารย์ผู้สอนมอบหมายไม่ทันตาม กำหนดเวลา ส่งผลต่อคุณภาพของงาน

ในฐานะที่ผู้วิจัยเป็นอาจารย์ผู้สอนในหลักสูตรบริหารธุรกิจและการจัดการ ทั้งในระดับ ปริญญาตรีและบัณฑิตศึกษา เห็นถึงความสำคัญของคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองที่มีผล ต่อความสำเร็จในการศึกษาของนิสิตนักศึกษา และจะส่งเสริมให้นิสิตนักศึกษาได้มีคุณลักษณะ ดังกล่าวนั้นได้อย่างไร ผู้วิจัยจึงเลือกที่จะศึกษาว่า นิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรี ราชา ซึ่งศึกษาในหลักสูตรบริหารธุรกิจ มีคุณลักษณะของการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองในระดับใด มี องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องอย่างไร เพื่อนำผลที่ได้ไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาและส่งเสริมให้เกิด การเรียนรู้ด้วยการนำตนเองให้มากขึ้น โดยการนำไปพัฒนาเป็นชุดฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมให้นิสิตเป็น ผู้ที่มีการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองมากขึ้นและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการเรียนได้อย่างมี ประสิทธิภาพต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายไว้เพื่อสร้างชุดฝึกอบรม โดยมีจุดประสงค์เฉพาะ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบของการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตสาขาวิชาบริหาร ธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

2. เพื่อสร้างชุดฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

3. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพและประสิทธิผลของชุดฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ความสำคัญของการวิจัย

ผลการวิจัยในครั้งนี้ จะเป็นประโยชน์กับนิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้ทราบถึงการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการวางแผนการเรียนรู้ของตนให้พร้อมที่จะเข้าสู่การทำงานในองค์กรธุรกิจ และสามารถพัฒนาตนเองให้สามารถเข้าสู่ตลาดแรงงานระดับสากลเพื่อรองรับการพัฒนาเศรษฐกิจในภูมิภาคภายใต้การรวมตัวกันเป็นประชาคมอาเซียนได้ รวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางเพื่อบริหารจัดการศึกษาของหลักสูตรบริหารธุรกิจ โดยเฉพาะในด้านการส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง โดยใช้ชุดฝึกอบรมเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมเพื่อการพัฒนาให้มีความรู้ที่สอดคล้องกับจุดประสงค์ของหลักสูตรต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยเป็น 3 ขั้นตอน ได้แก่

1. การศึกษาองค์ประกอบของการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
2. การสร้างชุดฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
3. การศึกษาประสิทธิภาพและประสิทธิผลของชุดฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาองค์ประกอบของการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ได้แก่ นิสิตระดับปริญญาตรีสาขาวิชาบริหารธุรกิจ ที่ศึกษาอยู่ในคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา ชั้นปีที่ 1 – 4 ในปีการศึกษา 2558 รวมทั้งสิ้น 4,767 คน

2. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาประสิทธิภาพของชุดฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้แก่

2.1 ผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในด้านการพัฒนาหลักสูตร ด้านการศึกษาทางบริหารธุรกิจและการจัดการ ด้านการฝึกอบรม ด้านการพัฒนานิสิตนักศึกษา ด้านการวัดและประเมินผลทางการศึกษา จำนวน 5 คน ซึ่งมีคุณสมบัติตามที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ ดังนี้

- 1) เป็นผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในการพัฒนาชุดฝึกอบรม ด้านการวัดและประเมินผล โดยมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไปในด้านดังกล่าว หรือ
 - 2) เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานในด้านต่างๆ ดังกล่าว ตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป หรือ
 - 3) เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในงานวิจัย การสร้างชุดฝึกอบรม การจัดกิจกรรมส่งเสริมการฝึกอบรม หรือปฏิบัติงานในภารกิจที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป
- ทั้งนี้ผู้เชี่ยวชาญที่เลือกอาจมีคุณสมบัติทั้ง 3 ข้อ หรือมีคุณสมบัติข้อใดข้อหนึ่งก็ได้

2.2 นิสิตชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา ในปีการศึกษา 2559 จำนวน 30 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ ประสิทธิภาพของชุดฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา

สมมติฐานการวิจัย

1. โมเดลโครงสร้างองค์ประกอบของการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์
2. ชุดฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มีความเหมาะสมและมีความสอดคล้องไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80
3. นิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่เข้าร่วมทดลองการใช้ชุดฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง มีการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองสูงกว่าก่อนการใช้ชุดฝึกอบรม
4. นิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่เข้าร่วมทดลองการใช้ชุดฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง มีความพึงพอใจในการฝึกอบรมและชุดฝึกอบรมอยู่ในระดับมาก

นิยามศัพท์เฉพาะ

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะไว้ ดังนี้

1. การเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง หมายถึง ลักษณะหรือคุณสมบัติของนิสิตที่แสดงถึง การเป็นบุคคลที่มีการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง องค์ประกอบของการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองในการ

วิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษา สังเคราะห์จากแนวคิด งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จากนักวิชาการด้านการศึกษา หลายท่าน ทำให้ได้องค์ประกอบของการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองสำหรับนิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 6 ด้าน ดังนี้

1.1 **ความคิดริเริ่มในการเรียนรู้** หมายถึง นิสิตมีความต้องการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยไม่มีผู้ใดมาบังคับ การเรียนรู้เกิดจากความต้องการและความสนใจของตนเอง มีความคาดหวังที่จะเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง มีความพึงพอใจกับความคิดริเริ่มในการเรียนรู้ เห็นว่าแหล่งความรู้มีแรงดึงดูดใจ มีความอดทนในการค้นหาคำตอบ ยอมรับและใช้ประโยชน์จากคำวิจารณ์ได้

1.2 **ความต้องการและเป้าหมายในการเรียนรู้ของตนเอง** หมายถึง นิสิตมีความคิดในการวิเคราะห์ความต้องการของตนในการเรียนรู้ ประเมินความรู้ความสามารถของตนเอง ก่อนเลือกหัวข้อที่ต้องการเรียนรู้ แปลความต้องการเรียนรู้ไปสู่เป้าหมายที่สามารถทำได้สำเร็จ

1.3 **การวางแผนการเรียนรู้** หมายถึง นิสิตมีความสามารถในการเลือกยุทธวิธีที่มีประสิทธิภาพในใช้ทรัพยากรการเรียนรู้ มีความสามารถในการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการเรียนรู้ ที่เหมาะสมและด้วยวิธีการที่หลากหลาย

1.4 **การประเมินผลการเรียนรู้ของตน** หมายถึง นิสิตมีความสามารถประเมินความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของตน ประเมินความสามารถในการควบคุมปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการเรียนรู้ ประเมินจุดอ่อน จุดแข็ง ของตนในการเรียนรู้ เพื่อนำไปปรับปรุงและวางแผนการเรียนรู้ของตนต่อไป

1.5 **รู้จักแหล่งการเรียนรู้** หมายถึง นิสิตมีความสามารถในการแสวงหาแหล่งความรู้ ข้อมูล ข่าวสารในการเรียนรู้ของตนเอง สามารถเลือกแหล่งความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร ที่เหมาะสมกับตนเอง สามารถเลือกวิธีการต่างๆ ที่ตนเองชำนาญ มาใช้ในการรวบรวมข้อมูล เพื่อสร้างความเข้าใจให้ตนเองสามารถเรียนรู้ได้ตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ มีความสามารถในการสานสัมพันธ์กับอาจารย์ในฐานะผู้อำนวยการเรียนรู้อย่างเหมาะสม มีความสามารถในการสานสัมพันธ์กับเพื่อนที่เป็นแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ แลกเปลี่ยนและช่วยเหลือกันในการเรียนรู้

1.6 **เจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้** หมายถึง นิสิตมีทัศนคติต่อตนเองว่าเป็นผู้ที่มีความกระตือรือร้น ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน เชื่อว่าตนเองสามารถพึ่งพาตนเองและสามารถเรียนรู้สิ่งต่างๆ ได้ มีความต้องการที่จะเรียนรู้และปรารถนาที่จะเรียนรู้มากขึ้น สนุกสนานในการเรียนรู้ ศึกษาค้นคว้าข้อมูลต่างๆ เสมอ

2. **ชุดฝึกอบรม** หมายถึง ชุดการสอนขนาดย่อมที่มีความสมบูรณ์ในตัวเอง มีจุดประสงค์ชัดเจน มีกระบวนการที่จะพัฒนาให้นิสิตเกิดการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ชุดฝึกอบรมประกอบด้วย เนื้อหา วิธีการ และสื่ออุปกรณ์ ตลอดจนการประเมินผล เพื่อให้สามารถนำมาใช้ในการฝึกอบรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ บรรลุตามวัตถุประสงค์และเกิดผลสัมฤทธิ์แก่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมตามเกณฑ์การประเมินที่ตั้งไว้ โดยสามารถบรรลุตามวัตถุประสงค์ได้ในระยะเวลาสั้น

3. การพัฒนาชุดฝึกอบรม หมายถึง กระบวนการสร้างชุดฝึกอบรมอย่างเป็นระบบ โดยการนำความรู้ที่เกี่ยวข้องกับแนวคิด ประสบการณ์ การเสริมสร้าง การเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง เพื่อไปส่งเสริมให้นิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เกิดการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง การพัฒนาชุดฝึกอบรมมีขั้นตอนการดำเนินการ 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง จากเอกสาร งานวิจัย การสัมภาษณ์ เพื่อให้ได้ถึงความรู้และความต้องการในการส่งเสริมให้นิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เกิดการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างชุดฝึกอบรม เป็นการออกแบบโดยจัดทำเป็น (ร่าง)ชุดฝึกอบรม โดยกำหนดจุดมุ่งหมายของชุดฝึกอบรมจากข้อมูลที่ได้ในขั้นตอนที่ 1 กำหนดเนื้อหาสาระ กิจกรรม สื่อประกอบ ที่สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายในการส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง

ขั้นตอนที่ 3 การศึกษาประสิทธิภาพและประสิทธิผลของชุดฝึกอบรม เป็นการประเมินชุดฝึกอบรม ประเมินการใช้ชุดฝึกอบรม และประเมินประสิทธิผลของการใช้ชุดฝึกอบรม โดยใช้เครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นและผ่านการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ

ขั้นตอนที่ 4 การปรับปรุงแก้ไขชุดฝึกอบรม โดยนำผลจากขั้นตอนที่ 3 มาปรับปรุงให้ชุดฝึกอบรมมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

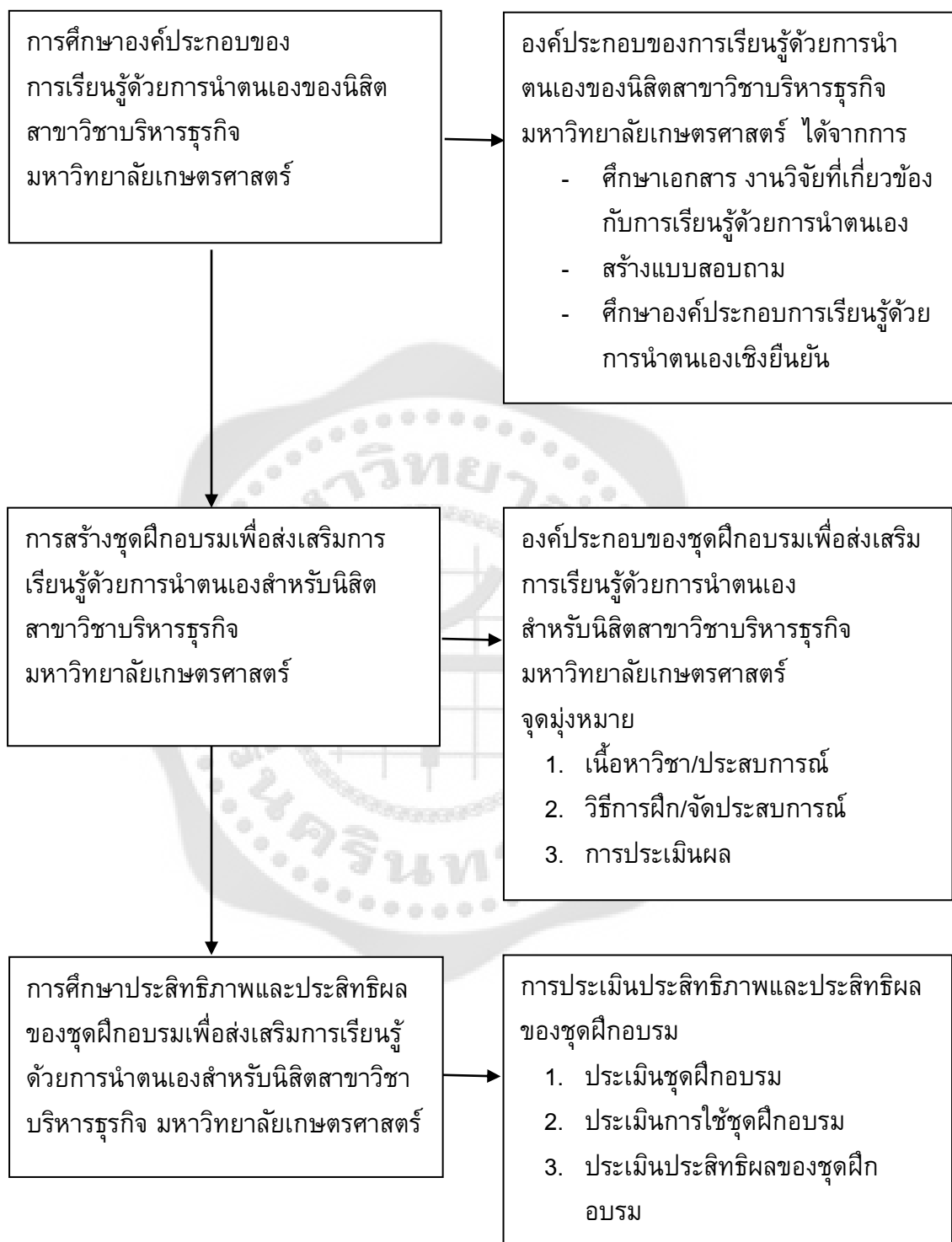
4. ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของชุดฝึกอบรม หมายถึง การตัดสินคุณค่าของชุดฝึกอบรม โดยการประเมินชุดฝึกอบรมใน 3 ด้าน ได้แก่ การประเมินชุดฝึกอบรม การประเมินประสิทธิผลของการใช้ชุดฝึกอบรม และการประเมินการใช้ชุดฝึกอบรม

4.1 การประเมินประสิทธิภาพของชุดฝึกอบรม เป็นกระบวนการตรวจสอบชุดฝึกอบรมก่อนนำไปใช้ โดยประเมินจากความเหมาะสมและความสอดคล้องของโครงสร้างของชุดฝึกอบรม เนื้อหาสาระที่ต้องการฝึกอบรม ขั้นตอนและวิธีการฝึกอบรม การวัดและประเมินผลการฝึกอบรม การประเมินชุดฝึกอบรม ดำเนินการโดยใช้ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญตามเกณฑ์ที่กำหนดว่ามีความเหมาะสมและมีความสอดคล้องตรงตามเกณฑ์หรือไม่

4.2 การประเมินประสิทธิผลของการใช้ชุดฝึกอบรม เป็นการตรวจสอบผลสัมฤทธิ์ของนิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ที่เข้าร่วมทดลองการใช้ชุดฝึกอบรม โดยการวัดจากแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นและใช้วัดก่อนและหลังการทดลองใช้ชุดฝึกอบรม นำคำตอบทั้งสองครั้งมาทดสอบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง โดยใช้สถิติทดสอบที (t-test) ที่ระดับนัยสำคัญ .05

4.3 การประเมินการใช้ชุดฝึกอบรม เป็นการตรวจสอบว่า ชุดฝึกอบรมสามารถนำมาใช้ได้ดีเพียงใด โดยพิจารณาตามวัตถุประสงค์ของชุดฝึกเป็นเกณฑ์ว่าชุดฝึกอบรมสามารถส่งเสริมให้นิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา ที่เข้าร่วมทดลองการใช้ชุดฝึกอบรมมีการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองเพิ่มขึ้นหรือไม่ ประเมินโดยใช้แบบสอบถามความพึงพอใจต่อชุดฝึกอบรมของนิสิตที่เข้าร่วมทดลอง

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเรื่อง การพัฒนาชุดฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยลำดับสาระ ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง
 - 1.1 ความหมายของการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง
 - 1.2 หลักการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง
 - 1.3 ความสำคัญของการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง
 - 1.4 ความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง
 - 1.5 การเรียนรู้ด้วยการนำตนเองกับการเรียนการสอนในสถาบันอุดมศึกษา
 - 1.6 การเรียนรู้ด้วยการนำตนเองกับปัจจัยทางจิตสังคมบางประการ
2. แนวคิดเกี่ยวกับชุดฝึกอบรมและการพัฒนาชุดฝึกอบรม
3. บริบทของคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา

แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง

ความหมายของการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง

คำว่า Self-Directed Learning ได้นำมาใช้ในรายงานการศึกษาวิจัยโดยแปลเป็นภาษาไทยไว้หลายคำ ได้แก่ การเรียนรู้โดยการชี้นำตนเอง การเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง การเรียนรู้ด้วยตนเอง และการเรียนรู้แบบนำตนเอง ในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยขอใช้คำว่า การเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ซึ่งมีผู้ให้ความหมายไว้หลายท่าน ดังนี้

โนลส์ (รุ่งอรุณ ไสยโสภณ. 2549: 24; อ้างอิงจาก Knowles. 1975) กล่าวถึงการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองไว้ว่า เป็นกระบวนการที่ผู้เรียนคิดริเริ่มการเรียนเอง โดยวินิจฉัยความต้องการในการเรียนรู้ของตน กำหนดเป้าหมายและสื่อการเรียน ติดต่อกับบุคคลอื่น หาแหล่งความรู้ เลือกใช้ยุทธวิธีการเรียนรู้เสริมแผนการเรียนรู้ และประเมินผลการเรียนของตน ด้วยความร่วมมือช่วยเหลือจากผู้อื่นหรือไม่ก็ได้

สเคเจอร์ (สุจินดา ประเสริฐ. 2554: 27; อ้างอิงจาก Skager. 1978) ที่นิยามการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองว่า การที่บุคคลตั้งเป้าหมายของตนเอง วางแผนและดำเนินการเรียนรู้ของตนเอง และประเมินผลการเรียนรู้ จะเป็นผู้เรียนรู้ด้วยการนำตนเอง

วัตสัน และ ทราป (Watson and Tharp. 1985: 3) ให้ความหมายของการนำตนเองว่า หมายถึง การที่บุคคลยอมรับการเปลี่ยนแปลงไปตามค่านิยมที่แท้จริงของตน โดยใช้ทักษะในการ

เลือกเป้าหมาย ออกแบบยุทธวิธีเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ประเมินผลและปรับเปลี่ยนกลวิธีที่ใช้ การนำตนเองจึงเป็นการผสมผสานทักษะต่างๆ เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย

ฮีมสตรา (สุธาสนี ใจเย็น. 2545: 11; อ้างอิงจาก Hiemstra. 1994) ให้ความหมายว่า เป็นการเรียนรู้ซึ่งผู้เรียนรับผิดชอบในด้านการวางแผน การปฏิบัติ และการประเมินผลความพยายามในการเรียนรู้ของตนเอง เป็นลักษณะซึ่งทุกคนมีอยู่ระดับหนึ่งในทุกสถานการณ์การเรียนรู้

ดิกสัน (พิศดี มินศิริ. 2547: 10; อ้างอิงจาก Dixon. 1995) ให้ความหมายว่า การเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง เป็นกระบวนการที่ผู้เรียนแต่ละคนวิเคราะห์ความต้องการในการเรียนรู้ด้วยตนเอง เป็นผู้ริเริ่มและตั้งเป้าหมายในการเรียน เลือกแหล่งความรู้ เลือกแหล่งสื่ออุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนรู้ รวมทั้งการประเมินผลการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยอาจได้รับความช่วยเหลือจากบุคคลอื่นหรือไม่ก็ได้

นรินทร์ บุญชู (2532: 16) ได้ให้ความหมายของการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ว่า เป็นกระบวนการศึกษาด้วยตนเองของบุคคล เริ่มจากตั้งใจในการศึกษา มีจุดมุ่งหมาย มีการวางแผน มีทักษะการเรียนรู้ และมีการวัดและประเมินผลตนเอง ขณะที่ สมคิด อิศระวัฒน์ (2538: 6) กล่าวว่า การเรียนรู้ด้วยตนเอง เน้นการดำเนินการที่ผู้เรียนช่วยเหลือตนเองในการเรียนรู้ ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มในการอยากรู้สิ่งหนึ่งสิ่งใด ทำการวางแผนการศึกษาค้นคว้าต่างๆ ด้วยตนเองไปจนจบกระบวนการการเรียนรู้

พรจันทร์ สุวรรณชาติ (2540: 70) กล่าวว่า การเรียนรู้ด้วยตนเอง หมายถึงกระบวนการที่บุคคลช่วยเหลือตนเองอย่างเป็นขั้นตอน เริ่มจากการวิเคราะห์ความต้องการของตนเองว่าต้องการเรียนรู้อะไร แล้วกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ หาแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ที่อาจเป็นสิ่งมีชีวิตหรือวัตถุก็ได้ เลือกสรรการดำเนินการ กลยุทธ์การเรียนรู้ด้วยตนเองว่าจะเรียนอย่างไร ผู้เรียนต้องจัดสรรเวลา บริหารเวลาของตน

พัชรี มะแสงสม (2544: 10) กล่าวว่า การเรียนรู้ด้วยตนเอง เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ทำให้ผู้เรียนมีเสรีภาพในการใช้ความรู้และความสามารถในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง มีความตระหนักและรับผิดชอบต่อการเรียนของตน และประเมินผลการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยอาจปรึกษาหรือขอความช่วยเหลือจากผู้สอนหรือบุคคลอื่นก็ได้

สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ (2551: 73-74) เห็นว่า การให้ความหมายของการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ต้องพิจารณาเชื่อมโยงกับคุณลักษณะต่างๆ ที่คาดหวังให้เกิดขึ้นกับตัวผู้เรียนและกระบวนการเรียน ได้แก่

1. สามารถเพิ่มความรับผิดชอบให้กับผู้เรียนแต่ละคนในการตัดสินใจทุกขั้นตอน รวมทั้งสามารถควบคุมตนเองให้มีความมานะบากบั่นต่อการเรียนรู้
2. การนำตนเองได้ ถือว่าเป็นคุณลักษณะดีที่สุดในตัวบุคคลทุกคนสามารถนำไปใช้ได้ในทุกสถานการณ์ของการเรียนรู้

3. การนำตนเองได้นั้น ไม่จำเป็นว่าการเรียนรู้จะเกิดขึ้นโดยอยู่ห่างไกลจากผู้อื่น สามารถเรียนรู้ในท่ามกลางผู้อื่นได้

4. ผู้เรียนโดยการนำตนเองจะสามารถถ่ายโอนการเรียนรู้จากความรู้และทักษะ สถานการณ์หนึ่งไปสู่สถานการณ์อื่นๆ ได้

5. การเรียนรู้ด้วยการนำตนเองจะเกี่ยวข้องกับกิจกรรมต่างๆ รวมทั้งทรัพยากรทั้งหลาย เช่น การอ่านด้วยตนเอง การมีส่วนร่วมในการเข้ากลุ่มเพื่อทบทวนความรู้ การฝึกปฏิบัติงานกิจกรรมการเขียนเพื่อรายงานผลการเรียน เป็นต้น

6. บทบาทของครู ผู้สอน ที่มีประสิทธิภาพในการสนับสนุนการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองเป็นสิ่งที่สามารถดำเนินการได้ เช่น การสนทนากับผู้เรียน การเสนอแนะแหล่งและสื่อการเรียนรู้ การประเมินผลการเรียนรู้ การส่งเสริมการคิดอย่างพินิจพิเคราะห์ เป็นต้น

7. สถาบันการศึกษาจำนวนมากพยายามหาทางสนับสนุนวิธีการศึกษาด้วยตนเอง ผ่านการเรียนรู้ระบบเปิด (Open learning) ส่งเสริมการเรียนรู้รายบุคคล เปิดสอนรายวิชาและการจัดโปรแกรมการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยีใหม่ๆ

คอस्ताและกาสลิก (เรวดี ทรงเที่ยง และ อนุ เจริญวงศ์ระยับ. 2550: 12-15; อ้างอิงจาก Costa; & Kallick. 2004: 22-31) อธิบายถึงการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ว่า ประกอบด้วย การจัดการตนเอง (self-managing) การตรวจสอบตนเอง (self-monitoring) และการเปลี่ยนแปลงตนเอง (self-modifying) ซึ่งจะช่วยให้การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง เป็นเครื่องมือในการสร้างทางเลือกที่เป็นระบบ ที่จะทำให้มนุษย์มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล การจัดการดังกล่าวเป็นรูปแบบพฤติกรรม และแบบแผนทางปัญญาของผู้เรียนรู้ด้วยการนำตนเองที่แสดงออกมา แนวคิดของ คอस्ताและกาสลิก เป็นแนวคิดในการศึกษาการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองในเนื้อหาเกี่ยวกับความสามารถในการศึกษาการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของบุคคลเพียงมิติเดียว โดยแบ่งความสามารถออกเป็น 3 มิติ ดังนี้

1. การจัดการตนเอง (self-managing) เป็นการแสดงออกถึงการดำเนินงานด้วยผลลัพธ์ แผนกลยุทธ์ ข้อมูลจำเป็นที่ชัดเจน ประกอบด้วยความสามารถ 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การกระตุ้นตนเอง ผู้เรียนรู้ด้วยการนำตนเองจะมีความรอบคอบ คิดก่อนทำ มีแนวโน้มจะสร้างวิสัยทัศน์เกี่ยวกับผลลัพธ์ที่ต้องการ มีการวางแผนกิจกรรม เป้าหมาย หรือจุดมุ่งหมายก่อนที่จะเริ่มลงมือปฏิบัติ 2) การคิดยืดหยุ่น เรียนรู้ด้วยการนำตนเองจะมีศักยภาพในการเปลี่ยนแปลงความคิดของตนเองเมื่อได้รับข้อมูลเพิ่มเติม ประสานองค์ความรู้และกิจกรรมที่ตนเองสะสมมาช่วยสร้างกลยุทธ์ในการแก้ไขปัญหา และสามารถปฏิบัติได้อย่างยืดหยุ่น คือ รู้ว่าสถานการณ์ใดต้องคิดแบบองค์รวมและสถานการณ์ใดที่ต้องการรายละเอียดที่ชัดเจน เป็นผู้คิดค้นและค้นหาวิธีการใหม่ๆ และเป็นคนอารมณ์ดี 3) การรู้จักตั้งคำถาม ผู้ที่มีการแก้ไขปัญหาอย่างได้ผลต้องรู้จักว่าควรตั้งคำถามอย่างไร ที่จะเติมเต็มช่องว่างระหว่างสิ่งที่ตนเองรู้แล้วและสิ่งที่ตนเองยังไม่รู้ 4) ความสามารถประยุกต์ใช้ความรู้เดิม เมื่อประสบปัญหาใหม่ จะสร้างภาพในการแก้ปัญหาโดยอ้างอิงจากประสบการณ์เดิม เป็นแหล่งข้อมูลที่สนับสนุนการอธิบายหรือแก้ไขปัญหา และสามารถดึงเอา

ประสบการณ์หนึ่งมาประยุกต์ ใช้ในสถานการณ์ใหม่ได้ทันที 5) การรู้จักรวบรวมข้อมูล จะรู้ข้อมูลทั้งหมดจากสภาพแวดล้อม โดยการสังเกตหรือกระทำการใดๆ ที่จะนำไปสู่การแก้ไขปัญหา และ 6) การมีจินตนาการสร้างนวัตกรรมและสร้างสรรค์ ในการพยายามแก้ไขในสิ่งที่แตกต่างออกไป สร้างทางเลือกจากมุมมองอื่นๆ เปิดรับความคิดเห็นจากผู้อื่นเพื่อใช้ในการตัดสินใจและใช้ในการปรับปรุงเทคนิคของตนเอง

2. การตรวจสอบตนเอง (self-monitoring) ประกอบด้วยความสามารถ 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การตระหนักถึงความคิดของตนเอง รู้ว่าตนเองมีความเกี่ยวข้องกับเรื่องอะไร รู้ว่าตนเองไม่รู้เรื่องอะไร ตนเองอยู่ตรงจุดไหน ทำให้สามารถวางแผนกลยุทธ์ในการสร้างสรรค์สิ่งที่ต้องการ สามารถสะท้อนและประเมินสิ่งที่ตนเองคิด สามารถวางแผน รักษาแผนที่วางไว้ ประเมินความพร้อมสำหรับงานที่แตกต่างอื่นๆ และสามารถติดตามสิ่งที่ตนเองได้กระทำการไป ทั้งการรับรู้ การตัดสินใจและพฤติกรรม 2) การมีความเพียร จะมุ่งมั่นเพียรพยายามในการทำงานจนเสร็จ ไม่ล้มเลิกง่ายๆ มีความสามารถในการวิเคราะห์ปัญหา พัฒนาระบบโครงสร้างและกลยุทธ์ในการจัดการกับปัญหาแสวงหาหนทางใหม่ๆ และรับมือกับสถานการณ์คลุมเครือได้ 3) การติดตามให้ชัดเจนและละเอียด มีค่านิยมที่ถูกต้องและมีความละเอียด จะใช้เวลาในการตรวจสอบผลผลิตของตนเอง ทบทวนกฎที่ยึดถืออยู่ ตรวจสอบเกณฑ์ที่ตนเองกำลังใช้อยู่เพื่อยืนยันความสำเร็จ รักษาวิธีการทำงานที่มีมาตรฐาน มีความภูมิใจในงานของตนเอง 4) การฟังผู้อื่นอย่างเข้าใจและเห็นอกเห็นใจ จะใช้เวลาในการฟังอย่างตั้งใจเก็บรายละเอียดทั้งแนวคิด ความรู้สึก และอารมณ์ที่แสดงออกทั้งท่าคำพูดและทางร่างกาย มีความสามารถที่จะเข้าใจมุมมองที่แตกต่างจากบุคคลอื่น

3. การเปลี่ยนแปลงตนเอง (self-modifying) ประกอบด้วยความสามารถ 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การคิดและสื่อสารอย่างถูกต้องชัดเจน ทั้งทางด้านการเขียนและพูด ให้ความสนใจกับภาษา คำจำกัดความ มีการใช้ชื่อ สัญลักษณ์และอุปมาอุปไมยที่ถูกต้อง มีการอธิบายเปรียบเทียบที่มีน้ำหนักและมีหลักฐาน 2) การแสดงออกที่น่าจูงใจสนทนา คลั่งไคล้กับสิ่งที่ตนเองกำลังทำอยู่ สนุกสนานกับสิ่งที่ทำ แสวงหาปัญหาที่สามารถแก้ไขได้ด้วยตนเองหรือทำเพื่อผู้อื่น รู้จักสร้างสรรค์สิ่งต่างๆ ด้วยตนเอง 3) มีการเรียนรู้อยู่ตลอดเวลา มีความอยากรู้อยากเห็น หาหนทางที่ดีกว่าอยู่ตลอดเวลา กระหายที่จะปรับปรุงตนเอง ต้องการเติบโต ต้องการเรียนรู้ ต้องการการเปลี่ยนแปลงและปรับปรุงตนเองตลอดเวลา ยึดเอาปัญหา สถานการณ์และความกังวล ความขัดแย้ง และเหตุการณ์ต่างๆ เป็นโอกาสในการเรียนรู้

มหาวิทยาลัยการจัดการแห่งสิงคโปร์ (Singapore Management University : SMU) ได้นำแนวคิดของคอสต้าและกาลลิค (Costa A., & Kallick, B. 2004 in Singapore Management University. 2014: Online) มาใช้เป็นแนวทางในการแนะนำนักศึกษาให้มีคุณลักษณะของการเป็นผู้เรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ว่า จะต้องพัฒนาตนเองใน 4 ด้าน ประกอบด้วย 1) การจูงใจตนเอง (self-motivation) ซึ่งมีทั้งแรงจูงใจจากภายใน (Intrinsic motivation) และแรงจูงใจจากภายนอก (Extrinsic motivation) 2) จัดการตนเอง (self-managing) ในการกำหนดเป้าหมายและวิธีการ

ค้นหาความรู้ด้วยตนเอง แต่มีได้หมายความว่าเรียนรู้อย่างโดดเดี่ยว สามารถเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่นๆ ได้ 3) การเปลี่ยนแปลงตนเอง (self-modification) โดยประเมินตนเองจากประสบการณ์และนำไปประยุกต์ใช้ในการกำหนดเป้าหมาย กลยุทธ์และผลลัพธ์ของการเรียนรู้ต่อไป และ 4) การตรวจสอบตนเอง (self-monitoring) โดยการประเมินถึงจุดแข็ง จุดอ่อน ของตนเองในการเรียนรู้ เพื่อนำไปสร้างเป็นแผนการเรียนรู้ตามคำแนะนำของผู้สอนหรือผู้เชี่ยวชาญ โดยการพัฒนาทั้ง 4 ด้านนี้ จะมีความเชื่อมโยงกันอย่างใกล้ชิด (Singapore Management University. 2014: Online)

โนลส์ (Knowles. 1975: 9-13) ได้กล่าวถึงการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้เรียนรู้ด้วยการนำตนเองว่า จะต้องร่วมมือกันตามลำดับ ดังนี้

1. การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ (Setting a Climate) เริ่มด้วยการสร้างบรรยากาศที่อบอุ่น ให้อาจารย์มีความหวังใจ แม้จะไม่เคยรู้จักกันมาก่อน อย่างน้อยก็ทำให้รู้ว่าผู้สอนสามารถช่วยให้ผู้เรียนเป็นผู้เรียนที่เรียนรู้ด้วยการนำตนเองได้ สอง ต้องมีบรรยากาศของการยอมรับและให้เกียรติซึ่งกันและกัน ยอมรับที่ผู้เรียนจะเป็นผู้เรียนรู้ด้วยการนำตนเองที่พร้อมจะศึกษา ผู้เรียนก็ยอมรับในประสบการณ์ของผู้สอนที่จะแนะนำให้เกิดการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง สาม ต้องมีบรรยากาศในการปฏิสัมพันธ์และมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ ตั้งคำถาม แสวงหาคำตอบและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกับผู้อื่น สี่ ต้องสร้างบรรยากาศที่มีความเข้าใจบทบาทของแต่ละคน ผู้สอนทำหน้าที่ชี้แนะแนวทางในการเรียนรู้ ผู้อำนวยการจะช่วยเหลือในการแนะนำแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ ขณะเดียวกันผู้เรียนต้องมีบทบาทในการเป็นผู้เรียนที่กระตือรือร้นในการแสวงหาความรู้อยู่ตลอดเวลาและอย่างมีความรับผิดชอบ สุดท้าย ต้องมีบรรยากาศของความเชื่อถือว่าไว้วางใจกัน เปิดใจกว้างสำหรับการเรียนรู้อย่างจริงจัง

2. การวินิจฉัยความต้องการในการเรียนรู้ (Diagnosing Needs for Learning) ผู้เรียนต้องตระหนักถึงความต้องการในการเรียนรู้ของตนเอง ระบุถึงความต้องการที่ชัดเจนเพื่อที่จะสามารถกำหนดแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้และนำไปสู่การวางแผนการเรียนรู้ต่อไป

3. การวางแผนการเรียนรู้ (Designing a Learning Plan) ผู้เรียนควรจัดทำข้อตกลงหรือสัญญาการเรียนรู้ที่กำหนดกลยุทธ์และแหล่งทรัพยากรที่จะช่วยพัฒนาทักษะในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สามารถดำเนินไปพร้อมกับความช่วยเหลือจากครูผู้เชี่ยวชาญหรือกลุ่มเพื่อน และกำหนดให้มีการประเมินผลการเรียนรู้ในข้อตกลงนั้น

นอกจากนี้ โนลส์ (Knowles. 1975: 61) ยังได้กล่าวถึงความสามารถของบุคคลที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง 9 ประการ ประกอบด้วย

1. มีความเข้าใจในความแตกต่างของทักษะที่จำเป็นในการเรียนระหว่างการเรียนแบบมีผู้สอนกับการเรียนด้วยการนำตนเอง และสามารถอธิบายความแตกต่างนั้นแก่ผู้อื่นได้
2. มีความคิดว่าตนเองเป็นผู้ที่นำตนเองได้โดยไม่ต้องพึ่งพาผู้อื่น
3. มีความสามารถในการสร้างสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อนที่เป็นแหล่งทรัพยากรในการวิเคราะห์ความต้องการ วางแผนการเรียนรู้ แลกเปลี่ยนและช่วยเหลือกันในการเรียนรู้

4. มีความสามารถในการวิเคราะห์ความต้องการเรียนรู้ของตนเอง โดยอาศัยความช่วยเหลือจากครูและกลุ่มเพื่อน
 5. มีความสามารถในการแปลความต้องการเรียนรู้ไปสู่จุดมุ่งหมายที่สามารถทำได้สำเร็จและประเมินผลได้
 6. มีความสามารถในการสานสัมพันธ์ระหว่างครูในฐานะที่เป็นผู้อำนวยการความ สะดวก ที่ปรึกษา หรือผู้ช่วยและใช้เป็นแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้
 7. มีความสามารถในการแยกแยะบุคคลและแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ตามความแตกต่างของจุดมุ่งหมายของการเรียนรู้
 8. มีความสามารถในการเลือกยุทธวิธีที่มีประสิทธิภาพในการใช้ทรัพยากรการเรียนรู้ ด้วยทักษะและความมุ่งมั่น
 9. มีความสามารถในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่เหมาะสมและหลากหลายที่แสดงถึงความสำเร็จในการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมาย
- โดยสรุปแล้ว การเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง หมายถึง การที่บุคคลมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ มีความสามารถในการกำหนดเป้าหมายในการเรียนรู้ของตน มีการวางแผนและดำเนินการเพื่อให้ การเรียนรู้เป็นไปตามเป้าหมายนั้นโดยการแสวงหาแหล่งทรัพยากรในการเรียนรู้ และสามารถ ประเมิน ผลการเรียนรู้ของตนเองได้

หลักการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง

กิบบอนส์ (สิริรัตน์ สัมพันธ์ยุทธ์. 2540: 22-23; อ้างอิงจาก Gibbons. 1980: 41-56) ได้ ศึกษาชีวประวัติของผู้เชี่ยวชาญที่มีชื่อเสียงด้านการแสดง นักประดิษฐ์ นักสำรวจ นักอักษรศาสตร์ นักวิทยาศาสตร์ และผู้บริหาร จำนวน 20 คน ซึ่งไม่ได้รับการศึกษาเล่าเรียนตามชั้นเรียนปกติสูงกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยศึกษาลักษณะของการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของบุคคล ดังกล่าวแล้วนำมาประมวลเป็นหลักการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ดังนี้

1. การเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ผู้เรียนต้องเป็นผู้ควบคุมตนเองและควบคุมปัจจัย ภายในตนเองเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ จึงจะสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองได้ ในขณะที่เรียนในชั้นเรียน อย่างเป็นทางการ จะมีการควบคุมดูแลการเรียนการสอนจากสถาบันการศึกษา ตัวแทน หรือสิ่ง ก้ากับการสอน
2. การเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง มักจะเป็นความพยายามที่แน่วแน่ต่อความต้องการ ความรู้เฉพาะด้านอย่างใดอย่างหนึ่ง มากกว่าการศึกษาหลายแขนงวิชา การสอนให้ผู้เรียนรู้จักศึกษา ค้นคว้าด้วยตนเอง ช่วยให้นักศึกษาสามารถแยกแยะและมีความชำนาญในกิจกรรมบางอย่างหรือ หลายอย่างที่เป็นต่อชีวิต
3. การเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ได้ถูกนำมาประยุกต์ใช้เป็นวิธีการเรียนในสถาบัน การศึกษาแล้วนำมาประยุกต์ใช้ให้เข้ากับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ซึ่งเกี่ยวข้องกับการศึกษา

ทางด้านทฤษฎีที่สัมพันธ์กับการฝึกฝนทางเทคนิค และนำไปดัดแปลงใช้อย่างเหมาะสม เป็นการเรียนรู้เพื่อประโยชน์ปัจจุบัน

4. ผู้ที่มีความสามารถใช่วิธีการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองได้ ต้องเป็นบุคคลที่เข้าเรียนด้วยแรงจูงใจของตนเอง นั่นคือ การผูกพันตนเองกับเนื้อหาวิชาที่ตนเองเลือก แม้จะพบว่ามีอุปสรรคก็ตาม การศึกษาด้วยการนำตนเอง เป็นการช่วยให้ผู้เรียนได้ตระหนักถึงความต้องการและมีเป้าหมายของตนเองมากกว่าที่จะให้ผู้อื่นมาวางเป้าหมายให้

5. สิ่งจูงใจสำหรับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ได้แก่ ความสำเร็จเป็นรางวัล ประเมินคุณค่าได้ด้วยตนเอง เป็นการเรียนเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นการจัดประสบการณ์เพื่อสู่เป้าหมายที่ต้องการ รู้จักวางแผนและเลือกใช่วิธีที่มีประสิทธิภาพในการที่จะทำให้งานนั้นสำเร็จ

6. ผู้ใช้วิธีการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง มีรูปแบบการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน ทั้งในลักษณะที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ซึ่งเป็นวิธีการเฉพาะตนที่ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างดีที่สุด ข้อสรุปอาจจะได้จากการศึกษา การสังเกต ประสพการณ์ การเข้าเรียนในบางวิชา การฝึกอบรม การสนทนา การฝึกหัด การลองผิดลองถูก การฝึกหัดกิจกรรมที่ให้ผลดี การประสานระหว่างกลุ่ม เหตุการณ์และโครงการ เป็นต้น

7. การเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง มีความสัมพันธ์กับบุคลิกภาพของคน การประสานสัมพันธ์ ความมีระเบียบวินัยในตนเอง ความบากบั่นขยันขันแข็ง ไม่เห็นแก่ตัว เกรงใจผู้อื่น และมีหลักการ

8. ผู้ที่เรียนรู้ด้วยการนำตนเอง จะมีแรงขับ มีความคิดอิสระ มีสติปัญญาเฉลียวฉลาด การสอนให้ผู้เรียนเกิดการศึกษาด้วยตนเอง เกี่ยวข้องกับการเสริมแรงขับ ความกระตือรือร้น มีความคิดอิสระไม่ขึ้นกับบุคคลใดบุคคลหนึ่ง มีความเป็นผู้ริเริ่มมากกว่าที่จะประพติดตามผู้อื่นและมักจะทำอะไรแบบของตนมากกว่าทำตามๆ ผู้อื่น

9. ผู้ที่เรียนรู้ด้วยการนำตนเอง มักจะใช้อ่านและกระบวนการทักษะอื่นๆ ในการเข้าถึงข้อมูลและคำแนะนำที่ต้องการเพื่อโครงการเหล่านั้น การสอนให้ผู้เรียนเกิดศึกษาด้วยตนเอง เกี่ยวข้องกับการฝึกฝนทักษะ เช่น การอ่านและการจำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเวลาที่คุณเรียนมีความต้องการอย่างเต็มที่ในการเข้าถึงเพื่อการศึกษาข้อมูลเหล่านั้น

10. การเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง เป็นลักษณะที่เกิดจากประสบการณ์สำคัญหลายประการตั้งแต่วัยเด็ก ประสบการณ์และการพัฒนาจนกระทั่งกลายเป็นจุดของการเลือกในชีวิตของคน การสอนเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง จึงเป็นการช่วยเหลือผู้เรียนในการจำแนกแนวทางที่เกิดขึ้นในชีวิตเพื่อกำหนดวิถีทางที่ตนเองเลือกและสร้างวิถีทำใหม่ที่ตนปรารถนา

11. การเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง จะเกิดขึ้นได้ดีที่สุดในสิ่งแวดล้อมของการเรียนที่อบอุ่น มีบรรยากาศเป็นกันเอง ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นและมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับ อย่างน้อย 1 คน การสอนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ จึงเกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์บรรยากาศที่กระฉับกระเฉง กิจกรรมการเรียนจึงจะได้รับความร่วมมืออย่างเป็นกันเอง และมีโอกาสหลายด้านที่จะสร้างความสัมพันธ์ในการทำงานที่เกิดขึ้น

12. ผู้ที่เรียนรู้ด้วยการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง จะมีความชอบผู้อื่นพอๆ กับทำให้ผู้อื่นชอบตน บุคคลเหล่านี้จะมีสุขภาพจิตดี มีเจตคติดีทั้งกายและใจ การสอนให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง จึงเป็นการสนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้ โดยผู้เรียนไม่เพียงแต่จะเริ่มรู้วิชาการหรือทักษะเท่านั้น แต่ยังสามารถพัฒนาจิตใจของตนเองและผู้อื่น

บรอกเคทท์ และ ฮีมสตรา (เต็มทรีพีย์ จันเพชร. 2556: 36-37; อ้างอิงจาก Brockett; & Heimstra. 1991: 11-16) ได้กล่าวถึงหลักการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองไว้ 7 ประการ ดังนี้

1. การนำตนเอง เป็นลักษณะที่มีอยู่ในตัวบุคคลทุกคนและในสถานการณ์การเรียนรู้ทั้งหมด อาจจะมีระดับการชี้นำตนเองมากหรือน้อยต่างกัน

2. ผู้เรียนมีความรับผิดชอบเป็นหลัก จะเป็นผู้ที่ตัดสินใจจัดประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยตนเอง เกี่ยวกับการวางแผนเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติและประเมินผล การเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง อาจเกิดขึ้นได้ด้วยตัวเองตามลำพังหรือในกลุ่มผู้เรียนกลุ่มใหญ่ หรือกลุ่มเล็กที่รับผิดชอบต่อการเรียนรู้ร่วมกัน

3. การเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง จะเน้นถึงความรับผิดชอบของบุคคล และเชื่อว่าศักยภาพของมนุษย์ไม่มีวันหมดลง จะต้องมีอยู่และพัฒนาต่อไป

4. ผู้เรียนมีความเชื่อว่า ผลการเรียนรู้ที่ได้มาจากการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง เช่น จดจำได้เพิ่มขึ้น สนใจการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง มีความสนใจในวิชาการมากขึ้น มีทัศนคติที่ดีต่อผู้สอน เป็นต้น

5. กิจกรรมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง มี รูปแบบ เช่น อ่าน อภิปราย สืบสวน สัมภาษณ์ การเข้าร่วมการศึกษาเป็นกลุ่มทัศนศึกษา การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้เชี่ยวชาญ การใช้คอมพิวเตอร์ การเรียนด้วยตนเอง เป็นต้น

6. ผู้อำนวยการควมสะดวกในการเรียน เป็นผู้มีบทบาทต่อการประสบความสำเร็จในการเรียน เพราะเป็นผู้มีบทบาทสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการปรึกษาหารือและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เป็นแหล่งความรู้ที่จำเป็นและเชื่อถือได้ นอกจากนี้ ยังมีความสัมพันธ์อันดีกับผู้เรียน มีส่วนร่วมในการถ่ายโอนการเรียนรู้ การสอน และมีส่วนสนับสนุนให้ผู้เรียนมีความคิดแบบวิจารณ์

7. ผู้เรียนมีความเชื่อว่าการชี้นำตนเองเป็นสิ่งที่มีความค่า เป็นวิธีที่ผู้เรียนมีอิสระในการแก้ปัญหากลุ่มคนหลายแบบ สามารถชี้นำตนเองในการเรียนรู้ได้ หากผู้สอนให้ความไว้วางใจแก่ผู้เรียน ส่วนใหญ่จะทำงานอย่างเต็มที่และแสวงหาประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ การใช้วิธีการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองไม่สามารถแก้ปัญหาการเรียนได้ทั้งหมด

โบชาร์ด (เต็มทรีพีย์ จันเพชร. 2556: 36; อ้างอิงจาก Bouchard. 1994: 131) ได้สรุปหลักการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองว่า เป็นรูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ที่มีขั้นตอนประกอบด้วย การวางแผนและการดำเนินการตามแผน จะทำให้ผู้เรียนได้ประโยชน์จากการเรียนรู้มากขึ้น การจัดการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง เป็นปัจจัยหนึ่งในการเรียนการสอน ส่วนการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง เน้นแรงจูงใจของผู้เรียนแต่ละคนที่จะนำตนเองไปสู่การเรียนรู้ นั่น ผู้ที่เรียนด้วยวิธีนี้ได้ดีต้องเป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพในการนำตนเองได้เป็นอย่างดีด้วย

เมซีโรว์ (สุนทร สุธองหล่อ. 2542: 24; อ้างอิงจาก Mezirow. 1981: 1) ได้เสนอวิธีการที่จะส่งเสริมให้ผู้เรียนมีการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ต้องดำเนินการดังนี้

1. ลดการให้ผู้เรียนพึ่งพาผู้สอนหรือผู้อำนวยความสะดวก
2. ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจถึงการใช้แหล่งวิทยาการต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งประสบการณ์จากผู้อื่น รวมทั้งครูหรือผู้อำนวยความสะดวก ซึ่งต้องใช้ความสัมพันธ์อันดีต่อกัน
3. ช่วยให้ผู้เรียนตระหนักถึง ความจำเป็นในการเรียนรู้เนื่องจากการรับรู้ความต้องการของตนเอง อันเป็นผลมาจากอิทธิพลของวัฒนธรรม สภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป
4. ช่วยให้ผู้เรียนเพิ่มความรับผิดชอบในการหาเป้าหมายของการเรียนรู้ การวางแผน และประเมินผลการเรียนด้วยตนเอง
5. ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากปัญหาของแต่ละบุคคล
6. ช่วยให้ผู้เรียนตัดสินใจ ในวิชาต่างๆ ที่เสนอให้ผู้เรียนไว้เป็นทางเลือกในการทำ ความเข้าใจซึ่งจะเกิดการเรียนรู้ต่อไป
7. กระตุ้นให้ผู้เรียนใช้เกณฑ์หรือบรรทัดฐานในการตัดสินใจ หรือพินิจพิเคราะห์สิ่งต่างๆ ที่เกี่ยวกับตนและประสบการณ์ทั้งหมดที่ผ่านมา
8. ช่วยให้ผู้เรียนเข้าไปสู่การเรียนรู้ ด้วยการมองตนเองอย่างถูกต้อง
9. ชี้ปัญหาและแก้ไขปัญหโดยง่าย ซึ่งต้องตระหนักถึงความสัมพันธ์ของปัญหา ส่วนบุคคลและส่วนรวมด้วย
10. เสริมแรงมโนคติของผู้เรียนว่า ต้องเป็นทั้งผู้เรียนและผู้จัดการชีวิตของตนเอง โดยจัดบรรยากาศที่น่าสนับสนุนและรับปฏิกิริยาตอบกลับของผู้เรียน เพื่อเป็นการกระตุ้นความสามารถของผู้เรียนให้ปรากฏ
11. เน้นการนำประสบการณ์การมีส่วนร่วมและวิธีการสร้างโครงการอย่างเป็นระบบ โดยทำในรูปลักษณะ “สัญญาการเรียน” (Learning Contract)

ซิดซังค์ ส. นันทนาเนตร (2534: 1) ได้อธิบายถึง “สัญญาการเรียน” (Learning Contract) ว่าเป็นสิ่งที่กำหนดขึ้นระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน เป็นการสอนแบบรายบุคคลเพื่อให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบ มีระเบียบวินัยในตนเอง เป็นตัวของตัวเองให้มาก โดยให้สำรวจและค้นหาความสนใจที่แท้จริงของตนเอง แล้วให้ผู้เรียนเลือกเรียนตามความสนใจ (Personal Interest) “สัญญาการเรียน” จะช่วยให้ผู้เรียนมีการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองได้มากขึ้น เพราะได้เปิดเผยและพึ่งพาตนเองได้มากที่สุด

สเคเจอร์ (รุ่งอรุณ ไสยโสภณ. 2549: 38-39; อ้างอิงจาก Skager. 1978) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะของผู้เรียนที่จะเรียนรู้โดยการนำตนเองได้ดีว่ามีลักษณะ 7 ประการ ดังนี้

1. การเป็นผู้ยอมรับตนเอง (Self Acceptance) ได้แก่ การมีเจตคติในเชิงบวกต่อตนเอง
2. การเป็นผู้มีการวางแผนการเรียน (Planfulness) ประกอบด้วย
 - 2.1 การรู้ความต้องการในการเรียนของตนเอง

2.2 การวางจุดหมายที่สอดคล้องกับความต้องการนั้น

2.3 การวางแผนการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้บรรลุจุดประสงค์ของการเรียน

3. การเป็นผู้มีแรงจูงใจภายใน (Intrinsic motivation) คือเรียนรู้ได้โดยไม่ต้องมีสิ่งควบคุมหรือบังคับจากภายนอก เช่น รางวัล การถูกลงโทษ การหวังวุฒิบัตรหรือตำแหน่ง

4. การประเมินผลตนเอง (Internalized evaluation) ว่าสามารถเรียนได้ดีเพียงใด ซึ่งอาจขอความร่วมมือจากผู้อื่นในการประเมินด้วยก็ได้

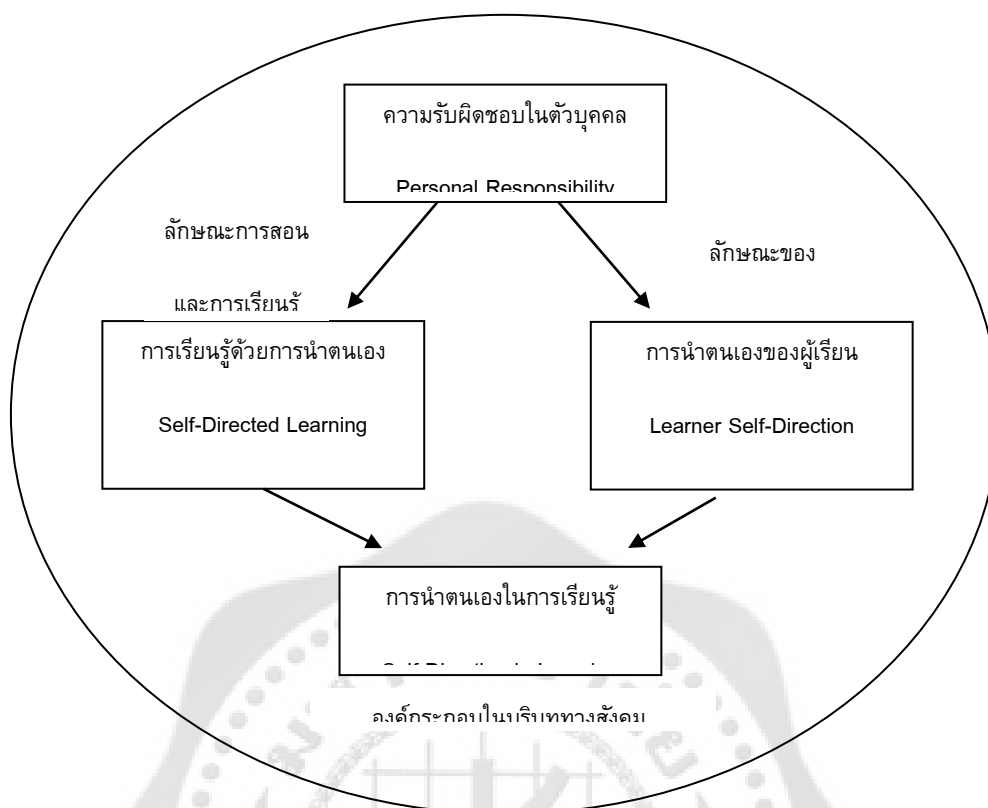
5. การมีลักษณะเปิดกว้างต่อประสบการณ์ (Openness to experience) ได้แก่ การมีความสนใจใคร่รู้ อดทนต่อความไม่ชัดเจน คลุมเครือ ยุ่งยากสับสน เรียนอย่างสนุก สิ่งเหล่านี้ทำให้เกิดแรงจูงใจในการทำกิจกรรมซึ่งก่อให้เกิดประสบการณ์ใหม่ๆ

6. การมีลักษณะของการยืดหยุ่น (Flexibility) คือ มีการปรับเปลี่ยนวิธีการเรียนรู้เมื่อยังไม่ประสบผลสำเร็จ โดยมีการสำรวจปัญหา ลองผิดลองถูก โดยไม่เลิกล้มความตั้งใจที่จะเรียนรู้

7. ความเป็นตัวของตัวเอง (Autonomy) บุคคลที่มีความเป็นตัวของตัวเองจะสามารถตั้งมาตรฐานด้านเวลาและสถานที่ได้ว่าลักษณะการเรียนรู้แบบใดที่มีคุณค่าและเป็นที่ยอมรับได้

โดยสรุปแล้ว การเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ควรมีคุณลักษณะต่างๆ ที่ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ได้แก่ การเป็นผู้ที่ยอมรับว่าตนเองเป็นผู้ที่มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ มีความสามารถในการวางแผนการเรียนของตนเอง สามารถกำหนดเป้าหมายหรือจุดหมายในการเรียน โดยปราศจากการถูกควบคุม บังคับ เป็นบุคคลที่สามารถประเมินตนเองได้ มีความสนใจใคร่รู้ เกิดแรงจูงใจในการทำกิจกรรมที่ก่อให้เกิดประสบการณ์ใหม่ๆ สามารถหาวิธีการเรียนที่เหมาะสมกับตนเองเพื่อให้เข้าถึงสิ่งที่ต้องการเรียนรู้ได้

บรอกเคท และ ฮีมสตรา (Brockett; & Hiemstra 2002: Online) ได้เสนอรูปแบบของลักษณะของการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง โดยเน้นความรับผิดชอบส่วนบุคคล หรือ PRO Model (The Personal Responsibility Orientation Model) ดังนี้

ภาพประกอบ 2 รูปแบบลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง โดยเน้นความรับผิดชอบส่วนบุคคล หรือ PRO Model (The Personal Responsibility Orientation Model)

ที่มา: Brockett; & Hiemstra (2002, April). A Conceptual Framework for Understand self-direction in Adult Learning. Online

จากภาพประกอบ 2 บรรทัด และ ฮีมตรา (Brockett; & Hiemstra) ได้อธิบายถึงส่วนประกอบในการทำความเข้าใจลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง 5 ส่วน ดังนี้

1. ความรับผิดชอบในตัวเอง (Personal Responsibility) หมายถึง การกระตุ้นเพื่อให้เกิดความตระหนักในความจำเป็นที่จะต้องมีการเรียนรู้ และส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบในตนเองในการที่จะตัดสินใจเรียนรู้ การวางแผนเรียนรู้ การดำเนินงาน และการประเมินตนเองในการเรียนรู้

2. การนำตนเองของผู้เรียน (Learner Self-Direction) หมายถึง คุณลักษณะเฉพาะตัวหรือบุคลิกภาพของผู้เรียนที่เอื้อ และสนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะที่เกิดจากภายในตัวผู้เรียนเอง

3. การเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง (Self-Directed Learning) หมายถึง กิจกรรมที่เกิดขึ้นในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ซึ่งอาจเกิดจากการจัดการของผู้สอนหรือการวางแผนการเรียนรู้ของผู้เรียนเอง แต่ความสำคัญของผู้สอนนั้นจะเป็นเพียงผู้คอยช่วยเหลือ เสนอแนะ หรือ

อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้เท่านั้น ส่วนการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งหมดนั้นจะเป็นการดำเนินการโดยผู้เรียนทั้งสิ้น

4. การนำตนเองในการเรียนรู้ (Self-Direction in Learning) เป็นลักษณะที่สามารถมองได้ในสภาพของการเรียนรู้ที่ต่อเนื่องและจะได้ผลสูงสุดเมื่อระดับการชี้นำตนเองสมดุลกับโอกาสการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง เป็นการนำตนเองในการเรียนรู้เกิดขึ้นจากองค์ประกอบภายในและภายนอกตัวผู้เรียนประกอบกัน ระดับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของผู้เรียนอาจขยายออกไปได้ถ้าสถานการณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสม เช่น มีการจูงใจให้บุคคลมีระดับการนำตนเองสูงขึ้น และได้รับประสบการณ์ที่เอื้อต่อการนำตนเอง ก็จะมีโอกาสที่ประสบความสำเร็จได้สูงเช่นเดียวกัน หากผู้เรียนที่มีระดับการนำตนเองต่ำ ถ้าได้รับโอกาสที่เอื้ออำนวยจะประสบความสำเร็จ ดังนั้นผู้สอนอาจมีบทบาทโดยตรงมากยิ่งขึ้น

5. ความสัมพันธ์ทางสังคม (Social Context) เป็นองค์ประกอบที่ล้อมรอบองค์ประกอบต่างๆ อยู่ ซึ่งกิจกรรมการเรียนรู้ไม่สามารถแยกออกไปจากบริบทของสังคมที่ผู้เรียนเกี่ยวข้องกับได้ สภาพแวดล้อมของสังคมมีผลต่อกิจกรรมต่างๆ บริบทของสังคมเป็นตัวกำหนดขอบเขตในกิจกรรมการนำตนเองที่แสดงออกมา

สรุปได้ว่า รูปแบบลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองโดยเน้นความรับผิดชอบส่วนบุคคล (PRO Model) ประกอบด้วยความรับผิดชอบส่วนบุคคลที่มีอยู่ในผู้เรียน และแสดงออกในกระบวนการเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนรู้แบบการนำตนเอง ประกอบกันเป็นจุดเริ่มต้นของการนำตนเองในการเรียนรู้ บริบททางสังคม ซึ่งได้แก่ ขอบเขตของกิจกรรมการเรียนรู้ หรือ ผลของกิจกรรมที่ถูกสร้างขึ้น

สมคิด อิศระวัฒน์ (2532: 76) ได้กล่าวถึงลักษณะการเรียนรู้การนำตนเองไว้ดังนี้ คือ

1. สมารถใจอยากจะทำด้วยตนเอง (Voluntarily to Learn) มิได้เกิดจากการบังคับ แต่มีเจตนาที่จะเรียนด้วยความอยากรู้

2. ตนเองเป็นแหล่งข้อมูลของตนเอง (Self-Resourceful) นั่นคือ ผู้เรียนสามารถบอกได้ว่า สิ่งที่ต้องการเรียนคืออะไร รู้ว่าทักษะและข้อมูลที่ต้องการ หรือจำเป็นต้องใช้มีอะไรบ้าง สามารถกำหนดเป้าหมาย วิธีรวบรวมข้อมูลที่ต้องการ และวิธีประเมินผลการเรียนรู้ ผู้เรียนต้องเป็นผู้จัดการเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ด้วยตนเอง (Management or Change) ผู้เรียนต้องมีความตระหนักในความสามารถของตนเองว่าสามารถตัดสินใจได้ มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ และบทบาทในการเป็นผู้เรียนรู้ที่ดี

3. ผู้เรียนต้องรู้ “วิธีการจะเรียน” (Know how to Learn) นั่นคือ ผู้เรียนควรทราบขั้นตอนของการเรียนรู้ของตนเอง รู้ว่าการจะไปสู่จุดที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ทำได้อย่างไร

จากการศึกษาของ รังสิมาภรณ์ หนูน้อย (2554: 49-52) ซึ่งศึกษาคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยตนเองจากแนวคิดของ โนลส์, แคนดี้, กูกลีเอลมีโน และสมคิด อิศระวัฒน์ โดยการนำคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยตนเองบางคุณลักษณะที่มีความสอดคล้องกันในการแสดงออกถึงการ

เรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อเป็นองค์ประกอบหลัก ได้คุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยตนเอง 7 องค์ประกอบ ดังนี้

1. สมัครใจที่จะริเริ่มเรียนรู้ด้วยตนเอง หมายถึง ผู้เรียนมีความต้องการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยไม่มีผู้ใดมาบังคับในการเรียน การเรียนรู้ด้วยตนเองเกิดจากความต้องการและความสนใจของตนเอง

2. รู้ความต้องการในการเรียนรู้ของตนเอง หมายถึง ผู้เรียนสามารถบอกความสนใจในการเรียนรู้ของตนเองได้ว่า ต้องการเรียนไปเพื่ออะไร มีเป้าหมายในการเรียนรู้อย่างไร สามารถบอกได้ว่า ความตั้งใจ ความมุ่งมั่น ความพยายามในการเรียนรู้ของผู้เรียนมีเป้าหมายอย่างไร รู้ว่าตนเองจะหาความรู้ได้อย่างไร รู้ว่าทักษะที่จำเป็นต้องใช้ในการเรียนรู้มีอะไรบ้าง รู้จักเลือกใช้วิธีการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับตนเอง เพื่อให้ตนเองเรียนรู้ได้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้

3. รักการเรียนรู้ หมายถึง ผู้เรียนมีความมั่นใจว่าตนเองสามารถที่จะเรียนรู้หรือกระทำการสิ่งต่างๆ ที่ตนต้องการได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีทัศนคติต่อตนเองว่าเป็นผู้ที่มีความกระตือรือร้น ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน เชื่อว่าตนเองสามารถพึ่งตนเองและตนเองสามารถเรียนรู้สิ่งต่างๆ ได้ มีความต้องการที่จะเรียนรู้และปรารถนาที่จะเรียนรู้มากขึ้น สนุกสนานในการเรียนรู้ ศึกษาค้นคว้าข้อมูลต่างๆ อยู่เสมอ

4. มีความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนเอง หมายถึง ผู้เรียนยอมรับตนเองว่าเป็นผู้ที่มีความสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองได้ ผู้เรียนมีความคิดอยู่เสมอว่า ตนเองเป็นใคร กำลังทำอะไร เรียนรู้ไปเพื่ออะไร เป็นสิ่งที่สำคัญต่อการเรียนรู้ของตน

5. มีการวางแผนการเรียนรู้ หมายถึง ผู้เรียนสามารถเลือกแผนการเรียนที่เหมาะสมกับตนเอง เป็นแผนงานที่ช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้ตรงตามวัตถุประสงค์ของการเรียน มีการกำหนดจุดหมายที่เหมาะสม และสอดคล้องกับความต้องการของตนเองที่ตั้งไว้

6. รู้วิธีการเรียนรู้ หมายถึง ผู้เรียนทราบขั้นตอนการเรียนรู้ของตนเองที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ได้อย่างเหมาะสม สามารถบอกแหล่งความรู้ ข้อมูล ข่าวสารในการเรียนรู้ของตนเอง และสามารถเลือกแหล่งความรู้ ข้อมูล ข่าวสารที่เหมาะสมกับตนเอง รู้ว่าทักษะที่จำเป็นต้องใช้ในการเรียนรู้มีอะไรบ้าง สามารถเลือกวิธีการต่างๆ ที่ตนเองชำนาญ มาใช้ในการรวบรวมข้อมูล เพื่อสร้างความเข้าใจ วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลซึ่งนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้ใหม่ เพื่อให้ตนเองสามารถเรียนรู้ได้ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

7. การประเมินการเรียนรู้ของตนเอง หมายถึง ผู้เรียนสามารถบอกได้ว่าการเรียนรู้ของตนเองได้ผลดีเพียงใด สามารถบอกข้อดี ข้อเสีย ข้อจำกัด ในการเรียนรู้ของตนเองได้ สิ่งใดต้องพัฒนา ปรับปรุง แก้ไขการเรียนรู้ของตนเอง เพื่อให้การเรียนรู้ของตนเองบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้

ผลการศึกษาดังกล่าวสอดคล้องกับ ทิศนา แคมมณี (2548: 125-126) ที่ได้ระบุตัวบ่งชี้ของกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเอง คือ ผู้เรียนมีการวางแผนการเรียนรู้ด้วยตนเอง มีการวินิจฉัยความต้องการในการเรียนรู้ มีการตั้งเป้าหมายในการเรียนรู้ด้วยตนเอง มีการแสวงหาแหล่งความรู้ รวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยตนเอง มีการประเมินผลการเรียนรู้ด้วยตนเอง และสอดคล้อง

กับการศึกษาของ รุ่งฟ้า กิติญาณสุนต์ (2552: 145) ที่พบว่า กระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเองของนิสิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา มีรูปแบบการเรียนรู้ คือ กำหนดเป้าหมายในการเรียนรู้ วางแผนการทำงานและการแก้ปัญหา มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประเมินตนเอง เห็นคุณค่าและประโยชน์ของสิ่งที่เรียนและนำไปประยุกต์ใช้ จึงอาจสรุปได้ว่า ลักษณะของการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองนั้น ผู้เรียนต้องเป็นผู้กำหนดแผนการเรียน วิเคราะห์ความต้องการของตนเอง กำหนดจุดมุ่งหมายของการเรียน วางแผนการเรียน แสวงหาวิทยาการ และประเมินผลโดยอาศัยความช่วยเหลือจากบุคคลอื่นตามสมควร

เมซีโรว์ (สุนทร สุทองหล่อ. 2542: 24; อ้างอิงจาก Mezirow. 1981: 1) เสนอวิธีที่จะส่งเสริมให้ผู้เรียนมีการเรียนรู้ โดยการนำตนเองด้วยดำเนินการ ดังนี้

1. ลดการให้ผู้เรียนพึ่งพาผู้สอนหรือผู้อำนวยความสะดวก
 2. ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจถึงการใช้แหล่งวิทยาการต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งประสบการณ์จากผู้อื่น รวมทั้งครูหรือผู้อำนวยความสะดวก ซึ่งต้องใช้ความสัมพันธ์อันดีต่อกัน
 3. ช่วยให้ผู้เรียนตระหนักถึง ความจำเป็นในการเรียนรู้เนื่องจากการรับรู้ความต้องการของตนเอง อันเป็นผลมาจากอิทธิพลของวัฒนธรรม สภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป
 4. ช่วยให้ผู้เรียนเพิ่มความรับผิดชอบในการหาเป้าหมายของการเรียนรู้ การวางแผน และประเมินผลการเรียนรู้ด้วยตนเอง
 5. ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากปัญหาของแต่ละบุคคล
 6. ช่วยให้ผู้เรียนตัดสินใจในวิชาต่างๆ ที่เสนอให้ผู้เรียนไว้เป็นทางเลือกในการทำความเข้าใจ ซึ่งจะเกิดการเรียนรู้ต่อไป
 7. กระตุ้นให้ผู้เรียนใช้เกณฑ์หรือบรรทัดฐานในการตัดสินใจ หรือพินิจพิเคราะห์สิ่งต่างๆ ที่เกี่ยวกับตนและประสบการณ์ทั้งหมดที่ผ่านมา
 8. ช่วยให้ผู้เรียนเข้าไปสู่การเรียนรู้ ด้วยการมองตนเองอย่างถูกต้อง
 9. ชี้ปัญหาและแก้ไขปัญหาดูอย่างง่าย ซึ่งต้องตระหนักถึงความสัมพันธ์ของปัญหาล้วนส่วนบุคคล และส่วนรวมด้วย
 10. เสริมแรงมโนคติของผู้เรียนว่า ต้องเป็นทั้งผู้เรียน และผู้จัดการชีวิตของตนเอง โดยจัดบรรยากาศที่น่าสนับสนุน และรับปฏิกิริยาตอบกลับของผู้เรียน เพื่อเป็นการกระตุ้นความสามารถของผู้เรียนให้ปรากฏ
 11. เน้นการนำประสบการณ์การมีส่วนร่วมของและวิธีการสร้างโครงการอย่างเป็นระบบ โดยทำในรูปลักษณะ “สัญญาการเรียน” (Learning Contract)
 12. ทำความชัดเจนในเรื่องการช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจทางเลือก หรือการตัดสินใจ ไม่ว่าจะป็นวิธีการที่จะปรับคุณภาพของการเลือก และกระตุ้นให้ผู้เรียนเลือกสิ่งที่ดีที่สุด
- วัฒนาพร ระบับทุกซ์ (2545: 50-51) ได้อธิบายหลักการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองไว้ 6 ประการ ดังนี้

1. ศึกษาผู้เรียนเป็นรายบุคคล ต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ทั้งด้านความสามารถในการเรียนรู้ วิธีการเรียนรู้ เจตคติ ฯลฯ โดยการจัดการเรียนรู้ เนื้อหา สื่อที่เอื้อต่อการเรียนรู้ รวมทั้งเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้นำเอาความรู้หรือประสบการณ์ของตนเองมาใช้ในการเรียนด้วย

2. จัดให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการเรียน การเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ดีเมื่อผู้เรียนมีส่วนร่วมรับผิดชอบการเรียนรู้ของตน ตั้งแต่การวางแผน กำหนดเป้าหมายการเรียนที่สอดคล้องกับความต้องการของตนหรือกลุ่ม การกำหนดกิจกรรม สื่อการเรียน วิธีการเรียน การใช้แหล่งข้อมูล รวมถึงการประเมินผลการเรียนของตน

3. พัฒนาทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียน ผู้เรียนจะต้องได้รับการให้มีทักษะและยุทธศาสตร์การเรียนรู้ที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีประสบการณ์ในการตัดสินใจ แก้ปัญหา กำหนดแนวทางการเรียนรู้ และเลือกวิธีการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับตนเอง

4. พัฒนาทักษะการเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่น ทั้งครู เพื่อน และบุคคลอื่น เพื่อให้รู้จักการทำงานเป็นทีม การทำกิจกรรมกลุ่มร่วมกับเพื่อนที่มีความรู้ความสามารถ ทักษะ เจตคติ ที่แตกต่างกัน เพื่อให้สามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้และแบ่งหน้าที่รับผิดชอบในกระบวนการเรียนรู้

5. พัฒนาทักษะการประเมินตนเอง และการร่วมมือกันประเมิน การเรียนรู้ด้วยการนำตนเองนั้นผู้เรียนเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการประเมินการเรียนรู้

6. จัดปัจจัยสนับสนุนการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของผู้เรียน ได้แก่ สภาพแวดล้อม แหล่งความรู้ที่สามารถค้นคว้าด้วยตนเองได้ รวมทั้งบุคลากรที่ช่วยอำนวยความสะดวกและแนะนำเมื่อผู้เรียนต้องการ

ความสำคัญของการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง

โนลส์ (พิศดี มินศิริ. 2547: 13; อ้างอิงจาก Knowles. 1975: 14-17) กล่าวถึงความสำคัญของการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง 4 ประการ ประกอบด้วย

ประการที่ 1 บุคคลที่เรียนรู้ด้วยการนำตนเองจะเรียนได้มากกว่า ดีกว่า บุคคลที่เป็นเพียงผู้รับหรือรอให้ผู้สอนถ่ายทอดวิชาความรู้ให้ บุคคลที่เรียนรู้ด้วยการนำตนเองจะเรียนอย่างตั้งใจ มีจุดหมายและมีแรงจูงใจสูง สามารถใช้ประโยชน์จากการเรียนรู้ดีกว่าและยาวนานกว่าบุคคลที่รอรับการสอนแต่อย่างเดียว

ประการที่ 2 การเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง มีความสอดคล้องกับกระบวนการทางธรรมชาติของจิตวิทยาพัฒนาการ เมื่อแรกเกิดบุคคลต้องพึ่งคนอื่น จำเป็นต้องมีบิดามารดาปกป้องและตัดสินใจแทน แต่เมื่อบุคคลเติบโตขึ้นมีความเป็นผู้ใหญ่มากขึ้น จะค่อยๆ พัฒนานตนเองไปสู่ความเป็นอิสระไม่ต้องพึ่งผู้อื่น ไม่ต้องอยู่ภายใต้การควบคุมหรือกำกับของผู้อื่น จะมีความเป็นตัวของตัวเองเพิ่มขึ้น สามารถดำเนินชีวิตได้ด้วยตนเองและชี้นำตนเองได้

ประการที่ 3 มีนวัตกรรมทางการศึกษาเพิ่มขึ้นมาก มีหลักสูตรใหม่ ห้องเรียนแบบเปิด ศูนย์วิทยบริการ การศึกษาอย่างอิสระ โปรแกรมการเรียนที่จัดสำหรับบุคคลภายนอก การศึกษาระบบมหาวิทยาลัยเปิด เป็นต้น รูปแบบของนวัตกรรมเหล่านี้ล้วนแต่เป็นความรับผิดชอบของผู้เรียนที่จะต้องเริ่มการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง

ประการที่ 4 ความเปลี่ยนแปลงของโลกหลายๆ ด้านอย่างรวดเร็ว ทำให้เกิดแนวคิดใหม่ในการศึกษา ได้แก่

(1) ความรู้ต่างๆ ที่มนุษย์ต้องรู้และสะสมไว้จะค่อยๆ ล้าสมัยและหมดไปภายในเวลา 10 ปี หรือน้อยกว่า ดังนั้น จึงต้องพัฒนาทักษะดังกล่าวเมื่อบุคคลจบการศึกษาไปแล้วก็ยังสามารถแสวงหาความรู้เพิ่มเติมได้ เพื่อพัฒนาตนเองให้มีความรู้ใหม่เท่าทันโลก

(2) ความหมายของ “การเรียนรู้” หมายถึง การที่ผู้เรียนเริ่มเรียนรู้สิ่งต่างๆ จากสิ่งแวดล้อมรอบตัวผู้เรียน เช่น เรียนรู้จากบิดา มารดา เพื่อน ครู สถาบันต่างๆ หรือจากสื่อมวลชน เป็นต้น นั่นก็คือ การเรียนรู้จะเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินชีวิต และบุคคลสามารถเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต

(3) การเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง จะไม่จำกัดอายุผู้เรียน ผู้เรียนมีโอกาสดที่จะตัดสินใจเลือกเรียนตามความสนใจและความต้องการที่จะเรียนรู้ ผู้เรียนที่อยู่ในวัยเยาว์ควรเน้นทักษะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง เพื่อจะได้ใช้ทักษะนี้ในการแสวงหาความรู้ให้ทันต่อเหตุการณ์การเปลี่ยนแปลงของโลก

ดิกกินสัน (เดิมทรีพีย์ จันเพเซอร์. 2556: 29; อ้างอิงจาก Dickinson. 1987: 18) กล่าวถึงความสำคัญของการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองว่า เป็นรูปแบบการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างอิสระ แม้ว่าจะมีโอกาสในการฝึกปฏิบัติไม่เท่ากัน แต่ผู้เรียนสามารถที่จะใช้วิธีการเรียนที่แตกต่างกันไปตามความถนัด วิธีการคิดยุทธวิธีการเรียนรู้และความมุ่งหมายในการเรียน จึงเป็นวิธีการเรียนที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจในทางบวก ที่ช่วยให้ผู้เรียนสร้างความเข้าใจและความหมายจากเนื้อหาตำราได้ด้วยตนเอง ช่วยให้ผู้เรียนรู้จักใช้เหตุผลในการแก้ปัญหาและสามารถใช้ความคิดวิเคราะห์เกี่ยวกับเนื้อหาที่เรียน อีกทั้งช่วยเพิ่มทักษะ มีการควบคุมตนเอง และมีพฤติกรรมที่สังคมยอมรับได้

พสขนัน นิรมิตไชยนนท์. (2549: 23) ได้สรุปถึงความสำคัญของการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองว่า มีประโยชน์และจำเป็นต่อผู้เรียนในปัจจุบัน เป็นการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับพัฒนาการทางจิตวิทยาของมนุษย์ที่เมื่อเติบโตขึ้นมาจะพัฒนาตนเองไปสู่ความเป็นอิสระ ไม่ต้องการพึ่งพิงผู้อื่นสามารถดำเนินชีวิตได้ด้วยตนเอง ผู้เรียนที่เรียนรู้ด้วยการนำตนเองนั้นจะมีแรงจูงใจในการเรียนรู้อย่างมากและเรียนได้ดีขึ้น และที่สำคัญที่สุดคือการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองจะพัฒนาบุคคลให้มีทักษะการแสวงหาความรู้ แม้จะสำเร็จการศึกษาจากระบบโรงเรียนไปแล้วก็ยังสามารถแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาวิชาชีพของตน ช่วยให้เกิดการพัฒนาแบบยั่งยืนตลอดชีวิต

ฮิลล์ (ไพฑูรย์ สินลารัตน์. 2554: 77; อ้างอิงจาก Hills. 1976: 9) ได้กล่าวถึงคุณค่าของการเรียนรู้ด้วยตนเองและนำตนเองได้ว่า จะทำให้ผู้เรียนเรียนได้มากกว่าและดีกว่าที่จะเรียนตาม

ผู้สอน เพราะจะมีแรงจูงใจสูงกว่า สามารถนำกระบวนการเรียนรู้ไปใช้ได้ดีกว่าและยาวนานกว่าเมื่อเทียบกับคนที่เรียนโดยวิธีการสอนแบบดั้งเดิมที่ครูเป็นผู้ให้อยู่ตลอด สอดคล้องกับ วิทยากร เชียงกุล (2549: 67-72) ที่ระบุว่า มีผลการวิจัยยืนยันว่า ผู้เรียนที่กำกับการเรียนรู้ด้วยตนเอง จะเรียนรู้ได้ดีกว่าผู้ที่เรียนแบบคอยรอให้ครูอาจารย์ป้อนให้ทุกอย่างแบบเก่า การกำกับการเรียนรู้ด้วยตนเอง (self-directed learner) มีความหมายกว้างกว่าการเรียนรู้ด้วยตัวเอง (self-learning) แบบการเรียนรู้ทางไกล การเรียนทางเครือข่ายอินเทอร์เน็ต การกำกับการเรียนรู้ด้วยตนเองยังหมายรวมถึงว่าในการศึกษาแบบที่มีครูอาจารย์สอนประจำนั้น ถ้าครูอาจารย์เปลี่ยนทัศนคติและวิธีการสอนแบบป้อนข้อมูลทุกอย่าง มาเป็นการสอนแบบชี้แนะและส่งเสริมให้นักเรียนนักศึกษารู้จักกำกับการเรียนรู้ด้วยตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด การที่จะช่วยให้ผู้เรียนตระหนักว่า เขาควรเป็นผู้กำกับการเรียนรู้ด้วยตนเอง ขึ้นอยู่กับหลายปัจจัย เช่น

1. แรงจูงใจของผู้เรียน แรงจูงใจหรือแรงกระตุ้น เหตุผลที่ผู้เรียนอยากเรียนรู้ เป็นปัจจัยที่สำคัญในกระบวนการเรียนรู้โดยเฉพาะการมีแรงจูงใจจากภายในตัวเอง เช่น เป็นคนอยากรู้อยากเห็น ชอบอ่าน ชอบฟังอยากฉลาด สนุก พอใจที่ได้เรียนรู้ แรงจูงใจจากภายนอกก็มีส่วนช่วย เช่น มีความทะเยอทะยาน มีความตั้งใจพัฒนาตนเอง อยากเรียนให้สูงจะได้มีงานดีๆ ทำซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ สุจินดา ประเสริฐ (2554: บทคัดย่อ) ที่พบว่า นักศึกษาที่ได้รับการพัฒนาแรงจูงใจภายในในการเรียนรู้มีความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองสูงกว่านักศึกษาที่ไม่ได้ฝึกอบรม

2. การทำอะไรอย่างมีเป้าหมายในชีวิต คนที่ตั้งเป้าหมายในชีวิตในระดับที่ทำท่ายและพยายามที่จะฝ่าฝืนอุปสรรคเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย จะมีความมุ่งมั่นในการเรียนและพัฒนาตนเองได้ดีกว่าคนที่ไม่เคยคิดเรื่องเป้าหมายในชีวิต

3. การตระหนักถึงความสามารถของตนเอง (self-efficacy) หมายถึง การรู้จักประเมินความสามารถของตนเองในการจัดการและลงมือทำกิจกรรมที่จำเป็น เพื่อให้ได้ผลงานตามที่วางแผนไว้ เป็นการตระหนักถึงความสามารถที่เฉพาะเจาะจง มากกว่าการตระหนักถึงความสามารถทั่วไป

4. การรู้จักประเมินว่าตนเองสามารถควบคุมปัจจัยอะไรได้บ้าง ทั้งปัจจัยภายในตัวเอง เช่น ความพยายาม ความสามารถ แรงจูงใจ หรือ ปัจจัยภายนอกที่อยู่นอกเหนือการควบคุม เช่น โอกาส โชค การกระทำของคนอื่น

5. ความสามารถในการวิเคราะห์ (analyze) พินิจพิเคราะห์ (reflection) เพื่อเข้าใจระบอบการรู้คิดและการเรียนรู้ของตัวเอง รู้จุดแข็ง จุดอ่อนของตัวเอง จะทำให้รู้จักเลือกใช้ยุทธศาสตร์การเรียนรู้ในสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม

6. การเป็นคนที่รู้จักดูแลวินัยของตนเอง (self-regulation) เป็นความสามารถที่จะควบคุมความสนใจ ทัศนคติ และความพยายามของตัวเอง เพื่อทำงานให้สำเร็จหรือบรรลุเป้าหมาย รู้จักติดตามและปรับความพยายามของตนได้เองโดยไม่ต้องให้คนอื่นมาเตือนหรือมาเร่ง

อย่างไรก็ตาม แนวคิดการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองยังมีผู้เข้าใจผิดพลาดอยู่เสมอ บรอกเกต และ ฮีมสตรา (ชัยฤทธิ์ โพธิสุวรรณ. 2541: 12-13; อ้างอิงจาก Brockett and Hiemstra. 1991) ได้สรุปประเด็นที่อาจยังมีผู้เข้าใจผิดพลาดอีก ดังนี้

1. การชี้นำตนเองเป็นคุณลักษณะที่มีอยู่ในทุกคนเพียงแต่จะมีมากหรือน้อยเท่านั้น ขึ้นอยู่กับสถานการณ์การเรียนรู้
2. บทบาทของผู้เรียน คือ มีความรับผิดชอบในการเรียนรู้เป็นหลักใหญ่ และเป็นผู้ตัดสินใจวางแผนและเลือกประสบการณ์การเรียนรู้ (learning experience) การดำเนินการตามแผน การประเมินความก้าวหน้าของการเรียนรู้ ทั้งหมดนี้อาจเกิดขึ้นตามลำพัง หรือเกิดในกลุ่มผู้เรียน กลุ่มเล็กหรือกลุ่มใหญ่ที่ผู้เรียนจะร่วมรับผิดชอบในการเรียนรู้ของเขา
3. คำว่าการชี้นำตนเองในการเรียนรู้ หรือการเรียนรู้โดยการชี้นำตนเอง จะเน้นความรับผิดชอบของผู้เรียน และเชื่อในศักยภาพที่ไม่สิ้นสุดของมนุษย์ (never-ending potential of human)
4. การชี้นำตนเองในการเรียนรู้ ก่อให้เกิดผลด้านบวกของการเรียนรู้ ตัวอย่างเช่น ผู้เรียนจดจำได้มากขึ้น เกิดความสนใจในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง และสนใจในเนื้อหาวิชามากขึ้น มีทัศนคติที่เป็นบวกต่อผู้สอนมากขึ้น มั่นใจในความสามารถเรียนรู้ได้ของตนเองมากขึ้น
5. กิจกรรมการเรียนรู้โดยการชี้นำตนเองมีหลากหลายรูปแบบ เช่น การอ่าน การเขียน การเสาะหาความรู้โดยการสัมภาษณ์ การศึกษาเป็นกลุ่มทัศนศึกษา การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้เชี่ยวชาญหรือผู้สอน การหาความรู้โดยใช้คอมพิวเตอร์ หรือแม้กระทั่งการเรียนรู้จากสื่อ เช่น ชุดการเรียน โปรแกรมการเรียน โปรแกรมการเรียนของคอมพิวเตอร์ รวมทั้งสื่อช่วยการเรียนรู้ในรูปแบบอื่นๆ
6. ในการเรียนรู้โดยการชี้นำตนเองที่ประสบความสำเร็จ ผู้อำนวยความสะดวกต้อง มีบทบาทในการร่วมปรึกษา แลกเปลี่ยนความคิด เป็นแหล่งความรู้ตามผู้เรียนต้องการ มีความสัมพันธ์อันดีกับผู้เรียน มีส่วนร่วมในการถ่ายโอนบทบาทการเรียนการสอน และสนับสนุนให้ผู้เรียนคิดอย่างแตกฉาน (critical thinking)
7. การชี้นำตนเองเป็นสิ่งที่มีความค่า เป็นวิธีที่ผู้เรียนมีอิสระในการแก้ปัญหาซึ่งไม่จำกัดว่าจะเกิดขึ้นในสภาพแวดล้อมที่เป็นประชาธิปไตยเท่านั้น
8. การเรียนรู้โดยการชี้นำตนเองสามารถเกิดขึ้นได้ในประชาชนทุกหมู่เหล่า ไม่จำกัดเพียงกลุ่มใด เชื้อชาติใดเท่านั้น
9. หากผู้สอนให้ความไว้วางใจแก่ผู้เรียน ผู้เรียนส่วนใหญ่จะเรียนรู้อย่างเต็มที่ และทุ่มเทในการเรียนรู้เพื่อคุณภาพ
10. การเรียนรู้โดยการชี้นำตนเอง ไม่สามารถแก้ไขปัญหาในการเรียนรู้ได้ทุก ปัญหา ในบางกรณีอาจมีข้อจำกัดบ้าง เช่น ในบางสังคมและวัฒนธรรม

สรุปได้ว่า การมีคุณลักษณะของการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองนั้น จะเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนในยุคปัจจุบันที่ทุกคนสามารถเข้าถึงแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ได้ง่ายและรวดเร็ว สามารถ

พัฒนาตนเองได้อย่างอิสระ เรียนรู้ได้ตามรูปแบบที่ตนเองถนัด จะมีแรงจูงใจในการเรียนรู้มากขึ้น และเรียนได้ดีขึ้น เกิดทักษะในการแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาวิชาชีพของตน ที่สอดคล้องกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของตลาดแรงงานในยุคปัจจุบัน สอดคล้องกับการศึกษาของ พัชรีย์ มะแสงสม (2544: 78-79) ที่ได้ทำการศึกษาพบว่าเจตคติต่อการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองมีความสัมพันธ์และส่งผลต่อการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง เนื่องจากผู้ที่มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง จะเห็นประโยชน์ เห็นความสำคัญของการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง สนใจใฝ่หาความรู้ มีความมานะพยายามในการแสวงหาความรู้ต่าง ๆ ผู้ที่มีเจตคติทางบวกต่อการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง จะมีแนวโน้มที่จะทำการเรียนรู้นำตนเอง

ความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง

ความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง เป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญสำหรับผู้เรียน เนื่องจากเชื่อมั่นว่าผู้เรียนรู้ด้วยการนำตนเองจะประสบความสำเร็จสูงสุดเมื่อผู้เรียนมีความพร้อม ความพร้อมที่จะเรียนรู้เกิดขึ้นจาก 1) ความพร้อมจากภาวะของร่างกาย เป็นความพร้อมของสรีระที่จะเรียนรู้ทักษะต่าง ๆ เช่น การเปลี่ยนแปลงวัยวุฒิ 2) ความพร้อมจากภาวะแวดล้อมหรือสภาพสังคม เป็นภาวะความพร้อมเพราะการอยู่ในสังคมทำให้บุคคลจำเป็นต้องเรียนรู้เพื่อปรับตัวให้อยู่ในสังคมได้ เช่น การเปลี่ยนแปลงบทบาททางสังคม และ 3) ความพร้อมจากภาวะของจิตใจ เป็นภาวะความพร้อมที่เกิดจากภาวะทางร่างกาย ภาวะทางสังคมอื่นๆ ที่เข้ามามีบทบาทต่อความพร้อมทางจิตใจ (สุจินดา ประเสริฐ. 2554: 41)

กุกลีเอลมีโน (ชัยฤทธิ์ โพธิสุวรรณ. 2544: 61-64; อ้างอิงจาก Guglielmino. L.M. 1977) ให้ความสนใจกับแนวคิด ความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง (Self-directed learning readiness : SDLR) ที่หมายถึง ระดับ (degree) ที่บุคคลรับรู้ (perceive) ตนเองว่ามีทักษะและเจตคติ(attitude) เกี่ยวกับการเรียนรู้โดยการชี้นำตนเอง โดยได้พัฒนาเครื่องมือเพื่อใช้วัด SDLR และได้เรียกเครื่องมือชิ้นนั้นว่า Self-directed learning readiness Scale : SDLRS เป็นแบบสอบถาม (questionnaire) ตามแบบของ Likert scale โดยแยกวัดองค์ประกอบของความพร้อมในการเรียนรู้โดยการชี้นำตนเอง จำนวน 8 องค์ประกอบ ประกอบด้วย

องค์ประกอบที่ 1 การเปิดโอกาสในการเรียนรู้ (openness to learning opportunities) หมายถึง มีความสนใจในการเรียนรู้ มีความคาดหวังที่จะเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ความพึงพอใจกับความคิดริเริ่ม เห็นว่าแหล่งความรู้มีแรงดึงดูดใจ อดทนในการค้นหาคำตอบ ยอมรับและใช้ประโยชน์จากคำวิจารณ์ได้

องค์ประกอบที่ 2 การรับรู้ตนเองในด้านการเป็นผู้เรียนที่มีประสิทธิภาพ (self-concept as an effective learner) หมายถึง การมีความสนใจในการเรียนรู้ด้วยตนเอง สามารถจัดเวลาในการเรียนรู้ได้ มีระเบียบวินัยในตนเอง ตระหนักในความจำเป็นของการเรียนรู้และแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ เป็นผู้อยากรู้อยากเห็น ใฝ่เรียนรู้

องค์ประกอบที่ 3 ความริเริ่มและอิสระในการเรียนรู้ (initiative and independence in learning) หมายถึง สามารถติดตามปัญหาที่ยากได้อย่างคล่องแคล่ว ชื่นชอบในการมีส่วนร่วมจัดประสบการณ์การเรียนรู้ เชื่อมั่นในความ สามารถที่จะเรียนรู้ด้วยตนเองได้ดี มีทักษะในการอ่านทำความเข้าใจและสามารถวางแผนการทำงานเรียนรู้ของตนเองได้

องค์ประกอบที่ 4 การมีความรับผิดชอบในการเรียนรู้ของตนเอง (informed acceptance of responsibility for one's own learning) หมายถึง การยอมรับความสามารถด้านสติปัญญาของตนเอง มีความพร้อมในการศึกษาเรื่องที่ยากในขอบเขตที่ตนสนใจ มีความเชื่อในจุดหมายของการศึกษา กระตือรือร้นในการเรียนรู้ของตนเอง รับผิดชอบในการเรียนรู้ของตนเองและสามารถในการประเมินความก้าวหน้าของการเรียนรู้ของตนเอง

องค์ประกอบที่ 5 รักการเรียนรู้ (love of learning) หมายถึง การเป็นผู้กระตือรือร้นที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ รักและใฝ่ใจในการเรียนรู้อยู่เสมอ ชื่นชอบในผู้รักการเรียนรู้สิ่งใหม่ สนุกสนานกับการแสวงหาความรู้

องค์ประกอบที่ 6 ความสร้างสรรค์ (creativity) หมายถึง มีความสามารถคิดค้นหาวิธีแปลกใหม่ในการแก้ปัญหา สามารถที่จะคิดวิธีที่หลากหลายในการเรียนรู้

องค์ประกอบที่ 7 การมองอนาคตในแง่ดี (positive orientation to the future) หมายถึง การเข้าใจตนเองว่ามีการเรียนรู้ตลอดชีวิต การมองอนาคตในทางบวก การมองปัญหาว่าเป็นสิ่งที่ท้าทาย มีใช้สัญญาณให้หยุดการกระทำ

องค์ประกอบที่ 8 ความสามารถใช้ทักษะการศึกษาหาความรู้และทักษะการแก้ปัญหา (ability to use basic study skills and problem-solving skills) หมายถึง การเป็นผู้ที่มีความสามารถในการใช้ทักษะพื้นฐานในการศึกษา ได้แก่ ทักษะการฟัง การอ่าน การเขียน การจำ และมีทักษะในการแก้ปัญหา

แบบวัดความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง แสดงให้เห็นว่าการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองเป็นลักษณะที่สามารถวัดได้ และถูกนำไปใช้วัดในการศึกษาการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองมากที่สุด วัดอุปสงค์ในการใช้แบบวัดความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง มี 2 ประการคือ 1) ใช้เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองกับงานวิจัยเชิงทดลองหรือกึ่งทดลอง หรือนงานวิจัยหาค่าความสัมพันธ์ของตัวแปรต่างๆ เกี่ยวกับบุคคล และ 2) ใช้เป็นเครื่องมือวินิจฉัยการประเมินผู้เรียนในด้านความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง (พัชรวิ มะแสงสม. 2544: 26-27; อ้างอิงจาก Hiemstra. 1991: 57) งานวิจัยจำนวนมากสนับสนุนความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่นของแบบวัดความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของกุกลีเอลมีโน (สัจจินดา ประเสริฐ. 2554: 44)

กุกลีเอลมีโน และ โรเบิร์ต (สุธาสินี ใจเย็น. 2545: 17; อ้างอิงจาก Guglielmino and Roberts. 1992: 175) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองในอเมริกาและฮ่องกงเกี่ยวกับสมรรถภาพในการทำงาน กลุ่มตัวอย่างคือผู้ที่ทำงานโทรคมนาคมในอเมริกาจำนวน 753 คน ฮ่องกง จำนวน 655 คน พบว่าความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองและ

สมรรถภาพในการทำงานมีความสัมพันธ์ทางบวก และกลุ่มตัวอย่างในอเมริกามีความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างในฮ่องกง

สทาคา (สุทธาสินี ใจเย็น. 2545: 17; อ้างอิงจาก Straka. 1995: 885) ได้ศึกษาถึงปัญหาของการใช้แบบวัดความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง แบบวัด SDLRS ของ Guglielmino ได้รับการตรวจสอบความตรงหลายครั้ง ในปี 1979 Mourad และ Torrance ตรวจสอบความตรงของแบบวัดนี้กับนักศึกษาที่เข้าเรียนในมหาวิทยาลัย Georgia ในปี 1990 West และ Bentley ตรวจสอบความถูกต้องขององค์ประกอบทั้ง 8 ด้าน ด้วยการวัดโมเดลแฝงของแบบวัด SDLRS กลุ่มตัวอย่างคือครู ผู้บริหาร ผู้มีส่วนร่วมในการพัฒนาโปรแกรมวิชาชีพ ในปี 1994 Straka ศึกษาความเชื่อถือได้ของแบบวัด SDLRS ในเยอรมัน โดยทดสอบกับนักศึกษาในมหาวิทยาลัย Bremer จากการศึกษาปัญหาในการใช้แบบวัด SDLRS ที่ได้อภิปรายร่วมกัน พบว่าในการใช้แบบวัด SDLRS ควรวิเคราะห์จากกลุ่มตัวอย่างที่มีวัฒนธรรมที่แตกต่างกันและโมเดลโครงสร้างควรชี้ให้เห็นความแตกต่าง

กุกลิเอลมีโน มองความพร้อมในการเรียนรู้โดยการชี้นำตนเอง (SDLR) ในเชิงที่มีใช้การมองชนิดสองขั้ว (dichotomy) คือการมีกับการไม่มี แต่มองในเชิงของ ระดับการมี คือมีได้หลายระดับตั้งแต่ น้อยไปหามาก เป็นลักษณะของสิ่งที่มีความต่อเนื่อง (continuum) ที่ผู้เรียนอาจจะอยู่ตรงจุดไหนของความต่อเนื่องนั้นก็ได้อ SDLRS ถูกนำมาใช้อย่างกว้างขวางในการศึกษาแนวคิดการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง แม้จะถูกวิจารณ์ว่าเป็นเครื่องมือที่วัดเพียง “ระดับของการรับรู้ (degree of perception)” มิใช่ “พฤติกรรมที่เป็นจริง (actual behavior)” ก็ตาม โดย SDLRS ทำหน้าที่สองประการคือ ใช้สำรวจความสัมพันธ์กับปัจจัยส่วนบุคคลในการวิจัยเชิงทดลองและกึ่งทดลอง รวมทั้งเชิงความสัมพันธ์ด้วย และการใช้เป็นเครื่องมือวินิจฉัยในการประเมินการรับรู้เกี่ยวกับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ผลการประเมินความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง สามารถใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมเพื่ออำนวยความสะดวกและสร้างสภาพที่เอื้อให้ผู้เรียนได้พัฒนาความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง (ชัยฤทธิ์ โพธิสุวรรณ. 2541: 16) อย่างไรก็ตาม กุกลิเอลมีโน ก็ยอมรับว่า SDLRS มีข้อจำกัดบางประการในด้านของการนำไปวัดกับคนกลุ่มใด และวิธีการนำไปใช้ ซึ่งหากนำไปใช้อย่างเหมาะสมก็เป็นการช่วยเพิ่มพูนความเข้าใจเกี่ยวกับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองยิ่งขึ้น (สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. 2551: 78)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองและ แบบวัดความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของกุกลิเอลมีโน ได้แก่ งานของ แมคคาร์ที (ฟิสตี มินศิริ. 2547: 50; อ้างอิงจาก McCarthy. 1985: 3279-A) ได้ศึกษาความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองและเจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี วิชาเอกคณิตศาสตร์ ระหว่างนักศึกษาอายุน้อย กับนักศึกษาอายุมาก โดยใช้ SDLRS และ MAS (The Math Attitude Scale) จากกลุ่มตัวอย่าง 183 คน เป็นนักศึกษาอายุน้อย 110 คน นักศึกษาอายุมาก 73 คน พบว่า นักศึกษาที่มีอายุน้อยมีความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองในระดับปานกลาง และมีเจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ในเชิงลบ นักศึกษาที่มีอายุมากมีความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองในระดับที่สูงกว่าและเจตคติที่ดีต่อ

วิชาคณิตศาสตร์ แต่ยังคงมีความกังวลต่อการเรียนเช่นเดียวกับนักศึกษาที่มีอายุน้อย และความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองกับเจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ไม่มีความสัมพันธ์กัน และงานของ ยัง (สุธาสนี ใจเย็น. 2545: 25; อ้างอิงจาก Young. 1986: 46) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเชื้อชาติ เพศ และการควบคุมตนเองกับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษามหาวิทยาลัย จอร์เจีย (Georgia) จำนวน 126 คน โดยใช้ SDLRS และ ANS-IE (Adult Nowicke Strickluad International – External Scale) ผลการวิจัยพบว่า ไม่ปรากฏความสัมพันธ์ระหว่างเพศ เชื้อชาติ และการควบคุมตนเอง กับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง

นรินทร์ บุญชู (2532: บทคัดย่อ) ได้นำแบบสอบถาม SDLRS ของกุกลีเอลมีโน มาแปล และปรับปรุงเป็นแบบสอบถามภาษาไทย เพื่อใช้ในงานวิจัยเรื่อง ลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยใช้วัดกับนักศึกษาจำนวน 1050 คน ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบคล้ายคลึงกับแบบวัดของกุกลีเอลมีโน มีค่าความเชื่อมั่น 0.84 ใน 8 องค์ประกอบ

ศศิธร กุลศิริสวัสดิ์ (2537: บทคัดย่อ) ได้ดัดแปลงเครื่องมือของ นรินทร์ บุญชู ที่นำแบบวัด SDLRS ของกุกลีเอลมีโน มาใช้ในการศึกษาระดับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักเรียน วิทยาลัยเกษตรกรรม กรมอาชีวศึกษา เพื่อเปรียบเทียบความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองตามราย องค์ประกอบทั้ง 8 ด้าน เช่นเดียวกับ ชัยฤทธิ์ โพธิสุวรรณ (2541: 4) ที่นำมาใช้ในการศึกษาความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการชี้นำตนเองของผู้เรียนผู้ใหญ่ และ จารุณี คงเมือง (2555: บทคัดย่อ) ก็ได้นำแบบวัดความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง SDLRS ของกุกลีเอลมีโน มาใช้ในการศึกษาคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต คณะ บริหารธุรกิจมหาวิทยาลัยรามคำแหง จึงเห็นได้ว่า เครื่องมือดังกล่าวได้มีการนำมาใช้อย่างแพร่หลายในงานวิจัยเกี่ยวกับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง อย่างไรก็ตาม แบบวัด SDLRS ที่พัฒนาขึ้นโดยคนไทย คือ แบบวัดของ สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ (2551: 127-129) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่องความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของผู้เรียนการศึกษาต่อเนื่องสายอาชีพ โดยการวิเคราะห์องค์ประกอบความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองเป็น 11 องค์ประกอบ ได้แก่

1. ความรักและความต้องการเรียนรู้สิ่งใหม่
2. ความสามารถในการเลือกทักษะเพื่อการเรียนรู้
3. การแสวงหาคำตอบเพื่อการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง
4. ความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้และมีขั้นตอนเพื่อนำไปสู่เป้าหมาย
5. การมีวินัยในตนเองและการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์
6. การทุ่มเทเพื่อการเรียนรู้ด้วยความพยายามอย่างเหมาะสม
7. การจัดสภาพแวดล้อมเพื่อส่งเสริมบรรยากาศในการเรียนรู้
8. ความสามารถเริ่มการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง
9. ความสามารถตั้งคำถามเพื่อนำไปสู่ความรู้ที่ต้องการ
10. การประเมินผลตนเองได้อย่างถูกต้องยุติธรรม

11. ความอดทนในการแสวงหาความรู้

โดยนำมาพัฒนาเป็นแบบวัดความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง โดยมีข้อคำถาม จำนวน 39 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นแบบวัดทั้งฉบับที่ 0.833 ซึ่งการใช้แบบวัดดังกล่าวจะใช้วัดความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง แต่ยังไม่พบว่ามีการสร้างแบบวัดการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองในเชิงของพฤติกรรม

อัญชลี เจียประเสริฐ (2542: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาระดับความพร้อมในการเรียนรู้โดยการเรียนรู้ด้วยตนเอง (SDLR) แบบภาวะผู้นำ และเปรียบเทียบ SDLR จำแนกตามภาวะผู้นำ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาการดำรงตำแหน่งปัจจุบัน การเข้ารับการฝึกอบรมหลักสูตรผู้บริหารระดับกลางของสภาวิชาชีพไทย จากกลุ่มตัวอย่าง 128 คน ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมผู้บริหารระดับกลางของสภาวิชาชีพไทย มี SDLR อยู่ในระดับสูง เมื่อแยกองค์ประกอบพบว่า SDLR เฉลี่ยสูงสุด คือ รักการเรียนรู้ รองลงมาคือ ความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนเอง และต่ำสุดคือ การมีความคิดสร้างสรรค์ โดยผู้บริหารระดับกลางของสภาวิชาชีพไทยแสดงภาวะผู้นำเชิงปฏิรูปสูงกว่าเชิงเป้าหมายเมื่อเปรียบเทียบ SDLR จำแนกตามแบบภาวะผู้นำ และปัจจัยพื้นฐานไม่พบความแตกต่างยกเว้นระดับการศึกษาที่แตกต่างกันมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ดร.นพพร ปรามพาล. (2543). ได้ศึกษาลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษาปริญญาโท ภาคพิเศษ กรุงเทพมหานคร คณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ พบว่า องค์ประกอบการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองที่มีค่าเฉลี่ยในระดับสูง คือ การเปิดใจรับโอกาสที่จะเรียน การมองอนาคตในแง่ดี มีความรักที่จะเรียนและมีความรับผิดชอบต่อการเรียนของตนเอง ส่วนองค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยในระดับปานกลางมี 4 องค์ประกอบ คือ มีความคิดริเริ่มและมีอิสระในการเรียนรู้ มีความคิดสร้างสรรค์ มีทักษะที่จำเป็นในการเรียนและการแก้ปัญหา และเชื่อมั่นว่าตนเองเป็นผู้เรียนที่ดีได้

สรุปได้ว่า ความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง เป็นรูปแบบในการประเมินผู้เรียนว่ามีความพร้อมในการเรียนรู้ในระดับใด ผลการวัดหรือประเมินสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับกลุ่มที่นำไปใช้วัด และวิธีการวัด หากมีการนำไปใช้อย่างเหมาะสมก็จะช่วยให้เข้าใจเกี่ยวกับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองมากยิ่งขึ้น

การเรียนรู้ด้วยการนำตนเองกับการเรียนการสอนในสถาบันอุดมศึกษา

จากแนวคิดของโนลส์ (Knowles.1975: 34-37) แสดงให้เห็นถึงบทบาทของอาจารย์ผู้สอนในสถาบันการศึกษา ในการเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองได้ว่า เป็นพฤติกรรมของอาจารย์ในการช่วยเหลือและสนับสนุนผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุจุดมุ่งหมายการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่ง่ายขึ้น ซึ่งได้แก่บทบาทดังต่อไปนี้

1. เป็นผู้สร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง สร้างบรรยากาศแห่งความเป็นมิตร ไว้ว่างใจกัน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนร่วมแสดงความคิดเห็นในการทำงานร่วมกัน

2. การวางแผนการเรียนรู้ร่วมกัน มีกระบวนการตัดสินใจร่วมกัน
3. ศึกษาวิเคราะห์ความต้องการของผู้เรียนและผู้สอน
4. กำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกันกับผู้เรียน
5. ออกแบบวิธีการเรียนรู้ แนะนำแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้
6. ดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนที่กำหนดไว้
7. ประเมินผลกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกัน

ไพฑูรย์ สินลารัตน์. (2557: 14-16) กล่าวถึงบทบาทของสถาบันอุดมศึกษาไว้ว่า การกำหนดจุดมุ่งหมายแต่เพียง การสอน การวิจัยและการบริการชุมชนนั้นยังไม่ชัดเจนเพียงพอ ควรจะกำหนดให้ชัดเจนยิ่งขึ้นว่าจะสอนอะไร เพื่ออะไร จนก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในปรัชญา จุดมุ่งหมาย บทบาท และหน้าที่ของสถาบันอุดมศึกษา อันเป็นแนวทางใหม่ที่มีลักษณะเฉพาะและชัดเจนขึ้น คือ

1. การอุดมศึกษาเป็นเรื่องของการจัดโอกาสและสภาพแวดล้อมให้ผู้เรียนได้พัฒนาไปตามแนวทางของตนเอง การอุดมศึกษาไม่ควรจะกำหนดรูปแบบและวิธีการ ตามรูปแบบอุตสาหกรรมที่ตายตัว ไม่ควรจะมีโฆษณาชวนเชื่อหรือปลูกฝังค่านิยมและคุณธรรมแบบใดแบบหนึ่งโดยเฉพาะ แต่ควรจัดโอกาสและสภาพแวดล้อมให้ผู้เรียนได้ศึกษาค่านิยมและคุณธรรมหลายๆ รูปแบบ กระทำในรูปแบบของการให้เหตุผล การวิเคราะห์ วิจัย วิจารณ์ หลักการต่างๆ การให้ความรู้ในเรื่องของสังคม ควรดำเนินการแบบให้รู้ข้อเท็จจริงและข้อมูลต่างๆ อย่างกว้างขวาง จัดประสบการณ์หลายๆ รูปแบบให้คุ้นเคยกับคนหลายๆ กลุ่ม หลายๆ วัย และหลายๆ แนวคิด เพื่อให้ผู้เรียนจะได้เลือกตัดสินใจดำเนินชีวิตความเป็นผู้ใหญ่ได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับความถนัดของตนเอง และสภาพการเปลี่ยนแปลงของสังคมอย่างมีเหตุผลและมีระบบระเบียบ

2. ส่งเสริมสมรรถภาพของมนุษย์ในสังคมวงกว้าง สถาบันอุดมศึกษาไม่ควรผูกขาดการส่งเสริมสมรรถภาพและความรู้ไว้เฉพาะคนกลุ่มน้อยเท่านั้น แต่ควรเปิดโอกาสอย่างยุติธรรมแก่คนวัยหลังการศึกษาระดับมัธยมให้กว้างขวางที่สุด ในปัจจุบันการศึกษาถือได้ว่าเป็นพื้นฐานที่สำคัญสำหรับการดำเนินชีวิต ตลาดแรงงานในปัจจุบันก็ต้องการคนมีความรู้ใหม่ ความคิดใหม่ และทักษะใหม่เพิ่มมากขึ้น สถาบันอุดมศึกษาจึงควรเปิดโอกาสและให้บริการกับคนในวงกว้าง การจัดการเรียนการสอนจึงควรมีหลายๆ รูปแบบ หลักสูตรควรมีหลายๆ ประเภทเพื่อเปิดโอกาสให้แก่มนุษย์ทุกคน การศึกษาค้นคว้าจะต้องครอบคลุมเรื่องของคนทุกอาชีพและทุกวงการ ไม่ผูกขาดเฉพาะคนและอาชีพของคนเพียงกลุ่มน้อยเท่านั้น

3. เป็นแหล่งวิทยาการและส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาการอย่างไม่จำกัด สถาบันอุดมศึกษาเป็นสถาบันของผู้ใหญ่หรือคนที่กำลังจะเป็นผู้ใหญ่ จึงเป็นสถาบันที่มีความพร้อมและมีความสามารถในอันที่จะคิดค้น แสวงหาและบุกเบิกความรู้ใหม่ แต่ความรู้ที่ได้นั้นจะต้องไม่ผูกขาด หรือไม่ถูกควบคุมบังคับด้วยอคติของบุคคลและการเมือง ซึ่งทำให้การศึกษาค้นคว้าวิทยาการอยู่ในวงแคบตัน และผิวเผิน แต่สถาบันอุดมศึกษาควรจะได้รับคามสนับสนุน ศึกษา ค้นคว้าได้อย่างกว้างขวาง ลึกซึ้ง เป็นประโยชน์อย่างจริงจังกับคนและสังคม

4. เป็นอุปกรณ์ให้มีการประเมินผลเพื่อการพัฒนาสังคมและตัวบุคคล ครอบคลุมแนวคิดหลัก 2 ประการ คือ การประเมินผล และการพัฒนา การจะพัฒนาปรับปรุงสิ่งใดนั้นควรประเมินสิ่งนั้นก่อน สถาบันอุดมศึกษาซึ่งมีวิทยาการและวิทยาการพร้อมมูลจึงควรจะมีส่วนในการประเมินและพัฒนาความก้าวหน้าของสังคม ให้ข้อมูล แนวคิด ความเห็น และเสนอทางเลือกต่างๆให้

5. สร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของชีวิต สังคม สิ่งแวดล้อม การศึกษา สถาบันอุดมศึกษาที่จะนำการเปลี่ยนแปลงมาสู่สังคมได้ จำเป็นต้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และสัมพันธ์สอดคล้องกับชีวิตจริงและสภาพจริงในสังคมนั้น คือ การเรียนการสอน การวิจัย และการบริการชุมชนควรจะต้องตั้งอยู่บนความเข้าใจ และเห็นประจักษ์ในสภาพและปัญหาทางชีวิต สังคม และสิ่งแวดล้อม และเริ่มต้นจากความจริงนั้นไปสู่ความก้าวหน้าที่ดีและเหมาะสมยิ่งขึ้น

ดังนั้น การจัดการเรียนการสอนในสถาบัน อุดมศึกษา จำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงจากเป้าหมายการสอนที่เป็นไปตามกระบวนวิชาที่กำหนด เป็นการเน้นการสอนที่ว่าผู้เรียนได้เรียนรู้ได้มากน้อยเพียงใด นั่นคือ การสอนนั้น ผู้เรียนจะเป็นแต่เพียงผู้รับฟังจากครูอย่างเดียว ครูเป็นผู้กำหนดให้อย่างเดียว(ด้วยวิธีการของ Lecture) ครูเป็นผู้กำหนดเลือกสรรที่เห็นว่าเหมาะสมแล้วจัดให้เรียนตามนั้น หรือว่าผู้เรียนควรเป็นผู้กำหนดคุณค่าความรู้ แนวทางและเทคนิคด้วยตนเอง โดยที่ผู้เรียนเป็นผู้มีประสบการณ์ เป็นผู้เลือกวิถีชีวิตของเขาเอง เขาควรจะได้เลือกแนวทางเอง ค้นคว้าด้วยตนเอง หรือไม่ (ไพฑูรย์ สินลารัตน์. 2557: 54-55) จากแนวคิดของ ดังกล่าวข้างต้น เห็นได้ว่าสอดคล้องกับแนวคิดของการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ที่เน้นถึงความสำคัญของผู้เรียนที่จะต้องเป็นผู้กำหนดเป้าหมายในการเรียนรู้ของตนเอง มากกว่าจะเป็นเพียงผู้รับความรู้เท่านั้น อย่างไรก็ตาม ผู้เรียนจะมีความสามารถเรียนรู้ด้วยการนำตนเองได้มากน้อยเพียงใดนั้น ขึ้นอยู่กับปัจจัยต่างๆ ที่ผู้เรียนเกี่ยวข้องด้วยเช่นกัน จากการศึกษางานวิจัยการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองที่เกี่ยวข้องกับสถาบันอุดมศึกษา พบว่าม้งงานวิจัยทั้งในด้านรูปแบบการเรียนการสอน การจัดกิจกรรม ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง รวมทั้งงานวิจัยที่ศึกษาถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ดังต่อไปนี้

สุนทร สุทองหล่อ (2542: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษาสถาบันราชภัฏสวนดุสิต พบว่า นักศึกษาชายและนักศึกษานักศึกษามีคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองโดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษาชายและนักศึกษานักศึกษามีคุณลักษณะด้านเชื่อมั่นว่าตนเองเป็นผู้เรียนที่ดีได้และด้านมีความคิดสร้างสรรค์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน

หทัยทิพย์ ภาคอินทรีย์ (2545: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตคณะสัตวแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิตชั้นปีที่ 1 ถึงชั้นปีที่ 6 ในปีการศึกษา 2544 จำนวน 417 คน พบว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การรับรู้ประสิทธิภาพแห่งตน และทัศนคติต่อวิชาชีพ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สำหรับปัจจัยด้านครอบครัว พบว่า วิธีการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย มีความสัมพันธ์ทางบวกกับ

คุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตสัตวแพทย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย พบว่า พฤติกรรมการสอนของอาจารย์ และความสัมพันธ์กับเพื่อน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

พสนัน นิรมิตไชนนท์ (2549: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ซึ่งเป็นนิสิตชั้นปีที่ 2 ในปีการศึกษา 2548 จำนวน 360 คนจากทุกคณะ พบว่า ปัจจัยลักษณะทางจิต ได้แก่ แรงจูงใจภายใน การรับรู้ความสามารถของตน ความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง และเจตคติต่อการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ปัจจัยด้านครอบครัว ซึ่งประกอบด้วย สัมพันธภาพในครอบครัว การเป็นแบบอย่างด้านการเรียนรู้ การสนับสนุนทางการเรียนรู้ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ปัจจัยด้านมหาวิทยาลัย ซึ่งประกอบด้วย บทบาทของอาจารย์ในการเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ และความพร้อมของแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สัมพันธภาพกับเพื่อน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เปรมฤดี ขอบผล (2549: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยตนเองของนิสิตวิชาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวโดยการเรียนแบบใช้กระบวนการทางวิจัย โดยศึกษาจากนิสิตจำนวน 40 คน ผลการวิจัยพบว่า การสอนโดยใช้กระบวนการวิจัยช่วยพัฒนาคุณลักษณะในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนิสิต ในด้านความสามารถในการถ่ายทอดข้อมูล ความสามารถในการหาข้อมูล การรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ความรับผิดชอบในการเรียนรู้ด้วยตนเอง การคิดวิเคราะห์ การทำงานเป็นทีม ความกล้าแสดงออก และความกระตือรือร้นในการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ

นัดดา อังสุไวยัย (2550: บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนวิชาเคมีที่เน้นกระบวนการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาอาหารและโภชนาการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ พระนครใต้ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2548 แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 30 คน ผลการศึกษาพบว่า ผู้เรียนกลุ่มทดลองทั้งภาพรวมและกลุ่มที่มีทักษะพื้นฐานได้ผลการเรียนสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และพบว่า ทักษะพื้นฐานการเรียนรู้ของผู้เรียนส่งผลต่อลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเอง แต่ไม่เกิดปฏิสัมพันธ์กับกระบวนการเรียนรู้

เรวดี ทรงเที่ยง และอนุ เจริญวงศ์ระยับ (2550: 66) ได้ศึกษาพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยศึกษาจากนิสิตระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1-4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 จำนวน 1186 คน พบว่า ชั้นปี สาขาวิชา และเพศ มีปฏิสัมพันธ์ในการอธิบายความแตกต่างของการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองในทุกองค์ประกอบทั้งการจัดการ

ตนเอง การตรวจสอบตนเอง และการเปลี่ยนแปลงตนเอง และเมื่อวิเคราะห์ผลโดยพิจารณา 3 มิติ พร้อมกัน พบว่า นิสิตหญิงชั้นปีที่ 1 สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มีการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองแตกต่างจากสาขาอื่นๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และในนิสิตชาย พบว่านิสิตชั้นปีที่ 2 กลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพมีระดับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองสูงกว่านิสิตกลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและกลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

นันทวัน ชุมตันติ (2551: บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง ระดับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการชี้นำตนเองของนิสิตชั้นปีที่ 1 วิชาเอกภาษาอังกฤษ กลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิตวิชาเอกภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์ จำนวน 66 คน ใช้เครื่องมือเป็นแบบสอบถาม SDLRS ของ กุกลิเอลมีโน ผลการศึกษาพบว่า ระดับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการชี้นำตนเอง ของนิสิตในภาพรวมทั้ง 8 ด้าน อยู่ในเกณฑ์ระดับสูง และพบว่า นิสิตที่มีความสามารถทางการเรียนภาษาอังกฤษสูง มีระดับความพร้อมในการเรียนรู้แตกต่างจากกลุ่มปานกลางจากกลุ่มปานกลางและต่ำอย่างมีนัยสำคัญสถิติที่ระดับ .05

จินตนา ดันสุวรรณนนท์ และ ปิยะนุช เพียรรัตน์พิมล (2551: บทคัดย่อ) ได้ศึกษา ปัจจัยทางจิตลักษณะส่วนบุคคลและปัจจัยทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต จากกลุ่มตัวอย่างนักศึกษา ระดับปริญญาตรี ภาคปกติ ปีการศึกษา 2551 จาก 4 คณะ จำนวน 450 คน พบว่า ปัจจัยทางจิตลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เจตคติต่อการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง และการรับรู้ความสามารถของตน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ปัจจัยทางสังคม ได้แก่ บรรยากาศการเรียนการสอน สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับอาจารย์ สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และพบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตในแต่ละคณะที่ศึกษา มีการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ปรินดา ตาสี (2551: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัย ลักษณะทางจิตแลสภาพแวดล้อมทางการเรียนที่ เกี่ยวข้องกับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ของมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 410 คน เป็นนักศึกษาในกลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และกลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ผลการวิจัยพบว่า ในกลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และกลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และในกลุ่มรวม ปัจจัยลักษณะทางจิตทุกด้านมีความสัมพันธ์กับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในกลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ พบว่า การปรับตัวเป็นตัวทำนายความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองที่ดีที่สุด รองลงมาคือบทบาทการสอนของอาจารย์ โดยตัวแปรทั้งสองด้านนั้น สามารถร่วมกันทำนายความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองได้ร้อยละ 71 และพบว่า ความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ระหว่างนักศึกษาในกลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และกลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สุทธิณี ทองหล่อ (2552: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยด้านการจัดการเรียนรู้และปัจจัยด้านผู้เรียนที่ส่งผลต่อความสามารถในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ของนิสิตคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า ตัวแปรปัจจัยด้านการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ กระบวนการจัดการเรียนการสอน ปัจจัยด้านผู้เรียน ได้แก่ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ สัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับอาจารย์ สัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับเพื่อน และเจตคติต่อวิชาชีพแพทย์ มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง

จันวิทย์ สิทธิศิริอรธร (2552: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง ปัจจัยเชิงเหตุและผลของการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จากกลุ่มตัวอย่างนิสิตชั้นปีที่ 1-4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549 จำนวน 1179 คน ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยจิตลักษณะ ซึ่งประกอบด้วย ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การเห็นคุณค่าในตนเอง ความฉลาดทางอารมณ์ ความเชื่ออำนาจภายในตน และความมีวินัยในตนเอง ส่งผลทางตรงต่อการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองโดยมีค่าอิทธิพลเท่ากับ 0.71 ปัจจัยสภาพแวดล้อมในครอบครัว ประกอบด้วย การส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้ปกครอง สัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับสมาชิกในครอบครัว และความคาดหวังของผู้ปกครอง ส่งผลทางตรงต่อการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองโดยมีค่าอิทธิพลเท่ากับ 0.11 ส่วนปัจจัยสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา ซึ่งประกอบด้วย บรรยากาศในการเรียน สัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับเพื่อน สัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับอาจารย์ และการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งผลทางอ้อมต่อการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองโดยมีค่าอิทธิพลเท่ากับ 0.56

บรรยากาศการเรียนการสอนในสถาบันอุดมศึกษา อาจไม่จำเป็นต้องมีรูปแบบที่เป็นทางการหรืออยู่แต่ในสถาบันการศึกษา ก็อาจสร้างหรือพัฒนาให้ผู้เรียนมีความสามารถในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองได้เช่นกัน ตัวอย่างเช่น จากการศึกษาของ พิมพ์พรรณ เทพสุเมธานนท์ และ สุวิชา ประสิทธิ์ธัญกิจ (2553: บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษาภาควิชาพื้นฐานการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยศึกษาจากนักศึกษาจำนวน 333 คน จำแนกตามเพศ ชั้นปีที่ศึกษาและภูมิลำเนา ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาที่มีเพศและภูมิลำเนาแตกต่างกัน มีการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองโดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนนักศึกษาที่กำลังศึกษาชั้นปีที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองโดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 หรือจากการศึกษาของ จารุณี คงเมือง (2555: บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 457 คน ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามีคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก แต่นักศึกษาชายและหญิงมีคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านความคิดสร้างสรรค์ นักศึกษาที่เรียนสาขาวิชาต่างกัน มีคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน นักศึกษาที่มีวิธีการเรียนต่างกัน มีคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองโดยรวมและ

รายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ แต่นักศึกษาที่ได้รับการเลี้ยงดูด้วยวิธีที่ต่างกัน มีคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ปวิษฐา ผาสุก (2554: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาภาคปกติในมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 และ 4 จำนวน 395 คน ผลการวิจัยพบว่า ลักษณะมุ่งอนาคต และความมีวินัยในตนเองของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ส่งผลทางบวกต่อความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างมีนัยสำคัญ ส่วนนักศึกษาชั้นปีที่ 4 พบว่า เจตคติต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง และความมีวินัยในตนเอง ส่งผลทางบวกอย่างมีนัยสำคัญ ส่วนสภาพแวดล้อมในการเรียน ส่งผลต่อความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองด้านการเปิดโอกาสสู่การเรียนรู้อย่างไม่มีความสำคัญทางสถิติ และพบว่า ความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองทั้ง 8 ด้าน ของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 สูงกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สุจินดา ประเสริฐ (2554: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลของการพัฒนาแรงจูงใจภายในในการเรียนรู้และความสามารถในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองที่มีต่อพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม โดยใช้แบบแผนการทดลอง generalized randomized block design กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาภาคปกติระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 3 และ 4 ที่อาสาสมัครเข้าร่วมโครงการฝึกอบรม จำนวน 86 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 4 รูปแบบ ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาที่ได้รับการพัฒนาแรงจูงใจภายในในการเรียนรู้และความสามารถในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง มีความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง แรงจูงใจภายในในการเรียนรู้ และความสามารถในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง สูงกว่านักศึกษาที่ไม่ได้ฝึกอบรม ทั้งจากการวัดหลังการทดลองทันทีและวัดหลังการทดลอง 3 สัปดาห์

ปรัชญา ชุ่มนาเสียว (2555: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงสู่การเป็นประชาคมอาเซียน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 201 คน ระดับปริญญาโท จำนวน 133 คน และระดับปริญญาเอก จำนวน 66 คน ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงมีความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองสู่การเป็นประชาคมอาเซียนในภาพรวมอยู่ในระดับต่ำ รวมทั้งความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองสู่การเป็นประชาคมอาเซียนในแต่ละในด้านก็อยู่ในระดับต่ำ ยกเว้นด้านการเปิดใจรับโอกาสที่จะเรียนรู้มีความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองสู่การเป็นประชาคมอาเซียนอยู่ในระดับสูง

แสงเดือน เจริญนิม และคณะ (2555: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสามารถในการเรียนรู้แบบนำตนเองของนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์และพัฒนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โดยศึกษาจากกลุ่มนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู จำนวน 149 คน ผลการวิจัยพบว่า นิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มีความสามารถในการเรียนรู้แบบนำตนเอง อยู่ในระดับสูงในทุกด้าน โดยด้านความสามารถในการใช้ทักษะการศึกษาหาความรู้และทักษะแก้ปัญหาามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูงที่สุด และด้านความคิดริเริ่มและมีอิสระในการเรียนรู้ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำที่สุด และ

พบว่านิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแต่ละสาขาวิชามีความสามารถในการเรียนรู้แบบนำตนเองไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .05 และนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเพศชายและเพศหญิงมีการเรียนรู้แบบนำตนเองไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .05

จากงานวิจัยดังกล่าว เห็นได้ว่า การเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง เป็นแนวคิดที่ได้รับการยอมรับและนำมาใช้ในการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ของนิสิตนักศึกษาโดยตลอด มีการศึกษาวิจัยในหลายรูปแบบ ซึ่งไม่ต่างกับการเรียนการสอนในสถาบันหรือองค์กรอื่นๆ ที่ไม่ใช่สถาบันอุดมศึกษา เพราะเป็นที่ทราบโดยทั่วไปว่า การเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง เป็นแนวคิดที่มีมาตั้งแต่ยุคของปรัชญาเมธีชาวกรีก เช่น โซเครตีส พลาโต และอริสโตเติล ตลอดจนในบางประเทศที่ถูกปกครองในยุคล่าอาณานิคม ทั้งนี้เพราะการขาดแคลนการจัดการศึกษาอย่างเป็นระบบให้แก่ประชาชน จึงก่อให้เกิดความจำเป็นที่ประชาชนจะต้องหาทางเรียนรู้เพื่อความอยู่รอดของตนเอง (สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. 2551: 75) สอดคล้องกับ ชัยฤทธิ์ โพธิสุวรรณ (2544: 58) ที่กล่าวว่า การเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง เป็นแนวคิดของการเรียนชนิดหนึ่งที่น่าสนใจสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Life-long Learning) ของผู้ใหญ่ในฐานะที่เป็นสมาชิกของชุมชน การเรียนรู้ด้วยการนำตนเองให้ความสำคัญแก่การรับผิดชอบในเบื้องต้นของผู้เรียนในการเรียนรู้ และเชื่อในศักยภาพที่ไม่สิ้นสุดของมนุษย์ ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าแนวคิดการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองสามารถนำมาใช้ได้กับผู้เรียนทุกคนทุกกลุ่มไม่ว่าจะอยู่ในสถาบัน การศึกษาในระดับใดๆ หรือไม่

งานวิจัยที่แสดงให้เห็นถึงแนวคิดและความสำคัญของการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ในสถาบันการศึกษาหรือองค์กรอื่นๆ ที่ไม่ใช่สถาบันอุดมศึกษา เช่น การศึกษาของ ศศิธร กุลศิริสวัสดิ์ (2537: บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาระดับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักเรียนวิทยาลัยเกษตรกรรม กรมอาชีวศึกษา เพื่อเปรียบเทียบระดับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาวิชาเกษตรกรรม จำแนกตาม เพศ อายุ หลักสูตร ผลการศึกษาอาชีพของผู้ปกครอง อาชีพที่คาดหวังของนักศึกษา ขนาดของวิทยาลัยเกษตรกรรม และประเภทสถาน ศึกษา โดยดัดแปลงเครื่องมือของนรินทร์ บุญชู ที่ดัดแปลงมาจาก แบบวัด SDLRS < Self – Directed Learning Readiness Scale > Form A ของ กุกลิเอลมีโน (Guglielmino) พบว่า โดยภาพรวมนักศึกษามีความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองระดับสูง เมื่อเปรียบเทียบลักษณะการเรียนรู้รายองค์ประกอบ 8 ด้าน พบว่า มีถึง 5 ด้าน ที่อยู่ในระดับสูงคือ ความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้, การมองอนาคตในแง่ดี, ความรักในการเรียน, มโนคติต่อตนเองในด้านการเป็นผู้เรียนที่มีประสิทธิภาพ, การเปิดโอกาสต่อการเรียนรู้ ส่วนที่เหลืออยู่ในระดับปานกลางคือ ความสามารถใช้ทักษะหาความรู้, และทักษะการแก้ปัญหา, ความคิดริเริ่มและเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง, ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และเมื่อเปรียบเทียบระดับความพร้อมในการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง จำแนกตาม เพศ อายุ หลักสูตร ผลการศึกษา อาชีพของผู้ปกครอง อาชีพที่คาดหวังของนักศึกษา ขนาดของวิทยาลัยเกษตรกรรมและประเภทสถานศึกษา พบว่ามีระดับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองไม่แตกต่างกันหากจำแนกตาม อายุ หลักสูตร และระดับผลการศึกษา พบว่ามีระดับที่แตกต่างกันอย่างมีนัยยะสำคัญยิ่งทางสถิติที่ 0.003 และ 0.007 ตามลำดับ

ชัยฤทธิ์ โพธิสุวรรณ (2541: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาถึงความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการชี้นำตนเองของผู้เรียนผู้ใหญ่ ของกิจกรรมการศึกษาผู้ใหญ่บางประเภท โดยศึกษาเปรียบเทียบระดับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการชี้นำตนเอง ของผู้ใหญ่ในกิจกรรม 3 ประเภท ประกอบด้วย การศึกษาผู้ใหญ่ในทัศนสถาน การอบรมวิชาชีพสำหรับประชาชนภาคฤดูร้อนของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (อบรมวิชาชีพ) และการอบรมภาคฤดูร้อนเพื่อสอบเข้ามหาวิทยาลัย (ค่ายอบรมฯ) โดยใช้เครื่องมือของ นรินทร์ บุญชู ที่ดัดแปลงมาจาก แบบวัด DLRS < Self – Directed Learning Readiness Scale > Form A ของ กุกลิเอลมีโน พบว่าโดยภาพรวมความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการชี้นำตนเองอยู่ในระดับสูง เมื่อแยกเป็นองค์ประกอบพบว่าความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการชี้นำตนเองอยู่ในระดับสูงเฉลี่ยสูงสุดคือ การมองอนาคตในแง่ดี รองลงมาคือรักการเรียนรู้ และต่ำสุดคือ การมีความคิดสร้างสรรค์ ผู้เรียนประเภททัศนสถานเห็นคุณค่าในตนเอง สูงกว่าผู้เรียนอีกสองประเภทอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้เรียนทั้งสามประเภทไม่แตกต่างกัน นอกจากนี้ยังพบว่าความพร้อมในการเรียนรู้อย่างอิสระโดยไม่สัมพันธ์กับการเห็นคุณค่าในตนเอง แต่สัมพันธ์กับอายุอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สุทธสินี ใจเย็น (2545: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาในโรงเรียนที่เปิดสอนระบบการศึกษาทางไกลในเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร พบว่า บรรยากาศการเรียนการสอน เป็นตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง อย่างมีนัยสำคัญ และจากการศึกษาของ นฤมล เกื่อนมา (2539) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล สภาพแวดล้อมในวิทยาลัย กับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1-4 จำนวน 634 คน เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสอบถามวัดความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยดัดแปลงจาก SDLRS ของ กุกลิเอลมีโน ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะต่อวิชาชีพ สภาพแวดล้อมทางกายภาพมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาพยาบาลโดยรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เอมอร แก้วกล้าศรี (2550: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านการจัดการเรียนการสอนกับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ของนักศึกษาการศึกษา นอกโรงเรียน สายสามัญวิธีเรียนพบกลุ่ม ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ปีการศึกษา 2548 ในจังหวัดชลบุรี ผลการศึกษาพบว่านักศึกษามีระดับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองในระดับมาก ทั้ง 8 ด้าน คือเปิดโอกาสต่อการเรียนรู้ ด้านการมีมโนคติต่อตนเองในด้านการเป็นผู้เรียนที่มีประสิทธิภาพ ด้านความคิดริเริ่มและมีอิสระในการเรียนรู้ ด้านความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนเอง ด้านความรักการเรียนรู้ ด้านความคิดสร้างสรรค์ ด้านการมองอนาคตในแง่ดี และด้านความสามารถในการใช้ทักษะศึกษาหาความรู้ และทักษะการแก้ปัญหา ปัจจัยส่วนบุคคลไม่มีความสัมพันธ์กับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเอง แต่ปัจจัยด้านการจัดการเรียนการสอนมีความสัมพันธ์กับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองทุกด้าน

ชญาภา วรวิรรณ (2552: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยสภาพแวดล้อมในการทำงานกับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองของครูในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์เขต 3 ผลการศึกษาพบว่า ครูในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์เขต 3 มีความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน ปัจจัยส่วนบุคคลไม่มีความสัมพันธ์กับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเอง แต่สภาพแวดล้อมในการทำงานของครูในโรงเรียนประถมศึกษาที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเอง อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 นอกจากนี้ยังมีการศึกษาเกี่ยวกับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองในองค์กรธุรกิจ เช่น การศึกษาของ สุภัทสรานันต์วัฒนา (2550: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองของพนักงานโรงงานผลิตน้ำมันพืช ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการศึกษาพบว่า พนักงานส่วนใหญ่มีคะแนนความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองในระดับปานกลาง พนักงานที่มีตำแหน่งงานและการศึกษาต่างกันมีระดับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 การรับรู้ความสามารถของตนเอง และการรับรู้การสนับสนุนจากองค์กร มีความสัมพันธ์กับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และพบว่า การรับรู้ความสามารถของตนเอง สามารถทำนายความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองได้ดีที่สุด

โดยสรุปแล้ว การเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง เป็นแนวคิดที่สามารถนำมาปรับใช้ในการพัฒนา การเรียนรู้ของผู้เรียนในทุกระดับการศึกษา ทั้งในสถาบันการศึกษาหรือองค์กรอื่นๆ ได้ โดยมีการ ศึกษาทั้งด้านองค์ประกอบของการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง การวัดระดับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง หรือศึกษาถึงปัจจัยที่มีความสัมพันธ์หรือส่งผลต่อการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ทั้งปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม และปัจจัยทางจิตสังคม

การเรียนรู้ด้วยการนำตนเองกับปัจจัยทางจิตสังคมบางประการ

จากการศึกษาค้นคว้าทฤษฎี แนวคิด งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง หรือความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ผู้วิจัยได้พบว่า มีปัจจัยทางจิตสังคมบางประการได้ถูกนำมาศึกษา วิเคราะห์ ว่ามีความสัมพันธ์กับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองหรือไม่ อย่างไรในงานวิจัยหลายๆ เรื่อง ปัจจัยทางจิตสังคมดังกล่าว ได้แก่

1. แรงจูงใจภายใน (Intrinsic Motivation)
2. ลักษณะมุ่งอนาคต (Future Orientation)
3. การรับรู้ความสามารถของตน (Self-efficacy)
4. ความมีวินัยในตนเอง (Self-Discipline)

แรงจูงใจภายใน (Intrinsic Motivation)

แรงจูงใจเป็นสิ่งที่โน้มน้าวให้บุคคลเกิดการกระทำ อารี พันธุ์มณี (2542: 181; อ้างอิงจาก Brown; Armstrong; & Thompson, 1998: 16; citing Elliott; & et al. 1996: 332) ได้กล่าวถึง

แรงจูงใจภายใน (Intrinsic Motivation) ว่าเป็นสภาวะของบุคคลที่มีความต้องการกระทำหรือเรียนรู้บางอย่างด้วยตนเองให้สำเร็จตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยไม่ต้องอาศัยสิ่งชักจูงจากภายนอก เป็นความต้องการเรียนรู้เพื่อต้องการความรู้ แรงจูงใจของผู้เรียนมีอิทธิพลต่อสิ่งที่ผู้เรียนเรียนรู้ รวมทั้งวิธีการเรียนรู้ (ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. 2552: 13) การเรียนรู้ใดๆ ถ้าผู้เรียนมีความรู้สึกอยากเรียน เต็มใจ และพร้อมที่จะเรียนแสดงว่าผู้เรียนเกิดแรงจูงใจที่จะเห็นผล นั่นคือทำให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็ว

แรงจูงใจภายใน เป็นเรื่องของบุคคลที่ต้องการจะมีประสบการณ์ว่าตนเองเป็นคนกำหนดเหตุและมองว่าตนเองเป็นคนริเริ่มพฤติกรรมของตนเองมากกว่าแรงผลักดันจากภายนอกแรงจูงใจภายในจึงเป็นความต้องการ และความพึงพอใจส่วนบุคคล ที่จะแสดงพฤติกรรมต่างๆ ที่เกิดขึ้นจากการเสาะแสวงหาของตนเอง โดยปัจจัยที่ซ่อนเร้นอยู่ภายในกิจกรรมการเรียนรู้ เช่น สิ่งที่น่าสนใจ แปลกใหม่ ทำทายเป็นแรงผลักดัน โดยไม่ต้องอาศัยรางวัลภายนอกหรือกฎเกณฑ์ภายนอกเป็นข้อบังคับ แรงจูงใจภายในที่จะเน้นที่คุณลักษณะภายในงาน หรือกิจกรรมมาเป็นตัวกระตุ้นบุคคลเกิดแรงจูงใจภายในที่อยากจะเรียนรู้ เช่น ความเพลิดเพลินที่ได้จากกระบวนการเรียนรู้ ความสนใจ ความอยากรู้อยากเห็นในกิจกรรมนั้น การเรียนรู้งานที่ยากและท้าทาย ความทุ่มเทผูกพันและรับผิดชอบ

สุจินดา ประเสริฐ (2554: 52) อธิบายว่า ทฤษฎีแรงจูงใจที่ใช้อธิบายพฤติกรรมมีหลายทฤษฎี ก่อนที่จะมีทฤษฎีแรงจูงใจ นักจิตวิทยา ได้อธิบายพฤติกรรมโดยใช้สัญชาตญาณ (Instinct) หมายถึง สิ่งที่เกิดตัวมาแต่กำเนิดไม่ต้องเรียนรู้ ถือว่าสัญชาตญาณเป็นแรงขับที่ทำให้อินทรีย์แสดงพฤติกรรมแตกต่างกันไปในสภาพการณ์ต่างๆ กัน ทฤษฎีที่นักจิตวิทยาใช้อธิบายพฤติกรรมในปัจจุบันมี 3 ทฤษฎี คือ 1) ทฤษฎีพฤติกรรมนิยม ได้แก่ ทฤษฎีแรงขับ (drive) ที่เชื่อว่าสิ่งร่าเกิดก่อนพฤติกรรม หมายถึงสภาวะที่ขาดทำให้เกิดความต้องการ เป็นแรงขับกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมตอบสนองและทำให้มีการลดความต้องการ 2) ทฤษฎีมนุษยนิยม เชื่อว่า คนทุกคนมีแรงจูงใจที่จะประกอบกิจกรรมอยู่เสมอ ถือว่าแรงจูงใจเป็นแรงขับที่ห้ามมนุษย์เจริญเติบโตและพัฒนา หรือพฤติกรรมของมนุษย์เป็นผลของหลักความเจริญเติบโตภายในตัวของทุกคน 3) ทฤษฎีปัญญานิยม มีพื้นฐานความคิดว่ากระบวนการรู้คิดมีส่วนทำให้เกิดพฤติกรรมเป้าหมาย เน้นความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมและความรู้ ความเข้าใจ เชื่อว่ามนุษย์มักจะมี ความอยากรู้และเข้าใจ ซึ่งเป็นต้นเหตุให้เกิดพฤติกรรม อารี พันธุ์มณี (2546: 270) ได้สรุปว่า แรงจูงใจภายใน เป็นสภาวะที่บุคคลต้องการกระทำหรือเรียนรู้บางสิ่งบางอย่างด้วยตนเอง ไม่ต้องอาศัยการชักจูงจากสิ่งเร้าภายนอก ตลอดจนความรู้สึกนึกคิดหรือทัศนคติของแต่ละบุคคลจะผลักดันให้บุคคลสร้างพฤติกรรม ได้แก่ ความอยากรู้อยากเห็น ความสนใจ ความรัก ความศรัทธา เป็นต้น แรงจูงใจภายในทำให้เกิดการเรียนรู้ได้ดีกว่าไม่ต้องอาศัยการชักจูงจากสิ่งเร้าภายนอก ซึ่งความต้องการหรือความสนใจพิเศษ ตลอดจนความรู้สึกนึกคิดหรือทัศนคติของแต่ละบุคคล จะผลักดันให้บุคคลสร้างพฤติกรรมขึ้น แรงจูงใจภายในจะเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรม และเป็นพฤติกรรมที่ถาวร การสร้างแรงจูงใจภายในให้เกิดกับผู้เรียนจะทำให้เกิดประโยชน์ ผู้เรียนกระตือรือร้นและพยายามประสบความสำเร็จในระยะยาว

การศึกษาของ อรพินท์ ชูชม และอัจฉรา สุขารมย์ (2534: 48-49) พบว่าแรงจูงใจภายในนั้น ส่งผลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อวิธีการเรียนรู้แบบจัดระบบตนเอง ซึ่งเป็นวิธีการเรียนรู้ที่นักเรียนสามารถควบคุมและกำกับการเรียนรู้ของตนเองได้ ผู้ที่มีแรงจูงใจภายในจะมีแรงขับที่จะริเริ่มในการเรียนมากกว่าเป็นผู้ตอบสนอง เป็นผู้มีความสามารถที่จะริเริ่มและดำเนินการเรียนของตนได้โดยไม่ต้องอาศัยแรงเสริมภายนอก ดังนั้นแรงจูงใจภายในจึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีความสัมพันธ์และสามารถอธิบายการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง

การเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง เป็นความปรารถนาที่จะจูงใจตนเองในการจัดการทางเลือกความรู้ของตนเอง การเรียนรู้ด้วยการนำตนเองเริ่มจากความต้องการทางจิตสำนึกและทางความรู้สึก ได้แก่ ความต้องการ ความอยากรู้อยากเห็น ความสนใจ ความขาดแคลน ความใส่ใจ ความปรารถนา ที่บุคคลแต่ละคนจะแสดงความต้องการที่อยูภายในตัวเองออกมา โดยการเลือกกิจกรรมที่ตนเองชอบ ฟังพอใจ เพื่อระบับความต้องการของตนเอง (สุจินดา ประเสริฐ. 2554: 59 อ้างอิงจาก Yu. 2005: 144)

มีงานวิจัยที่แสดงให้เห็นว่า แรงจูงใจภายในมีความสัมพันธ์กับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง เช่น เรย์โนลส์ (พิสดี มินศิริ. 2547: 50-51; อ้างอิงจาก Reynolds. 1986: 3271) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองกับเหตุผลหรือแรงจูงใจในการเข้าศึกษาของนักศึกษาผู้ใหญ่ที่เรียนนอกเวลาในวิทยาลัยชุมชน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาจำนวน 95 คน อายุเฉลี่ย 35.17 ปี เครื่องมือที่ใช้คือ SDLRS และ EPS (Education Participation Scale) ผลการวิจัยพบว่า ความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองกับแรงจูงใจด้านพุทธิปัญญามีความสัมพันธ์กันในเชิงบวก โดยประสบการณ์และสิ่งปะทะที่ท้าทายต่าง ๆ ในชีวิตเป็นอิทธิพลที่สำคัญ และระบุว่า ความสนใจทางพุทธิปัญญาเป็นเหตุผลสำคัญในการเข้าร่วมโปรแกรม

พลชนัน นิรมิตไชยนนท์ (2549: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ซึ่งเป็นนิสิตชั้นปีที่ 2 ในปีการศึกษา 2548 จำนวน 360 คนจากทุกคณะ พบว่า ปัจจัยลักษณะทางจิต ได้แก่ แรงจูงใจภายใน การรับรู้ความสามารถของตน ความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง และเจตคติต่อการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ สุจินดา ประเสริฐ (2554: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลของการพัฒนาแรงจูงใจภายในในการเรียนรู้และความสามารถในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองที่มีต่อพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม โดยใช้แบบแผนการทดลอง generalized randomized block design กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาภาคปกติระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 3 และ 4 ที่อาสาสมัครเข้าร่วมโครงการฝึกอบรม จำนวน 86 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 4 รูปแบบ ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาที่ได้รับการพัฒนาแรงจูงใจภายในในการเรียนรู้และความสามารถในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง มีความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง แรงจูงใจภายในในการเรียนรู้และความสามารถในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง สูงกว่านักศึกษาที่ไม่ได้ฝึกอบรม ทั้งจากการวัดหลังการทดลองทันทีและวัดหลังการทดลอง 3 สัปดาห์

อารี ภาวสุทธิไพศิฐ (2554: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ เรื่อง การเรียนรู้ด้วยการชี้นำตนเองของผู้ที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน โดยศึกษาจากผู้ที่มีความบกพร่องทางการได้ยินที่ประสบความสำเร็จ จำนวน 8 คน พบว่า บุคคลที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน มีความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการชี้นำตนเองในระดับสูง เจือ้นในด้านตัวผู้เรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยการชี้นำตนเองมากที่สุดคือ แรงจูงใจในการเรียน และประสบการณ์เดิมในการเรียน

การวัดแรงจูงใจภายใน สามารถวัดได้หลายลักษณะ ดังนี้ 1) การวัดแรงจูงใจภายในในช่วงเวลาอิสระ (free-choice period) เป็นช่วงเวลาที่บุคคลนั้นทำกิจกรรมโดยปราศจากรางวัลที่ได้จากการทำกิจกรรม หรือปราศจากการควบคุม เป็นการวัดที่พอจะอ้างอิงได้ว่าบุคคลมีแรงจูงใจภายในในการทำกิจกรรม 2) การวัดแรงจูงใจภายในจากคุณภาพของผลการทำกิจกรรม เช่น ดูว่าผลงานแสดงถึงความคิดสร้างสรรค์ ความคิดยืดหยุ่น หรือการเกิดอย่างเป็นธรรมชาติหรือไม่ เพราะลักษณะเหล่านี้บ่งบอกถึงกรมีแรงจูงใจภายใน 3) การวัดแรงจูงใจภายใน โดยใช้แบบสอบถาม ด้วยการสอบถามถึงความรู้สึกสนใจ ความสนุก การรับรู้ถึงความสามารถและความรู้สีกว่ากำหนดได้ด้วยตนเอง ก็สามารถอ้างอิงถึงแรงจูงใจภายในได้ การจะวัดแรงจูงใจภายในสามารถทำได้แบบใดแบบหนึ่งใน 3 แบบ หรือวัดมากกว่า 1 แบบในช่วงเวลาที่ปลอดจากการกระทำตัวแปรอิสระ หรือที่เรียกว่า ช่วงเวลาอิสระ เช่น ช่วงงดให้รางวัล หรือ งดให้ข้อมูลแต่เป็นช่วงที่บุคคลนั้นยังสามารถทำกิจกรรมได้อย่างอิสระ (สุจินดา ประเสริฐ. 2554: 56)

โดยสรุปแล้ว แรงจูงใจภายใน เป็นปัจจัยหนึ่งที่ช่วยผลักดันให้บุคคลเกิดพฤติกรรม ความอยากรู้ อยากเห็น เกิดความสนใจ แรงจูงใจภายในทำให้เกิดการเรียนรู้ได้ดีกว่าการอาศัยแรงจูงใจจากภายนอก มีความตั้งใจในการพัฒนานตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับคุณลักษณะของการเป็นผู้เรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ทำให้เกิดความพร้อมที่จะเรียนรู้

ลักษณะมุ่งอนาคต (Future Orientation)

มิเชล (พิศดี มินศิริ. 2547: 34; อ้างอิงจาก Mischel. 1974: 287) กล่าวถึงลักษณะมุ่งอนาคต ว่า หมายถึง ความสามารถในการคาดการณ์ไกล และเล็งเห็นความสำคัญของผลดี ผลเสีย ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต มีความต้องการได้รับผลในอนาคตที่ดีกว่าหรือมากกว่าผลที่จะเกิดในปัจจุบัน จึงดำเนินการวางแผนเพื่อปฏิบัติ ต่อจากนั้นควบคุมตนเองให้ปฏิบัติเป็นขั้นไปตามแผนที่วางไว้ เพื่อไปสู่เป้าหมายที่ต้องการในอนาคต ส่วน เซกูรา (สุธาสินี ใจเย็น. 2545: 33; อ้างอิงจาก Segura. 1975: 5823-B) กล่าวว่า ลักษณะมุ่งอนาคต เป็นความสามารถของแต่ละบุคคลในการมองอนาคต การวางแผนและการจัดการเกี่ยวกับอนาคตที่เป็นไปได้ สำหรับ นาดยา ปิลันธนาณท์ (2536: 24) ให้คามหมายของลักษณะมุ่งอนาคต ว่า หมายถึง พฤติกรรมที่นักเรียนแสดงออกโดยมีการคำนึงถึงผลของการกระทำนั้นๆ ว่าจะส่งผลร้าย หรือผลดีแก่ตนเองและสังคมอย่างไร ควรประพฤติหรือปฏิบัติอย่างไร จึงจะทำให้ไม่เกิดผลร้ายทั้งในปัจจุบันและอนาคต

กนกวรรณ อุ่นใจ (2535: 37) ให้ความหมายของลักษณะมุ่งอนาคต ว่า หมายถึง การมอง สู่อนาคตของบุคคล โดยผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตเป็นผู้ที่สามารถคาดการณ์ไกลและตัดสินใจเอากการ กระทำอย่างเหมาะสม หาแนวทางแก้ปัญหาและวางแผนดำเนินการเพื่อเป้าหมายที่ต้องการใน อนาคต รู้จักการปฏิบัติให้เกิดการอดได้รอได้และมีความเพียรพยายามในปัจจุบันเพื่อประสบ ความสำเร็จในชีวิต สอดคล้องกับ จักรวาล ภูวนันท์ (2537: 38) ที่ให้ความหมายไว้ว่า หมายถึง เป็นลักษณะการมองอนาคตของบุคคล การคาดการณ์ไกล วางแผนเพื่่มุ่งสู่เป้าหมายในอนาคตและ สามารถตัดสินใจเลือกอย่างเหมาะสม มีความเพียรพยายามเพื่อบรรลุเป้าหมายที่วางไว้และอดได้รอ ได้เพื่อความสำเร็จในอนาคต

ดวงเดือน พันธุมนาวิน และคณะ (2529: 100) กล่าวถึงลักษณะของผู้ที่มุ่งอนาคตและ สามารถควบคุมตนเองไว้ดังนี้

1. สามารถคาดการณ์ไกล เห็นความสำคัญของอนาคตและตัดสินใจเลือกกระทำอย่าง เหมาะสม
2. หาแนวทางแก้ปัญหาและวางแผนดำเนินการเพื่อเป้าหมายในอนาคต
3. รู้จักการปฏิบัติให้เกิดการอดได้รอได้อย่างเหมาะสม
4. สามารถให้รางวัลและลงโทษตนเองเมื่อกระทำไม่เหมาะสม

ดังนั้น ลักษณะมุ่งอนาคตจึงเป็นลักษณะของบุคคลที่ปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสม มีกาล เทศะ ไม่ฝ่าฝืนกฎระเบียบของสังคม มีจริยธรรมสูง มีเป้าหมายในชีวิต รู้จักการรอคอยเพื่อให้ได้สิ่ง ที่ดีในชีวิต คนที่พัฒนา มีสติปัญญา มีชีวิตที่ดี ควรรู้จุดหมายของชีวิต เพื่อจะได้มีแนวทางในการ ดำเนินชีวิตที่ดีงาม และใช้ในการสำรวจตนเองเพื่อให้มีความมั่นใจในการที่จะพัฒนาด้านให้ยิ่งขึ้นไป ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ พัชราภา ตรีเนตร (2555: 177) ที่พบว่า ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุม ตนมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมจริยธรรมมากกว่าเหตุผลเชิงจริยธรรม

จากการศึกษาของ สุทธาสินี ใจเย็น (2545: บทคัดย่อ) พบว่า ลักษณะมุ่งอนาคต เป็นตัว แปรที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ของนักศึกษาในโรงเรียนที่ เปิดสอนระบบการศึกษาทางไกลในเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร และเป็นตัวแปรที่ร่วมกันอธิบาย ความแปรปรวนของความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองได้ เช่นเดียวกับ ปวิษฐา ผาสุก (2554: บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองของ นักศึกษาภาคปกติในมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 และ 4 จำนวน 395 คน ผลการวิจัยพบว่า ลักษณะมุ่งอนาคต ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ส่งผลทางบวกต่อ ความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างมีนัยสำคัญในด้านความคิดริเริ่มและเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง สอดคล้องกับการศึกษาของ พิศิณี มินศิริ (2547: บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อ ความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 1 วิทยาลัย พยาบาลเครือข่ายภาคกลาง ในสังกัดสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข พบว่า ลักษณะมุ่งอนาคต เป็นปัจจัยหนึ่งที่มีความสัมพันธ์กับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองของ นักศึกษาพยาบาล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ฉวีรัตน์ สิริศิริอรธร (2552: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง ปัจจัยเชิงเหตุและผลของการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จากกลุ่มตัวอย่างนิสิตชั้นปีที่ 1- 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549 จำนวน 1179 คน ผลการวิจัยพบว่า ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนเอง ซึ่งเป็นหนึ่งในปัจจัยจิตลักษณะ ส่งผลทางตรงต่อการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิต

โดยสรุปแล้ว ลักษณะมุ่งอนาคต เป็นปัจจัยหนึ่งที่ช่วยส่งเสริมให้บุคคลเกิดความต้องการในการเรียนรู้ เพื่อให้เป็นไปตามที่คาดหวังหรือตามจุดมุ่งหมายในชีวิต จะมีความตั้งใจในการพัฒนาตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับคุณลักษณะของการเป็นผู้เรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ทำให้เกิดความพร้อมที่จะเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

การรับรู้ความสามารถของตน (Self-efficacy)

การรับรู้ความสามารถของตน หมายถึง ความเชื่อของบุคคลว่าตนมีความสามารถที่จะจัดระบบ และกระทำเพื่อให้บรรลุผลตามที่กำหนดได้ อัลเบิร์ต แบนดูรา (Albert Bandura) เป็นผู้สร้างทฤษฎีการรับรู้ความสามารถของตนขึ้น ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1977 โดยแบนดูรา มองว่ามนุษย์มีความกระตือรือร้นและมีแรงบันดาลใจที่จะปรับปรุงชีวิตของตนและสังคมที่มีผลกระทบต่อชีวิตของเขา และความเชื่อในความสามารถของตนก็เป็นตัวกำหนดที่สำคัญตัวหนึ่งของการกระทำของมนุษย์ที่จะนำไปสู่ผลที่พึงปรารถนา แม้ว่าความรู้และทักษะจะเป็นสิ่งจำเป็นต่อการปฏิบัติงานให้บรรลุผลได้ แต่ก็ยังไม่เพียงพอ เพราะมนุษย์เรามักไม่ปฏิบัติให้ดีที่สุด แม้ว่าเขาจะรู้ดีว่าต้องทำอะไรบ้าง ถ้าเขาไม่เชื่อว่าตนมีความสามารถพอที่จะกระทำได้ การรับรู้ความสามารถของตนจะเป็นตัวกำหนดตัวหนึ่งว่าบุคคลจะมีพฤติกรรมอย่างไร มีแบบแผนในการคิดอย่างไร และมีการตอบสนองทางด้านอารมณ์อย่างไรเมื่ออยู่ในสภาพการณ์ที่ต้องใช้ความพยายามสูง (วิลสลัษณ์ ชวัลลี. 2543: 29)

ราชบัณฑิตยสถาน (2550: 359) ได้ให้ความหมายของการรับรู้ความสามารถของตน ว่าเป็นการตัดสินใจความสามารถของตนในการที่จะกระทำเรื่องใดเรื่องหนึ่งได้ ในระดับใดระดับหนึ่ง ส่งผลต่อความคิด ความรู้สึก แรงจูงใจ และความสามารถที่จะประสบความสำเร็จของบุคคล

แบนดูรา (จินตนา ดันสุวรรณนนท์ และ ปิยะนุช เพียรรัตน์พิมล. 2552: 20. อ้างอิงจาก Bandura. 1986) ได้กล่าวถึงการกระทำพฤติกรรมของบุคคลว่า แม้ว่าบุคคลจะมีการรับรู้ความสามารถของตนสูง บุคคลก็อาจจะไม่กระทำพฤติกรรมนั้นก็ได้ ถ้ามีปัจจัยต่อไปนี้

1. ขาดสิ่งจูงใจหรือถูกบังคับจากภายนอกให้กระทำ
2. การตัดสินใจผลกรรมที่ผิดพลาดไป ทำให้บุคคลรู้สึกที่ไม่คุ้มค่าที่ตนจะกระทำพฤติกรรมนั้น
3. ความไม่ทันการณ์ในการประเมินความสามารถของตน เพราะประสบการณ์ทำให้บุคคลเกิดการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ถ้าหากบุคคลไม่ได้ประเมินตนเองตลอดเวลาจะทำให้บุคคลตัดสินใจเกี่ยวกับความสามารถของตนผิดพลาดไป อันมีผลให้บุคคลไม่กระทำพฤติกรรม
4. การประเมินการรับรู้ความสามารถของตนผิดพลาด

5. การประเมินความสำคัญของทักษะย่อยๆ ที่จำเป็นต้องใช้ในการกระทำพฤติกรรมนั้นผิดพลาด

6. เป้าหมายของการกระทำมีลักษณะคลุมเครือ ไม่ชัดเจนและเป้าหมายนั้นไม่สามารถปฏิบัติได้

7. การรู้จักตนเองที่ไม่ถูกต้อง

การรับรู้ความสามารถของตนเองมีอิทธิพลต่อการดำเนินการกำกับพฤติกรรมมนุษย์โดยผ่านการทำงานร่วมกันของกระบวนการทั้งสี่ ได้แก่ 1) กระบวนการรู้คิด (Cognitive Process) โดยการรับรู้ความสามารถของตนเองส่งผลต่อแบบแผนการคิด ที่จะส่งเสริมหรือบั่นทอนผลการปฏิบัติงานได้ บุคคลที่รับรู้ความสามารถของตนเองสูงจะมองสถานการณ์ที่เขาประสพอยู่ว่าเป็นโอกาส เป็นสิ่งนำทางการกระทำของเขา ส่วนคนที่รับรู้ความสามารถของตนเองต่ำ จะคิดในทางลบและมองเห็นแต่ความล้มเหลวในอนาคตและเป็นการทำลายแรงจูงใจและผลการปฏิบัติงานของตนเองด้วย 2) กระบวนการจูงใจ (Motivational Process) มีพื้นฐานมาจากกระบวนการคิดซึ่งเป็นพื้นฐานของแรงจูงใจ เนื่องจากบุคคลที่รับรู้ความสามารถของตนเองสูง จะตั้งเป้าหมายไว้สูง มีแรงจูงใจในการกระทำและปฏิบัติงานได้ดีกว่าคนที่สงสัยในความสามารถของตนเอง 3) กระบวนการด้านความรู้สึก (Affective Process) การรับรู้ความสามารถของตนเองจะส่งผลต่อประสบการณ์ทางอารมณ์โดยผ่านทาง การควบคุมตนเอง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการคิด จะมีอิทธิพลต่อความสนใจ และการตีความ เหตุการณ์ในชีวิตที่อาจทำให้ความรู้สึกเป็นทางบวกหรือทางลบ จะส่งเสริมการกระทำที่มีประสิทธิผลเพื่อเปลี่ยนสิ่งแวดล้อมในลักษณะที่จะเกิดการเปลี่ยนแปลงอารมณ์ได้ ด้านความรู้สึกจะเกี่ยวข้องกับการรับรู้ว่าคุณสามารถทำให้เกิดสภาวะทางอารมณ์ที่ไม่ดีของตนเองดีขึ้นหรือไม่ 4) กระบวนการเลือก (Selection Process) บุคคลมีแนวโน้มที่จะเลือกกระทำกิจกรรมหรือเลือกสิ่งแวดล้อมที่แน่ใจว่าตนเองสามารถจัดการได้ และหลีกเลี่ยงกิจกรรมหรือสภาพการณ์ที่เชื่อว่าเกินความสามารถ ผู้ที่มีการรับรู้ความสามารถของตนเองสูง จะเลือกกิจกรรมที่ทำหายความสามารถ (วิลาลักษณ์ ชั่ววัลลี. 2543: 31-32; อ้างอิงจาก Bandura. 1977: 3)

การรับรู้ความสามารถของตนเอง จะมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและการเลือกการกระทำในกิจกรรมต่างๆ โดยมีความพยายามที่จะกระทำในกิจกรรมนั้นอย่างต่อเนื่อง ถ้าบุคคลตัดสินใจว่าตนเองมีความสามารถก็จะกระทำกิจกรรมนั้น แต่ถ้าเชื่อว่าตนเองไม่มีความสามารถก็จะหลีกเลี่ยงการกระทำกิจกรรมนั้น แบนดูรา (เนาวรัตน์ เลิศมณีพงศ์. 2555: 29-30; อ้างอิงจาก Bandura. 1977) กล่าวว่า ปัจจัยพื้นฐานที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวกับการรับรู้ความสามารถของตนเอง มีดังนี้

1. อายุ เป็นปัจจัยที่แสดงถึงวุฒิภาวะของบุคคลหรือเป็นความสามารถในการจัดการเกี่ยวกับเรื่องราว หรือปัญหาต่างๆ ของตนเอง และบุคคลที่มีอายุมากกว่าย่อมมีโอกาสมากกว่าที่จะเรียนรู้สิ่งต่างๆ ด้วยตนเอง และการได้สังเกตเห็นแบบอย่างการกระทำจากบุคคลอื่น ดังนั้น อายุที่แตกต่างกันจึงน่าจะมีผลต่อการรับรู้ความสามารถของตนด้วยเช่นกัน

2. ระดับการศึกษา เป็นปัจจัยพื้นฐานของการรู้คิด การตัดสินใจหรือพิจารณาเรื่องราวต่างๆ พร้อมทั้งมีการเรียนรู้และเข้าใจในสิ่งต่างๆ ได้ง่าย รู้จักแสวงหาแหล่งความรู้ และ

ได้รับข้อมูลข่าวสารจากสื่อต่าง ๆ ได้หลายประเภท อีกทั้งยังช่วยให้บุคคลสามารถนำเอาความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อไป

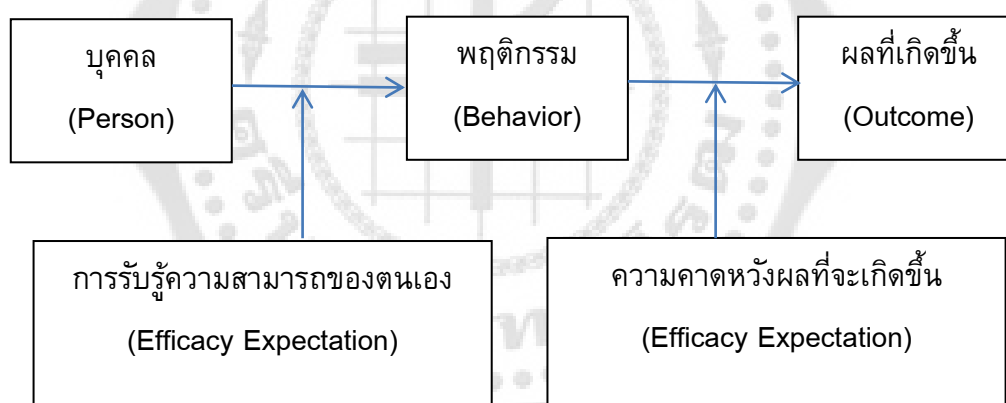
3. รายได้หรือฐานะทางเศรษฐกิจ เป็นองค์ประกอบสำคัญอีกประการหนึ่งที่จะส่งผลต่อการรับรู้สมรรถนะของบุคคล เพราะปัจจัยด้านเศรษฐกิจ หรือระดับรายได้ มีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิต ในด้านการตอบสนองต่อความต้องการพื้นฐานของบุคคล และเป็นองค์ประกอบสำคัญต่อการมีศักยภาพในการดูแลตนเองอีกด้วย

การรับรู้ความสามารถของตน เอง มีผลต่อการตัดสินใจที่จะกระทำพฤติกรรมใดหรือไม่นั้น ขึ้นอยู่กับการคาดหวังของบุคคล 2 ประการ ดังนี้

1. การคาดหวังเกี่ยวกับความสามารถของตน (Efficacy Expectancy) เป็นการคาดหวังเกี่ยวกับความสามารถของตนเองสามารถกระทำพฤติกรรมนั้นได้หรือไม่ ในระดับใด

2. การคาดหวังเกี่ยวกับผลของการกระทำ (Outcome Expectancy) เป็นการคาดหวังของบุคคลว่าเมื่อเขาพยายามทำพฤติกรรมนั้นแล้วจะได้รับผลจากการกระทำนั้นอย่างไร

ความคาดหวังทั้งสองแสดงเป็นรูปแบบ ดังนี้

ภาพประกอบ 3 ความแตกต่างระหว่างการรับรู้ความสามารถของตนเองและความคาดหวังผลที่จะเกิดขึ้น

ที่มา: สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต. (2549: 58). *ทฤษฎีและเทคนิคการปรับพฤติกรรม*.

จากภาพประกอบ 3 เห็นได้ว่า การที่บุคคลจะกระทำพฤติกรรมหรือไม่นั้น ขึ้นอยู่กับการคาดหวังว่า เมื่อกระทำพฤติกรรมนั้นจะได้รับผลตามที่ต้องการหรือไม่ และเขาจะมีความสามารถที่จะกระทำพฤติกรรมนั้นได้หรือไม่ การรับรู้ความสามารถของตนเอง เป็นการตัดสินใจว่า ตนจะใช้ความพยายามในการกระทำมากน้อยเพียงใด จะอดทนต่อการเผชิญกับอุปสรรค หรือประสบการณ์ที่ไม่พึงพอใจได้นานเท่าไร บุคคลที่รับรู้ความสามารถของตนเองสูง และคิดว่าถ้ากระทำพฤติกรรม

แล้วจะได้รับผลที่เกิดจากการกระทำสูงด้วย บุคคลนั้นก็มีแนวโน้มที่จะใช้ความพยายามในการกระทำพฤติกรรมสูงด้วย

กรณีการ จิตบรรเทา (2539: 16) ศึกษาพบว่าผู้เรียนที่มีการรับรู้ความสามารถของตนเองจะมีพฤติกรรมกล้าแสดงออก เป็นตัวของตัวเอง มีความรับผิดชอบ มีความคิดสร้างสรรค์ ฟังตนเองได้ และยังสามารถปรับตัวได้ดีในสถานการณ์หรือสิ่งแวดล้อมต่างๆ อีกด้วย และยังมีอิทธิพลต่อการเลือกกิจกรรม และความพยายามของผู้เรียน โดยการตั้งจุดมุ่งหมายที่ท้าทายแก่ตนเองว่ามีความสามารถในการกระทำสิ่งต่างๆ ให้สำเร็จภายในระยะเวลาที่กำหนดและสามารถทราบถึงความสำเร็จและความก้าวหน้าในการเรียนของตนเองได้ ซึ่งลักษณะเหล่านี้แสดงถึงการเป็นผู้มีการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง

พลชนัน นิรมิตไชยนนท์. (2549: 35) ได้สรุปว่า การรับรู้ความสามารถของตนเองเป็นความเชื่อของผู้เรียนเกี่ยวกับระดับความสามารถของตนเอง ที่จะใช้ในการทำการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองให้สำเร็จโดยใช้ทักษะที่ตนมีอยู่ตามแต่ละสถานการณ์ ผู้ที่มีการรับรู้ความสามารถของตนเองสูง ตรงกับความเป็นจริงจะใช้ความสามารถของตนอย่างเต็มที่ในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองและประสบความสำเร็จในที่สุด ดังนั้นการรับรู้ความสามารถของตนเองจึงเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์และสามารถอธิบายการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง

งานวิจัยที่แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการรับรู้ความสามารถของตนเอง ที่มีผลต่อการกระทำ เช่น การศึกษาของ เนาวรัตน์ เลิศมณีพงศ์ (2555: บทคัดย่อ) ที่ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการกำกับตนเองในการทำปริญญานิพนธ์ของนิสิตบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า การรับรู้ความสามารถของตนเองในการทำปริญญานิพนธ์ มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับการกำกับตนเองในการทำปริญญานิพนธ์ และจากการศึกษาของ พลชนัน นิรมิตไชยนนท์. (2549: บทคัดย่อ) ที่ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ชั้นปีที่ 2 พบว่า การรับรู้ความสามารถของตนเอง มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตอย่างมีนัยสำคัญ สอดคล้องกับผลการศึกษาของ จินตนา ตันสุวรรณนนท์ และ ปิยะนุช เพียรรัตน์พิมล (2551: บทคัดย่อ) ที่พบว่า การรับรู้ความสามารถของตน ซึ่งเป็นปัจจัยทางจิตลักษณะส่วนบุคคล มีความสัมพันธ์และสามารถทำนายการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ในการวัดการรับรู้ความสามารถของตน จะอยู่บนพื้นฐานของแนวคิดของแบนดูราที่ว่า การรับรู้ความสามารถของตน จะเกี่ยวข้องกับสถานการณ์เฉพาะและประกอบไปด้วย 3 มิติ ได้แก่ มิติเกี่ยวกับขนาดความยากของงาน มิติเกี่ยวกับการแผ่ขยาย และมิติเกี่ยวกับความเข้มหรือความมั่นใจ มีผู้รวบรวมงานวิจัยเกี่ยวกับการวัดการรับรู้ความสามารถของตน ตามแนวทฤษฎีของแบนดูราพบว่า มีวิธีการวัด 5 วิธีด้วยกัน คือ (เต็มฤทัย เมฆสุวรรณ. 2547: 26-27)

1. การวัดความเข้มหรือความมั่นใจ (Self-efficacy Strength) เป็นวิธีที่นำมาใช้วัดการรับรู้ความสามารถของตน เองมากที่สุด วิธีการวัดทำได้โดยการถามผู้ตอบถึงความมั่นใจว่า เขาสามารถ

ปฏิบัติงานที่มีความยากของงานเพิ่มขึ้นได้เพียงใด ข้อคำถามมักมีลักษณะให้ประเมินความมั่นใจ จาก ไม่มีความมั่นใจ (0) จนถึงความมั่นใจเต็ม (10) หรืออาจทำโดยใช้มาตราส่วนแบบอื่นๆ ก็ได้ เช่น จาก 0% ถึง 100% เป็นต้น

2. การวัดระดับความยาก (Self-efficacy Magnitude) เป็นวิธีที่นิยมมาใช้วัดการรับรู้ความสามารถของตนเองรองลงมา วิธีการวัดจะทำได้โดยการสอบถามผู้ตอบว่า เขาสามารถปฏิบัติงานที่กำหนดให้ที่ยากขึ้นได้หรือไม่ ซึ่งข้อคำถามจะมีลักษณะเป็นมาตราส่วนชนิด ใช่/ไม่ใช่ (yes/no) คำตอบ “ใช่” จะมีคะแนน 1 คะแนน คำตอบ “ไม่ใช่” จะมีคะแนน 0 คะแนน ดังนั้นหากได้คะแนนสูงแสดงว่ามีการรับรู้ความสามารถของตนเองสูง

3. การวัดแบบผสม คือ การวัดที่ใช้ทั้งความมั่นใจและระดับความยาก โดยใช้ข้อคำถามเดียว แต่มีคำตอบแยกกันเป็น 2 ช่อง ช่องหนึ่งเป็นแบบ ใช่/ไม่ใช่ ส่วนอีกช่องหนึ่งจะเป็นมาตราส่วนประเมินค่าหรือใช้ประเมินเป็นร้อยละ การรวมคะแนนจะทำได้โดยการรวมคะแนนของความมั่นใจเฉพาะข้อที่ผู้ตอบว่า “ใช่” ในการวัดระดับความยาก

4. เป็นวิธีที่วัดความมั่นใจและระดับความยากเหมือนวิธีที่ 3 โดยมีข้อแตกต่างกัน คือ แปลงคะแนนดิบ (raw score) ให้เป็นคะแนนมาตรฐาน (z score)

5. การวัดความเข้มหรือความมั่นใจ โดยใช้คำถามเพียงข้อเดียวเกี่ยวกับงานที่กำหนดแล้วให้ผู้ตอบประเมินค่าระดับความมั่นใจของตนเองต่อการทำงานที่กำหนดนั้น

สรุปได้ว่า การรับรู้ความสามารถของตนเองเป็นความเชื่อของบุคคลเกี่ยวกับระดับความสามารถของตนเอง ที่จะใช้ในการกระทำเพื่อให้บรรลุผลตามที่กำหนดได้ ดังนั้น ผู้เรียนที่มีการรับรู้ความสามารถของตนเองสูงตรงกับความเป็นจริง จะเป็นผู้เรียนที่ใช้ความสามารถของตนอย่างเต็มที่ในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง จะเป็นผู้เรียนที่ประสบความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ

ความมีวินัยในตนเอง (Self-Discipline)

อิงลิชและอิงลิช (สินีนาฏ สุทธรจินดา. 2543:16; อ้างอิงจาก English and English. 1958: 487) ได้ให้ความหมายของการมีวินัยในตนเองว่า วินัยในตนเองเป็นลักษณะของการนำตนเอง การควบคุมหรือการบังคับตนเองโดยอาศัยแรงจูงใจที่สัมพันธ์กับอุดมคติที่บุคคลสร้างขึ้นสำหรับตนเอง หรือเป็นการควบคุมตนเอง หมายถึง ความสามารถในการรู้จักบังคับหรือควบคุมพฤติกรรมต่างๆ ที่เป็นแรงกระตุ้น หรือเป็นการเสริมแรงให้เกิดพฤติกรรมที่มีเป้าหมายที่ดีกว่าเดิม

วินเซนต์ (ธิติมา จักรเพชร. 2544:10; อ้างอิงจาก Vincent. 1961: 42-43) กล่าวว่า วินัยในตนเอง คือการที่บุคคลไม่กระทำการใดๆ อันเป็นผลให้เกิดความยุ่งยากแก่ตนเองในอนาคต หรือการไม่เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับเรื่องส่วนตัวและสิทธิของผู้อื่น รวมทั้งหมายถึงการที่บุคคลนั้นกระทำสิ่งที่ตนไม่อยากจะทำ แต่การกระทำนั้นช่วยให้ความต้องการและสิทธิของบุคคลอื่นๆ ได้รับการตอบสนองหรือกระทำในสิ่งอันเป็นผลให้ผู้นั้นประสบผลสำเร็จในอนาคต

ออซูเบล (สินีนาฏ สุทธจินดา. 2543:16; อ้างอิงจาก Ausubel.1968: 459) กล่าวถึงการมีวินัยในตนเองว่าหมายถึง พฤติกรรมที่บุคคลนั้นแสดงออกมาตามจิตสำนึกของตน ซึ่งจะมีหน้าที่คือ

1. เป็นการอบรมนิสัยและฝึกคนให้มีพฤติกรรมที่เป็นมาตรฐาน
2. ทำให้บุคคลนั้นมีพฤติกรรมที่เหมาะสมกับบุคลิกภาพของตน คือ สามารถปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม เชื้อมั่นในตนเอง ฟังตนเองได้ รู้จักควบคุมอารมณ์และมีความอดทน
3. เกิดจากมโนธรรมภายในจิตใจที่มาจากการสะสมประสบการณ์และมีพัฒนาการมาเป็นลำดับ
4. สร้างความมั่นคงทางอารมณ์ให้แก่ผู้ปฏิบัติ เพราะกฎเกณฑ์ต่างๆ ที่สังคมยอมรับจะเป็นกรอบแนวความคิดที่บุคคลนั้นใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติตนให้เหมาะสมและแนวความคิดนี้ก็จะพัฒนาจนกลายเป็น “วินัยในตนเอง”

สุทธิพงศ์ บุญผดุง (2541:7) กล่าวว่า ความมีวินัยในตนเอง หมายถึงความสามารถของบุคคลในการควบคุมพฤติกรรมของตนเองให้เป็นไปตามที่ตนมุ่งหวังไว้ ซึ่งต้องเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดความเจริญแก่ตนเองและผู้อื่น ได้แก่ การตรงต่อเวลา การรักษาคำพูด มีเหตุผลและมีความซื่อสัตย์

สินีนาฏ สุทธจินดา (2543:16) ได้ให้ความหมาย วินัยในตนเองหมายถึง ความสามารถของบุคคลในการควบคุมอารมณ์และพฤติกรรมของตนเองให้เป็นไปตามที่ตนมุ่งหวังไว้ โดยเกิดจากความสำนึกว่าเป็นค่านิยมที่ดีงาม แต่ทั้งนี้จะต้องไม่กระทำการใดๆ อันเป็นผลที่ทำให้เกิดความยุ่งยากแก่ตนเองและบุคคลอื่นในอนาคต และจะต้องเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดความเจริญรุ่งเรืองแก่ตนเองและบุคคลอื่นโดยไม่ขัดต่อกฎระเบียบสังคมและสิทธิของผู้อื่น

มรุต ก้องวิริยะไพศาล (2549: 44) ให้ความหมาย ความมีวินัยในตนเอง หมายถึง ลักษณะการนำของตนเองที่เกิดจากอำนาจภายในตน ในการควบคุมอารมณ์และพฤติกรรมของตน ด้านความรับผิดชอบ ด้านความเป็นผู้นำ ด้านความอดทน ที่สอดคล้องตามกฎเกณฑ์และระเบียบแบบแผนที่เกิดจากอำนาจภายนอกของสังคมนั้นๆ

สุรรัตน์ ศรีบุญเรือง (2550: 7) ให้ความหมาย ความมีวินัยในตนเอง หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการควบคุมอารมณ์ และพฤติกรรมของตนให้อยู่ในกฎระเบียบของสังคม มีความเป็นผู้นำ มีความซื่อสัตย์ มีเหตุผล การตรงต่อเวลา การมองเห็นคุณค่าของตนเองและคุณค่าในสิ่งที่ทำ และสามารถปรับตัวให้อยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

โดยสรุปแล้ว ความมีวินัยในตนเอง หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการควบคุมอารมณ์ และพฤติกรรมให้เป็นตามความต้องการของตน โดยมีได้เกิดจากการถูกบังคับจากอำนาจภายนอก หากแต่เกิดจากแรงกระตุ้นภายในตัวบุคคล อันเป็นผลสืบเนื่องจากการเรียนรู้ว่าเป็นค่านิยมที่ดี ซึ่งสอดคล้องกับกฎเกณฑ์ ระเบียบแบบแผนของสังคม และไม่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ตนเอง อีกทั้งมิได้เป็นการละเมิดสิทธิของผู้อื่น แม้ว่าจะมีสิ่งเร้าจากปัจจัยภายนอก และภายในก็ไม่นับอุปสรรคในการที่จะแสดงพฤติกรรมอย่างที่ดีตนหวังไว้

หลักสำคัญของวินัยมีไว้เพื่อควบคุมพฤติกรรมของสมาชิกในสังคมนั้นๆ ให้อยู่ในกรอบปฏิบัติเดียวกัน ด้วยเหตุที่แต่ละคนต่างมีภูมิหลังที่แตกต่างกัน ไม่ว่าจะเป็นสภาวะแวดล้อม ลักษณะการอบรมเลี้ยงดู ตลอดจนความเชื่อค่านิยมต่างๆ จึงเป็นสาเหตุหลักที่ส่งผลให้สมาชิกในสังคมแต่ละบุคคลมีความแตกต่างกัน ดังนั้นการมาอยู่ร่วมกันจึงอาจทำให้เกิดการกระทำตามความพึงพอใจของตนเอง (ณรงค์ เสงี่ยมประชา. 2538 : 131) ฉะนั้นการมีแนวทางปฏิบัติเดียวกัน จึงเป็นปัจจัยที่สำคัญในการรักษาไว้ซึ่งความสงบเรียบร้อยภายในสังคม จากงานวิจัยของ สุรพงษ์ ชูเดช (2542: 9) ได้แบ่งประเภทของวินัยเป็น 4 ประเภท คือ 1.วินัยในตนเอง 2. วินัยในห้องเรียน 3. วินัยในโรงเรียน 4. วินัยทางสังคม แต่โดยส่วนใหญ่แล้ว การแบ่งประเภทของวินัยโดยใช้ เกณฑ์แหล่งที่มาของอำนาจที่ใช้ในการควบคุมพฤติกรรม สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท ดังที่สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (2537: 4) ได้ให้รายละเอียดไว้ ดังนี้

1. วินัยภายนอกหรือส่วนรวมหรือวินัยสำหรับหมู่คณะ (External Authority Discipline) หมายถึง วินัยที่ออกมาก่ออำนาจภายนอก เพื่อบังคับให้บุคคลทุกคนในสังคมปฏิบัติตามเพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อย ดังนั้นการที่บุคคลใดประพฤติปฏิบัติตามที่ด้วยเกรงกลัวอำนาจหรือการลงโทษ จึงเป็นการปฏิบัติตามที่บุคคลอยู่ในภาวะจำยอมจากการถูกควบคุมเพื่อป้องกันมิให้เกิดการไม่ปฏิบัติตามวินัยซึ่งถูกกำหนด แต่ทั้งนี้โดยส่วนใหญ่แล้ว วินัยประเภทนี้จะตั้งกฎเกณฑ์แนวทางปฏิบัติไว้เป็นกลางๆ ดังนั้นทุกคนจึงสามารถประพฤติปฏิบัติได้ตามได้

2. วินัยในตนเอง (Self-Discipline) หมายถึง แนวทางที่บุคคลเลือกปฏิบัติเพื่อบังคับตนเองให้ปฏิบัติตาม ทั้งนี้เกิดจากความสมัครใจโดยมิได้ถูกควบคุมจากอำนาจภายนอกแต่อย่างใด และข้อปฏิบัติดังกล่าวจะต้องไม่ขัดต่อกฎระเบียบของสังคม ทั้งนี้เพื่อเป้าหมายหลักคือ การเกิดความสงบสุขภายในสังคม

จากความหมายของวินัยทั้ง 2 ประเภทดังกล่าวข้างต้น หากพิจารณาจะพบว่าสอดคล้องกับการจัดประเภทวินัย ได้แก่

1. วินัยในทางบวกหรือวินัยในทางปฏิฐาน (Positive Discipline) หมายถึง มาตรการอย่างหนึ่งอย่างใดที่จะสร้างทัศนคติที่ดีต่อหน่วยงานให้เกิดขึ้นในบุคคลากร อันจะเป็นเหตุให้บุคคลากรปฏิบัติตามระเบียบและข้อบังคับด้วยความเต็มใจ ซึ่งเป็นการจูงใจในทางบวก (Positive Motivation)

2. วินัยในทางลบหรือวินัยทางนิเสธ (Negative Discipline) หมายถึง การใช้มาตรการลงโทษ หรือขู่ว่าจะลงโทษ เพื่อบังคับให้บุคลากรปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับต่างๆ

คุณลักษณะของควมมีวินัยในตนเอง

1. ความรับผิดชอบ หมายถึง ลักษณะของบุคคลซึ่งแสดงออกโดยให้ความสนใจ เอาใจใส่ ตั้งใจจริงที่จะปฏิบัติหน้าที่ซึ่งได้รับมอบหมายที่ได้กำหนดไว้ รวมทั้งให้ความสำคัญที่จะกระทำตามคำพูดที่ได้เคยให้คำมั่นไว้ มีความซื่อสัตย์ เคารพต่อกฎระเบียบ กฎเกณฑ์ รู้จักหน้าที่ที่มีต่อตนเอง และผู้อื่น ตลอดจนยอมรับผลของการกระทำของตนด้วยความเต็มใจ แม้ว่าผลที่ปรากฏออกมาจะประสบความสำเร็จหรือไม่ก็ตาม และพร้อมที่จะมุ่งมั่นแก้ไขปรับปรุงให้ดีขึ้น

2. ความเชื่อมั่นในตนเอง หมายถึง ลักษณะของบุคคลที่มีความเชื่อมั่นหรือมั่นใจในความสามารถของตนเอง ซึ่งจะแสดงออกโดยการพูดหรือการตัดสินใจ และปฏิบัติสิ่งต่างๆ ได้โดยเชื่อมั่นว่าเป็นสิ่งที่ถูกต้อง และสมเหตุสมผล มีความพร้อมที่จะเผชิญต่ออุปสรรคต่างๆ ที่ขัดขวางโดยไม่ย่อท้อ

3. ความเป็นผู้นำ หมายถึง ลักษณะของบุคคลที่แสดงออกถึงความสามารถที่จะชักจูง หรือใช้อิทธิพลต่อผู้อื่นในการร่วมกันดำเนินกิจกรรมต่างๆ ของกลุ่มให้บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ เป็นผู้ที่ไม่มุ่งร้ายต่อผู้อื่น มีความเสียสละ มีเหตุผล ปราศจากอคติ ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น พร้อมทั้งจะให้อภัยในความผิดพลาดของผู้อื่น และมีความเห็นอกเห็นใจต่อบุคคลรอบข้าง

4. ความอดทน หมายถึง ลักษณะของบุคคลที่มีความเข้มแข็ง หนักแน่น ทนทาน ทั้งร่างกายและจิตใจ สามารถยืนหยัดต่อสู้กับการกระทบกระทั่งของเหตุผล หรืออุปสรรคต่างๆ ตลอดจนความยากลำบาก คำวิพากษ์วิจารณ์ ที่ทำให้เจ็บแค้น โดยไม่แสดงอาการหวั่นไหวหรือย่อท้อ มีความสามารถควบคุมการกระทำของตนให้อยู่ในขอบเขตที่สังคมสามารถยอมรับได้ โดยการใช้สติปัญญาควบคุมตนเองให้อยู่ในอำนาจของเหตุผล

5. ความซื่อสัตย์ หมายถึง ลักษณะของบุคคลที่มีความประพฤติที่ยึดหลักแห่งคุณธรรม โดยจะแสดงออกมาด้วยความซื่อตรง ทั้งทางกาย วาจา ใจ ต่อทั้งตนเองและผู้อื่น ปฏิบัติตนตามกฎหมายเกณฑ์ที่ถูกกำหนดไว้ มีความตรงต่อเวลา ละอายใจต่อบาป ไม่เอาเปรียบผู้อื่นหรือแสวงหาผลประโยชน์ให้แก่ตน และพวกพ้องในทางที่มิชอบ มีความรับผิดชอบต่อสิ่งที่ตนเองได้กระทำ

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์หรือส่งผลต่อความสามารถหรือความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเอง เช่นงานวิจัยของ ปวิษฐา ผาสุก (2554: บทคัดย่อ) ซึ่งได้ศึกษาปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาภาคปกติในมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 และ 4 จำนวน 395 คน ผลการวิจัยพบว่า ความมีวินัยในตนเอง ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ส่งผลทางบวกต่อความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างมีนัยสำคัญ เช่นเดียวกับการศึกษาของ ฉัฐวิทย์ สิทธิศิริอรธ (2552: บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง ปัจจัยเชิงเหตุและผลของการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จากกลุ่มตัวอย่างนิสิตชั้นปีที่ 1 – 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549 จำนวน 1179 คน ผลการวิจัยพบว่า ความมีวินัยในตนเอง ส่งผลทางตรงต่อการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง

มรุต ก้องวิริยะไพศาล (2549 144-146) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต จำนวน 340 คน ผลการศึกษาพบว่าตัวแปรที่มีอิทธิพลตรงต่อความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยเรียงตามขนาดอิทธิพลมากไปน้อยคือ เจตคติต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง ความมีวินัยในตนเอง แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อน และการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย และตัวแปรที่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองโดยผ่านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ คือความ

สัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อน และเจตคติต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองและตัวแปรที่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองโดยผ่านความมีวินัยในตนเอง และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ คือการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย

จากความสำคัญของวินัยในตนเองที่กล่าวมาแล้วนั้น สามารถสรุปได้ว่า ความสำคัญของวินัยในตนเองหมายถึง พฤติกรรมที่ได้รับจากการมีวินัย ซึ่งจะช่วยให้เกิดระเบียบขึ้นในตนเอง ลดความขัดแย้งกับผู้อื่น เกิดความสามัคคี ควบคุมดูแลตนเองได้ดีขึ้น ช่วยนำไปสู่การทำหน้าที่ เห็นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน รู้จักรับผิดชอบต่อตนเองและสังคมมีคุณธรรมและจริยธรรมเกิดขึ้นในตนเอง และเป็นเครื่องมือปลูกฝังสิ่งที่ดีงามที่เหมาะสมที่ควรให้นักศึกษาประพฤติปฏิบัติ เพื่อเป็นพลเมืองที่ดี

จากแนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองและปัจจัยทางจิตสังคมบางประการที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง งานค้นคว้าวิจัยต่างๆ ตามที่ผู้วิจัยได้ศึกษามาข้างต้น ผู้วิจัยได้วิเคราะห์แนวคิดของนักวิชาการ นักวิจัย เพื่อค้นหาและกำหนดเป็นองค์ประกอบของการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง สำหรับนิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ดังแสดงในตาราง 1

1. มีความคิดริเริ่มในการเรียนรู้ เปิดโอกาสการเรียนรู้สิ่งใหม่หรือประสบการณ์ใหม่ๆ หมายถึง ผู้เรียนมีความต้องการเรียนรู้ด้วยตนเองโดยไม่มีผู้ใดมาบังคับ การเรียนรู้เกิดจากความต้องการและความสนใจของตนเอง ผู้เรียนมีความคาดหวังที่จะเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง มีความพึงพอใจกับความคิดริเริ่มในการเรียนรู้ เห็นว่าแหล่งความรู้มีแรงดึงดูดใจ มีความอดทนในการค้นหาคำตอบ ยอมรับและใช้ประโยชน์จากคำวิจารณ์ได้

2. รู้ความต้องการและเป้าหมายในการเรียนรู้ของตนเอง หมายถึง ผู้เรียนมีความคิดในการวิเคราะห์ความต้องการของตนในการเรียนรู้ ประเมินความรู้ความสามารถของตนเองก่อนเลือกหัวข้อที่ต้องการเรียนรู้ แปลความต้องการเรียนรู้ไปสู่เป้าหมายที่สามารถทำได้สำเร็จ

3. มีการวางแผนการเรียนรู้ หมายถึง ผู้เรียนมีความสามารถในการเลือกยุทธวิธีที่มีประสิทธิภาพในการใช้ทรัพยากรการเรียนรู้ มีความสามารถในการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการเรียนรู้ที่เหมาะสมและด้วยวิธีการที่หลากหลาย

4. มีการประเมินผลการเรียนรู้ของตน หมายถึง ผู้เรียนมีความสามารถประเมินความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของตน ประเมินความสามารถในการควบคุมปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการเรียนรู้ ประเมินจุดอ่อน จุดแข็ง ของตนในการเรียนรู้ เพื่อนำไปปรับปรุงและวางแผนการเรียนรู้ของตนต่อไป

5. รู้จักแหล่งการเรียนรู้ หมายถึง ผู้เรียนมีความสามารถในการแสวงหาแหล่งความรู้ ข้อมูล ข่าวสารในการเรียนรู้ของตนเอง สามารถเลือกแหล่งความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร ที่เหมาะสมกับตนเอง สามารถเลือกวิธีการต่างๆ ที่ตนเองชำนาญ มาใช้ในการรวบรวมข้อมูล เพื่อสร้างความเข้าใจให้ตนเองสามารถเรียนรู้ได้ตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ มีความสามารถในการสานสัมพันธ์กับอาจารย์ในฐานะผู้อำนวยการเรียนรู้อย่างเหมาะสม มีความสามารถในการสานสัมพันธ์กับเพื่อนที่เป็นแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ แลกเปลี่ยนและช่วยเหลือกันในการเรียนรู้

6. มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ รักการเรียนรู้ หมายถึง ผู้เรียนมีทัศนคติต่อตนเองว่าเป็นผู้ที่มีความกระตือรือร้น ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน เชื่อว่าตนเองสามารถพึ่งพาตนเองและสามารถเรียนรู้สิ่งต่างๆ ได้ มีความต้องการที่จะเรียนรู้และปรารถนาที่จะเรียนรู้มากขึ้น สนุกสนานในการเรียนรู้ ศึกษา ค้นคว้าข้อมูลต่างๆ เสมอ

จากองค์ประกอบการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองทั้ง 6 องค์ประกอบ ที่ผู้วิจัยพิจารณาแล้วเห็นว่า เป็นองค์ประกอบของการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองที่มีความชัดเจน ครบถ้วน และเหมาะสมกับของกลุ่มนิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ซึ่งเป็นผู้เรียนที่ควรจะมีลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง คือ มีความคิดริเริ่มในการเรียนรู้ รู้ความต้องการและเป้าหมายในการเรียนรู้ของตนเอง มีการวางแผนการเรียนรู้ มีการประเมินผลการเรียนรู้ของตน รู้จักแหล่งการเรียนรู้ และมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ ลักษณะดังกล่าวสามารถพัฒนาได้ ซึ่งผู้วิจัยจะได้นำไปวิเคราะห์เนื้อหาสาระตามความหมายของแต่ละองค์ประกอบ เพื่อกำหนดเป็นโครงสร้างของชุดฝึกอบรมที่จะใช้ในการส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองให้นิสิตเป็นผู้เรียนที่มีคุณลักษณะดังกล่าวต่อไป

แนวคิดเกี่ยวกับชุดฝึกอบรมและการพัฒนาชุดฝึกอบรม

ชุดฝึกอบรม (Training Program)

ศิริพรรณ สายหงส์ และสมประสงค์ วิทย์เกียรติ (2534: 673) ให้ความหมายของชุดฝึกอบรมว่า หมายถึง สื่อการศึกษาประเภทหนึ่งี่สร้างขึ้นเพื่อให้เป็นชุดประสบการณ์สำหรับการฝึกอบรม ชุดฝึกอบรมอาจจะประกอบด้วยสื่อเดียวหรือสื่อประสมที่ได้รับการพัฒนาขึ้นมา เพื่อช่วยผู้ให้การฝึกอบรมใช้ประกอบกิจกรรมในการฝึกอบรม หรือช่วยผู้รับการฝึกอบรมให้สามารถที่จะศึกษาหาความรู้ได้เอง สำหรับลักษณะสำคัญๆ ของชุดฝึกอบรมนั้น จะเกี่ยวข้องกับจุดมุ่งหมาย สื่อที่ใช้ ระยะเวลา สถานที่ และประโยชน์ที่จะได้รับ สรุปได้ดังนี้

1. เป็นสื่อที่มีจุดมุ่งหมายเฉพาะเรื่อง ชุดฝึกอบรมที่พัฒนาขึ้นโดยทั่วไปจะมีจุดมุ่งหมายเฉพาะเรื่องๆ ไป หากเนื้อหาที่ต่อเนื่องเป็นเรื่องยาวก็จะทำเป็นชุดๆ ต่อเนื่องกันไป เพื่อให้แต่ละชุดฝึกอบรมไม่ยาวมากเกินไป
2. เป็นสื่อประสม ชุดฝึกอบรมโดยทั่วไปทั้งในการศึกษานอกระบบและในระบบจะพัฒนาด้วยสื่อประสม คือ ประกอบด้วยสื่อตั้งแต่สองประเภทขึ้นไป เช่น ชุดฝึกอบรมประกอบด้วยสื่อภาพนิ่งและเทปเสียง ชุดฝึกอบรมที่ใช้วีดิทัศน์และสื่อสิ่งพิมพ์ เพื่อช่วยให้ผู้เข้ารับการอบรมได้ศึกษาหาความรู้หลายๆ ด้านด้วยกัน
3. เป็นสื่อเสริมกิจกรรมการฝึกอบรมที่มีผู้ให้การฝึกอบรมหรือเป็นผู้ที่ผู้รับการฝึกอบรมใช้ศึกษาด้วยตนเอง
4. เป็นสื่อที่ใช้ระยะเวลาฝึกอบรมสั้น ชุดฝึกอบรมโดยทั่วไปมีความมุ่งหมายที่จะอบรมเฉพาะเรื่อง ระยะเวลาที่ใช้ในแต่ละชุดจึงสั้นๆ หากเนื้อหายาวมากก็จะจัดทำขึ้นหลายชุด โดยแบ่งเนื้อหาเป็นเรื่องๆ ไป ซึ่งทำให้ผู้เข้ารับการอบรมไม่เกิดความเบื่อหน่ายในการศึกษา
5. เป็นสื่อที่ใช้ได้ทุกสถานที่และทุกเวลา ซึ่งจะทำให้ผู้ฝึกอบรมสามารถศึกษาหาความรู้ได้ อยู่ที่ไหนก็ได้ ชุดฝึกอบรมส่วนใหญ่จะทำให้ขึ้นมาให้อำนวยความสะดวกในการใช้ได้ตลอดเวลา ยิ่งเป็นสื่อที่ศึกษาด้วยตนเองแล้ว ผู้รับการฝึกอบรมสามารถจะศึกษาเมื่อใดก็ได้ตามที่ต้องการ
6. เป็นสื่อที่เบ็ดเสร็จในตัวเอง ชุดฝึกอบรมแต่ละชุดจะจัดทำขึ้นให้เบ็ดเสร็จในตัวเอง ทำให้ผู้ฝึกอบรมสามารถที่จะเลือกศึกษาหาความรู้จากชุดฝึกอบรมได้ตามความต้องการ หรือผู้รับการฝึกอบรมต้องการศึกษาเฉพาะเรื่องใดเรื่องหนึ่งจากชุดฝึกอบรมก็สามารถที่จะเลือกศึกษาเฉพาะเรื่องได้ โดยไม่ต้องอ่านต่อเนื่องไปยังสิ่งที่ไม่ต้องการศึกษา

สุเทพ หุ่นสวัสดิ์ (2540: 14) ให้ความหมายของ ชุดฝึกอบรม ว่า หมายถึง ระบบการผลิตและการนำสื่อประสมที่สอดคล้องกับวิชา หน่วย หัวเรื่อง เพื่อช่วยให้การเปลี่ยนพฤติกรรมการเรียนรู้

เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น นับว่าเป็นนวัตกรรมทางการศึกษาอย่างหนึ่ง ซึ่งจะช่วยจัดปัญหาการเรียนการสอนบางประการ คือ

1. แก้ปัญหาความแตกต่างระหว่างบุคคล และส่งเสริมการศึกษารายบุคคล ชุดฝึกอบรมสามารถทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามความสามารถ ความถนัดและความสนใจ ตามเวลาและโอกาสที่เอื้ออำนวยแก่ผู้เรียนซึ่งแตกต่างกัน
2. ช่วยจัดปัญหาการขาดแคลนวิทยากร เปลี่ยนบทบาทวิทยากรเป็นผู้คอยให้คำแนะนำช่วยเหลือผู้เรียนซึ่งเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง
3. ช่วยอำนวยความสะดวกในการเรียน เพราะชุดฝึกสามารถนำไปใช้ได้ตลอดเวลา

บุญเกื้อ คอระหาเวช. (2542: 91) กล่าวถึงชุดฝึกอบรมว่า เป็นสื่อการสอนชนิดหนึ่งซึ่งเป็นชุดของสื่อประสม (Multi Media) ซึ่งหมายถึง การใช้สื่อการสอนตั้งแต่ 2 ชนิดขึ้นไปรวมกัน เพื่อให้ผู้เรียนได้รับความรู้ตามที่ต้องการ สื่อที่นำมาใช้ร่วมกันนี้จะช่วยเสริมประสบการณ์ซึ่งกันและกันตามลำดับขั้นที่จัดเอาไว้สำหรับหน่วยการเรียนรู้ตามหัวข้อ เนื้อหาและประสบการณ์ของแต่ละหน่วยที่ต้องการให้ผู้เรียนได้รับ เช่นเดียวกับ สุภรัตน์ แดงน้อย (2550: 10) ที่ระบุว่า ชุดฝึก หมายถึง ชุดของสื่อประสมที่ได้จากระบบการผลิตและการนำสื่อหลายอย่างมาสัมพันธ์กัน และมีคุณค่าส่งเสริมซึ่งกันและกัน โดยสอดคล้องกับเนื้อหาวิชา วัตถุประสงค์ และประสบการณ์ของแต่ละหน่วย โดยจัดเอาไว้เป็นชุด เพื่อช่วยให้การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ กล่าวโดยสรุปก็คือ ชุดฝึก จะมีความหมายสำคัญที่การใช้สื่อประสมประกอบการฝึก ที่ได้รับการจัดระบบการรวบรวมทรัพยากรต่างๆ ที่จำเป็นต้องใช้ในการฝึกตลอดหลักสูตร ประกอบด้วย เนื้อหา วิธีการสื่ออุปกรณ์ และวิธีการประเมินผล เพื่อให้สามารถนำมาใช้ในการฝึกได้อย่างมีประสิทธิภาพ บรรลุตามวัตถุประสงค์

จิรพันธ์ ป้อมพิมพ์ (2550: 7) ให้ความหมายของชุดฝึกอบรมว่า เป็นหลักสูตรการฝึกอบรมอย่างหนึ่งโดยใช้เทคนิคการฝึกอบรมในรูปแบบการสอนสำเร็จรูป ที่ให้อิสระแก่ผู้เรียนได้เรียนรู้จากสื่อประสมที่ใช้ประกอบบทเรียน และเทคนิคการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสม โดยชุดฝึกอบรมจะมีส่วนประกอบคือ วัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม เนื้อหาของการฝึกอบรม วิธีการฝึกอบรม สื่อและอุปกรณ์ที่ใช้ในการฝึกอบรม และการประเมินผลการฝึกอบรม

อัศรัตน์ พูลกระจำง (2550: 53) และอรรณพ ดวงลาพิมพ์ (2551: 10) ได้สรุปว่า ชุดฝึกอบรมเป็นการรวบรวมทรัพยากรที่ใช้ในการฝึกอบรมทั้งหลักสูตร อุปกรณ์ วิธีการ เนื้อหา สื่อ และการประเมินเข้าไว้ด้วยกัน เพื่อความสะดวกในการใช้สำหรับฝึกอบรม เรื่องใดเรื่องหนึ่งที่มีวัตถุประสงค์เฉพาะ ทั้งใช้ฝึกอบรมด้วยตนเองและใช้ฝึกอบรมทั่วไป ขณะที่ วรรณิ์ ปทุมเจริญวัฒนา (2556: 13-6) ได้สรุปว่า ชุดฝึกอบรม หมายถึง การจัดทรัพยากรหรือการจัดระบบการฝึกอบรมโดยรวบรวมเครื่องมือและอุปกรณ์ที่จำเป็นในการฝึกอบรมและทดสอบประสิทธิภาพแล้ว เพื่อให้ผู้รับการฝึกอบรมได้รับประสบการณ์ตรงและประสบการณ์ใกล้เคียงประสบการณ์ตรง ได้ปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเองตามเนื้อหาสาระที่ละน้อย เพื่อให้โอกาสของผู้รับการฝึกอบรมปฏิบัติกิจกรรมฝึกอบรมได้ถูกต้อง และได้รับการเสริมแรงในขณะรับการฝึกอบรม

ศิริพรรณ สายหงส์ และสมประสงค์ วิทย์เกียรติ (2534: 705) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของ ชุดฝึกอบรมที่ผ่านกระบวนการสร้างหรือผลิตอย่างเป็นระบบ จะทำให้เกิดประโยชน์แก่ผู้ให้การฝึกอบรมและผู้เข้ารับการฝึกอบรม ดังนี้

ประโยชน์ต่อผู้ให้การฝึกอบรม

1. ชุดฝึกอบรมจะมีคู่มือดำเนินกิจกรรมทุกขั้นตอน อำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ให้การฝึกอบรม
2. ชุดฝึกอบรมประกอบด้วย สื่อ เอกสาร อุปกรณ์ประกอบการฝึกอบรม แหล่งข้อมูลที่วิทยาการอาจต้องไปศึกษาเพิ่มเติม ทำให้ผู้ให้การฝึกอบรมไม่ต้องเสียเวลาในการเตรียมการฝึกอบรม
3. ประหยัดเวลาในการเตรียมการฝึกอบรม เนื่องจากชุดฝึกอบรมได้เตรียมทุกสิ่งทุกอย่างดังกล่าวข้างต้นให้ผู้ให้การฝึกอบรมแล้ว
4. มีความมั่นใจในการดำเนินการฝึกอบรม เพราะทราบขั้นตอนต่างๆ อย่างชัดเจน และมีอุปกรณ์ประกอบการฝึกอบรมไว้อย่างพร้อมเพรียงแล้ว

ประโยชน์ต่อผู้เข้ารับการฝึกอบรม

1. สร้างแรงจูงใจและความสนใจในการเรียนรู้ให้กับผู้รับการฝึกอบรม โดยจัดให้มีกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย มีการเสริมแรงผู้เรียนโดยการเฉลยคำตอบ มีการใช้สื่อการเรียนแบบประสม ทำให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมไม่เบื่อหน่าย และตื่นตัวในการฝึกอบรมอยู่ตลอดเวลา
2. สามารถศึกษาด้วยตนเองในเนื้อหาสาระที่สนใจได้โดยไม่จำกัดเวลา สถานที่
3. สามารถศึกษาทบทวนได้
4. สนองตอบต่อความแตกต่างระหว่างบุคคลได้ ผู้เข้ารับการฝึกอบรม ที่มีสติปัญญาแตกต่างกัน สามารถเรียนช้า เรียนเร็ว ตามความสามารถที่มีอยู่
5. ชุดฝึกอบรมส่วนใหญ่ เน้นกระบวนการเรียนรู้มากกว่าเนื้อหา ทำให้ผู้เรียนรู้จักวิธีการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ทำให้สามารถปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมได้
6. ฝึกการมีวินัยในตนเอง เพราะชุดฝึกอบรมด้วยตนเอง ผู้เข้ารับการฝึกอบรมจะต้องมีความเอาใจใส่ศึกษาด้วยตนเอง ต้องรู้จักบังคับใจตนเองและต้องซื่อสัตย์ต่อตนเอง
7. ใช้ชุดฝึกอบรมเป็นสื่อสอนเสริมสำหรับผู้เรียนอ่อน และเพิ่มเติมเสริมความรู้ให้มากขึ้นสำหรับคนเรียนเก่ง

จากความหมายของชุดฝึกอบรมดังที่นำเสนอข้างต้น สรุปได้ว่า ชุดฝึกอบรม หมายถึง ชุดของสื่อประกอบการฝึกอบรม ที่ได้รับการจัดระบบการรวบรวมทรัพยากรที่ใช้ในการฝึกอบรมตลอดหลักสูตร ประกอบด้วย เนื้อหา วิธีการ และสื่ออุปกรณ์ ตลอดจนการประเมินผล เพื่อให้สามารถนำมาใช้ในการฝึกอบรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ บรรลุตามวัตถุประสงค์และเกิดผลสัมฤทธิ์แก่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมตามเกณฑ์การประเมินที่ตั้งไว้ และเมื่อพิจารณาจากประโยชน์ของชุดฝึกอบรม จะเห็นได้ว่ามีความเหมาะสมกับการนำมาใช้ในการส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นอย่างมาก

ประเภทของชุดฝึกอบรม

โคซเบิร์ก และ เทมเพล (นิพนธ์ สุขปรีดี. 2537; อ้างอิงจาก Kozberg and Tempel. 1991) ได้แบ่งประเภทของชุดฝึกอบรมเป็น 3 ประเภท ดังนี้

1. ชุดอุปกรณ์ฝึกอบรม (Thinking Kits) หมายถึง การจัดระบบสื่อที่จำเป็นในระบบการฝึกอบรมให้อยู่ในที่เดียวกันเพื่อง่ายต่อการแสวงหา สื่ออุปกรณ์ฝึกอบรมอาจจะแบ่งเป็น สื่อที่ใช้สื่อสิ่งพิมพ์เป็นสื่อหลัก และสื่อที่ใช้สื่อประสมเป็นหลัก

2. ชุดฝึกอบรม (Training Package) หมายถึง การจัดระบบการฝึกอบรมที่สมบูรณ์ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง หรือ ชุดฝึกอบรมที่ผู้ให้การฝึกอบรมเป็นผู้ใช้ในการบรรยายหรือจัดกิจกรรมในการฝึกอบรม ในชุดฝึกอบรมจะประกอบด้วย คู่มือการใช้ชุดฝึกอบรม แบบทดสอบก่อนเรียนหลังเรียน สื่อที่ใช้ในกิจกรรมการฝึกอบรมทั้งหมดที่จำเป็นต้องใช้ในระบบการฝึกอบรมมีทั้งชุดฝึกอบรมที่ใช้สื่อสิ่งพิมพ์เป็นสื่อหลัก และชุดฝึกอบรมที่ใช้สื่อประสมเป็นหลัก ชุดฝึกอบรมที่ใช้สื่อสิ่งพิมพ์เป็นสื่อหลัก เรียกว่า ชุดเอกสารการฝึกอบรม ที่ใช้สื่อประสมเป็นสื่อหลัก เรียกว่า ชุดฝึกอบรม

3. โมดูลฝึกอบรม (Modular Training) หมายถึง การจัดระบบการฝึกอบรมที่จัดเป็นชุดฝึกอบรม (Training Package) หลายชุดติดต่อกัน โมดูลฝึกอบรมมีทั้งที่เป็นโมดูลฝึกอบรมสื่อสิ่งพิมพ์เป็นหลัก และโมดูลฝึกอบรมสื่อประสมเป็นหลัก

สำหรับ ศิริพรรณ สายหงส์ และสมประสงค์ วิทย์เกียรติ (2534: 674-675) ได้แบ่งประเภทของชุดฝึกอบรมเป็น 2 ประเภท คือ

1. ชุดฝึกอบรมเสริมกิจกรรมการฝึกอบรม โดยผู้ให้การฝึกอบรมอาจจะจัดกิจกรรมการฝึกอบรมได้ในสองลักษณะ คือ การใช้สื่อของชุดฝึกอบรมบางส่วนมาประกอบการบรรยาย หรือ ประกอบกิจกรรมการฝึกอบรม และอีกประการหนึ่งคือผู้ให้การฝึกอบรมจะจัดกิจกรรมฝึกอบรมตามชุดฝึกอบรมนั้น โดยมีผู้ให้การฝึกอบรมเป็นผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator) หรือผู้ดำเนินการ (Organizer) มีใช้เป็นแต่เพียงผู้บรรยายเท่านั้น

2. ชุดฝึกอบรมด้วยตนเอง เป็นชุดฝึกอบรมที่ผู้เข้ารับการอบรมสามารถที่จะเรียนรู้ด้วยตนเอง และช่วยในการฝึกอบรมให้แก่คนจำนวนมากๆ ได้ ชุดฝึกอบรมประเภทนี้จัดทำขึ้นในรูปของสื่อที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ เนื้อหาความรู้ กำลังทรัพยากรที่มีอยู่และความสะดวกในการส่งสื่อไปสู่ผู้รับการอบรม และสถานที่ซึ่งผู้รับการอบรมจะศึกษาหาความรู้จากชุดฝึกอบรมด้วยตนเอง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกพัฒนาชุดฝึกอบรมเป็นแบบเสริมกิจกรรมการฝึกอบรม มีการใช้สื่อของชุดฝึกอบรมมาประกอบการบรรยาย มีการทำกิจกรรมเพื่อสร้างความเข้าใจในเนื้อหาสาระในชุดฝึกอบรมแต่ละชุด มีลักษณะเป็นโมดูลฝึกอบรม คือเป็นชุดฝึกอบรม (Training Package) หลายชุดติดต่อกัน โดยใช้สื่อสิ่งพิมพ์เป็นหลัก และกำหนดให้ผู้ให้การฝึกอบรมจัดกิจกรรมฝึกอบรมตามชุดฝึกอบรมนั้น

องค์ประกอบของชุดฝึกอบรม

จากความหมายของชุดฝึกอบรม ซึ่งประกอบด้วย เนื้อหา วิธีการ สื่ออุปกรณ์ และวิธีการประเมินผล แล้ว การเป็นชุดฝึกอบรมที่มีระบบและสมบูรณ์ในตัวเอง ผู้รับการอบรมสามารถศึกษาหาความรู้ได้ด้วยตนเอง ชุดฝึกอบรมจึงควรมีลักษณะและองค์ประกอบ ดังนี้ (วิชัย วงษ์ใหญ่, 2543: 17-27)

1. แนวคิดสำคัญ/หลักการและเหตุผล เป็นการอธิบายความเป็นมาเกี่ยวกับ สมมติฐาน ความเชื่อ โครงสร้างและรูปแบบของชุดฝึกอบรมหรือชุดการเรียนรู้ ระบุว่าผู้เรียนควรมีความรู้พื้นฐานที่จะทำอะไรบ้าง แนวคิดสำคัญที่จะเกิดกับผู้เรียนภายหลังการศึกษา กระบวนการทำ หรือการแสวงหาความรู้ สิ่งเหล่านี้จะสะท้อนออกมาในรูปของภาพรวม ให้ผู้เรียนเห็นได้อย่างเด่นชัด เป็นอันดับแรก

2. จุดประสงค์การเรียนรู้ เป็นสิ่งกำหนดทิศทางในการเรียนในเรื่องนี้ว่ามีความคาดหวังจะให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถในการเรื่องใด จุดประสงค์ของการเรียนจะมีความชัดเจน และชี้แจงไปสู่การออกแบบกิจกรรม การเสนอเนื้อหา และการประเมินผล

3. การประเมินผลเบื้องต้น จุดประสงค์ของการประเมินผลเบื้องต้นของชุดฝึกอบรมหรือชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง มี 2 ลักษณะ คือ

3.1 ต้องการจะตรวจสอบความรู้ของผู้เรียน ว่า มีความรู้พื้นฐานในเรื่องที่จะเรียนและความพร้อมมากน้อยเพียงใด การทดสอบจะกระทำเฉพาะความรู้พื้นฐานเท่านั้น จะไม่วัดสาระความรู้ที่มีอยู่ในชุดฝึกอบรมหรือชุดการเรียนรู้

3.2 ต้องการวัดความรู้ ความสามารถของผู้เรียนเกี่ยวกับสาระความรู้ในชุดการเรียนรู้ว่ามีความรู้ในระดับเกณฑ์ที่กำหนดไว้มากน้อยเพียงใด การประเมินผลเบื้องต้นนี้ จำเป็นต้องมีหรือไม่ขึ้นอยู่กับรูปแบบชุดฝึกอบรมหรือชุดการเรียนรู้และธรรมชาติของแต่ละวิชา

4. กิจกรรมการเรียนรู้/สื่อ การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้หรือฝึกอบรมนั้น จะต้องยึดจุดประสงค์เป็นหลัก กิจกรรมที่นำเสนอขึ้น ไม่ว่าจะเป็นหนังสือ เอกสาร โสตทัศน และวัสดุอื่นๆ จะต้องพึงระลึกไว้เสมอว่า ต้องเป็นสื่อที่ผู้เรียนสนใจ กิจกรรมจะต้องระบุให้ชัดเจน ผู้เรียนจะต้องกระทำโดยตรง เทป และวีดิทัศน์ เป็นต้น

5. การประเมินผลหลังเรียน เป็นแบบทดสอบฉบับเดียวกันกับแบบประเมินผลเบื้องต้นก็ได้ ถ้าเป็นการวัดความรู้ ในสาระของชุดนี้ หรืออาจจะเป็นอีกฉบับหนึ่งก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการออกแบบชุดการเรียนรู้หรือชุดฝึกอบรม

ระพินทร์ โพธิ์ศรี (2549: 2-4) ได้กล่าวว่า ชุดฝึกอบรมควรมีองค์ประกอบ ดังต่อไปนี้

1. มีวัตถุประสงค์ปลายทางที่ชัดเจน ที่ระบุเนื้อหาความรู้ และระดับทักษะการเรียนรู้ที่ชัดเจน นั่นคือจะต้องมีวัตถุประสงค์ประจำชุดฝึกอบรมที่ระบุชัดเจนว่าเมื่อผ่านการฝึกอบรมแล้ว ผู้เข้ารับการฝึกอบรมควรทำอะไรได้ ในระดับใด

2. ระบุกลุ่มเป้าหมายชัดเจนว่า ชุดฝึกอบรมดังกล่าวสร้างขึ้นเพื่อใคร

3. มืองค์ประกอบของวัตถุประสงค์ที่เป็นระบบ เป็นเหตุและผลที่เชื่อมโยงกัน
ระหว่างวัตถุประสงค์ประจำชุด วัตถุประสงค์ประจำหน่วย และวัตถุประสงค์ย่อย

4. มีคำชี้แจง เนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ และการประเมินผลที่สอดคล้องกับ
วัตถุประสงค์แต่ละระดับ

5. มีคู่มืออธิบายวิธีการ เงื่อนไขการใช้ชุด การเฉลยข้อคำถามทั้งหมดในกิจกรรม
การประเมินผล

สุเทพ หุ่นสวัสดิ์. (2540: 14-15) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของชุดฝึกอบรมโดยทั่วไปจะ
ประกอบด้วย

1. วัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม ซึ่งระบุรายละเอียดว่า เมื่อผู้เข้ารับการฝึกอบรม
ผ่านการฝึกอบรมแล้ว ควรจะมีพฤติกรรมเช่นใด ซึ่งพฤติกรรมที่พึงประสงค์นี้ เป็นผลมาจากการเรียนรู้
ในชุดฝึกอบรม วัตถุประสงค์ของการฝึกอบรมจึงควรระบุเป็นลักษณะของวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม
คือ สามารถวัดได้ สังเกตได้

2. เนื้อหาของการฝึกอบรม เป็นเรื่องราวหรือกิจกรรมที่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมต้อง
กระทำ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้

3. วิธีการฝึกอบรม หมายถึง วิธีการที่ใช้ในการฝึกอบรม เพื่อให้ผู้เข้ารับการ
ฝึกอบรมเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด

4. สื่อและอุปกรณ์ที่ใช้ในการฝึกอบรม หมายถึง สื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอนที่
ใช้ในการฝึกอบรม เช่น วิดีทัศน์ คู่มือ ใบงาน แบบฝึก เอกสารที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

5. การประเมินผลการฝึกอบรม หมายถึง การวัดผลสัมฤทธิ์ในการฝึกอบรมว่า
เป็นไปตามวัตถุประสงค์มากน้อยเพียงใด เป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้หรือไม่ ซึ่งสามารถวัดได้หลายวิธี
เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์ การทดสอบ เป็นต้น

ในเอกสารประมวลชุดวิชาเทคโนโลยีและการสื่อสารการฝึกอบรม มหาวิทยาลัยสุโขทัย
ธรรมาธิราช (2537: 154) ได้ระบุถึงองค์ประกอบของชุดฝึกอบรมว่า ประกอบด้วย

1. คู่มือการฝึกอบรม เป็นคู่มือแนะนำการปฏิบัติแก่ผู้ให้การฝึกอบรม เพื่อให้
สามารถศึกษาขั้นตอนการฝึกอบรม วัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม การเตรียมการทั้งด้านบุคลากร
วัสดุ อุปกรณ์ และวิธีการฝึกอบรม

2. สื่อในการฝึกอบรม เป็นองค์ประกอบที่สำคัญของชุดฝึกอบรม เป็นเครื่องมือที่จะ
ทำให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้รับประสบการณ์ใกล้เคียงกัน และทำให้การฝึกอบรมมีความเป็น
รูปธรรมสูง

3. กิจกรรมในชุดฝึกอบรม เป็นองค์ประกอบที่สำคัญของชุดฝึกอบรมที่ได้จัดเตรียม
สื่อและวิธีการจัดฝึกอบรมไว้อย่างพร้อมมูล เพื่อให้ผู้ให้การฝึกอบรมดำเนินกิจกรรมการฝึกอบรมให้
บรรลุวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรมนั้น

4. การประเมินผลการฝึกอบรม องค์ประกอบในชุดฝึกอบรมที่เกี่ยวข้องกับการ
ประเมินมี 2 ลักษณะ คือ การประเมินผู้เข้ารับการฝึกอบรม และการประเมินชุดฝึกอบรม เพื่อหา

ประสิทธิผลของชุดฝึกอบรม ไม่ว่าจะเป็นการประเมินผลสัมฤทธิ์ของผู้เข้ารับการฝึกอบรม และการประเมินประสิทธิภาพ ชุดฝึกอบรม

จากการประมวลแนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของชุดฝึกอบรม ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงได้กำหนดองค์ประกอบของชุดฝึกอบรม ประกอบด้วย

1. คู่มือการฝึกอบรม โดยจัดทำเป็นคู่มือแนะนำการปฏิบัติแก่ผู้ให้การฝึกอบรมเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติให้เป็นไปตามขั้นตอนการฝึกอบรม ภายในคู่มือจะประกอบด้วย

1.1 ส่วนนำ ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม แนวปฏิบัติในการใช้ชุดฝึกอบรมและตารางกำหนดการฝึกอบรม

1.2 แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละหัวข้อตลอดการฝึกอบรม

1.3 ส่วนประเมินผล ประกอบด้วยคำชี้แจงวิธีการประเมินผลการฝึกอบรมและการประเมิน ชุดฝึกอบรม ตัวอย่างเครื่องมือการประเมินผลการฝึกอบรม

2. สื่อประกอบการฝึกอบรม

3. เครื่องมือประเมินผลการฝึกอบรม ประกอบด้วย แบบการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง และแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการใช้ชุดฝึกอบรม

การพัฒนาชุดฝึกอบรม

การพัฒนาชุดฝึกอบรมจะต้องพิจารณาองค์ประกอบต่างๆ ของชุดฝึกอบรมทั้งหมดอย่างเป็นระบบ (สุเทพ หุ่นสวัสดิ์. 2540:15) โดยกำหนดวัตถุประสงค์ เพื่อการผลิตชุดฝึกอบรม การจัดลำดับสาระการนำเสนอ การผลิตชุดฝึกอบรม การเลือกสื่อประกอบชุดฝึกอบรม และการประเมินชุดฝึกอบรม (สายยนต์ จ้อยนุแสง. 2552:16)

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2537: 38-40) ได้เสนอขั้นตอนของการพัฒนาชุดฝึกอบรมหรือชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองไว้ ดังนี้

1. ศึกษาหลักสูตรทั้งด้านวัตถุประสงค์และเนื้อหา กำหนดจุดประสงค์ในการสร้างชุดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความจำเป็นในการเรียนรู้ วิเคราะห์เนื้อหา และแบ่งเนื้อหาออกเป็นหน่วยย่อยๆ

2. ศึกษากลุ่มเป้าหมาย คือใคร จะใช้สถานการณ์เงื่อนไขอะไรกับผู้เรียน มีกิจกรรมอะไรบ้างที่จะส่งเสริมให้มีความรู้ ความสามารถ ทักษะและเจตคติแก่ผู้เรียน ผู้เรียนทำได้ดีเพียงใด จึงจะบรรลุตามเกณฑ์ที่กำหนด

3. เขียนจุดประสงค์ของแต่ละหน่วยการเรียนรู้ โดยให้ครอบคลุมเนื้อหาแต่ละหน่วย ควรเขียนในรูปแบบจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้เรียนสามารถแสดงความรู้ ทักษะ ปรากฏเด่นชัดภายหลังจากสิ้นสุดการเรียนรู้หรืออบรม พฤติกรรมเหล่านี้สามารถวัดและสังเกตได้ตามจุดประสงค์

4. สร้างแบบประเมินหรือสร้างข้อทดสอบ โดยจะต้องยึดจุดประสงค์เป็นหลัก และจะต้องสอดคล้องกับเนื้อหาวิชาของหน่วยนั้นๆ การประเมินผลก่อนเรียนและหลังเรียนอาจใช้แบบทดสอบเดียวกันได้

5. เลือกวิธีการเรียนหรือกิจกรรมให้สอดคล้องกับจุดประสงค์และเนื้อหา เช่น การเสนอในรูปแบบของการสนทนา เอกสาร รูปภาพ การ์ตูน กรณีศึกษา และแบบฝึกหัด เป็นต้น

6. สร้าง จัดหา รวบรวมสื่อการเรียน ให้สอดคล้องกับกิจกรรมที่กำหนดให้ เช่น บทบรรยาย เอกสาร กรณีศึกษา คำถาม และเฉลยรูปภาพ เป็นต้น

7. ผลิตต้นแบบของชุดการเรียน โดยนำเอาข้อมูลและสิ่งต่างๆ ตั้งแต่ข้อ 1- 6 มาจัดรวบรวมเรียงลำดับประกอบเป็นชุดการเรียน จากนั้นนำชุดการเรียนมาตรวจสอบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้

8. การตรวจสอบคุณภาพของชุดการเรียนเบื้องต้น สามารถกระทำได้ 2 ประการ ประการแรก คือการประชุมพิจารณาชุดการเรียนจากคณะกรรมการ หรือผู้เชี่ยวชาญ ประการที่สอง คือนำชุดการเรียนไปทดลองกับกลุ่มเป้าหมาย หรือกลุ่มอื่นที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างเป้าหมาย ประมาณ 3 – 5 คน แล้วนำข้อค้นพบมาปรับปรุงก่อนที่จะนำไปหาประสิทธิภาพต่อไป

9. การทดลองหาประสิทธิภาพของชุดการเรียน โดยนำไปทดลองใช้กับกลุ่มเป้าหมายประมาณ 30 คน แล้วปรับปรุงแก้ไขตามข้อค้นพบ เพื่อเป็นต้นแบบของชุดการเรียน สำหรับจัดทำแผนการผลิตให้เพียงพอกับกลุ่มเป้าหมายต่อไป

สำหรับการสร้างบทเรียนโมดูล ซึ่งเป็นชุดฝึกอบรมอย่างหนึ่งที่มีการจัดระบบการฝึกอบรมที่จัดเป็นชุดฝึกอบรม (Training Package) หลายชุดติดต่อกันนั้น บุญชม ศรีสะอาด (2537: 91-94) ได้กล่าวถึงขั้นตอนในการสร้างซึ่งมี 11 ขั้นตอน ดังนี้

1. กำหนดเรื่องที่จะสร้างบทเรียน ขั้นแรกผู้สร้างต้องตัดสินใจว่าจะสร้างบทเรียนเรื่องใด ควรเลือกเรื่องที่ตนมีความสนใจ และรอบรู้ในเรื่องนั้น

2. เขียนหลักการและเหตุผล อธิบายถึงหลักการและเหตุผลที่อยู่เบื้องหลังบทเรียนนั้น ความสำคัญของบทเรียน ขอบเขตของเนื้อหาการเรียนและความสัมพันธ์กับเรื่องอื่นๆ

3. กำหนดจุดประสงค์ของบทเรียน เพื่อเป็นแนวทางและหลักยึดในการเขียนเนื้อหาการเรียน ในการกำหนดกิจกรรมและสื่อการเรียนต่างๆ รวมทั้งในการสร้างเครื่องมือวัดผลการเรียน ควรกำหนดในรูปของจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม (Behavioral Objectives) และกำหนดเกณฑ์ที่ใช้สำหรับพิจารณาว่าผู้เรียนบรรลุผลการเรียนในระดับที่พอใจหรือยัง

4. สืบหาสื่อการเรียนและแหล่งค้นคว้า โดยผู้สร้างบทเรียนจะต้องศึกษาค้นคว้า ตำรา เอกสาร วารสาร วัสดุทัศนูปกรณ์ต่างๆ ในเรื่องที่จะสร้างบทเรียนนั้นอย่างกว้างขวาง เพื่อที่จะนำข้อมูลเหล่านั้นมาพิจารณากำหนดกิจกรรมและสื่อการเรียนต่างๆ

5. วิเคราะห์ภารกิจ (Task analysis) เป็นการวิเคราะห์เพื่อให้ทราบว่าในการเรียนเรื่องนั้นๆ จะต้องอาศัยความรู้และสมรรถภาพพื้นฐานอะไรบ้างระหว่างที่เรียน จะต้องเรียนรู้อะไร จุดประสงค์แต่ละข้อควรใช้กิจกรรมอะไร ลักษณะใด

6. กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้และสื่อการเรียนรู้ ขั้นนี้จะเป็นการพิจารณา กำหนดกิจกรรมที่จะให้ผู้เรียนทำ เพื่อช่วยให้เกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ของบทเรียน ควรจัดให้มีกิจกรรมการเรียนรู้หลายๆ อย่าง ใช้สื่อการเรียนรู้หลายชนิด เพื่อให้ผู้เรียนได้เลือกเรียน

7. สร้างเครื่องมือประเมินผล ทำการสร้างเครื่องมือประเมินผลสำหรับประเมินก่อน และหลังการเรียนรู้ โดยวัดทั้งส่วนที่เป็นความรู้และสมรรถภาพพื้นฐานที่จำเป็นต่อการเรียนบทเรียน และเป็นส่วนที่เป็นความรู้และสมรรถภาพครอบคลุมตามจุดประสงค์ของบทเรียน

8. ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ นำบทเรียนที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญประเมิน พิจารณาและให้ข้อเสนอแนะแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

9. ทดลองกลุ่มเล็ก นำบทเรียนที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขในขั้นที่ 8 มาทดลองใช้กับผู้เรียนกลุ่มเล็กประมาณ 5 – 10 คน เพื่อหาประสิทธิภาพของบทเรียน รวมทั้งนำข้อมูลที่ได้มาแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ

10. ทดลองใช้ในห้องเรียน นำบทเรียนที่แก้ไขในขั้นที่ 9 มาทดลองใช้กับผู้เรียนในสภาพจริง นั่นคือใช้กับผู้เรียนที่เป็นกลุ่มเป้าหมายทั้งชั้น

11. พิมพ์ฉบับจริง นำบทเรียนพิมพ์เป็นฉบับจริงเพื่อนำไปใช้กับผู้เรียนที่เป็นเป้าหมายต่อไป

นันทวัฒน์ ภัทรกรนันท์. (2555: 20-21) ได้สรุปว่า การพัฒนาชุดฝึกอบรม มีขั้นตอนที่สำคัญที่จะต้องดำเนินการ 4 ขั้นตอนใหญ่ๆ คือการ ขั้นการวิเคราะห์เนื้อหา ขั้นการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ขั้นการผลิตสื่อประกอบกิจกรรม และขั้นการทดสอบประสิทธิภาพของชุดการฝึกอบรม มีรายละเอียด ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์เนื้อหา หมายถึง การจำแนกเนื้อหาวิชาออกเป็นหน่วยแยกย่อยลงไปจนถึงหน่วยระดับบทเรียน ดังนี้

1. การกำหนดหน่วย คือ การนำหน่วยเนื้อหาบทเรียนมากำหนดให้เป็นหน่วยระดับบทเรียน และกำหนดระยะเวลาของการจัดกิจกรรมแต่ละหน่วย

2. การกำหนดหัวเรื่อง เป็นการนำแต่ละหน่วยมากำหนดเป็นหัวเรื่องย่อย ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่จะนำไปสู่การจัดกิจกรรมต่างๆ ได้

3. การกำหนดความคิดรวบยอด เป็นการเขียนข้อความที่เป็นสาระสำคัญของแต่ละหัวเรื่อง

ขั้นตอนที่ 2 การวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นการคาดการณ์ล่วงหน้าว่า กิจกรรมที่ใช้ในชุดฝึกอบรมจะต้องทำอะไรบ้างตามลำดับก่อนหลัง

ขั้นตอนที่ 3 การผลิตสื่อประกอบกิจกรรม เป็นการผลิตสื่อประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการฝึกอบรม ตามที่กำหนดในการวางแผนการจัดกิจกรรม

ขั้นตอนที่ 4 การทดสอบประสิทธิภาพชุดฝึกอบรม เป็นการประเมินคุณภาพชุดฝึกอบรมด้วยการนำชุดฝึกอบรมไปทดลองใช้แล้วปรับปรุงให้มีคุณภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

ประสิทธิภาพของชุดฝึกอบรม (Efficiency) คือ ระดับคุณภาพของชุดฝึกอบรมที่วัดจากผลสัมฤทธิ์ระหว่างการฝึกอบรม (E_1) และผลสัมฤทธิ์หลังการฝึกอบรม (E_2) โดยการนำคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างเรียนในแต่ละชุด และคะแนนจากการทดสอบหลังเรียน มาคำนวณหา E_1 และ E_2 แล้วนำมาแสดงควมมีนัยสำคัญทางสถิติของประสิทธิภาพของชุดฝึกอบรม ด้วยวิธีการทางสถิติ ได้แก่ การทดสอบสมมติฐาน ค่าประสิทธิภาพโดยทั่วไปไม่ควรต่ำกว่าร้อยละ 60/60

ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2545: 295 – 297) อธิบายเกณฑ์และการกำหนดเกณฑ์ในการหาค่าประสิทธิภาพของชุดฝึกอบรม ว่า เกณฑ์การหาค่าประสิทธิภาพ หมายถึง ระดับประสิทธิภาพ ของชุดการสอนที่จะช่วยให้ผู้ฝึกอบรมเกิดการเรียนรู้ เป็นระดับที่ผู้ผลิตชุดการสอนจะพึงพอใจว่า หากชุดการสอนมีประสิทธิภาพถึงระดับนั้นแล้ว ชุดการสอนนั้นมีคุณค่าที่จะนำไปใช้ฝึกอบรม และคุ้มกับการลงทุนผลิตออกมาเป็นจำนวนมาก สำหรับการกำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพ กระทำได้โดยประเมินผลพฤติกรรมของผู้ฝึกอบรม 2 ประการ คือ พฤติกรรมต่อเนื่อง (กระบวนการ) และ พฤติกรรมขั้นสุดท้าย (ผลลัพธ์) โดยกำหนดค่าประสิทธิภาพเป็น E_1 คือ ประสิทธิภาพของกระบวนการ และ E_2 คือ ประสิทธิภาพของผลผลิต และอธิบายวิธีคำนวณหาค่า E_1/E_2 อย่างง่ายไว้ดังนี้

ค่า E_1 คือ ค่าประสิทธิภาพของงานและแบบฝึกหัด กระทำโดยเอาคะแนนงานทุกชิ้นของผู้ฝึกอบรมแต่ละคนมารวมกัน แล้วหาค่าเฉลี่ยและเทียบส่วนหาค่าร้อยละ

ค่า E_2 คือ ค่าประสิทธิภาพของผลลัพธ์ของแต่ละชุดฝึกอบรม ทำได้โดยเอาคะแนนของผู้เข้ารับการฝึกอบรมทั้งหมดมารวมกัน แล้วหาค่าเฉลี่ยและเทียบส่วนหาค่าร้อยละ

การกำหนดเกณฑ์ E_1/E_2 ให้ค่าเท่าใดนั้น ควรพิจารณาตามความเหมาะสม โดยปกติเนื้อหาที่เป็นความรู้ ความจำ มักตั้งไว้ 80/80, 85/85 และ 90/90 ส่วนเนื้อหาที่เป็นทักษะ อาจตั้งไว้ต่ำกว่า เช่น 75/75 เมื่อทดลองในภาคสนามแล้วนำผลมาวิเคราะห์เพื่อเทียบค่าระหว่างผลประสิทธิภาพจากการทดลองที่ได้รับ กับ เกณฑ์ที่ตั้งไว้เพื่อดูว่าสมควรที่จะยอมรับประสิทธิภาพหรือไม่ โดยให้ถือค่าความแปรปรวนระหว่าง ร้อยละ 2.5 – 5.0 นั่นคือ ประสิทธิภาพไม่ควรต่ำกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้เกิน 5% แต่โดยปกติจะกำหนดไว้ไม่เกิน 2.5% ฉะนั้น การยอมรับประสิทธิภาพจึงมี 3 ระดับ คือ ประสิทธิภาพที่ได้สูงกว่าเกณฑ์ เท่ากับเกณฑ์ และต่ำกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ระหว่าง 2.5 – 5.0%

งานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาชุดฝึกอบรม

งานวิจัยที่เกี่ยวกับการพัฒนาชุดฝึกอบรม ที่มีจุดมุ่งหมายในการพัฒนานิสิตนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา ที่แสดงถึงขั้นตอน วิธีการศึกษาหาข้อมูลเพื่อนำมาใช้ในการสร้างชุดฝึกอบรม การประเมินประสิทธิภาพของชุดฝึกอบรม และการประเมินสัมฤทธิ์ผลของชุดฝึกอบรม มีดังนี้

เปรมวดี คฤหเดช (2540: บทคัดย่อ) ศึกษาการพัฒนาชุดฝึกอบรมเชิงประสบการณ์เพื่อพัฒนาการทำงานเป็นทีมสำหรับนักศึกษาพยาบาล ได้สร้างชุดฝึกอบรมที่มีลักษณะเป็นกิจกรรมเชิง

ประสบการณ์เพื่อให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง กิจกรรมในชุดฝึกอบรมมีลักษณะเข้าใจ ทำ ทายปัญญาและความสามารถ ประกอบด้วยกิจกรรมในร่ม กิจกรรมกลางแจ้ง กิจกรรมการใช้ชีวิต ร่วมกัน และกิจกรรมนันทนาการ ตรวจสอบชุดฝึกอบรมโดยผู้เชี่ยวชาญ 7 คน ซึ่งมีความเห็น ตรงกันว่า ชุดฝึกอบรมมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับการพัฒนาการทำงานเป็นทีม จากนั้นได้นำไปทดลองใช้ชุดฝึกอบรมครั้งแรกกับนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ ชั้นปีที่ 3 จำนวน 19 คน เมื่อได้ปรับปรุงแก้ไขชุดฝึกอบรมแล้ว ได้นำไปทดลองใช้ครั้งที่ 2 กับนักศึกษา พยาบาล วิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ ชั้นปีที่ 3 จำนวน 21 คน ผลการทดลอง พบว่า หลังการ ฝึกอบรม นักศึกษามีความเข้าใจในการทำงานเป็นทีม มีเจตคติ มีทักษะ มีกระบวนการในการ ทำงานเป็นทีม มีผลการปฏิบัติในการแก้ปัญหาาร่วมกัน และมีความพึงพอใจในการทำงานเป็นทีม ดีกว่าก่อนการฝึกอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และจากการติดตามผลการทำงานเป็น ทีมของนักศึกษา 3 เดือนหลังเสร็จสิ้นการฝึกอบรม พบว่า ค่าเฉลี่ยการทำงานเป็นทีมดีกว่าค่าเฉลี่ย ก่อนการฝึกอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าชุดฝึกอบรมสามารถนำไปใช้ พัฒนาการทำงานเป็นทีมของนักศึกษาพยาบาลได้

ประภัสสร สารนาค (2545: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการสร้างชุดฝึกอบรมแบบอิงประสบ การณ์ เรื่องการสืบค้นข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ สำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยศรีปทุม ชุดฝึกอบรมที่ สร้างขึ้นได้นำไปใช้เพื่อทดสอบประสิทธิภาพกับ นักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัย ศรีปทุม จำนวน 43 คน จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้โดยใช้ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติ E_1/E_2 และสถิติ t-test พบว่า ชุดฝึกอบรมมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ มีความเหมาะสมใน ระดับ มาก และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการอบรมอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .05

ภรณ์ ปัญญา (2551: บทคัดย่อ) ศึกษาการพัฒนาหลักสูตรและชุดฝึกอบรมภาวะผู้นำ ทางภารกิจสำหรับนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา โดยเริ่มจากการวิเคราะห์จากทฤษฎี และเอกสาร วิชาการ เพื่อนำมาสร้างแบบสอบถามกับนักศึกษาในระดับอุดมศึกษาเขตภาคเหนือตอนบน จำนวน 92 คน เพื่อหาคุณลักษณะของภาวะผู้นำทางภารกิจที่พึงประสงค์ จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาสร้าง หลักสูตรและชุดฝึกอบรม โดยเน้นการพัฒนาความรู้และทักษะ ผลการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน พบว่าหลักสูตรและชุดฝึกอบรม อยู่ในระดับใช้ได้ทุกองค์ประกอบ เมื่อแก้ไขตาม คำแนะนำแล้วนำมาทดลองใช้หลักสูตรและชุดฝึกอบรมกับนักศึกษาที่เป็นผู้นำทางภารกิจจาก มหาวิทยาลัย เชียงใหม่ จำนวน 20 คน ใช้เวลา 4 วัน พบว่า ผลการประเมินพฤติกรรมและการ ปฏิบัติงานอยู่ในเกณฑ์เฉลี่ยดี ความพึงพอใจของผู้เข้ารับการอบรมอยู่ในระดับดี

วณิช กงศรี (2552: บทคัดย่อ) ศึกษาการพัฒนาชุดฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์ เรื่อง การผลิตสื่ออิเล็กทรอนิกส์ทางการเกษตรสำหรับนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ผลการศึกษา พบว่า ชุดฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์ ที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด และได้ทดสอบประสิทธิภาพของชุดฝึกอบรมกับนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำนวน 39 คน ที่

เลือกแบบเจาะจง ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความก้าวหน้าในการเรียนเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเห็นว่าชุดฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

นริภัทร ผิวพอใช้ (2553: บทคัดย่อ) ศึกษาการพัฒนาโมดูลชุดฝึกอบรมการส่งเสริมการรู้สารสนเทศตามลักษณะของกลุ่มผู้เรียนสำหรับนักศึกษาปริญญาบัณฑิต โดยศึกษากับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต ชั้นปีที่ 1 ที่ศึกษาในมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ มหาวิทยาลัยของรัฐ และมหาวิทยาลัยเอกชน จำนวน 1200 คน และนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี จำนวน 40 คน ใช้แบบทดสอบการรู้สารสนเทศ จากนั้นแบ่งกลุ่มตามระดับการรู้สารสนเทศออกเป็น 3 กลุ่ม เพื่อทดลองใช้โมดูลชุดฝึกอบรม 3 แบบ คือ ใช้เอกสารชุดฝึกอบรม ใช้เว็บไซต์ และใช้ซีดีรอม พบว่า ระดับการรู้สารสนเทศของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิตโดยภาพรวมอยู่ในระดับดี นักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชน มีการรู้สารสนเทศอยู่ในระดับดีที่สุด รองลงมาคือ นักศึกษาในมหาวิทยาลัยของรัฐ และนักศึกษามหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ นักศึกษาที่ศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาที่ต่างกลุ่มกันโดยภาพรวมพบว่า การรู้สารสนเทศไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผลการศึกษาพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของทั้ง 3 กลุ่มหลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

วัลยา วงศ์ณรัตน์ (2553: บทคัดย่อ) ศึกษาการสร้างชุดฝึกอบรมเพื่อการทำงานเป็นทีมสำหรับผู้นำนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ โดยผู้วิจัยได้พัฒนาชุดฝึกอบรม ประกอบด้วยหน่วยการเรียนรู้ 5 หน่วย มีประสิทธิภาพเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ นำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้นำนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ จำนวน 30 คน โดยเลือกแบบเจาะจง พบว่า ผลสัมฤทธิ์ของผู้เข้ารับการฝึกอบรมจากแบบทดสอบหลังการทดลองใช้ชุดฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการใช้ชุดฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และพบว่า เจตคติต่อพฤติกรรมการทำงานเป็นทีมของเข้ารับการฝึกอบรม หลังทดลองใช้ชุดฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการใช้ชุดฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นิตยา สุวรรณศรี และ นิรมล ทิศอาจ (2554: บทคัดย่อ) ศึกษาการพัฒนาชุดฝึกอบรมเพื่อเพิ่มพูนองค์ความรู้และทักษะทางภาษาอังกฤษเรื่อง Effective English Teachers โดยใช้ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง สำหรับนักศึกษาครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ ผู้วิจัยได้นำชุดฝึกอบรมที่สร้างขึ้นจำนวน 6 หน่วยย่อย ไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ ชั้นปีที่ 4 จำนวน 22 คน พบว่า นักศึกษาที่เรียนด้วยชุดฝึกอบรมนี้ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยรวมมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และนักศึกษามีความพึงพอใจต่อการใช้ชุดฝึกอบรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้และทักษะทางภาษาอังกฤษในระดับมากที่สุด

กนกนุช ขำภักตร์ (2554: 78 – 86) ศึกษาการพัฒนาชุดฝึกอบรมที่เสริมรูปแบบการเรียนรู้ทางเลือกของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบกเรือ ได้พัฒนาชุดฝึกอบรมโดยนำข้อมูลการสำรวจรูปแบบการเรียนรู้หลักและรูปแบบการเรียนรู้ทางเลือกของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2551 ของวิทยาลัยพยาบาลกองทัพบกเรือ จำนวน 62 คน นำมาพัฒนา

เป็นชุดฝึกอบรม จากนั้นนำมาทดลองใช้และศึกษากลุ่มที่ต้องการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ การศึกษาผลการใช้ชุดฝึกอบรม โดยประเมินผลสัมฤทธิ์การฝึกอบรมจากกิจกรรมตามใบงานและ คำถามพ่วงท้ายในระหว่างการฝึกอบรม นำคะแนนมาหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ภายหลังสิ้นสุดการฝึก อบรมมีการประเมินความพึงพอใจต่อการใช้รูปแบบการเรียนรู้ นำข้อมูลที่ได้มาแจกแจงความถี่ คำนวณค่าร้อยละของความพึงพอใจ และคัดเลือกตัวแทนมาสัมภาษณ์แบบ เจาะลึกเฉพาะราย ผลการ วิจัยพบว่า นักศึกษาพยาบาลสามารถพัฒนาการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ ขึ้นได้

มีงขวัญ ภาคสญไชย (2555: บทคัดย่อ) ศึกษาการวิจัยและพัฒนาชุดฝึกอบรมเพื่อ พัฒนาการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ของนักศึกษาปริญญาตรี โดยประเมินความต้องการจำเป็นในการ พัฒนาการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ของนักศึกษาปริญญาตรี จากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 420 คน โดยใช้แบบสอบถาม จากนั้นได้สร้างแบบประเมินการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ของนักศึกษาปริญญาตรี ทดลองใช้กับนักศึกษา จำนวน 117 คน เพื่อพัฒนาเป็นชุดฝึกอบรม และนำไปทดลองใช้กับกลุ่ม ตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาปริญญาตรี จำนวน 44 คน พบว่า การแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ของกลุ่ม ทดลองและกลุ่มควบคุมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

นริศนันท์ เดชสุระ (2557: บทคัดย่อ) ศึกษาการพัฒนาชุดฝึกอบรมทักษะการจัดการ เรียนรู้เพศศึกษารอบด้านสำหรับนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ ได้พัฒนาชุดฝึก อบรมโดยนำข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับหลักการ แนวคิด ทฤษฎี และแนวทาง การจัดการเรียนรู้เพศศึกษารอบด้าน มาวิเคราะห์เนื้อหาเพื่อสร้างชุดฝึกอบรม ซึ่งประกอบด้วย หลักการและเหตุผล จุดประสงค์ สาระการเรียนรู้ กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ และการประเมินผล จากนั้นนำไปทดลองใช้กับนักศึกษาชั้นปีที่ 4 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 30 คน ดำเนินการทดลอง 15 ครั้ง ครั้งละ 3 ชั่วโมง รวม 45 ชั่วโมง ผลการประเมินชุดฝึกอบรม นักศึกษาที่เข้าร่วมการฝึกอบรม มีผลการประเมินทั้งด้าน ความรู้ความเข้าใจ เจตคติ และทักษะการจัดการเรียนรู้ สูงกว่าก่อนเข้ารับการฝึกอบรมอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักศึกษามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด และผู้ทรงคุณวุฒิ ประเมินความเหมาะสมของชุดฝึกอบรม มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด

จากงานวิจัยที่กล่าวมานั้น พบว่า การพัฒนาชุดฝึกอบรม เริ่มต้นด้วยการศึกษาวิเคราะห์ ประเด็นที่ต้องการพัฒนาจากหลักการ แนวคิด ทฤษฎี หรือจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญหรือ ผู้ทรงคุณวุฒิ หรือได้จากการสำรวจจากกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการพัฒนา เมื่อสร้างเป็นชุดฝึกอบรมแล้ว จึงให้ผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ทรงคุณวุฒิในด้านนั้นๆ ประเมินความเหมาะสมและสอดคล้อง ก่อนนำไป ทดลองใช้ โดยมีการประเมินผู้เข้ารับการฝึกอบรมก่อนและเมื่อเสร็จสิ้นการฝึกอบรมเพื่อตรวจสอบ ผลสัมฤทธิ์และผลการใช้ชุดฝึกอบรมของผู้เข้ารับการฝึกอบรมว่ามีความพึงพอใจในระดับใด

บริบทของคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา เดิมเป็นสถานีวิจัยละสวนที่ฝึกงานเพื่อการศึกษาและวิจัยของนิสิต ในปี พ.ศ. 2532 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ได้เสนอจัดตั้งเป็น วิทยาเขตศรีราชา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อปรับเปลี่ยนเป็นสถาบันจัดการเรียนการสอนในสาขาวิชาที่รองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจและการพัฒนากำลังคนในเขตภูมิภาคชายฝั่งทะเลตะวันออก ตลอดจนเป็นการขยายโอกาสทางการศึกษาในภูมิภาคตะวันออก ต่อมาในปี พ.ศ. 2533 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้รับอนุมัติให้เปลี่ยนสถานะจาก สถานีวิจัยศรีราชา เป็น วิทยาลัยชุมชนศรีราชา เพื่อให้ บริการการศึกษาในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องและเป็นประโยชน์แก่ชุมชน จัดอบรมหลักสูตรต่างๆ ตามความต้องการของชุมชน ให้บริการห้องสมุด ศูนย์สุขภาพและนันทนาการ รวมทั้งมีการจัดตั้งสถาบันคั่นควาเพื่อพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก ทำการคั่นควาวิจัยในสาขาที่เกี่ยวข้องกับโครงการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก

ต่อมามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้พัฒนาการให้บริการแก่ชุมชนของวิทยาลัยชุมชนศรีราชา ให้สามารถผลิตบัณฑิตได้ จึงได้ปรับเปลี่ยนการบริหารและรูปแบบการดำเนินงานเป็นโครงการจัดตั้งวิทยาเขตศรีราชา เพื่อทำหน้าที่ผลิตบัณฑิตและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ระดับสูงเพื่อรองรับการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก โดยผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรีขึ้นไป และในปีการศึกษา 2539 ได้เริ่มรับนิสิตเข้าศึกษาในโครงการจัดตั้งคณะวิทยาการจัดการ เพื่อผลิตบัณฑิตทางด้านการบริหารและจัดการธุรกิจ ใน 3 สาขาวิชา ได้แก่ สาขาการจัดการ สาขาการตลาด และสาขาการโรงแรม โดยมีวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งคณะวิทยาการจัดการ ดังต่อไปนี้ (คณะวิทยาการจัดการ. 2558: 10)

1. สร้างบัณฑิตที่มีคุณภาพทั้งทางด้านวิชาการและคุณธรรม เพื่อให้สามารถใช้ชีวิตในสังคมอย่างสอดคล้องกับความต้องการของประเทศและสังคมโลก
2. สร้างองค์การให้เป็นองค์การแห่งการเรียนรู้และสร้างสรรค์ โดยยึดหลักธรรมาภิบาลและประสิทธิภาพ
3. ส่งเสริมและพัฒนาสมาชิกขององค์การให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการและมีคุณภาพชีวิตที่ดี
4. สร้างปฏิสัมพันธ์และให้บริการวิชาการแก่ชุมชนในท้องถิ่น ภูมิภาคและประเทศอย่างมีความรับผิดชอบ
5. ร่วมมือและแลกเปลี่ยนทางวิชาการกับหน่วยงานและสถาบันต่างๆ ทั้งในภาครัฐและเอกชน ทั้งภายในและระหว่างประเทศ

ต่อมาในปี พ.ศ. 2542 สภามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ได้มีมติกำหนดสถานะให้เป็นวิทยาเขตศรีราชา โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อเป็นแหล่งให้การศึกษาที่สามารถผลิตกำลังคนระดับสูงและพัฒนาคุณภาพกำลังคนให้ได้มาตรฐาน ตอบสนองเป้าหมายการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมตามแผนการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคตะวันออกและของประเทศโดยรวม

2. เพื่อเป็นแหล่งให้บริการวิชาการแก่สังคม โดยการจัดฝึกอบรม การพัฒนาวิชาชีพ และกรให้คำปรึกษาทางวิชาการกับหน่วยงานภาคเอกชนและภาครัฐทั้งอุตสาหกรรมการผลิต อุตสาหกรรมบริการ พาณิชยกรรม การขนส่งและการเกษตร รวมทั้งอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

3. เพื่อเป็นแหล่งศึกษาค้นคว้าและวิจัยสาขาต่างๆ ทั้งวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีการผลิต การขนส่ง การจัดการ และการบริการ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาภูมิภาคและการพัฒนาประเทศ

4. เพื่อเป็นแหล่งรวบรวมและให้บริการข้อมูลข่าวสาร การจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการศึกษา การพัฒนาทางวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี การพัฒนาอุตสาหกรรม การพาณิชยกรรม การค้า การขนส่งและการเกษตร ตลอดจนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มีเครือข่ายเชื่อมโยงทั่วโลก

5. เพื่อเป็นแหล่งส่งเสริมและฟื้นฟูให้เกิดความสำนึกและรับผิดชอบที่ดีต่อสังคม ตลอดจนการอนุรักษ์และบำรุงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทั้งในระดับภูมิภาคและระดับชาติ

จากมติของสภามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ดังกล่าวทำให้โครงการจัดตั้งคณะวิทยาการจัดการ ได้มีสถานะเป็นคณะวิทยาการจัดการ อย่างสมบูรณ์ ทำหน้าที่ผลิตบัณฑิตทั้งระดับปริญญาตรีและระดับบัณฑิตศึกษา คณะวิทยาการจัดการ มีการจัดการเรียนการสอนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พร้อมทั้งมีการสนับสนุนการเรียนรู้ด้วยการฝึกงาน การศึกษาดูงาน และการจัดการเรียนการสอนที่เพิ่มพูนทักษะ ด้วยการจัดการเรียนการสอนรูปแบบโปรแกรม (Program Management) ผ่านรายวิชาปัญหาพิเศษและวิชาสัมมนา ทำให้นิสิตสามารถประยุกต์ใช้องค์ความรู้อย่างมีประสิทธิภาพ ทุกหลักสูตรภายในคณะฯ ได้รับการรับรองมาตรฐานจากสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา โดยบัณฑิตที่จบการศึกษาจากคณะฯ มีคุณสมบัติครบถ้วนที่จะสามารถสอบวัดมาตรฐานทางวิชาชีพ เช่น หลักสูตรบริหารธุรกิจ(การเงิน) โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลักสูตรบริหารธุรกิจ(การบัญชีบริหาร) บัณฑิตที่จบการศึกษาจะได้รับการรับรองจากสภาวิชาชีพบัญชี (คณะวิทยาการจัดการ. 2558: 10)

คณะวิทยาการจัดการ มีความได้เปรียบทางสถานที่ตั้งที่แวดล้อมด้วยแหล่งอุตสาหกรรมภาคตะวันออก เอื้อต่อการพัฒนาความร่วมมือทางด้านวิชาการ วิจัย และการบริการวิชาการ ที่สอดคล้องกับความต้องการและการพัฒนาภาคอุตสาหกรรมอย่างแท้จริง ในการจัดการเรียนการสอน มีการปลูกฝังและถ่ายทอดค่านิยมการเข้าร่วมการแข่งขันทางวิชาการจากรุ่นสู่รุ่น ทำให้ได้บัณฑิตที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน และเป็นฐานรองรับความเป็นเลิศทางวิชาการของ

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของคณะฯ ที่มุ่งความเป็นเลิศด้านการบริหารจัดการในระดับภูมิภาค ปัจจุบัน คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา เปิดสอนในระดับปริญญาตรี ภาคปกติ(รับผ่านระบบกลาง) และภาคพิเศษ(รับผ่านระบบตรงของคณะฯ) เข้าศึกษาในหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต 8 หลักสูตร และในระดับปริญญาโทภาคปกติ (เรียนในเวลาราชการ) และภาคพิเศษ(เรียนนอกเวลาราชการ) 1 หลักสูตร

หลักสูตรบริหารธุรกิจ ในระดับปริญญาตรี ประกอบด้วยสาขาวิชา การเงินและการลงทุน การจัดการ การตลาด ธุรกิจระหว่างประเทศ การจัดการโรงแรมและท่องเที่ยว การจัดการโลจิสติกส์ และการบัญชีบริหาร มีการจัดการด้านบริหารและการศึกษา โดยอาศัยกลไกการดำเนินงานด้วยคณะบุคคล ประกอบด้วยคณาจารย์ประจำและอาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิ(อาจารย์พิเศษ) ร่วมกันรับผิดชอบการเรียนการสอนตามกลุ่มสาขาวิชาต่างๆ ที่เปิดสอน มีจำนวนบุคลากรสายวิชาการ 69 คน และสายสนับสนุนช่วยวิชาการ 32 คน การจัดการเรียนการสอนมุ่งใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology) เข้ามาช่วยสนับสนุนการเรียนการสอน มีทีมงานจัดการศึกษานอกหลักสูตร ทำหน้าที่พัฒนานิสิตในกิจกรรมนอกหลักสูตร การฝึกงาน การฝึกอบรมหลักสูตรต่างๆ ที่นอกเหนือวิชาที่กำหนดไว้ในหลักสูตร นอกจากนี้ คณะวิทยาการจัดการยังได้กำหนดความต้องการที่เกี่ยวข้องกับการผลิตบัณฑิตโดยการจัดให้นิสิต สามารถเข้าถึงอาจารย์ผู้สอนได้สะดวก ได้รับความเอาใจใส่จากอาจารย์ที่ปรึกษา มีสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัย มีบริการสนับสนุนการสอนที่มีประสิทธิภาพและเพียงพอ มีระบบอินเทอร์เน็ต (Internet) ที่ครอบคลุมและเพียงพอ และมีการปลูกฝังให้นิสิตมีทักษะในการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยคาดหวังว่าผู้ใช้นิตจะได้บัณฑิตที่มีทักษะในการสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษและภาษาต่างชาติ (จีน ญี่ปุ่น ฯลฯ) มีไหวพริบในการทำงานและมีทักษะในการแก้ปัญหา มีความคิดสร้างสรรค์ กล้าคิด กล้าแสดงออก มีจริยธรรม ความรับผิดชอบ และความอดทนในการทำงาน รวมทั้งมีทัศนคติและมนุษยสัมพันธ์ในการทำงาน (คณะวิทยาการจัดการ. 2558: 23)

ประเด็นปัญหา ความต้องการในการพัฒนาชุดฝึกเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มีดังนี้

1. นิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา เป็นนิสิตที่อยู่ในช่วงวัยรุ่นยุคใหม่ที่คุ้นเคยกับความสะดวกสบาย ขาดความอดทน ขาดความมุ่งมั่นและความตั้งใจในการเรียนรู้ นิสิตบางส่วนไม่มีเป้าหมายที่ชัดเจนในการเลือกเข้ามาศึกษาในสาขาวิชาบริหารธุรกิจ จึงไม่สนใจในการเรียนเท่าที่ควรและมักจะไม่เข้าชั้นเรียนหากอาจารย์ผู้สอนไม่เข้มงวดในการขานชื่อ (ศุภภาส คำโตนด. 2559 : สัมภาษณ์) ถึงแม้ว่านิสิตส่วนใหญ่จะมีความสามารถในการเข้าถึงและใช้เทคโนโลยีข่าวสารได้ดี แต่ก็ขาดวิจักษณ์ญาณในการรับสื่อ แบ่งการใช้เวลาไม่เหมาะสม ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการเรียนรู้

2. นิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา ยังขาดทักษะในการวางแผนและดำเนินการเรียนรู้ ทำให้เกิดปัญหาการส่งงานตามที่อาจารย์ผู้สอนมอบหมายไม่ทันตามกำหนดเวลา ส่งผลต่อคุณภาพของงาน รวมทั้งขาดทักษะในการแสวงหาแหล่ง

ความรู้ที่เป็นประโยชน์ทั้งแหล่งที่เป็นบุคคล และวัตถุสิ่งของ ในส่วนของกิจกรรมเสริมหลักสูตร นิสิตจะเข้าร่วมเฉพาะกิจกรรมภาคบังคับตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด แต่นิสิตส่วนใหญ่ไม่สนใจที่จะเข้าร่วมกิจกรรมที่มหาวิทยาลัยหรือคณะจัดขึ้นเพื่อการส่งเสริมและพัฒนาตนเองทั้งด้านวิชาการและสังคม (พิมพรรณ สุจารินพงศ์. 2559: สัมภาษณ์)

ดังนั้นการพัฒนาให้นิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา มีทักษะในการเรียนรู้ด้วยตนเองให้มากขึ้น จึงน่าจะเป็นแนวทางที่ทำให้นิสิตเหล่านี้ประสบความสำเร็จในการเรียนตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งใจไว้ และเป็นบัณฑิตที่มีคุณลักษณะพึงประสงค์ตามที่หลักสูตรได้กำหนดไว้ เป็นที่ต้องการของผู้ใช้บัณฑิตต่อไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาชุดฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา ในครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้รูปแบบการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยออกแบบการวิจัยเป็น 3 ขั้นตอน ประกอบด้วย ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบของการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตร ศาสตร์ ขั้นตอนที่ 2 การสร้างชุดฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และขั้นตอนที่ 3 การศึกษาประสิทธิผลของชุดฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตร ศาสตร์ ผู้วิจัยจัดลำดับการนำเสนอสาระ ดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบของการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

การศึกษาองค์ประกอบ การเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา เป็นการศึกษาวเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานที่เป็นปัญหาและความต้องการในการพัฒนา โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาองค์ประกอบของการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ของนิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา ในครั้งนี้เป็นนิสิตระดับปริญญาตรี สาขาวิชาบริหารธุรกิจ ที่ศึกษาอยู่ในคณะวิทยาการจัดการ วิทยาเขตศรีราชา มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ ที่กำลังศึกษาอยู่ในปีการศึกษา 2558 รวมทั้งสิ้น 4,767 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาองค์ประกอบของการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา จำนวน 375 คน ซึ่งเป็นการกำหนดขนาดตัวอย่างตามวิธีของนีย์แมน (Neyman allocation) (Cochran, 1977: 78) สุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยใช้สาขาวิชาที่เรียนและชั้นปีที่ศึกษาเป็นชั้นภูมิ ในแต่ละชั้นภูมิจะสุ่มตัวอย่างแบบง่าย จำนวนตัวอย่างตามสัดส่วนของแต่ละสาขาวิชาและชั้นปี ดังแสดงในตารางที่ 3

ตาราง 3 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสาขาวิชาและชั้นปี

สาขาวิชา	ชั้นปีที่				รวม	กลุ่ม ตัวอย่าง
	1	2	3	4		
การเงิน		146	200	181	529	42
การจัดการ	189	153	203	180	725	56
การตลาด	155	153	146	182	638	52
ธุรกิจระหว่างประเทศ	211	152	197	172	732	57
การจัดการโรงแรมและท่องเที่ยว	178	157	172	178	685	53
การจัดการโลจิสติกส์	217	171	207	185	780	62
การบัญชีบริหาร	205	173	148	146	672	53
รวม	1155	1105	1273	1224	4761	375

ที่มา: ฝ่ายการศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในขั้นตอนนี้ เป็นแบบสอบถามเพื่อศึกษาองค์ประกอบของการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ขั้นตอนในการสร้างเป็นดังนี้

1. ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง จากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อทราบถึงแนวคิด ความหมาย วิธีการวัดและองค์ประกอบของการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง รวมทั้งศึกษาเครื่องมือที่ใช้ในการวัดการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองจากงานวิจัยเพื่อนำมาปรับใช้เป็นข้อคำถามในแต่ละองค์ประกอบ(ศศิธร กุลสิริสวัสดิ์. 2537: 115-120; สิริรัตน์ สัมพันธ์ยุทธ์. 2540: 112-117; สุทธิดา มีสวัสดิ์.2547: 92-95)

2. นำข้อมูลองค์ประกอบของการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองและตัวอย่างเครื่องมือที่ได้มาเขียนเป็นโครงสร้างของเครื่องมือวิจัยและจัดทำเป็นข้อคำถามในแบบสอบถามการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ตามองค์ประกอบทั้ง 6 ด้าน ตามนิยามศัพท์ที่กำหนดไว้อย่างชัดเจน ใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย แบบสอบถามมี 3 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ ชั้นปีที่กำลังศึกษา สาขาวิชาที่เลือกศึกษา ลักษณะการเข้าศึกษา และคะแนนเฉลี่ยสะสม

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โดยสร้างเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีการของลิเคิร์ต (Likert, 1932: 1-55) มี 5 ระดับ โดยกำหนดเป็นคะแนนและคำอธิบายในการตอบคำถาม ดังนี้

ข้อความนั้นมีความเป็นความจริง มากที่สุด	5 คะแนน
ข้อความนั้นมีความเป็นความจริง ค่อนข้างมาก	4 คะแนน
ข้อความนั้นมีความเป็นความจริง ปานกลาง	3 คะแนน
ข้อความนั้นมีความเป็นความจริง น้อย	2 คะแนน
ข้อความนั้นมีความเป็นความจริง น้อยที่สุด	1 คะแนน

เกณฑ์ในการแปลความหมายค่าคะแนนเฉลี่ยของการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เป็นดังนี้

ค่าคะแนนเฉลี่ยมีค่าตั้งแต่ 4.51 – 5.00 หมายถึง นิสิตมีการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองในระดับ ดีมาก

ค่าคะแนนเฉลี่ยมีค่าตั้งแต่ 3.51 – 4.50 หมายถึง นิสิตมีการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองในระดับ ดี

ค่าคะแนนเฉลี่ยมีค่าตั้งแต่ 2.51 – 3.50 หมายถึง นิสิตมีการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองในระดับ ปานกลาง

ค่าคะแนนเฉลี่ยมีค่าตั้งแต่ 1.51 – 2.50 หมายถึง นิสิตมีการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองในระดับ น้อย

ค่าคะแนนเฉลี่ยมีค่าตั้งแต่ 1.00 – 1.50 หมายถึง นิสิตมีการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองในระดับ น้อยมาก

จากนั้นผู้วิจัยนำผลคะแนนจากการตอบแบบสอบถามการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มาหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ในแบบสอบถาม จากนั้นนำข้อมูลไปวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ตามองค์ประกอบที่ได้สังเคราะห์ไว้ 6 องค์ประกอบ นำค่าน้ำหนักองค์ประกอบไปกำหนดความเหมาะสมของเนื้อหาที่จะนำไปสร้างเป็นชุดฝึกเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองกับกลุ่มทดลองที่เป็นนิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ต่อไป

ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิด เกี่ยวกับข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้ตอบแบบสอบถาม

3. การหาคุณภาพของแบบสอบถาม ผู้วิจัยดำเนินการ ดังต่อไปนี้

3.1 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองที่สร้างขึ้น เสนอให้กรรมการควบคุมปริญญาโท ตรวจสอบเบื้องต้นเกี่ยวกับ โครงสร้าง เนื้อหา ภาษา และนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ

3.2 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง จากข้อ 3.1 ที่สร้างขึ้นไปตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ โดยตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) ความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) ความชัดเจนของภาษาที่เป็นข้อคำถาม ตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์ ในแต่ละด้านเป็นรายข้อ โดยอาศัยดุลยพินิจของผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน เป็นผู้พิจารณา (Item-Objective Congruence: IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญมีคุณสมบัติดังนี้

- 1) เป็นผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในการพัฒนาชุดฝึกอบรม ด้านการวัดและประเมินผล โดยมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไปในด้านดังกล่าว หรือ
- 2) เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานในด้านต่างๆ ดังกล่าว ตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป หรือ
- 3) เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในงานวิจัย การสร้างชุดฝึกอบรม การจัดกิจกรรมส่งเสริมการฝึกอบรม หรือปฏิบัติงานในภารกิจที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป

ทั้งนี้ผู้เชี่ยวชาญที่เลือกอาจมีคุณสมบัติทั้ง 3 ข้อ หรือมีคุณสมบัติข้อใดข้อหนึ่งก็ได้ เพื่อเป็นผู้ตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตสาขาวิชาการบริหารธุรกิจบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ ดูใน ภาคผนวก ก)

จากนั้นผู้วิจัยคัดเลือกข้อคำถามตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ที่เห็นด้วยตรงกัน 4 ใน 5 หรือคิดเป็นร้อยละ 80 ว่าข้อคำถามนั้นมีความเหมาะสม ถือว่าข้อคำถามนั้นใช้ได้ หากค่าความเหมาะสมข้อใดต่ำกว่าร้อยละ 80 หรือผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าไม่เหมาะสมเท่ากับหรือมากกว่า 2 คน ขึ้นไป ผู้วิจัยได้พิจารณาตัดทิ้ง หรือนำข้อความนั้นมาปรับปรุงหรือแก้ไขตามคำแนะนำและข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญร่วมกับกรรมการควบคุมปริญญาโท ผลการวิเคราะห์พบว่าแบบสอบถามทั้งฉบับมีค่า IOC = 0.94 ถือว่ามีความเหมาะสม มีบางข้อที่ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะให้แก้ไขถ้อยคำ ซึ่งผู้วิจัยได้แก้ไขตามคำแนะนำดังกล่าว ทั้งนี้ได้ข้อคำถามรวมทั้งสิ้นจำนวน 60 ข้อ

3.3 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับนิสิตสาขาวิชาการบริหารธุรกิจ ในสถาบันอุดมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 30 คน

3.4 ผู้วิจัยรวบรวมแบบสอบถามกลับคืนด้วยตนเอง ตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูล จากนั้นนำข้อมูลมาคำนวณหาค่าทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป และนำผลจากการตอบมาวิเคราะห์เป็นรายข้อเพื่อค่าอำนาจจำแนก (Discrimination Power) ของแบบสอบถามรายข้อ โดยใช้การทดสอบที (t-test dependent 27 %) (บุญชม ศรีสะอาด. 2554: 113-114; เยาวดี วิบูลย์ศรี. 2551: 146-154) เนื่องจากเป็นคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า ทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ กลุ่มละ 27 % โดยพิจารณาเลือกใช้ข้อคำถามที่ t-test มีค่าตั้งแต่ 1.76 ขึ้นไป และมีนัยสำคัญทางสถิติ (กำหนดที่ .05) จากคำถามทั้งหมด 60 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก (t-test) ระหว่าง 1.141 ถึง 7.897 มีข้อที่มีค่า t-test ต่ำกว่า 1.76 จำนวน 4 ข้อ ได้แก่ ข้อ 16, 23, 24, และ 38 (รายละเอียด ดูใน ภาคผนวก ข) จากนั้น ตรวจสอบค่าของความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับด้วยวิธีค่าค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach. 1984: 169) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.953 สำหรับข้อคำถามที่ไม่เป็นไปตามเกณฑ์ ผู้วิจัยได้ปรับปรุงข้อ

นั้นๆ โดยยึดนิยามศัพท์เฉพาะเป็นหลักเพื่อให้ข้อคำถามมีความชัดเจน และเข้าใจง่าย สำหรับผู้ตอบ
ยิ่งขึ้น จากนั้นนำข้อคำถามมาปรับปรุงแก้ไขร่วมกับกรรมการควบคุมปริญญาโท เพื่อปรับปรุง
แก้ไขอีกครั้งให้เป็นแบบสอบถามการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองฉบับที่สมบูรณ์ (ภาคผนวก ข)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพของ
เครื่องมือแล้วไปเก็บรวบรวมข้อมูล โดยดำเนินการ ดังนี้

1. ขอลหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถึงอธิการบดี
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เพื่อขอความอนุเคราะห์การเก็บรวบรวมข้อมูลและทำการทดลองใช้
ชุดฝึกอบรมกับนิสิตระดับปริญญาตรี หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต คณะวิทยาการจัดการ วิทยาเขต
ศรีราชา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถาม พร้อมหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทร
วิโรฒ ไปประสานงานกับคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เพื่อขอความ
อนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากนิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจบัณฑิต ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมด้วยตนเอง โดยทำการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified
Random Sampling) โดยใช้สาขาวิชาที่เรียนและชั้นปีที่ศึกษาเป็นชั้นภูมิ ในแต่ละชั้นภูมิ สุ่มตัวอย่าง
แบบง่าย จำนวนตัวอย่างตามสัดส่วนของแต่ละชั้นปี จะได้จำนวนตัวอย่าง 375 คน โดยผู้วิจัยได้แจ้ง
ให้กลุ่มตัวอย่างทราบถึงการคุ้มครองสิทธิของผู้ตอบแบบสอบถาม แจ้งให้ทราบถึงวัตถุประสงค์
รายละเอียดในการตอบแบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถามเป็นผู้สมัครใจเข้าร่วมการ
วิจัย ไม่มีการระบุชื่อผู้ตอบแบบสอบถาม ปกปิดข้อมูลเป็นความลับ นำเสนอผลการวิเคราะห์ใน
ภาพรวม และแบบสอบถามจะถูกทำลายทิ้งเมื่อวิเคราะห์ข้อมูลเสร็จสิ้นแล้ว

3. ผู้วิจัยติดตามเก็บแบบสอบถามด้วยตนเอง จากนั้นนำแบบสอบถามมาตรวจสอบ
ความสมบูรณ์ของคำตอบและให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

จากแบบสอบถามที่สมบูรณ์ นำมาลงรหัสเพื่อวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป
จากนั้นผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป ด้วยค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย
และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. วิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ในแบบสอบถามการ
เรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน เพื่อให้ได้ค่าเมตริกซ์
สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ แล้วตรวจสอบเมตริกซ์สหสัมพันธ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์องค์

ประกอบแตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญหรือไม่ โดยพิจารณาจากค่าจาก Bartlett's test of Sphericity และค่า Kaiser-Meyer- Olkin's measures of sampling adequacy (KMO)

3. วิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor Analysis) การเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โดยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปลิสเรล (LISREL) เพื่อยืนยันแนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองที่ผู้วิจัยสังเคราะห์มาเป็นการตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างของแบบสอบถามการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง จำนวน 6 องค์ประกอบ โดยมีการประมาณค่าพารามิเตอร์ ด้วยวิธีการประมาณค่าความเป็นไปได้สูงสุด (Maximum Likelihood : ML) เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง ด้วยการพิจารณาความสอดคล้องของโมเดลตามสมการโครงสร้างตามทฤษฎีกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยพิจารณาค่าสถิติวัดระดับความสอดคล้อง ได้แก่ ไค-สแควร์ (χ^2) ค่าไค-สแควร์สัมพัทธ์ χ^2/df ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) ค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้องกลมกลืนเปรียบเทียบ (CFI) ค่าดัชนีรากกำลังสองเฉลี่ยของเศษเหลือ (RMR) ค่าดัชนีรากของกำลังสองเฉลี่ยของค่าความคลาดเคลื่อนโดยประมาณ (RMSEA) นำตัวแปรที่ได้จากการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันมาจัดกลุ่มองค์ประกอบ (Data Summarization) การเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับการสร้างชุดฝึกเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ต่อไป ซึ่งเกณฑ์ในการพิจารณาความสอดคล้องและความกลมกลืนของตัวแบบกับข้อมูลเชิงประจักษ์ เป็นดังนี้ (สุกมาศ อังศุโชติ และคณะ. 2552: 22-24)

ค่าดัชนี	เกณฑ์ที่ใช้พิจารณา
χ^2/df	ไม่เกิน 2
p-value	ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
NFI	มากกว่า 0.90
CFI	มากกว่า 0.90
GFI	มากกว่า 0.90
AGFI	มากกว่า 0.90
RMSEA	ต่ำกว่า .05
RMR	เข้าใกล้ 0
CN	มากกว่า 200

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างชุดฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิต

สาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

1. การสร้างชุดฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิต

สาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

1.1 การจัดทำชุดฝึกอบรม

ผู้วิจัยศึกษาเอกสาร ตำรา สิ่งพิมพ์ต่างๆ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดทฤษฎีการจัดทำชุดฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง รวมถึงการวิเคราะห์ข้อมูลจากผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันเกี่ยวกับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จากขั้นตอนที่ 1 มากำหนดเป็นชุดฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง

1.2 การตรวจสอบคุณภาพของชุดฝึกอบรม

เป็นการตรวจสอบคุณภาพของเอกสารชุดฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ในด้านองค์ประกอบต่างๆ ของชุดฝึกอบรมว่ามีความเหมาะสม สอดคล้อง ครบคลุม และถูกต้องตามหลักการหรือไม่เพียงพอ เหมาะสมกับกลุ่มนิสิตหรือไม่ การใช้ภาษามีความชัดเจน เข้าใจง่าย สามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้จริงหรือไม่ โดยผู้วิจัยนำ(ร่าง)ชุดฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินคุณภาพ โดยประเมินใน 2 ลักษณะ คือ การประเมินความเหมาะสม และการประเมินความสอดคล้องของ(ร่าง)ชุดฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ซึ่งการประเมินความเหมาะสมนั้น พิจารณาจากองค์ประกอบต่างๆ ของชุดฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ซึ่งได้แก่ ปัญหาและความจำเป็นของการส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ของชุดฝึกอบรมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง โครงสร้างเนื้อหาสาระและเวลา สื่อ วัสดุ/อุปกรณ์ และแหล่งเรียนรู้เพิ่มเติม ขั้นตอนและวิธีดำเนินกิจกรรมในการฝึกอบรม การวัดและประเมินผล และการประเมินความสอดคล้องภายในของ(ร่าง)ชุดฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ขั้นตอนนี้อาศัยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เป็นผู้ตรวจสอบความเหมาะสมและตรวจสอบความสอดคล้องภายในของชุดฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยผู้เชี่ยวชาญในด้านการพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรม ด้านการ ศึกษาทางบริหารธุรกิจและการจัดการ ด้านการพัฒนานิสิตนักศึกษา ด้านการวัดและประเมินผลทาง การศึกษา ตามคุณสมบัติที่กำหนดไว้ ดังนี้

- 1) เป็นผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในการพัฒนาชุดฝึกอบรม ด้านการวัดและประเมินผล โดยมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไปในด้านดังกล่าว หรือ
- 2) เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานในด้านต่างๆ ดังกล่าว ตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป หรือ
- 3) เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในงานวิจัย การสร้างชุดฝึกอบรม การจัดกิจกรรมส่งเสริมการฝึกอบรม หรือปฏิบัติงานในภารกิจที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป

ทั้งนี้ผู้เชี่ยวชาญที่เลือกอาจมีคุณสมบัติทั้ง 3 ข้อ หรือมีคุณสมบัติข้อใดข้อหนึ่งก็ได้ (รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ ดูใน ภาคผนวก ก)

2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการตรวจสอบความเหมาะสมและความสอดคล้องของชุดฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง

ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือที่ใช้เพื่อตรวจสอบคุณภาพของชุดฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง โดยผู้เชี่ยวชาญ ใช้แบบประเมินคุณภาพแบ่งเป็น 3 ส่วนได้แก่

ส่วนที่ 1 การประเมินความเหมาะสมของชุดฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง

ส่วนที่ 2 การประเมินความสอดคล้องของชุดฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง

ส่วนที่ 3 คำถามปลายเปิดเพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญได้ให้ข้อเสนอแนะ

ในการตรวจสอบคุณภาพของชุดฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง จุดประสงค์เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญในด้านต่างๆ ตามคุณสมบัติที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ ได้พิจารณาตรวจสอบความเหมาะสม และความสอดคล้องของชุดฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง รวมทั้งให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะแก่ผู้วิจัย ดังมีรายละเอียดการสร้างเครื่องมือฯ ดังนี้

1. ผู้วิจัยศึกษารายละเอียดต่างๆ ขององค์ประกอบของชุดฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับการสร้างแบบตรวจสอบชุดฝึกอบรม

2. ผู้วิจัยกำหนดประเด็นที่จะประเมินจากข้อมูลที่ได้จากการศึกษารายละเอียดของชุดฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง จากนั้นเขียนเป็นข้อคำถามที่ต้องการตรวจสอบ โดยเขียนให้ครอบคลุมทุกประเด็นในการตรวจสอบความเหมาะสมและความสอดคล้องของชุดฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง

3. ผู้วิจัยกำหนดลักษณะแบบตรวจสอบความเหมาะสม และความสอดคล้องฯ ดังนี้

1) แบบตรวจสอบความเหมาะสมขององค์ประกอบต่างๆ ของชุดฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ได้กำหนดเกณฑ์ในการพิจารณาความเหมาะสมเป็น มาตราส่วนประมาณค่า ตามวิธีของ ลิเคิร์ต (Likert, 1932: 1-55) มี 5 ระดับ โดยนำคำตอบของผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนมาให้ค่าน้ำหนักเป็นแบบคะแนน ซึ่งได้กำหนดค่าน้ำหนักคะแนน และคำอธิบายในการตอบไว้ ดังนี้

ให้คะแนน	5	แปลว่า มีความเหมาะสม มากที่สุด
ให้คะแนน	4	แปลว่า มีความเหมาะสม มาก
ให้คะแนน	3	แปลว่า มีความเหมาะสม ปานกลาง
ให้คะแนน	2	แปลว่า มีความเหมาะสม น้อย
ให้คะแนน	1	แปลว่า มีความเหมาะสม น้อยที่สุด

ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ยของความเหมาะสมของ องค์ประกอบต่าง ๆ ของชุดฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองไว้ ดังนี้

- 4.51-5.00 หมายถึง องค์ประกอบด้านนั้นมีความเหมาะสม มากที่สุด
- 3.51-4.50 หมายถึง องค์ประกอบด้านนั้นมีความเหมาะสม มาก
- 2.51-3.50 หมายถึง องค์ประกอบด้านนั้นมีความเหมาะสม ปานกลาง
- 1.51-2.50 หมายถึง องค์ประกอบด้านนั้นมีความเหมาะสม น้อย
- 1.00-1.50 หมายถึง องค์ประกอบด้านนั้นมีความเหมาะสม น้อยที่สุด

การกำหนดเกณฑ์ค่าเฉลี่ยของความเหมาะสม คือ ถ้าค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมีค่าเท่ากับหรือมากกว่า 3.51 และมีค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานไม่เกิน 1.00 ถือว่าชุดฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ที่สร้างขึ้นมีคุณภาพ มีความเหมาะสมไม่ต้องทำการปรับปรุง ส่วนตัวเลือกข้อคำถามองค์ประกอบข้อใดที่มีคะแนนเท่ากับหรือต่ำกว่า 3.51 ผู้วิจัยจะพิจารณาถึงเหตุผลเป็นรายข้อ โดยผู้วิจัยจะทำการสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการกับผู้เชี่ยวชาญ เพื่อนำข้อมูลมาปรับปรุงชุดฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง และข้อใดไม่เป็นไปตามเกณฑ์ ผู้วิจัยอาจตัดทิ้งหรือปรับปรุงแก้ไขแล้วแต่กรณี และถ้ามีข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม นอกเหนือจากข้อคำถามในแบบตรวจสอบ ผู้วิจัยจะนำมาพิจารณาเพื่อความสมบูรณ์ของชุดฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง

2) แบบตรวจสอบความสอดคล้องขององค์ประกอบต่าง ๆ ของชุดฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ผู้วิจัยกำหนดเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 2 ระดับ ได้แก่ สอดคล้อง/เห็นด้วย และไม่สอดคล้อง/ไม่เห็นด้วย ทั้งนี้ให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาข้อคำถามในแต่ละองค์ประกอบของ(ร่าง)ชุดฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ว่ามีความสอดคล้องกันหรือไม่ โดยนำคำตอบของผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนมาแปลงเป็นค่าคะแนน ซึ่งผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์ในการพิจารณาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญให้เป็นคะแนน ดังนี้

- มีความเห็นว่า สอดคล้อง/เห็นด้วย กำหนดค่าคะแนนเป็น 1
- มีความเห็นว่า ไม่สอดคล้อง/ไม่เห็นด้วย กำหนดค่าคะแนนเป็น 0

จากนั้นนำคะแนนที่ได้มาแทนค่า

$$\text{ค่าความสอดคล้อง} = \frac{\text{ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด}}{\text{จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด}}$$

ผลรวมคะแนนความเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมดต่อจำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด เป็นค่าความสอดคล้อง ซึ่งหากผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าข้อคำถามนั้นมีความสอดคล้อง/เหมาะสมตรงกัน 4 ใน 5 คน หรือ คิดเป็นร้อยละ 80 จึงถือว่าองค์ประกอบของชุดฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการ

เรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ด้านนั้นมีความสอดคล้อง/เหมาะสม ใช้ได้กับจุดมุ่งหมายของการสร้างชุดฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง หากค่าความสอดคล้องข้อใดต่ำกว่าร้อยละ 80 หรือผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นไม่สอดคล้อง/ไม่เหมาะสม เท่ากับหรือมากกว่า 2 คน ผู้วิจัยจะสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการกับผู้เชี่ยวชาญเพื่อรับฟังข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ จากนั้นนำชุดฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง มาปรับปรุงแก้ไขโดยพิจารณาร่วมกับกรรมการควบคุมปฏิญาณนิพนธ์ต่อไป

3) ผู้วิจัยนำแบบตรวจสอบความเหมาะสมและแบบตรวจสอบความสอดคล้องที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เสนอต่อกรรมการควบคุมปฏิญาณนิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมทั้งประเด็นการประเมิน ลักษณะของข้อคำถาม ภาษาที่ใช้ พร้อมกับปรับปรุงแก้ไขแบบตรวจสอบความเหมาะสมและแบบตรวจสอบความสอดคล้องตามคำแนะนำจากกรรมการควบคุมปฏิญาณนิพนธ์

4) ผู้วิจัยจัดพิมพ์แบบตรวจสอบความเหมาะสมและความสอดคล้องของ(ร่าง)ชุดฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ที่ผ่านการพิจารณาตามข้อ 3)

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ต่อไปนี้

3.1 ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถึงผู้เชี่ยวชาญเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบชุดฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง

3.2 ผู้วิจัยนำ(ร่าง)ชุดฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ที่เป็นแบบตรวจสอบความเหมาะสมและแบบตรวจสอบความสอดคล้องของ(ร่าง)ชุดฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง และหนังสือเรียนเชิญผู้เชี่ยวชาญไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน โดยนำไปให้ด้วยตนเองเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบคุณภาพของชุดฝึกอบรม

3.3 ผู้วิจัยนำ(ร่าง)ชุดฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง และแบบตรวจสอบความเหมาะสมและแบบตรวจสอบความสอดคล้องทั้ง 2 ฉบับ ที่ได้รับกลับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ และให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ รวมถึงรวบรวมข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ และคำแนะนำเพิ่มเติมหลังจากที่ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ(ร่าง)ชุดฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองมาแก้ไขปรับปรุงเพื่อความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

4.1 วิเคราะห์ข้อมูลจากผลการตรวจสอบความเหมาะสมของ(ร่าง)ชุดฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ผู้วิจัยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยหาค่าเฉลี่ยคะแนนความเหมาะสมชุดฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำ

ตนเอง จากผู้เชี่ยวชาญโดยเทียบกับเกณฑ์การให้คะแนนที่ผู้วิจัยกำหนดไว้เบื้องต้น คือ ถ้าค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมีค่าเท่ากับหรือมากกว่า 3.51 และมีค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานไม่เกิน 1.00 ถือว่าชุดฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ที่สร้างขึ้นมีคุณภาพ มีความเหมาะสมไม่ต้องทำการปรับปรุง ส่วนตัวเลือกข้อคำถามองค์ประกอบข้อใดที่มีคะแนนเท่ากับหรือต่ำกว่า 3.51 ผู้วิจัยจะพิจารณาถึงเหตุผลเป็นรายข้อ โดยผู้วิจัยจะทำการสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการกับผู้เชี่ยวชาญเพื่อนำข้อมูลมาปรับปรุง และข้อใดไม่เป็นไปตามเกณฑ์ ผู้วิจัยอาจตัดทิ้งหรือปรับปรุงแก้ไขแล้วแต่กรณี และถ้ามีข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม นอกเหนือจากข้อคำถามในแบบตรวจสอบ ผู้วิจัยจะนำมาพิจารณาเพื่อความสำเร็จของชุดฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองต่อไป

4.2 วิเคราะห์ข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจสอบความสอดคล้องของชุดฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง โดยนำคำตอบของผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนมาแปลงเป็นค่าคะแนน โดยพิจารณาตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีความเห็นเหมือนกันว่า สอดคล้อง/เหมาะสม ตรงกัน 4 ใน 5 คน หรือ คิดเป็นร้อยละ 80 จึงถือว่าองค์ประกอบของชุดฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองด้านนั้นมีความสอดคล้อง/เหมาะสม ใช้ได้กับจุดมุ่งหมายของการสร้างชุดฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง หากค่าความสอดคล้องข้อใดต่ำกว่าร้อยละ 80 หรือผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นไม่สอดคล้อง/ไม่เหมาะสม เท่ากับหรือมากกว่า 2 คน ผู้วิจัยจะสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการกับผู้เชี่ยวชาญเพื่อรับฟังข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ จากนั้นนำชุดฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง มาปรับปรุงแก้ไขโดยพิจารณาร่วมกับกรรมการควบคุมปริญญาโท

4.3 รวบรวมข้อมูลด้านความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญจากคำถามปลายเปิด และนำมาวิเคราะห์เนื้อหาแล้วสรุปผลเพื่อการปรับปรุงแก้ไขชุดฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองต่อไป

ขั้นตอนที่ 3 การศึกษาประสิทธิภาพและประสิทธิผลของชุดฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

การศึกษาประสิทธิภาพของชุดฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เป็นการทดลองใช้ชุดฝึกอบรม แบบวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi -Experimental) ตามขั้นตอน ดังนี้

3.1 การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการหาประสิทธิภาพของชุดฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้แก่ นิสิตชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา โดยผู้วิจัยใช้การคัดเลือกตัวอย่างจากผู้สมัครใจเข้าร่วมทดลอง จำนวน 30 คน

3.2 แบบแผนการทดลองและวิธีการทดลอง

แบบแผนการทดลองเป็นแผนการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi -Experiment) แบบกลุ่มเดียว วัดก่อนและหลังการทดลอง (The One group Pre-test Post-test Design) แผนการทดลอง แสดง ในตาราง 4

ตาราง 4 แสดงแผนการทดลอง

ประเมินก่อนการใช้ชุดฝึกอบรม	จัดการฝึกอบรม	ประเมินหลังการฝึกอบรม
O_1	X	O_2

ความหมายของสัญลักษณ์

X แทนการใช้ชุดฝึกเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิต

O_1 แทนการประเมินตนเองเกี่ยวกับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองก่อนการฝึกอบรม

O_2 แทนการประเมินตนเองเกี่ยวกับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองหลังการฝึกอบรม

วิธีดำเนินการทดลอง

ผู้วิจัยนำชุดฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตสาขาวิชา บริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่พัฒนาขึ้นไปทดลองใช้กับกลุ่มทดลองและศึกษาผลการ ทดลองทั้งด้านประสิทธิผลและประสิทธิภาพของชุดฝึกอบรม ประกอบด้วยขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นตอนเตรียมการทดลอง

1.1 ผู้วิจัยติดต่อประสานงานกับคณบดีคณะวิทยาการจัดการ วิทยาเขตศรีราชา หัวหน้า ศูนย์วิจัยและบริการวิชาการและเจ้าหน้าที่ประสานงาน เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์และวางแผนร่วมกันใน การจัดการฝึกอบรมเพื่ออำนวยความสะดวก นัดหมายนิสิตที่สมัครใจเข้าร่วมการทดลอง

1.2 ผู้วิจัยทบทวนเนื้อหาของชุดฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของ นิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ รายละเอียดของกิจกรรมและทำกำหนดการ ฝึกอบรม

1.3 ผู้วิจัยประสานงานกับเจ้าหน้าที่ศูนย์วิจัยและบริการวิชาการที่ทำหน้าที่ผู้ช่วยจัด กิจกรรม เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม การใช้ชุดฝึกอบรม รายละเอียดของกิจกรรมตาม แผนที่กำหนดไว้ในชุดฝึกอบรม

1.4 ผู้วิจัยสำรวจความพร้อมของสถานที่ฝึกอบรม คัดเลือกสื่อประกอบการฝึกอบรม วัสดุ อุปกรณ์ ใบบาง ใบกิจกรรม แบบบันทึกการเรียนรู้ กระดาษเปล่า เครื่องเขียน ในการจัด กิจกรรมต่างๆ ในชุดฝึกอบรม

1.5 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมประเมินตนเองก่อนเข้ารับการฝึกอบรม(O_1)

2. ขั้นตอนการทดลอง

2.1 ผู้วิจัยดำเนินการฝึกอบรมตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ ให้แก่นิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา ชั้นปีที่ 1 จำนวน 30 คน ซึ่งจะต้องเข้ารับการฝึกอบรมไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของเวลาตามที่กำหนดไว้ในชุดฝึกอบรม โดยผู้วิจัยได้จัดการฝึกอบรม ณ ห้อง 10104 อาคารศูนย์เรียนรวม 2 ภายในวิทยาเขตศรีราชา โดยทำการฝึกอบรมต่อเนื่องเป็นเวลา 1 วันครึ่ง จำนวน 9 ชั่วโมง โดยในวันแรกแบ่งเป็น 2 ช่วงเวลา คือ ระหว่างเวลา 8:30 – 12:00 น. และ ระหว่างเวลา 13:00 – 16:30 น. ส่วนในวันที่สอง ระหว่างเวลา 8:30 – 12:00 น. ในระหว่างการฝึกอบรม นิสิตผู้เข้ารับการฝึกอบรม จะได้รับใบความรู้ และใบกิจกรรม เพื่อความเข้าใจและทดสอบตนเอง แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้เข้ารับการฝึกอบรม เพื่อให้เกิดการเรียนรู้และเข้าใจเกี่ยวกับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเจตคติเกี่ยวกับการเรียนรู้ที่ถูกต้องเหมาะสม สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการเรียนอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

2.2 ผู้วิจัยใช้วิธีการประเมินเชิงคุณภาพของชุดฝึกอบรมร่วมด้วยในการเก็บข้อมูลระหว่างการทำกิจกรรม จากใบกิจกรรม การอภิปราย การแสดงความคิดเห็น และการสังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม การสุ่มสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการถึงความรู้สึกต่อกิจกรรมและการบรรยายให้ความรู้ของวิทยากร

2.3 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมประเมินตนเองหลังการฝึกอบรมเสร็จสิ้น(O_2)

2.4 เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง คือ ชุดฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นและผ่านการตรวจสอบคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญแล้ว

3.3 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการทดลองชุดฝึกอบรม

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการทดลองชุดฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

3.3.1 จัดทำเอกสารตามที่กำหนดในหลักสูตร ได้แก่ คำแนะนำสำหรับ วิทยากร ผู้นำกิจกรรมและผู้ช่วย เอกสารประกอบกิจกรรม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นและนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาหลักและอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม และได้ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะแล้ว

3.3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองชุดฝึกอบรม ได้แก่ ชุดฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นและผ่านการตรวจสอบคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญแล้ว ตามขั้นตอนที่ 2

3.3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย

(1) แบบสอบถามการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นและผ่านการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือจากผู้เชี่ยวชาญ แล้วตามขั้นตอนที่ 1 เป็นแบบประเมินตนเองของผู้เข้ารับการฝึกอบรมฉบับเดียวกันทั้งก่อนและหลังการฝึกอบรม

(2) แบบประเมินความพึงพอใจต่อชุดฝึกอบรมและการฝึกอบรมของผู้เข้ารับการฝึกอบรมหลังการฝึกอบรม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นและนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาหลักและอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม และได้ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะแล้ว เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีเกณฑ์การให้คะแนนในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

คะแนน 5 หมายถึง มีความพึงพอใจ มากที่สุด

คะแนน 4 หมายถึง มีความพึงพอใจ มาก

คะแนน 3 หมายถึง มีความพึงพอใจ ปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง มีความพึงพอใจ น้อย

คะแนน 1 หมายถึง มีความพึงพอใจ น้อยที่สุด

คะแนนที่ได้รับจากแบบสอบถามความพึงพอใจต่อชุดฝึกอบรมและการฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ นำมาเปรียบเทียบกับใช้เกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ยแต่ละข้อ ดังนี้

4.51 – 5.00 หมายถึง มีความพึงพอใจ มากที่สุด

3.51 – 4.50 หมายถึง มีความพึงพอใจ มาก

2.51 – 3.50 หมายถึง มีความพึงพอใจ ปานกลาง

1.51 – 2.50 หมายถึง มีความพึงพอใจ น้อย

1.00 – 1.50 หมายถึง มีความพึงพอใจ น้อยที่สุด

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาประสิทธิภาพและประสิทธิผลของชุดฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากการฝึกอบรมทั้งในระหว่างการฝึกอบรมและหลังการฝึกอบรม โดยใช้เครื่องมือในการประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผล ในการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

3.4.1 ผู้วิจัยนำหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ไปติดต่อประสานงานกับคณบดีคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา เพื่อขอตกลงใช้ชุดฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ กับนิสิตชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 30 คน

3.4.2 ผู้วิจัยชี้แจงวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม ก่อนดำเนินการอบรมตามชุดฝึกอบรมแก่นิสิตนิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ กับนิสิตชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 30 คน ตามโครง สร้างเนื้อหาสาระของชุดฝึกอบรมตามที่กำหนดเป็นเวลา 1 วันครึ่ง รวม 9 ชั่วโมง และให้นิสิต

ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทำแบบประเมินการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองก่อนการฝึกอบรมและหลังการฝึกอบรม

3.4.3 ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากแบบประเมินมาประมวลผล หาค่าทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลของชุดฝึกอบรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ข้อมูลที่นำมาประมวลผลได้มาจาก

3.4.3.1 แบบประเมินการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองหลังการฝึกอบรมที่ผู้วิจัยเก็บรวบรวมด้วยตนเอง ตรวจสอบความสมบูรณ์และให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ จากนั้นนำมาประมวลผล หาค่าทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

3.4.3.2 แบบประเมินความพึงพอใจต่อชุดฝึกอบรมและการฝึกอบรม ผู้วิจัยเก็บรวบรวมด้วยตนเองหลังการทำแบบประเมินการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ตรวจสอบความสมบูรณ์และให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ จากนั้นนำมาประมวลผล หาค่าทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

3.4.3.3 ผู้วิจัยสัมภาษณ์ นิสิตผู้เข้ารับการฝึกอบรมถึงประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมการฝึกอบรม ความรู้สึกก่อนและหลังการฝึกอบรมและความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง

3.4.3.4 ผู้วิจัยประเมินผลจากใบงานกิจกรรมที่มอบหมาย

3.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.5.1 ข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากแบบสอบถามการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง และแบบสอบถามความพึงพอใจต่อชุดฝึกอบรม ผู้วิจัยวิเคราะห์ด้วยสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3.5.2 วิเคราะห์เปรียบเทียบการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองก่อนและหลังทดลองใช้ชุดฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โดยการทดสอบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง โดยใช้ Dependent samples t-test ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป

3.5.3 ผู้วิจัยนำข้อมูลจากบันทึกต่างๆ ที่เป็นเรื่องเรียง ข้อมูลจากการสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการ การสังเกตพฤติกรรม การมีส่วนร่วมในกิจกรรม มาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และตีความจากการรวบรวมประเด็นที่สอดคล้องกันหรือสนับสนุนกัน เพื่อหาข้อสรุปเป็นข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ขั้นตอนที่ 4 การปรับปรุงแก้ไขชุดฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของ นิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เป็นการนำผลการประเมินประสิทธิภาพของชุดฝึกอบรม การประเมินเนื้อหา ประเมินการใช้ชุดฝึกอบรม ผลการวิเคราะห์เนื้อหาจากบันทึกของเข้ารับการฝึกอบรม ผลจากการสังเกต ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ และผู้เข้ารับการฝึกอบรม มาปรับปรุงแก้ไขชุดฝึกอบรมเพื่อให้ได้ชุดฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ฉบับที่สมบูรณ์

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลและแปลความหมายของผลการวิเคราะห์ข้อมูล ในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยขอ
นำเสนอตามลำดับ ได้แก่ สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล การนำเสนอผลการ
วิเคราะห์ข้อมูล และผลการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์	ความหมาย
n	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	ค่าเฉลี่ย (Mean)
r	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson product moment correlation coefficient)
R^2	ค่าสหสัมพันธ์พหุคูณยกกำลังสอง (Squared multiple correlation)
b	ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading)
S.D.	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
χ^2	ค่าสถิติไค-สแควร์ (Chi - square)
df	ชั้นแห่งความอิสระ (Degrees of Freedom)
p-value	ระดับนัยสำคัญทางสถิติ
S.E.	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของน้ำหนักองค์ประกอบ (Standard Error)
e	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของตัวบ่งชี้
t	อัตราส่วน t ใช้ทดสอบนัยสำคัญทางสถิติของค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย
GFI	ดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (Goodness-of-Fit-Index)
CFI	ดัชนีวัดระดับความกลมกลืนเปรียบเทียบ (Comparative Fit Index)
AGFI	ดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (Adjusted Goodness-of-Fit-Index)
RMSEA	ค่ารากกำลังสองเฉลี่ยของค่าความแตกต่างโดยประมาณ (Root Mean Square Error of Approximation)
RMR	ดัชนีรากกำลังสองเฉลี่ยของเศษ (Root Mean Squared Residual)
CN	ค่าขนาดตัวอย่างวิกฤติ (critical n)

ini	ความคิดริเริ่มในการเรียนรู้
goal	ความต้องการและเป้าหมายในการเรียนรู้
plan	การวางแผนการเรียนรู้
evalu	การประเมินผลการเรียนรู้
source	การรู้จักแหล่งการเรียนรู้
atti	การมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้

สัญลักษณ์ในโมเดล

หมายถึง ตัวแปรสังเกตได้

หมายถึง ตัวแปรแฝง

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามความมุ่งหมายของการวิจัย ที่ศึกษาการพัฒนาชุดฝึกอบรบเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โดยผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์เป็น 4 ขั้นตอน ได้แก่

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาชุดฝึกอบรบเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ขั้นตอนที่ 3 การศึกษาประสิทธิภาพของชุดฝึกอบรบเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ขั้นตอนที่ 4 การปรับปรุงแก้ไขชุดฝึกอบรบเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

1. ข้อมูลพื้นฐานของประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ในการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นนิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา ที่ศึกษาในปีการศึกษา 2558 ผู้วิจัยได้สุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยใช้

สาขาวิชาและชั้นปีเป็นชั้นภูมิ กำหนดขนาดตัวอย่างตามวิธีของนีย์แมน (Neyman allocation) (Cochran. 1977: 78) ในแต่ละชั้นภูมิจะสุ่มตัวอย่างแบบง่าย จัดสรรขนาดตัวอย่างตามสัดส่วนของสาขาวิชาและชั้นปี ทำให้ได้ตัวอย่างนิสิต รวมทั้งสิ้น 375 คน ได้แจกแบบสอบถามไปตามสาขาวิชาและชั้นปีตามจำนวนนิสิต ได้แบบสอบถามคืนมา 372 ชุด คิดเป็นร้อยละ 99.2 จำแนกตามสาขาวิชาแสดงเป็นจำนวนและร้อยละ ดังแสดงในตาราง 5

ตาราง 5 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาองค์ประกอบการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สาขาวิชา	ประชากร จำนวนคน	กลุ่มตัวอย่าง จำนวนคน	ร้อยละของ กลุ่มตัวอย่าง
การเงิน	529	42	11.29
การจัดการ	725	56	15.05
การตลาด	638	52	13.98
ธุรกิจระหว่างประเทศ	732	57	15.32
การจัดการโรงแรมและท่องเที่ยว	685	52	13.98
การจัดการโลจิสติกส์	780	61	16.40
การบัญชีบริหาร	672	52	13.98
รวม	4761	372	100.00

2. การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน มีรายละเอียดการวิเคราะห์ ดังนี้

2.1 วิเคราะห์องค์ประกอบ โดยผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อคำถามจำนวน 60 ข้อ ของการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง 6 ด้าน ได้แก่ การมีความคิดริเริ่มในการเรียนรู้ ความต้องการและเป้าหมายในการเรียนรู้ การวางแผนการเรียนรู้ การประเมินผลการเรียนรู้ การรู้จักแหล่งการเรียนรู้ และการมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์องค์ประกอบ ดังแสดงในตาราง 6

ตาราง 6 แสดงค่า Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy		.945
Bartlett's Test of Sphericity	Approx.Chi-square	12154.744
	Df	1770
	Sig.	0.001

ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor Analysis) โดยนำข้อมูลมาวิเคราะห์องค์ประกอบหลัก (Principal Component Analysis) และหมุนแกนองค์ประกอบแบบมุมฉาก (Orthogonal Rotation) โดยมีข้อตกลงเบื้องต้นที่สำคัญคือ ตัวแปรมีความสัมพันธ์กันและพิจารณาจากค่า KMO and Bartlett's Test โดยค่า Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy (MSA) อยู่ระหว่าง 0-1 และสถิติทดสอบตัวที่ 2 คือ Bartlett's Test of Sphericity ใช้ทดสอบตัวแปรต่างๆ ว่ามีความสัมพันธ์กันหรือไม่ จากตาราง 6 พบว่าค่า KMO (Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy) มีค่าเท่ากับ 0.945 ซึ่งมีค่าใกล้ 1.00 แสดงให้เห็นถึงความเหมาะสมและเพียงพอของข้อมูล สามารถนำมาใช้วิเคราะห์องค์ประกอบได้ในระดับดีมาก และจาก Bartlett's Test of Sphericity ยังพบว่าค่า Chi-Square มีนัยสำคัญทางสถิติระดับน้อยกว่า 0.05 (Sig.<0.05) แสดงว่าเมทริกซ์สหสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่างๆ มีความสัมพันธ์กัน สามารถนำข้อมูลสามารถไปวิเคราะห์องค์ประกอบต่อไปได้

ตาราง 7 แสดงค่าไอเกน(Eigenvalues) ร้อยละของความแปรปรวน และร้อยละสะสมของความแปรปรวนแต่ละองค์ประกอบ

องค์ประกอบ	ค่าไอเกน (Eigenvalues)	ร้อยละของ ความแปรปรวน	ร้อยละสะสม ของความแปรปรวน
ความคิดริเริ่มในการเรียนรู้	6.512	10.853	10.853
ความต้องการและเป้าหมายในการเรียนรู้	5.858	9.763	20.617
การวางแผนในการเรียนรู้	5.109	8.515	29.131
การประเมินผลการเรียนรู้	4.943	8.239	37.370
การรู้จักแหล่งการเรียนรู้	4.695	7.826	45.196
การมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้	4.064	6.773	51.969

จากตาราง 7 แสดงว่า การเรียนรู้ด้วยการนำตนเองมี 6 องค์ประกอบ ค่าไอเกน (Eigenvalues) มากกว่า 1.00 ค่าร้อยละของความแปรปรวนมากกว่า.50 และค่าร้อยละของความแปรปรวนสะสมสามารถอธิบายความแปรปรวนขององค์ประกอบได้ร้อยละ 51.969 จำนวนตัวชี้วัดของการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองทั้ง 6 องค์ประกอบ แสดงในตาราง 8

ตาราง 8 แสดงจำนวนตัวชี้วัดองค์ประกอบการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง

องค์ประกอบการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง	จำนวนตัวชี้วัด
ความคิดริเริ่มในการเรียนรู้	7
ความต้องการและเป้าหมายในการเรียนรู้	8
การวางแผนในการเรียนรู้	9
การประเมินผลการเรียนรู้	6
การรู้จักแหล่งการเรียนรู้	5
การมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้	5
รวมทั้งสิ้น	40

จากตาราง 8 พบว่า การเรียนรู้ด้วยการนำตนเองที่เป็นตัวชี้วัด รวมทั้งสิ้น 40 ตัวชี้วัด โดยองค์ประกอบที่ 1 ความคิดริเริ่มในการเรียนรู้ มีตัวชี้วัดที่อธิบายองค์ประกอบได้ 7 ตัวชี้วัด องค์ประกอบที่ 2 ความต้องการและเป้าหมายในการเรียนรู้มี ตัวชี้วัดที่อธิบายองค์ประกอบได้ 8 ตัวชี้วัด องค์ประกอบที่ 3 การวางแผนในการเรียนรู้ มีตัวชี้วัดที่อธิบายองค์ประกอบได้ 9 ตัวชี้วัด องค์ประกอบที่ 4 การประเมินผลการเรียนรู้ มีตัวชี้วัดที่อธิบายองค์ประกอบได้ 6 ตัวชี้วัด องค์ประกอบที่ 5 การรู้จักแหล่งการเรียนรู้ มีตัวชี้วัดที่อธิบายองค์ประกอบได้ 5 ตัวชี้วัด องค์ประกอบที่ 6 การมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ มีตัวชี้วัดที่อธิบายองค์ประกอบได้ 5 ตัวชี้วัด คำนำนักตัวชี้วัดแต่ละองค์ประกอบแสดงในตาราง 9 ถึง ตาราง 14

ตาราง 9 แสดงค่าน้ำหนักตัวชี้วัดการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองในองค์ประกอบที่ 1 ความคิดริเริ่มในการเรียนรู้

ตัวชี้วัด ที่	ข้อความถาม	ค่าน้ำหนักตัวชี้วัด
1	นิสิตทราบดีว่าตนเองต้องการเรียนรู้อะไร	.660
2	นิสิตทราบดีว่าการเรียนเป็นความรับผิดชอบของตนเองเท่านั้น	.716
3	นิสิตได้เรียนรู้จากแหล่งความรู้ใหม่ๆ ที่น่าสนใจอยู่เสมอ	.503
4	นิสิตสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองได้ดี เมื่อเทียบกับเพื่อนนิสิตคนอื่น ๆ	.820
5	นิสิตไม่เคยทอดทิ้งต่อการเรียนรู้สิ่งที่เข้าใจยาก ถ้าเป็นเรื่องที่นิสิตสนใจ	.658
6	นิสิตสนุกที่ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้อื่น	.771
7	นิสิตตัดสินใจเรียนวิชาเลือกตามความสนใจของตนเองเสมอ	.643
ค่าความแปรปรวนของตัวแปร (Eigenvalues)		6.512
ร้อยละของความแปรปรวน (Percent of Variance)		10.853

จากตาราง 9 พบว่า การเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง องค์ประกอบที่ 1 ความคิดริเริ่มในการเรียนรู้ ประกอบด้วย 7 ตัวชี้วัด มีค่าน้ำหนักตัวชี้วัดในองค์ประกอบอยู่ระหว่าง 0.503 ถึง 0.820 โดยมีค่าความแปรปรวนของตัวแปร = 6.512 ร้อยละของความแปรปรวน = 10.853 แสดงว่า ตัวแปรทั้ง 7 ตัวชี้วัด ที่ร่วมกันบรรยายองค์ประกอบได้ดีที่สุดและองค์ประกอบนี้สามารถอธิบายความแปรปรวนของตัวชี้วัดได้ ร้อยละ 10.85 เมื่อเทียบค่าความแปรปรวนของตัวแปร กับตัวชี้วัดอื่นๆ แล้วพบว่าองค์ประกอบนี้มีความสำคัญเป็นอันดับ 1 ผู้วิจัยขอตั้งชื่อองค์ประกอบนี้ว่า ความคิดริเริ่มในการเรียนรู้ (ini)

ตาราง 10 แสดงค่าน้ำหนักตัวชี้วัดการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองในองค์ประกอบที่ 2 ความต้องการและเป้าหมายในการเรียนรู้

ตัวชี้วัด ที่	ข้อความถาม	ค่าน้ำหนักตัวชี้วัด
1	นิสิตคิดว่า การพัฒนาตนเองให้ดียิ่งขึ้นต้องมีการเรียนรู้ให้มากขึ้น	.511
2	นิสิตคิดว่า ความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ จำเป็นต้องมีการเรียนในระดับที่สูงขึ้น	.704
3	นิสิตคิดว่า อนาคตของตนเองขึ้นอยู่กับความสามารถในการเรียนรู้ที่ได้รับ	.508
4	นิสิตคิดว่า การเรียนรู้เป็นสิ่งจำเป็นต่อชีวิตของตนเอง	.612
5	นิสิตมักกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ เพราะเห็นว่าจำเป็นต้องนำไปใช้ในอนาคต	.566
6	นิสิตสนใจที่จะศึกษาหาความรู้อยู่เสมอ	.549
7	นิสิตจะไม่พลาดโอกาสในสิ่งที่อยากเรียนรู้	.575
8	นิสิตคิดว่าสาขาวิชาที่เรียนเหมาะสมกับตนเองแล้ว	.619
ค่าความแปรปรวนของตัวแปร (Eigenvalues)		5.858
ค่าร้อยละของความแปรปรวน (Percent of Variance)		9.763

จากตาราง 10 พบว่า การเรียนรู้ด้วยการนำตนเององค์ประกอบที่ 2 ความต้องการและเป้าหมายในการเรียนรู้ ประกอบด้วย 8 ตัวชี้วัด มีค่าน้ำหนักตัวชี้วัดในองค์ประกอบอยู่ระหว่าง 0.511 ถึง 0.704 โดยมีความแปรปรวนของตัวแปร = 5.858 ค่าร้อยละของความแปรปรวน = 9.763 แสดงว่า ตัวแปรทั้ง 8 ตัวชี้วัด ที่รวมกันบรรยายองค์ประกอบได้ดีที่สุดและองค์ประกอบนี้สามารถอธิบายความแปรปรวนของตัวชี้วัดได้ ร้อยละ 9.76 เมื่อเทียบค่าความแปรปรวนของตัวแปรกับตัวประกอบอื่นๆ แล้วพบว่าองค์ประกอบนี้มีความ สำคัญเป็นอันดับ 2 ผู้วิจัยขอตั้งชื่อองค์ประกอบนี้ว่า ความต้องการและเป้าหมายในการเรียน (goal)

ตาราง 11 แสดงค่าน้ำหนักตัวชี้วัดการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองในองค์ประกอบที่ 3 การวางแผนในการเรียนรู้

ตัวชี้วัด ที่	ข้อความถาม	ค่าน้ำหนัก ตัวชี้วัด
1	นิสิตมีการทำตารางการทำการบ้านและตารางทบทวนบทเรียน	.552
2	นิสิตสามารถบริหารเวลาในการทบทวนบทเรียนตามเนื้อหาและความยากง่ายของแต่ละวิชา	.519
3	นิสิตจะใช้วิธีการเรียนรู้ที่หลากหลายมากกว่าจะใช้วิธีการเรียนแบบใดแบบหนึ่งเท่านั้น	.544
4	นิสิตวางแผนการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับสาขาอาชีพที่ตนเองชอบ	.607
5	นิสิตมีการเตรียมตัวก่อนเข้าเรียนแต่ละครั้ง	.520
6	ก่อนเริ่มเรียนเนื้อหาที่ยาก นิสิตจะหาวิธีการเรียนเพื่อช่วยให้เข้าใจเร็วขึ้นและจำได้มากขึ้น	.507
7	นิสิตสามารถทบทวนบทเรียนได้ครบถ้วนก่อนการสอบทุกครั้ง	.607
8	เมื่อนิสิตจะเรียนรู้เรื่องใด นิสิตสามารถวางแผนขั้นตอนการเรียนรู้เรื่องนั้นๆ ได้	.612
9	นิสิตพยายามทำงานเป็นขั้นตอนอย่างรอบคอบ	.538
ค่าความแปรปรวนของตัวแปร (Eigenvalues)		5.109
ค่าร้อยละของความแปรปรวน (Percent of Variance)		8.519

จากตาราง 11 พบว่า การเรียนรู้ด้วยการนำตนเององค์ประกอบที่ 3 การวางแผนในการเรียนรู้ ประกอบด้วย 9 ตัวชี้วัด มีค่าน้ำหนักตัวชี้วัดในองค์ประกอบอยู่ระหว่าง 0.507 ถึง 0.612 มีความแปรปรวนของตัวแปร = 5.109 ค่าร้อยละของความแปรปรวน = 8.519 แสดงว่า ตัวแปรทั้ง 9 ตัวชี้วัด ที่รวมกันบรรยายองค์ประกอบได้ดีที่สุดและองค์ประกอบนี้สามารถอธิบายความแปรปรวนของตัวชี้วัดได้ ร้อยละ 8.52 เมื่อเทียบค่าความแปรปรวนของตัวแปร กับตัวประกอบอื่นๆแล้วพบว่า องค์ประกอบนี้มีความสำคัญเป็นอันดับ 3 ผู้วิจัยขอตั้งชื่อองค์ประกอบนี้ว่า การวางแผนในการเรียนรู้ (plan)

ตาราง 12 แสดงค่าน้ำหนักตัวชี้วัดการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองในองค์ประกอบที่ 4 การประเมินผล
การเรียนรู้

ตัวชี้วัด ที่	ข้อคำถาม	ค่าน้ำหนักตัวชี้วัด
1	นิสิตสามารถประเมินตนเองได้ว่าจะต้องเรียนรู้อะไรเพิ่มเติม	.643
2	นิสิตสามารถประเมินตนเองได้ว่าตนเองเรียนรู้ได้ดีหรือไม่	.546
3	นิสิตคอยสังเกตทักษะการทำงานของตนเองว่ามีการพัฒนาขึ้นหรือไม่	.581
4	เมื่อเรียนเนื้อหาใดๆ แล้ว นิสิตมักจะซักถามเพื่อน ๆ เพื่อตรวจสอบความเข้าใจที่ถูกต้อง	.646
5	นิสิตคอยตรวจสอบว่าตนเองปฏิบัติงานได้ตามแผน	.557
6	นิสิตทราบถึงสาเหตุของอุปสรรคในการเรียนรู้ของตนเองว่าคืออะไร	.548
ค่าความแปรปรวนของตัวแปร (Eigenvalues)		4.943
ค่าร้อยละของความแปรปรวน (Percent of Variance)		8.239

จากตาราง 12 พบว่า การเรียนรู้ด้วยการนำตนเององค์ประกอบที่ 4 การประเมินผลการเรียนรู้ การประเมินผลการเรียนรู้ประกอบด้วย 6 ตัวชี้วัด มีค่าน้ำหนักตัวชี้วัดในองค์ประกอบอยู่ระหว่าง 0.546 ถึง 0.646 โดยมีความแปรปรวนของตัวแปร = 4.943 ค่าร้อยละของความแปรปรวน = 8.239 แสดงว่า ตัวแปรทั้ง 6 ตัวชี้วัด ที่รวมกันบรรยายองค์ประกอบได้ดีที่สุดและองค์ประกอบนี้สามารถอธิบายความแปรปรวนของตัวชี้วัดได้ ร้อยละ 8,24 เมื่อเทียบค่าความแปรปรวนของตัวแปรกับตัวประกอบอื่นๆ แล้วพบว่าองค์ประกอบนี้มีความสำคัญเป็นอันดับ 4 ผู้วิจัยขอตั้งชื่อองค์ประกอบนี้ว่า การประเมินผลการเรียนรู้ (evalu)

ตาราง 13 แสดงค่าน้ำหนักตัวชี้วัดการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองในองค์ประกอบที่ 5 การรู้จักแหล่งการเรียนรู้

ตัวชี้วัด ที่	ข้อคำถาม	ค่าน้ำหนักตัวชี้วัด
1	นิสิตสามารถแก้ไขอุปสรรคได้เมื่อไม่เข้าใจในสิ่งที่เรียน	.540
2	นิสิตรู้จักแหล่งข้อมูลต่างๆ ในการเรียนรู้	.556
3	เมื่อต้องการข้อมูล นิสิตชอบที่จะค้นคว้าจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลายเพื่อให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์	.538
4	นิสิตสามารถนำข้อมูลที่ได้รับไปอธิบายให้เพื่อนๆ เข้าใจได้	.696
5	นิสิตสามารถค้นคว้าข้อมูลจากแหล่งอิเล็กทรอนิกส์ได้	.696
ค่าความแปรปรวนของตัวแปร (Eigenvalues)		4.695
ค่าร้อยละของความแปรปรวน(Percent of Variance)		7.826

จากตาราง 13 พบว่า การเรียนรู้ด้วยการนำตนเององค์ประกอบที่ 5 การรู้จักแหล่งการเรียนรู้ ประกอบด้วย 5 ตัวชี้วัด มีค่าน้ำหนักตัวชี้วัดในองค์ประกอบอยู่ระหว่าง 0.540 ถึง 0.696 โดยมีความแปรปรวนของตัวแปร = 4.695 ค่าร้อยละของความแปรปรวน = 7.826 แสดงว่า ตัวแปรทั้ง 5 ตัวชี้วัด ที่รวมกันบรรยายองค์ประกอบได้ดีที่สุดและองค์ประกอบนี้สามารถอธิบายความแปรปรวนของตัวชี้วัดได้ ร้อยละ 7.83 เมื่อเทียบค่าความแปรปรวนของตัวแปร กับตัวประกอบอื่นๆ แล้วพบว่าองค์ประกอบนี้มีความสำคัญเป็นอันดับ 5 ผู้วิจัยขอตั้งชื่อองค์ประกอบนี้ว่า การรู้จักแหล่งเรียนรู้ (source)

ตาราง 14 แสดงค่าน้ำหนักตัวชี้วัดการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองในองค์ประกอบที่ 6 การมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้

ตัวชี้วัดที่	ข้อความคำถาม	ค่าน้ำหนักตัวชี้วัด
1	นิสิตรักที่จะเรียนรู้อยู่เสมอ	.584
2	นิสิตชื่นชมผู้ที่เรียนรู้สิ่งใหม่ๆ อยู่เสมอ	.758
3	นิสิตต้องการเรียนรู้ให้มากยิ่งขึ้น เพื่อพัฒนาตนเองให้เจริญก้าวหน้า	.508
4	นิสิตปรารถนาให้มีเวลาในแต่ละวันมากขึ้น เพราะมีสิ่งที่ต้องการเรียนรู้อีกมากมาย	.559
5	นิสิตเป็นผู้เรียนที่มีประสิทธิภาพทั้งในชั้นเรียนและการเรียนรู้ด้วยตนเอง	.533
ค่าความแปรปรวนของตัวแปร (Eigenvalues)		4.064
ค่าร้อยละของความแปรปรวน (Percent of Variance)		6.773

จากตาราง 14 แสดงว่า การเรียนรู้ด้วยการนำตนเององค์ประกอบที่ 6 การมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ ประกอบด้วย 5 ตัวชี้วัด มีค่าน้ำหนักตัวชี้วัดในองค์ประกอบอยู่ระหว่าง 0.508 ถึง 0.758 โดยมีความแปรปรวนของตัวแปร = 4.064 ค่าร้อยละของความแปรปรวน = 6.773 แสดงว่า ตัวแปรทั้ง 5 ตัวชี้วัด ที่รวมกันบรรยายองค์ประกอบได้ดีที่สุดและองค์ประกอบนี้สามารถอธิบายความแปรปรวนของตัวชี้วัดได้ ร้อยละ 6.77 เมื่อเทียบค่าความแปรปรวนของตัวแปร (Eigenvalues) กับตัวชี้วัดอื่นๆ แล้วพบว่าองค์ประกอบนี้มีความสำคัญเป็นอันดับ 6 ผู้วิจัยขอตั้งชื่อองค์ประกอบนี้ว่า การมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ (atti)

2.2 วิเคราะห์สถิติพื้นฐานของกลุ่มตัวแปรสังเกตได้ด้วยสถิติเชิงบรรยาย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และตรวจสอบการแจกแจงของข้อมูลจากค่าความเบ้ ความโด่ง

ตาราง 15 แสดงการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของกลุ่มตัวแปรสังเกตได้ด้วยสถิติเชิงบรรยาย

ตัวแปรสังเกตได้	x	S.D.	C.V.	S.K.	K.U.	t-value
ความคิดริเริ่มในการเรียนรู้ (ini)	3.17	0.808	0.25	-.484	.659	75.680
ความต้องการและเป้าหมายในการเรียนรู้ (goal)	3.57	0.674	0.19	-.357	.125	102.090
การวางแผนการเรียนรู้ (plan)	4.11	0.500	0.12	-.501	.230	158.521
การประเมินผลการเรียนรู้ (evalu)	3.87	0.566	0.15	-.079	.224	131.797
การรู้จักแหล่งการเรียนรู้ (source)	3.85	0.693	0.18	-.271	.118	107.242
การมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ (atti)	3.71	0.623	0.17	-.137	.310	114.967

จากตาราง 15 แสดงว่า ตัวแปรสังเกตได้มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางถึงเห็นด้วย (ค่าเฉลี่ย = 3.17 ถึง 4.11) และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน อยู่ระหว่าง 0.500 ถึง 0.808 แสดงให้เห็นว่าข้อมูลมีการกระจายอยู่ใกล้กับค่าเฉลี่ย เนื่องจากค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานดังกล่าวมีค่าไม่เกิน 1 เมื่อพิจารณา สัมประสิทธิ์การกระจายของข้อมูล (C.V.) พบว่ามีการกระจายของข้อมูลไม่มาก (0.12-0.25) แสดงว่าข้อมูลที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างไม่แตกต่างกันภายในกลุ่ม เมื่อพิจารณาค่า t-values พบว่า มีค่ามากกว่า 1.96 แสดงว่าตัวแปรมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาค่าความเบ้ (Skewness) หรือความไม่สมมาตร ของการแจกแจงในภาพรวม พบว่า ตัวแปรที่มีอยู่ในตัวแบบมีการแจกแจงในลักษณะเบ้ซ้าย (ค่าความเบ้เป็นลบ) แสดงว่าข้อมูลของตัวแปรส่วนใหญ่มีค่าคะแนนสูงกว่าค่าเฉลี่ย โดยมีค่าความเบ้อยู่ระหว่าง -0.501 ถึง -0.079 นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาค่าความโด่ง (Kurtosis) หรือความสูงของการแจกแจง พบว่า ตัวแปรที่มีอยู่ในตัวแบบมีค่าเป็นบวกหรือสูงกว่าค่าความโด่งของโค้งปกติ โดยมีค่าความโด่งอยู่ระหว่าง 0.125 ถึง 0.659 อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาค่าความเบ้และความโด่ง พบว่า ค่าความเบ้และความความโด่งมีความแตกต่างจากศูนย์เพียงเล็กน้อย แต่จัดว่าใกล้ศูนย์ ถือว่าตัวแปรมีการแจกแจงเป็นโค้งปกติ ดังนั้นจึงมีความเหมาะสมที่จะนำไปวิเคราะห์หองค์ประกอบเชิงยืนยัน

2.3 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้วยการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient)

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ เพื่อพิจารณาความเหมาะสมของเมทริกซ์สหสัมพันธ์ที่จะนำไปใช้ในการวิเคราะห์องค์ประกอบ ว่ามีความเหมาะสมหรือไม่ และจะต้องไม่มีความสัมพันธ์กันมากเกินไปจนกลายเป็นตัวแปรเดียวกัน (Overlap variable) แสดงว่าตัวแปรทั้งหมดต้องมีความสัมพันธ์กันในระดับพอดี โดยทำการวิเคราะห์องค์ประกอบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แตกต่างจากศูนย์หรือไม่ ถ้าตัวแปรไม่มีความสัมพันธ์กัน แสดงว่าไม่มี

องค์ประกอบรวมและไม่มีประโยชน์ที่จะนำเมทริกซ์นั้นไปวิเคราะห์ (สุภมาศ อังศุโชติ และคณะ. 2552:97) ผลการวิเคราะห์แสดงในตาราง 16

ตาราง 16 แสดงค่าสหสัมพันธ์ขององค์ประกอบการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง

	ini	goal	plan	evalu	source	atti
ini	1.000					
goal	.565**	1.000				
plan	.170**	.442**	1.000			
evalu	.423**	.586**	.552**	1.000		
source	.401**	.691**	.586**	.648**	1.000	
atti	.417**	.681**	.540**	.568**	.647**	1.000

Bartlett's Test of Sphericity = 1113.841 df= 15 p-value = .000*

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy = .856

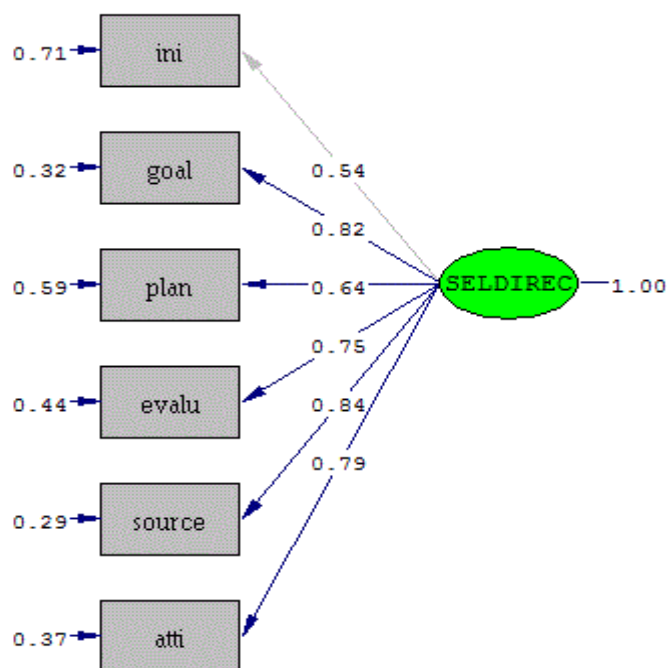
จากการตรวจสอบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Correlation pearson product moment) การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ เพื่อตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ศึกษา ซึ่งยืนยันว่าตัวแปรที่ศึกษามีองค์ประกอบร่วมกัน พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ทั้งหมดมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ทุกคู่ในภาพรวมพบว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ทุกคู่ มีค่าไม่เกิน 0.80 ความสัมพันธ์ดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าตัวแปรสังเกตได้ มีระดับความสัมพันธ์ไม่สูงมากนักไม่เกิดปัญหา Multicollinearity และตัวแปรสังเกตได้ทั้งหมดอยู่บนองค์ประกอบร่วมกัน นอกจากนี้ เมทริกซ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแตกต่างจากเมทริกซ์เอกลักษณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยค่า Bartlett's test of sphericity (มีค่าเท่ากับ 1113.841 ซึ่งตัวแบบมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ($p < 0.001$)) นอกจากนี้ ยังพิจารณาได้จากค่าดัชนี Kaiser-meyer-olkin มีค่าเท่ากับ 0.856 ซึ่งเป็นค่าที่มากกว่า 0.80 โดยข้อเสนอของ คิมและมุลเลอร์ที่ว่า ถ้าค่ามากกว่าหรือเท่ากับ 0.80 ข้อมูลเหมาะสมดีมากที่จะวิเคราะห์องค์ ประกอบ แต่ถ้าน้อยกว่า 0.50 ข้อมูลไม่เหมาะสมที่จะวิเคราะห์องค์ประกอบ (วิลาวัลย์ มาคัม.2549: 48; Kim; & Mucller. 1978:52) ผลการวิเคราะห์ทั้งหมดแสดงว่า ข้อมูลที่ได้เหมาะสมดีมากที่จะนำมาวิเคราะห์องค์ประกอบ และตัวแปรต่างๆ มีความสัมพันธ์กันสามารถนำไปวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันต่อไป

2.4 วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory factor analysis) ของตัวแปรสังเกตได้ขององค์ประกอบการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง

การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis:) การเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ผู้วิจัยใช้ข้อมูลจากแบบสอบถามมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป LISREL วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันเพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของรูปแบบตามแนวคิดทฤษฎีกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ในเบื้องต้นจะวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product-Moment Correlation Coefficient) เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานการวิเคราะห์รูปแบบองค์ประกอบการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองการทดสอบความสอดคล้องโมเดลองค์ประกอบด้วยดัชนีวัดความสอดคล้องคือค่าสถิติไคสแควร์ (Chi-Square: χ^2) ค่าไคสแควร์สัมพัทธ์ (Relative Chi-Square) ดัชนีวัดระดับความสอดคล้อง (Goodness of Fit Index: GFI) ค่าดัชนีวัดความสอดคล้องที่ปรับแล้ว (Adjusted Goodness-of-Fit Index: AGFI) ดัชนีวัดระดับความกลมกลืนเปรียบเทียบ (Comparative Fit Index: CFI) ค่ารากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของเศษเหลือในรูปคะแนนมาตรฐาน (Standardized Root Mean Square Residual: RMR) ค่ารากที่สองของค่าเฉลี่ยความคลาดเคลื่อนกำลังสองของการประมาณค่า (Root Mean Square Error of Approximation : RMSEA) ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันสำหรับตัวแปรแฝงภายนอกและตัวแปรแฝงภายในมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ เพื่อเป็นการตรวจสอบและยืนยันโมเดลองค์ประกอบเชิงยืนยันว่ามีความเป็นอิสระต่อกัน แล้วพิจารณาจากสถิติจำนวน 3 ดัชนีได้แก่ (1) ค่า t-value ค่า t-value มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 และสรุปว่า factor loading ของตัวแปรสังเกตมีค่าไม่เท่ากับศูนย์ (2) ค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐาน (standardize factor loading) มีค่าเกินกว่า .50 หรือไม่ หากมีค่าเกินแสดงว่าตัวแปรเชิงประจักษ์ดังกล่าวสามารถอธิบายตัวแปรแฝงได้ดี (3) ค่าเฉลี่ยความแปรปรวนที่ถูกสกัดได้ (Average Variance Extracted, AVE: ρ_v) ค่าที่ยอมรับได้ควรมีค่าตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป (4) ค่าความเที่ยงของตัวแปรแฝง (Construct Reliability: ρ_c) ค่าที่ยอมรับได้ควรมีค่าตั้งแต่ 0.6 ขึ้นไป การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันองค์ประกอบการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองมี 6 ด้าน (ตัวแปร) ประกอบด้วย 1.ini (ความคิดริเริ่มในการเรียนรู้) 2.goal (ความต้องการและเป้าหมายในการเรียนรู้) 3.plan (การวางแผนการเรียนรู้) 4.eval (การประเมินผลการเรียนรู้) 5.source (การรู้จักแหล่งการเรียนรู้) 6.att (การมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้)

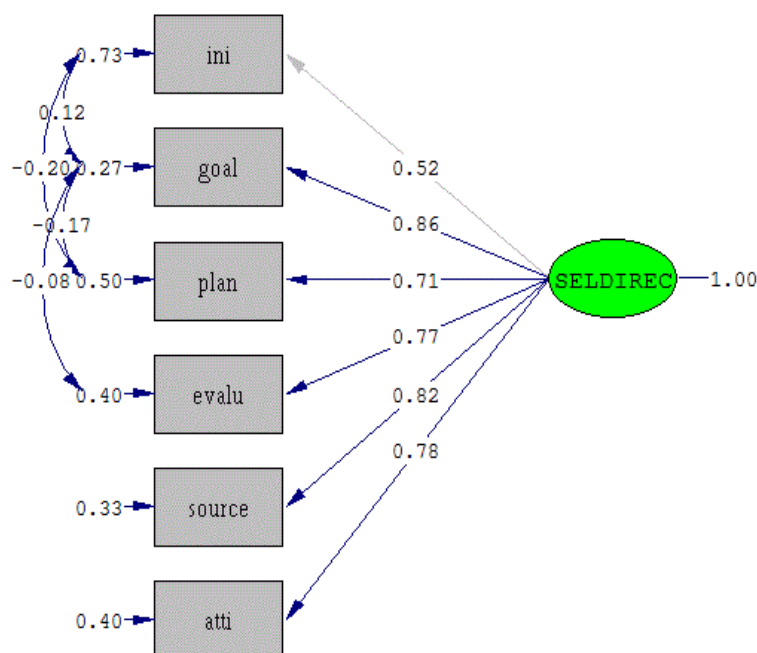
ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันสำหรับองค์ประกอบการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองครั้งแรก ปรากฏตามภาพประกอบ 4

Chi-Square=93.22, df=9, P-value=0.00000, RMSEA=0.159

ภาพประกอบ 4 องค์ประกอบเชิงยืนยันองค์ประกอบการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ครั้งแรก

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันสำหรับองค์ประกอบการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองครั้งแรกตามภาพประกอบ 4 พบว่าค่าสถิติวัดความกลมกลืนของโมเดลองค์ประกอบเชิงยืนยันที่กำหนดกับข้อมูลเชิงประจักษ์ไม่อยู่ในเกณฑ์ที่กำหนดพิจารณาได้จากค่า χ^2 เท่ากับ 93.22 ที่องศาอิสระ (df) เท่ากับ 9 โดยค่า χ^2 / df เท่ากับ 10.358 ซึ่งควรมีค่าน้อยกว่า 2 มีค่าความน่าจะเป็น (p)= 0.0001 ซึ่งควรมีค่ามากกว่า 0.05 และค่า RMSEA=0.159 ซึ่งควรมีค่าน้อยกว่า 0.05 แสดงให้เห็นว่าโมเดลองค์ประกอบเชิงยืนยันตามที่กำหนดยังไม่มี ความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ซึ่งโจเรสกอก และซอร์บอม (Joreskog; & Sorbom.1993:120-121) ได้กล่าวว่าโมเดลเริ่มต้นไม่จำเป็นต้องถูกต้องหรือกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์เสมอไปทั้งนี้อาจมีสาเหตุมาจากข้อมูลเชิงประจักษ์ในการวิจัยไม่พอเพียงที่จะสนับสนุนโมเดลสมการโครงสร้างตามสมมติฐานในกรณีนี้ผู้วิจัยจึงพิจารณาหาโมเดลที่กลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์เพื่อให้ได้โมเดลที่มีค่าพารามิเตอร์ที่มีนัยสำคัญทางสถิติอย่างแท้จริงมีความเป็นไปได้ทางทฤษฎีและมีความเที่ยงตรงพอที่จะสามารถนำไปทดสอบโมเดลเชิงสาเหตุในขั้นต่อไปได้ดังนั้นผู้วิจัยจึงปรับโมเดลใหม่โดยอาศัยเหตุผลเชิงทฤษฎีประกอบค่าดัชนีปรับแต่งโมเดล (model modification indices) และนำเสนอผลการวิเคราะห์ดังตาราง 17 แสดงการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลโดยรวมหลังจากการปรับแก้โมเดลเพื่อให้มีความสอดคล้องกลมกลืน (model fit) กับข้อมูลเชิงประจักษ์และภาพประกอบ 5 แสดงการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลโดยรวมหลังจากการปรับแก้โมเดล

Chi-Square=5.64, df=5, P-value=0.34324, RMSEA=0.019

ภาพประกอบ 5 องค์ประกอบเชิงยืนยันองค์ประกอบการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ครั้งสุดท้าย

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 16 พบว่าค่าสถิติวัดความสอดคล้องขององค์ประกอบเชิงยืนยัน ค่าสถิติวัดความกลมกลืนขององค์ประกอบเชิงยืนยันโมเดลที่ปรับปรุงกับข้อมูลเชิงประจักษ์อยู่ในเกณฑ์ที่กำหนดพิจารณาได้จาก χ^2 เท่ากับ 5.64 ที่องศาอิสระ (df) เท่ากับ 5 โดยค่า χ^2/df เท่ากับ 1.128 ซึ่งดีกว่าเกณฑ์ที่กำหนดมีค่าความน่าจะเป็น (p) เท่ากับ 0.34324 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.05 ดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) มีค่า 0.99 ซึ่งดีกว่าเกณฑ์ที่กำหนดดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้ (AGFI) มีค่า 0.98 ซึ่งดีกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ส่วนดัชนีรากมาตรฐานของค่าเฉลี่ยกำลังสองของเศษเหลือ (RMR) มีค่า 0.0054 ซึ่งดีกว่าเกณฑ์ที่กำหนดค่าดัชนีรากกำลังสองเฉลี่ยของค่าความแตกต่างโดยประมาณ (RMSEA) มีค่า 0.019 ซึ่งดีกว่าเกณฑ์ที่กำหนดและค่า Critical N มีค่า 952.20 ซึ่งดีกว่าเกณฑ์ที่กำหนดจึงแสดงให้เห็นว่าสามารถยอมรับโมเดลองค์ประกอบเชิงยืนยันตามที่กำหนดได้มีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์และมีผลการประมาณค่าการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันปรากฏดังตาราง 17

ตาราง 17 แสดงค่าดัชนีที่ใช้ในการตรวจสอบความสอดคล้องและความกลมกลืนของตัวแบบ
กับข้อมูลเชิงประจักษ์ขององค์ประกอบเชิงยืนยันขององค์ประกอบการเรียนรู้ด้วย
การนำตนเอง

ค่าดัชนี	เกณฑ์ที่ใช้พิจารณา	ตัวแบบก่อนปรับ		ตัวแบบหลังปรับ	
χ^2 / df	ไม่เกิน 2	10.358	×	1.128	✓
p-value	ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ	0.00000	×	0.34324	✓
NFI	มากกว่า 0.90	0.95	✓	1.00	✓
CFI	มากกว่า 0.90	0.95	✓	1.00	✓
GFI	มากกว่า 0.90	0.92	✓	0.99	✓
AGFI	มากกว่า 0.90	0.82	×	0.98	✓
RMSEA	ต่ำกว่า .05	0.159	×	0.019	✓
RMR	เข้าใกล้ศูนย์	0.024	×	0.0054	✓
CN	มากกว่า 200	90.76	×	952.20	✓

× หมายถึงไม่ผ่านเกณฑ์ผลการทดสอบ

✓ หมายถึงผ่านเกณฑ์ผลการทดสอบดัชนีที่ใช้ในการตรวจสอบความสอดคล้องและความกลมกลืนของตัวแบบกับ
ข้อมูลเชิงประจักษ์ (สุกมาส อังสุโชติ สมถวิล วิจิตรวรรณ และ รัชนีกุล ภิญโญภาณุวัฒน์, 2552, หน้า 22-24)

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันขององค์ประกอบการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองด้วย
โปรแกรมลิสเรล ด้วยค่าน้ำหนักองค์ประกอบในรูปคะแนนมาตรฐาน ดังปรากฏตามตาราง 18

ตาราง 18 แสดงผลการประมาณค่าการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันขององค์ประกอบการเรียนรู้
ด้วย การนำตนเอง

องค์ประกอบ	ค่าน้ำหนัก องค์ประกอบ	SE	t	ค่าน้ำหนัก องค์ประกอบ มาตรฐาน	R ²	CR	AVE
ini	1.00	--	--	0.52	0.27	0.88	0.57
goal	1.37	0.12	11.05*	0.86	0.73		
plan	0.84	0.10	8.07*	0.71	0.50		
evalu	1.04	0.11	9.50**	0.77	0.60		
source	1.35	0.14	9.77**	0.82	0.67		
atti	1.15	0.12	9.56**	0.78	0.60		

* หมายถึง นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (t-value ≥ 2.58)

จากตาราง 18 พิจารณาจากค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐาน (standardize factor loading) พบว่า มีค่าเกินกว่า .50 ทุกองค์ประกอบ มีค่าตั้งแต่ 0.52-0.86 ตัวแปรสังเกตได้ที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานมากที่สุด คือ goal ซึ่งมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุดเท่ากับ 0.86 รองลงมาคือ source มีค่าเท่ากับ 0.82 และน้อยที่สุดคือ ini มีค่าเท่ากับ 0.52 เมื่อพิจารณาค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (SE) และค่าสถิติ t พบว่า แตกต่างจาก 0 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนค่า R^2 ซึ่งเป็นค่าที่บอกสัดส่วนความแปรผันระหว่างตัวแปรสังเกตได้กับองค์ประกอบร่วม (communalities) พบว่า goal มีค่า R^2 มากที่สุดเท่ากับ 0.73 รองลงมาคือ source มีค่าเท่ากับ 0.67 และน้อยที่สุดคือ ini มีค่าเท่ากับ 0.27 นอกจากนี้ มีค่าความเที่ยง (CR) สูงเท่ากับ 0.88 (ค่ามากกว่า 0.60) และองค์ประกอบอธิบายความแปรปรวนของตัวแปร(AVE) ในองค์ประกอบได้สูงเท่ากับ 0.57 (ค่ามากกว่า 0.50) ดังนั้นองค์ประกอบย่อยแต่ละองค์ประกอบในองค์ประกอบการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองมีความสัมพันธ์กันทุกตัว ซึ่งความสัมพันธ์ที่ได้นี้เกิดจากความสัมพันธ์ระหว่างความแปรปรวนและความแปรปรวนร่วมขององค์ประกอบย่อยที่ปรับให้เป็นค่ามาตรฐานแล้ว จึงสรุปได้ว่าแบบจำลองการวัดองค์ประกอบเชิงยืนยันองค์ประกอบการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองมีความเหมาะสมและกลมกลืนกันกับข้อมูลเชิงประจักษ์ที่ได้จากกลุ่มตัวอย่าง มีความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างและความน่าเชื่อถือในระดับที่ยอมรับได้

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างชุดฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ผู้วิจัยขอเสนอผลการสร้างชุดฝึกอบรมฯ ตามรายละเอียดดังนี้

ผู้วิจัยได้นำผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นตอนที่ 1 มาจัดทำเป็น(ร่าง) ชุดฝึกอบรมและกิจกรรมในการฝึกอบรม ที่มีลักษณะของบูรณาการโดยใช้เทคนิคหลายอย่างผสมผสานกัน เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ชุดฝึกอบรมมีองค์ประกอบการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองครบทั้ง 6 องค์ประกอบ โดยจัดทำเป็น 3 ชุดฝึกอบรม ใช้เวลาในการฝึกอบรมทั้งสิ้น 9 ชั่วโมง (รายละเอียดตามภาคผนวก จ)

1. จุดมุ่งหมายของชุดฝึกอบรม

1.1 เพื่อสำรวจการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์

1.2 เพื่อให้นิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง

1.3 เพื่อส่งเสริมให้นิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มีการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองมากขึ้น

1.4 เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของชุดฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง

2. เนื้อหาสาระของชุดฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ แบ่งเป็น 3 ชุด ซึ่งครอบคลุมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองทั้ง 6 องค์ประกอบ ดังนี้

ชุดฝึกอบรมชุดที่ 1 เรื่อง เจตคติและความคิดริเริ่มในการเรียนรู้ มีเนื้อหาสาระการเรียนรู้ในเรื่อง การมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ การสร้างความเข้าใจในการพัฒนาตนเองให้เกิดความรักในการเรียนรู้อยู่เสมอ การพัฒนาทักษะให้สอดคล้องกับแนวคิดการศึกษาในยุคศตวรรษที่ 21 และการสร้างแรงบันดาลใจเพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความมุ่งมั่นในการศึกษาจนประสบความสำเร็จ

ชุดฝึกอบรมชุดที่ 2 เรื่อง เป้าหมายและการวางแผนในการเรียนรู้ มีเนื้อหาสาระการเรียนรู้ในเรื่อง การสร้างความเข้าใจถึงความต้องการและเป้าหมายของการเรียนรู้ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาตนเองในการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความต้องการของตนเองและการทำงาน การสร้างความเข้าใจในการวางแผนการเรียนรู้เพื่อให้การเรียนรู้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่ต้องการ และการรู้จักการบริหารเวลาเพื่อการเรียนรู้และการใช้ชีวิตในระหว่างการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

ชุดฝึกอบรมชุดที่ 3 เรื่อง แหล่งการเรียนรู้และการประเมินการเรียนรู้ มีเนื้อหาสาระการเรียนรู้ในเรื่อง แหล่งข้อมูลสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้ ที่ใช้เป็นแนวทางในการแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเอง การใช้สารสนเทศอย่างถูกต้องเหมาะสมและอย่างรู้เท่าทัน ความรู้และความเข้าใจในการวิเคราะห์การเรียนรู้ของตน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาการเรียนรู้ของตนเองและสามารถเพิ่มศักยภาพของตนในการเรียนรู้

3. การดำเนินการฝึกอบรม

ในการดำเนินการฝึกอบรม ผู้วิจัยได้จัดประสบการณ์ในการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Participatory Learning) มีการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ และกระบวนการกลุ่ม ในการทำกิจกรรมระหว่างการพัฒนา รูปแบบของกิจกรรมในการฝึกอบรม ประกอบด้วย กิจกรรมเพื่อสร้างสัมพันธภาพ กิจกรรมเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจ การวิเคราะห์กรณีศึกษา การอภิปราย กิจกรรมการฝึกสติเพื่อให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับสมาธิในการเรียนรู้ เป็นต้น โดยใช้สื่อในการฝึกอบรม เช่น เอกสารชุดฝึกอบรม ใบความรู้ ใบกิจกรรม

4. การวัดและประเมินผลชุดฝึกอบรม

การวัดและประเมินผลชุดฝึกอบรม ใช้เกณฑ์พิจารณาความสามารถในการส่งเสริมให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเปลี่ยนแปลง ความรู้ ความเข้าใจ ในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองได้หรือไม่ โดยการวัดและประเมินจาก

4.1 ประเมินการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ก่อนและหลังการฝึกอบรม โดยผู้เข้ารับการฝึกอบรมประเมินตนเองโดยทำแบบสอบถามการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง

4.2 การสังเกตการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมระหว่างการพัฒนา ประเมินจากผลการทำงานของผู้เข้ารับการฝึกอบรม การแสดงความคิดเห็น และการส่วมสัมภาษณ์

4.3 ประเมินความพึงพอใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรมโดยใช้แบบประเมินความพึงพอใจต่อการฝึกอบรม

ขั้นตอนที่ 3 การศึกษาประสิทธิภาพของชุดฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โดยการประเมินจากเอกสารชุดฝึกอบรม ประเมินการใช้ชุดฝึกอบรม และประเมินสัมฤทธิ์ผลของชุดฝึกอบรม ดังรายละเอียดดังนี้

1. การประเมินเอกสารชุดฝึกอบรม เป็นการประเมินคุณภาพของ(ร่าง) ชุดฝึกอบรมโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ตามคุณสมบัติที่ผู้วิจัยได้กำหนดไว้ในบทที่ 3 เป็นผู้ประเมินความเหมาะสมและความสอดคล้องของ (ร่าง) ชุดฝึกอบรม ก่อนนำ (ร่าง) ไปใช้ จากนั้นนำผลการประเมินมาวิเคราะห์ ปรับปรุงแก้ไข และนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโทและปริญญาตรี และอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโทและปริญญาตรี เพื่อตรวจสอบอีกครั้ง ผลการประเมินแบ่งเป็น 2 ส่วน ดังนี้

1.1 ผลการประเมินความเหมาะสมของ (ร่าง) ชุดฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โดยใช้ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน แสดงเป็นระดับความเหมาะสม เป็นรายชื่อและความเหมาะสมโดยรวม ดังแสดงในตารางที่ 19 และ ตารางที่ 20

ตาราง 19 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประเมินความเหมาะสมของ(ร่าง) ชุดฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์เป็นรายชื่อ

รายการประเมิน	n = 5		ระดับ ความเหมาะสม
	X	S.D.	
ปัญหาและความจำเป็นของชุดฝึกอบรม			
1. มีความสมเหตุสมผล	4.40	0.55	มาก
2. มีความสอดคล้องกับความจำเป็นในสังคม	4.60	0.55	มากที่สุด
3. มีความจำเป็นต้องพัฒนาชุดฝึกอบรม	4.60	0.55	มากที่สุด
รวม	4.53	0.51	มากที่สุด
หลักการและเหตุผลของชุดฝึกอบรม			
4. ความเป็นไปได้	4.20	0.45	มาก
5. สามารถนำไปใช้ได้จริง	4.00	0.71	มาก
6. มีแนวคิดพื้นฐานรองรับ	4.40	0.55	มาก
รวม	4.20	0.51	มาก

ตาราง 19 (ต่อ)

รายการประเมิน	n = 5		ระดับ ความเหมาะสม
	$\bar{X}$	S.D.	
วัตถุประสงค์ของชุดฝึกอบรม	4.60	0.55	มากที่สุด
1. มีความชัดเจน นำไปปฏิบัติได้			
2. มีความเป็นไปได้	4.40	0.55	มาก
3. มีความครอบคลุมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ที่ต้องการส่งเสริม	4.40	0.89	มาก
4. มีความเหมาะสมกับผู้เข้ารับการฝึกอบรม	4.40	0.55	มาก
รวม	4.45	0.57	มาก
โครงสร้างเนื้อหา สาระ และระยะเวลา			
5. วัตถุประสงค์ของชุดฝึกอบรม	4.40	0.55	มาก
6. ครอบคลุมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองที่ ต้องการส่งเสริม	4.40	0.55	มาก
7. การเรียงลำดับเนื้อหาสาระ	4.20	0.45	มาก
8. ระยะเวลาที่กำหนด	4.20	0.84	มาก
รวม	4.30	0.27	มาก
สื่อ วัสดุ อุปกรณ์			
9. ช่วยส่งเสริมให้การฝึกอบรมบรรลุผลตาม วัตถุประสงค์ของชุดฝึกอบรม	4.60	0.55	มากที่สุด
10. มีความหลากหลาย	4.40	0.55	มาก
11. มีความเหมาะสมกับวัยของผู้เข้ารับการฝึกอบรม	4.60	0.55	มากที่สุด
12. เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้	4.60	0.55	มากที่สุด
รวม	4.55	0.37	มากที่สุด

ตาราง 19 (ต่อ)

รายการประเมิน	n = 5		ระดับ ความเหมาะสม
	X	S.D.	
ขั้นตอนและวิธีดำเนินการกิจกรรม			
1. สอดคล้องกับวัตถุประสงค์	4.60	0.55	มากที่สุด
2. การจัดลำดับขั้นตอนการฝึกอบรม	4.40	0.55	มาก
3. มีความเป็นไปได้	4.00	0.71	มาก
4. มีความหลากหลาย	4.00	0.00	มาก
5. เหมาะสมกับระยะเวลา	4.20	0.84	มาก
6. เหมาะสมกับวัยของผู้เข้ารับการฝึกอบรม	4.00	0.71	มาก
รวม	4.20	0.32	มาก
การวัดและประเมินผล			
7. ครอบคลุมสิ่งที่ต้องการประเมิน	4.20	0.45	มาก
8. สามารถตรวจสอบการบรรลุตามวัตถุประสงค์ ของชุดฝึกอบรม	4.20	0.45	มาก
9. มีความหลากหลาย	4.20	0.45	มาก
10. สอดคล้องกับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ของผู้เข้ารับการฝึกอบรม	4.40	0.55	มาก
รวม	4.25	0.18	มาก

จากตาราง 19 เมื่อพิจารณาตามรายการประเมินเป็นรายข้อ ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่า (ร่าง) ชุดฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ส่วนใหญ่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด

ตาราง 20 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประเมินความเหมาะสมโดยรวมของ (ร่าง) ชุดฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

รายการประเมิน	n = 5		ระดับความเหมาะสม
	$\bar{X}$	S.D.	
1. ปัญหาและความจำเป็นของชุดฝึกอบรม	4.53	0.51	มากที่สุด
2. หลักการและเหตุผลของชุดฝึกอบรม	4.20	0.51	มาก
3. วัตถุประสงค์ของชุดฝึกอบรม	4.45	0.57	มาก
4. โครงสร้างเนื้อหา สาร และระยะเวลา	4.30	0.27	มาก
5. สื่อ วัสดุ อุปกรณ์	4.55	0.37	มากที่สุด
6. ขั้นตอนและวิธีดำเนินการกิจกรรม	4.20	0.32	มาก
7. การวัดและประเมินผล	4.25	0.18	มาก
รวม	4.34	0.25	มาก

จากตาราง 20 เมื่อพิจารณาตามรายการประเมินเป็นรายด้าน ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่า (ร่าง) ชุดฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.34$, S.D. = 0.25) โดยรายการประเมิน ด้านปัญหาและความจำเป็นของชุดฝึกอบรม และด้านสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ส่วนรายการประเมินด้านอื่นๆ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

1.2 ผลการประเมินความสอดคล้องระหว่างองค์ประกอบของ(ร่าง) ชุดฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ ที่พัฒนาขึ้น ประกอบด้วย ปัญหาและความจำเป็นในการพัฒนาชุดฝึกอบรม หลักการของชุดฝึกอบรม แนวคิดและทฤษฎีพื้นฐานของชุดฝึกอบรม วัตถุประสงค์ของชุดฝึกอบรม โครงสร้างเนื้อหาสาระของชุดฝึกอบรม ระยะเวลาในการฝึกอบรม สารของกิจกรรม ขั้นตอนและวิธีการดำเนินการ กิจกรรม สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ และวิธีการวัดและประเมินผล ดังแสดงในตาราง 21

ตาราง 21 แสดงผลการประเมินความสอดคล้องของ(ร่าง) ชุดฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์

รายการประเมิน	ร้อยละ	ความสอดคล้อง
ประเมินความสอดคล้องของ(ร่าง)ชุดฝึกอบรมฯ โดยรวม		
1. ปัญหาและความจำเป็นในการพัฒนาชุดฝึกอบรมกับหลักการของชุดฝึกอบรม	100	สอดคล้อง
2. ปัญหาและความจำเป็นในการพัฒนาชุดฝึกอบรมกับแนวคิดและทฤษฎีพื้นฐานของชุดฝึกอบรม	80	สอดคล้อง
3. ปัญหาและความจำเป็นในการพัฒนาชุดฝึกอบรมกับวัตถุประสงค์ของชุดฝึกอบรม	100	สอดคล้อง
4. ปัญหาและความจำเป็นในการพัฒนาชุดฝึกอบรมกับโครงสร้างเนื้อหาสาระของชุดฝึกอบรม	100	สอดคล้อง
5. ปัญหาและความจำเป็นในการพัฒนาชุดฝึกอบรมกับสาระของกิจกรรมของชุดฝึกอบรม	100	สอดคล้อง
6. ปัญหาและความจำเป็นในการพัฒนาชุดฝึกอบรมกับระยะเวลาการฝึกอบรม	60	ไม่สอดคล้อง
7. วัตถุประสงค์ของชุดฝึกอบรมกับกิจกรรมการเรียนรู้	100	สอดคล้อง
8. วัตถุประสงค์ของชุดฝึกอบรมกับวิธีดำเนินกิจกรรม (กระบวนการเรียนรู้)	100	สอดคล้อง
9. วัตถุประสงค์ของชุดฝึกอบรมกับการวัดและประเมินผล	60	ไม่สอดคล้อง
10. โครงสร้างเนื้อหาสาระของชุดฝึกอบรมกับวัตถุประสงค์	80	สอดคล้อง
11. โครงสร้างเนื้อหาสาระของชุดฝึกอบรมกับขั้นตอนและวิธีดำเนินกิจกรรม(กระบวนการเรียนรู้)	100	สอดคล้อง
12. โครงสร้างเนื้อหาสาระของชุดฝึกอบรมกับการวัดและประเมินผล	60	ไม่สอดคล้อง
13. ขั้นตอนและวิธีดำเนินกิจกรรม(กระบวนการเรียนรู้) กับสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ และแหล่งเรียนรู้	100	สอดคล้อง
14. ขั้นตอนและวิธีดำเนินกิจกรรม(กระบวนการเรียนรู้) กับการวัดและประเมินผล	80	สอดคล้อง
15. ขั้นตอนและวิธีดำเนินกิจกรรม(กระบวนการเรียนรู้) กับระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกอบรม	80	สอดคล้อง

ตาราง 21 (ต่อ)

รายการประเมิน	ร้อยละ	ความสอดคล้อง
ประเมินความสอดคล้องภายในของ(ร่าง)ชุดฝึกอบรม		
16. โครงสร้างเนื้อหาเกี่ยวกับวัตถุประสงค์	60	ไม่สอดคล้อง
17. โครงสร้างเนื้อหาเกี่ยวกับสื่อ วัสดุ อุปกรณ์	100	สอดคล้อง
18. โครงสร้างเนื้อหาเกี่ยวกับขั้นตอนและวิธีดำเนินการกิจกรรม (กระบวนการเรียนรู้)	80	สอดคล้อง
19. โครงสร้างเนื้อหาเกี่ยวกับการวัดและประเมินผล	60	ไม่สอดคล้อง
20. วัตถุประสงค์เกี่ยวกับสื่อ วัสดุ อุปกรณ์	100	สอดคล้อง
21. วัตถุประสงค์เกี่ยวกับขั้นตอนและวิธีดำเนินการกิจกรรม (กระบวนการเรียนรู้)	80	สอดคล้อง
22. วัตถุประสงค์เกี่ยวกับการวัดและประเมินผล	100	สอดคล้อง
23. ขั้นตอนและวิธีดำเนินการกิจกรรม(กระบวนการเรียนรู้) กับระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกอบรม	80	สอดคล้อง
24. ขั้นตอนและวิธีดำเนินการกิจกรรม(กระบวนการเรียนรู้) กับการวัดและประเมินผล	100	สอดคล้อง
ผลการประเมิน		
25. ความสอดคล้องภายในชุดฝึกอบรมชุดที่ 1	100	สอดคล้อง
26. ความสอดคล้องภายในชุดฝึกอบรมชุดที่ 2	80	สอดคล้อง
27. ความสอดคล้องภายในชุดฝึกอบรมชุดที่ 3	80	สอดคล้อง

จากตาราง 21 ผู้เชี่ยวชาญได้ประเมินความสอดคล้องของ (ร่าง)ชุดฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โดยรวม ซึ่งมีผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วย 4 ใน 5 หรือร้อยละ 80 ตามเกณฑ์ที่กำหนด มีประเด็นที่มีความเห็นว่าเป็นสอดคล้องกัน คิดเป็นร้อยละ 80.0 ประเด็นที่มีความเห็นต่างกัน ไม่สอดคล้องกัน คิดเป็นร้อยละ 20.0 ส่วนการประเมินความสอดคล้องภายในของ (ร่าง)ชุดฝึกอบรมฯ ผู้เชี่ยวชาญ มีประเด็นที่มีความเห็นว่าเป็นสอดคล้องกันเป็นส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 83.3 ซึ่งสามารถนำไปใช้ได้ โดยผู้เชี่ยวชาญได้มีคำแนะนำให้แก้ไขปรับปรุงรายละเอียดบางส่วน ผู้วิจัยจึงได้ดำเนินการตามที่คุณผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนะก่อนนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง สรุปได้ดังนี้

1. ปัญหาและความจำเป็นในการพัฒนาชุดฝึกอบรม ได้เพิ่มเติมข้อมูลเกี่ยวกับการเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่ออธิบายเหตุผลและความจำเป็นต้องพัฒนาชุดฝึกอบรมชุดนี้ มีการปรับปรุงภาษาให้กระชับและชัดเจนขึ้น

2. ความมุ่งหมายของชุดฝึกอบรม ได้ปรับปรุงการเขียนให้ชัดเจนขึ้น และสามารถประเมินผลได้ตรงกับผลการเรียนรู้

3. โครงสร้างเนื้อหาของชุดฝึกอบรม ได้ปรับลดเนื้อหาในบางเรื่องให้เหมาะสมกับผู้เข้ารับการฝึกอบรม ปรับเนื้อหาและกิจกรรมในแต่ละชุดให้เหมาะสมกับเวลา

4. วิธีดำเนินการฝึกอบรมตามที่กำหนดในชุดฝึกอบรม ได้ปรับลดบางกิจกรรมให้เหมาะสมกับเวลา และเพิ่มคำอธิบายขั้นตอนของกิจกรรม และผลของกิจกรรมว่าเสริมสร้างการเรียนรู้ด้วยตนเองในด้านใด

5. การวัดและประเมินผล การประเมินโดยใช้แบบสอบถามการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองซึ่งเป็นลักษณะของการเลือกรายการ (Check list) ผู้เข้ารับการฝึกอบรมอาจไม่ได้ให้ความคิดเห็นอื่นๆ เพิ่มเติม จึงได้ใช้วิธีการสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการหรือการสังเกตพฤติกรรมร่วมด้วยขณะทำกิจกรรม

2. การประเมินสัมฤทธิ์ผลของชุดฝึกอบรม โดยการเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองก่อนและหลังการฝึกอบรมโดยใช้แบบสอบถามการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองที่ประกอบด้วย องค์ประกอบการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ การมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ ความคิดริเริ่มในการเรียนรู้ ความต้องการและเป้าหมายในการเรียนรู้ การวางแผนการเรียนรู้ การรู้จักแหล่งการเรียนรู้ และการประเมินผลการเรียนรู้ เป็นการประเมินตามแผนการทดลองแบบ The One group Pre-test Post-test Design ผลการประเมิน แสดงในตาราง 22

ตาราง 22 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างของการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตสาขาวิชา
บริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ก่อนและหลังการฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการ
เรียนรู้ด้วย การนำตนเอง (n = 30)

การเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง	Pre-test		Post-test		t	Sig.
	X	S.D.	X	S.D.		
การมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ (Learning attitude)	3.91	0.53	4.15	0.60	2.59	.007
ความคิดริเริ่มในการเรียนรู้ (Initiative learning)	3.95	0.31	4.21	0.42	3.96	.001
ความต้องการและเป้าหมายในการเรียนรู้ (Needs and goal attainment)	4.11	0.36	4.25	0.46	1.84	.038
การวางแผนการเรียนรู้ (Learning plan)	3.49	0.48	3.68	0.51	2.23	.017
การรู้จักแหล่งการเรียนรู้ (Learning resources)	3.81	0.45	3.99	0.58	1.95	.030
การประเมินผลการเรียนรู้ (Learning evaluation)	3.88	0.39	4.13	0.50	2.65	.006
รวม	3.84	0.30	4.05	0.40	3.55	.001

จากตาราง 22 แสดงว่าคะแนนเฉลี่ยการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตสาขาวิชาบริหาร
ธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์หลังเข้ารับการฝึกอบรมทั้งโดยรวมและรายด้านสูงกว่าคะแนน
เฉลี่ยก่อนเข้ารับการฝึกอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ประเมินการใช้ชุดฝึกอบรม ผู้วิจัยได้นำแบบประเมินความพึงพอใจต่อการฝึกอบรมเพื่อ
ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ให้
นิสิตชั้นปีที่ 1 แสดงความคิดเห็นต่อการเข้ารับการฝึกอบรม ชุดฝึกอบรม และความรู้ความเข้าใจ
เกี่ยวกับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ผลการประเมินความพึงพอใจ ดังแสดงในตาราง 23

ตาราง 23 แสดงค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความพึงพอใจของนิสิต
สาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ต่อชุดฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการ
เรียนรู้ด้วยการนำตนเองเป็นรายข้อ

รายการประเมิน	n = 30		ระดับ
	X	S.D.	ความพึงพอใจ
ด้านการฝึกอบรมและชุดฝึกอบรม			
1. วัตถุประสงค์ของชุดฝึกอบรมเหมาะสมกับนิสิต	4.23	0.63	มาก
2. การจัดเรียงลำดับเนื้อหาของชุดฝึกอบรม	4.27	0.58	มาก
3. ขั้นตอนและวิธีดำเนินการฝึกอบรม	4.13	0.57	มาก
4. ระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกอบรม	3.90	0.80	มาก
5. เอกสารประกอบการฝึกอบรม	4.67	0.55	มากที่สุด
6. ความเหมาะสมของกิจกรรม	4.40	0.56	มาก
7. อุปกรณ์และสื่อที่ใช้ในการฝึกอบรม	4.27	0.74	มาก
8. การวัดและประเมินผล	4.43	0.63	มาก
9. สถานที่ที่ใช้ในการฝึกอบรม	4.77	0.50	มากที่สุด
10. บรรยากาศของการฝึกอบรม	3.93	0.74	มาก
11. ความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับจากการฝึกอบรม	4.40	0.56	มาก
12. วิทยากร	4.73	0.45	มากที่สุด
ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง			
13. การมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้	3.17	0.53	ปานกลาง
14. ความคิดริเริ่มในการเรียนรู้	3.07	0.52	ปานกลาง
15. ความต้องการและเป้าหมายในการเรียนรู้	3.67	0.48	มาก
16. การวางแผนการเรียนรู้	3.40	0.50	ปานกลาง
17. การรู้จักแหล่งการเรียนรู้	3.97	0.18	มาก
18. การประเมินผลการเรียนรู้	2.77	0.50	ปานกลาง
ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเรียนรู้ ด้วยการนำตนเองโดยรวม	3.57	0.57	มาก
ความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับสามารถนำไปใช้ได้จริง	3.73	0.74	มาก
รวม	3.97	0.25	มาก

จากตาราง 23 พบว่า นิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 ที่เข้ารับการฝึกอบรม มีความพึงพอใจต่อการฝึกอบรมและชุดฝึกอบรมโดยรวมอยู่ในระดับมาก และความพึงพอใจด้านความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับสามารถนำไปใช้ได้จริง อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.73$, S.D. = 0.74) เมื่อพิจารณาความพึงพอใจรายข้อ ในด้านการฝึกอบรมและชุดฝึกอบรม พบว่า สถานที่ที่ใช้ในการฝึกอบรม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.77$, S.D. = 0.50) รองลงไปคือ วิทยากร ($\bar{X} = 4.73$, S.D. = 0.45) ซึ่งอยู่ในระดับความพึงพอใจมากที่สุด ส่วนเรื่องที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 3.90$, S.D. = 0.80) ซึ่งอยู่ในระดับมาก คือ ระยะเวลาในการฝึกอบรม

ขั้นตอนที่ 4 การปรับปรุงแก้ไขชุดฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของ นิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ หลังจากได้ทดลองใช้ชุดฝึกอบรมกับนิสิตชั้น ปีที่ 1 จำนวน 30 คนแล้ว โดยการนำผลการประเมินความเหมาะสม ความสอดคล้องของชุด ฝึกอบรม การประเมินโครงสร้างเนื้อหาสาระ ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญและผู้เข้ารับ การฝึกอบรม การประเมินประสิทธิผลของชุดฝึกอบรม ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เข้ารับ การฝึกอบรมและผลจากการสังเกต นำมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้ได้ชุดฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ ด้วยการนำตนเองของนิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ฉบับที่สมบูรณ์ ดัง รายละเอียดดังนี้

1. ปรับปรุงโครงสร้างเนื้อหาสาระของชุดฝึกอบรม

ผลจากการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ที่แสดงให้เห็นว่าทั้ง 6 องค์ประกอบ ได้แก่ ความคิดริเริ่มในการเรียนรู้ ความต้องการและเป้าหมายในการเรียนรู้ การวางแผนในการเรียนรู้ การ ประเมินผลการเรียนรู้ การรู้จักแหล่งการเรียนรู้ และการมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ แต่ละองค์ ประกอบมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานไม่แตกต่างกันมากนัก คืออยู่ระหว่าง 0.52 – 0.86 จึง ควรให้ความสำคัญในทุกองค์ประกอบเท่าๆ กัน ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ปรับปรุงโครงสร้างเนื้อหาสาระ ของชุดฝึกอบรมเป็น 6 ชุดฝึกอบรม ประกอบด้วย

ชุดฝึกอบรมชุดที่ 1 เรื่อง เจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้

มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความพร้อมในการเข้ารับการฝึกอบรม สามารถปรับตัว ปรับความคิด เกิดบรรยากาศที่อบอุ่นผ่อนคลาย เตรียมพร้อมสำหรับการเรียนรู้ใน กิจกรรมต่างๆ ซึ่งมีเนื้อหาสาระการเรียนรู้ในเรื่อง เจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ มีความเข้าใจในความ จำเป็นต่อการพัฒนาตนเองให้เกิดความรักในการเรียนรู้อยู่เสมอ ชุดฝึกอบรมชุดนี้ ประกอบด้วย 3 กิจกรรม ได้แก่

กิจกรรมที่ 1 ละลายพฤติกรรม

กิจกรรมที่ 2 เข้าใจการเรียนรู้

กิจกรรมที่ 3 ทักษะที่จำเป็นในยุคศตวรรษที่ 21

โดยกำหนดเวลาการฝึกอบรมตามชุดนี้เป็นเวลาประมาณ 3 ชั่วโมง

ชุดฝึกอบรมชุดที่ 2 เรื่อง ความคิดริเริ่มในการเรียนรู้

มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความคาดหวังที่จะเรียนรู้อย่างต่อเนื่องจากความสนใจและความต้องการของตนเอง มีกำลังใจและสร้างแรงพลังให้ไปสู่เป้าหมายในการเรียนรู้ ชุดฝึกอบรมชุดนี้ ประกอบด้วย 3 กิจกรรม ได้แก่

กิจกรรมที่ 1 สู้ความสำเร็จในการเรียนรู้

กิจกรรมที่ 2 สร้างกำลังใจ

กิจกรรมที่ 3 สสำรวจตนเองให้พร้อมสำหรับการเรียนรู้

โดยกำหนดเวลาการฝึกอบรมตามชุดนี้เป็นเวลาประมาณ 3 ชั่วโมง

ชุดฝึกอบรมชุดที่ 3 เรื่อง ความต้องการและเป้าหมายในการเรียนรู้

มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความเข้าใจถึงความต้องการและเป้าหมายของการเรียนรู้เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาตนเองในการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความต้องการของตนเองและการทำงานในอนาคต ชุดฝึกอบรมชุดนี้ ประกอบด้วย 3 กิจกรรม ได้แก่

กิจกรรมที่ 1 สสำรวจจุดมุ่งหมาย

กิจกรรมที่ 2 เป้าหมายในการเรียนรู้

กิจกรรมที่ 3 ทักษะหลักที่นายจ้างต้องการเสมอ

โดยกำหนดเวลาการฝึกอบรมตามชุดนี้เป็นเวลาประมาณ 3 ชั่วโมง

ชุดฝึกอบรมชุดที่ 4 เรื่อง การวางแผนในการเรียนรู้

มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความเข้าใจในการวางแผนการเรียนรู้ เพื่อให้การเรียนรู้เป็นไปตามเป้าหมายที่ต้องการ รู้จักการบริหารเวลาเพื่อการเรียนรู้และการใช้ชีวิตในระหว่างการศึกษาให้ประสบความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ ชุดฝึกอบรมชุดนี้ ประกอบด้วย 3 กิจกรรม ได้แก่

กิจกรรมที่ 1 การวางแผนการเรียนรู้

กิจกรรมที่ 2 การบริหารเวลา

กิจกรรมที่ 3 การใช้เวลาในชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพ

โดยกำหนดเวลาการฝึกอบรมตามชุดนี้เป็นเวลาประมาณ 3 ชั่วโมง

ชุดฝึกอบรมชุดที่ 5 เรื่อง การรู้จักแหล่งการเรียนรู้

มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความเข้าใจถึงแหล่งข้อมูล สารสนเทศ เพื่อการเรียนรู้ที่จะใช้เป็นแนวทางในการแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเอง มีการใช้สารสนเทศอย่างถูกต้อง เหมาะสมและอย่างรู้เท่าทันเพื่อมิให้เกิดปัญหาต่อตนเองและสังคมในอนาคต ชุดฝึกอบรมชุดนี้ ประกอบด้วย 3 กิจกรรม ได้แก่

กิจกรรมที่ 1 สร้างนิสัยรักการอ่าน

กิจกรรมที่ 2 รู้จักและใช้แหล่งการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

กิจกรรมที่ 3 การรับและใช้ข่าวสาร สารสนเทศ อย่างรู้เท่าทัน

โดยกำหนดเวลาการฝึกอบรมตามชุดนี้เป็นเวลาประมาณ 3 ชั่วโมง

ชุดฝึกอบรมชุดที่ 6 เรื่อง การประเมินผลการเรียนรู้

มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้และความเข้าใจในการวิเคราะห์และประเมินการเรียนรู้ของตน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาการเรียนรู้ของตนเอง และสามารถเพิ่มศักยภาพของตนในการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ชุดฝึกอบรมชุดนี้ ประกอบด้วย 3 กิจกรรม ได้แก่

กิจกรรมที่ 1 การวิเคราะห์ตนเองต่อการเรียนรู้

กิจกรรมที่ 2 การเพิ่มศักยภาพในการเรียนรู้

กิจกรรมที่ 3 สรุปองค์ประกอบการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง

โดยกำหนดเวลาการฝึกอบรมตามชุดนี้เป็นเวลาประมาณ 3 ชั่วโมง

2. ปรับปรุงระยะเวลาในการฝึกอบรม

ผู้วิจัยได้ปรับระยะเวลาในการฝึกอบรมให้สอดคล้องกับโครงสร้างเนื้อหาสาระ โดยกำหนดระยะเวลาในการฝึกอบรมตามชุดฝึกอบรมเป็นเวลา 3 วัน รวมจำนวนชั่วโมงฝึกอบรม 18 ชั่วโมง

การปรับปรุงแก้ไขชุดฝึกอบรมตามที่กล่าวมานี้ สามารถเพิ่มเวลาดำเนินกิจกรรมเพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นได้มากขึ้น เพิ่มทักษะในการทำงานเป็นกลุ่ม เพื่อแก้ปัญหาตามโจทย์หรือกรณีศึกษา รวมทั้งสามารถเพิ่มกิจกรรมที่สนุกสนานได้มากขึ้น เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมให้ความสนใจและให้ความร่วมมือตลอดระยะเวลาในการฝึกอบรม

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาชุดฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ผู้วิจัยสรุปความมุ่งหมายของการวิจัย ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง วิธีการวิจัย และ ผลการวิจัย ดังนี้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมาย เพื่อพัฒนาชุดฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มีจุดประสงค์เฉพาะ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบของการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
2. เพื่อสร้างชุดฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
3. เพื่อศึกษาประสิทธิผลของชุดฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นิสิตระดับปริญญาตรี สาขาวิชาบริหารธุรกิจ ที่ศึกษาอยู่ในคณะวิทยาการจัดการ วิทยาเขตศรีราชา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ที่กำลังศึกษาอยู่ในปีการศึกษา 2558 รวมทั้งสิ้น 4,767 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาองค์ประกอบการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ เป็นนิสิตระดับปริญญาตรี สาขาวิชาบริหารธุรกิจ ชั้นปีที่ 1 – 4 ปีการศึกษา 2558 ในคณะวิทยาการจัดการ วิทยาเขตศรีราชา ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยใช้สาขาวิชาที่เรียนและชั้นปีที่ศึกษาเป็นชั้นภูมิ ในแต่ละชั้นภูมิจะสุ่มตัวอย่างแบบง่าย จำนวนตัวอย่างตามสัดส่วนของแต่ละชั้นปี การกำหนดขนาดตัวอย่างตามวิธีของนีย์แมน (Neyman's allocation) (Cochran. 1977: 78) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 375 คน

กลุ่มที่ 2 เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาประสิทธิภาพของชุดฝึกอบรมฯ เป็นนิสิตระดับปริญญาตรี สาขาวิชาบริหารธุรกิจ ชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2559 ในคณะวิทยาการจัดการ วิทยาเขตศรีราชา จำนวน 30 คน

วิธีดำเนินการวิจัย

การพัฒนาชุดฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มีขั้นตอนดำเนินการวิจัย 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน

เป็นกระบวนการรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาใช้ในการสร้างชุดฝึกอบรม โดยดำเนินการ ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง
2. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับการพัฒนาชุดฝึกอบรม และแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการฝึกอบรม
3. สร้างแบบสอบถามการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง และตรวจสอบคุณภาพแบบสอบถามโดยผู้เชี่ยวชาญ เพื่อนำไปใช้สำหรับการศึกษาองค์ประกอบการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
4. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพและแก้ไขปรับปรุงแล้วไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง
5. นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป และสรุปผลการศึกษาองค์ประกอบเชิงยืนยันการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ไปเป็นขอบเขตของ(ร่าง)ชุดฝึกอบรม

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างชุดฝึกอบรม

ในขั้นตอนนี้ เป็นการนำผลที่ได้จากการศึกษาองค์ประกอบการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์จากขั้นตอนที่ 1 มากำหนดเป็น (ร่าง) ชุดฝึกอบรมฯ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองให้กับนิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ องค์ประกอบของชุดฝึกอบรม ประกอบด้วย 1) จุดมุ่งหมายของชุดฝึกอบรม 2) เนื้อหาสาระของชุดฝึกอบรม 3) การดำเนินการฝึกอบรม และ 4) การวัดและประเมินผลชุดฝึกอบรม สำหรับเนื้อหาสาระของชุดฝึกอบรมผู้วิจัยนำมาจากการศึกษาในขั้นตอนที่ 1 จึงประกอบด้วย องค์ประกอบการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง 6 ด้าน ได้แก่ การมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ ความคิดริเริ่มในการเรียนรู้ ความต้องการและเป้าหมายในการเรียนรู้ การวางแผนการเรียนรู้ การรู้จักแหล่งการเรียนรู้ และการประเมินผลการเรียนรู้ นำมาจัดทำเป็นชุดฝึกอบรม จำนวน 3 ชุด ในแต่ละชุดมีกิจกรรมที่ออกแบบเพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองทั้ง 6 องค์ประกอบ ใช้เวลาในการดำเนินการฝึกอบรม 1 วันครึ่ง รวม 9 ชั่วโมง รูปแบบของกิจกรรมในการฝึกอบรม ประกอบด้วย กิจกรรมเพื่อสร้างสัมพันธภาพ กิจกรรมเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจ การวิเคราะห์กรณีศึกษา การอภิปราย กิจกรรมการฝึกสติเพื่อให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับสมรรถในการเรียนรู้ เป็นต้น โดยใช้สื่อใน

การฝึกอบรม เช่น เอกสารชุดฝึกอบรม ใบความรู้ ใบกิจกรรม สำหรับการประเมินผลการฝึกอบรม และการใช้ชุดฝึกอบรม

ขั้นตอนที่ 3 การศึกษาประสิทธิผลของชุดฝึกอบรมฯ

ในขั้นตอนนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาประสิทธิผลของชุดฝึกอบรมฯ โดยนำชุดฝึกอบรมที่สร้างขึ้นและผ่านการตรวจสอบคุณภาพแล้ว ไปใช้กับนิสิตระดับปริญญาตรี สาขาวิชาบริหารธุรกิจ คณะวิทยาการ จัดการ วิทยาเขตศรีราชา ชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 30 คน โดยให้ตอบแบบสอบถามเพื่อประเมินตนเองเกี่ยวกับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองก่อนเข้ารับการฝึกอบรม และทำการประเมินอีกครั้งหลังการฝึกอบรม สำหรับการประเมินประสิทธิผลของชุดฝึกอบรม

ขั้นตอนที่ 4 การปรับปรุงแก้ไขชุดฝึกอบรมฯ

ผู้วิจัยนำผลที่ได้จากการวัดและประเมินผลการฝึกอบรมในแต่ละชุดฝึกอบรม และผลจากการประเมินประสิทธิภาพของชุดฝึกอบรม รวมถึงข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ วิทยาการ และผู้เข้ารับการฝึกอบรม มาปรับปรุงแก้ไขชุดฝึกอบรม ให้เป็นชุดฝึกอบรมฉบับที่สมบูรณ์

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายในการวิจัยเพื่อพัฒนาชุดฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะ คือ 1) เพื่อศึกษาองค์ประกอบของการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2) เพื่อสร้างชุดฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตสาขาวิชาบริหาร ธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และ 3) เพื่อศึกษาประสิทธิผลของชุดฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ สรุปผลการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

1. ผลการศึกษาองค์ประกอบการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มี 6 องค์ประกอบ คือ การมีความคิดริเริ่มในการเรียนรู้ ความต้องการและเป้าหมายในการเรียนรู้ การวางแผนการเรียนรู้ การประเมินผลการเรียนรู้ การรู้จักแหล่งการเรียนรู้ และการมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ แบบสอบถามการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีข้อคำถามที่เป็นตัวชี้วัดจำนวน 60 ข้อ ครอบคลุมทั้ง 6 องค์ประกอบ มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 1.141 – 7.897 มีค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.953 แสดงว่าแบบสอบถามที่สร้างขึ้นมีหลักฐานแสดงความเชื่อมั่นในระดับค่อนข้างสูง ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเพื่อแสดงความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบสอบถามการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โดยพิจารณาจากค่า KMO and Bartlett's Test พบว่าค่า KMO (Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy) มีค่าเท่ากับ 0.945 ซึ่งมีค่าใกล้ 1.00 แสดงให้เห็นถึงความเหมาะสมและเพียงพอของข้อมูล และจาก Bartlett's Test of Sphericity ยัง

พบว่าค่า Chi-Square มีนัยสำคัญทางสถิติระดับน้อยกว่า 0.05 (Sig.<0.05) แสดงว่าแมทริกซ์สหสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่างๆ มีความสัมพันธ์กัน สามารถนำข้อมูลสามารถไปวิเคราะห์องค์ประกอบต่อไปได้และเมื่อพิจารณาจากค่าไอเกน (Eigenvalues) และค่าร้อยละสะสมของความแปรปรวนสามารถอธิบายความแปรปรวนขององค์ประกอบได้ร้อยละ 51.969 และจำนวนตัวชี้วัดของการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองทั้ง 6 องค์ประกอบ มีจำนวน 40 ตัวชี้วัด จากการตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ศึกษา ยืนยันว่าตัวแปรที่ศึกษามีองค์ประกอบร่วมกัน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ทั้งหมด มีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน โดยใช้โปรแกรมลิสเรล (LISREL) พบว่าค่าดัชนีที่ใช้ตรวจสอบความสอดคล้องและความกลมกลืนของตัวแบบกับข้อมูลเชิงประจักษ์ขององค์ประกอบเชิงยืนยันการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองอยู่ในเกณฑ์ที่กำหนด โครงสร้างทั้ง 6 องค์ประกอบมีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานมีค่าเป็นบวก ตั้งแต่ 0.52 – 0.86 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกตัว แสดงว่า องค์ประกอบทั้ง 6 เป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญในการพิจารณาการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

2. ผลการพัฒนาชุดฝึกอบรบเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พบว่า การพัฒนาชุดฝึกอบรบเป็นไปตามกระบวนการสร้างชุดฝึกอบรบ ที่ประกอบด้วยองค์ประกอบของชุดฝึกอบรบ 4 ประการ ได้แก่ 1) คู่มือหรือเอกสารรายละเอียดของชุดฝึกอบรบ 2) สื่อในการฝึกอบรบ 3) กิจกรรมในชุดฝึกอบรบ และ 4) การประเมิน ผลการฝึกอบรบ สำหรับ(ร่าง)ชุดฝึกอบรบเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ประกอบด้วย 1) ปัญหาและความจำเป็นของชุดฝึกอบรบ 2) ความมุ่งหมายของชุดฝึกอบรบ 3) แนวคิดและทฤษฎีพื้นฐานของชุดฝึกอบรบ 4) โครงสร้างเนื้อหาสาระของชุดฝึกอบรบ 5) วิธีดำเนินการฝึกอบรบ และ 6) การวัดและประเมินผลชุดฝึกอบรบ ในส่วนโครงสร้างเนื้อหาสาระของชุดฝึกอบรบ ประกอบด้วย ชุดฝึกอบรบ 3 ชุด ได้แก่ ชุดที่ 1 เรื่อง เจตคติและความคิดริเริ่มในการเรียนรู้ ชุดที่ 2 เรื่อง เป้าหมายและการวางแผนในการเรียนรู้ และชุดที่ 3 เรื่อง แหล่งการเรียนรู้และการประเมินการเรียนรู้ ผู้วิจัยใช้เวลาในการฝึกอบรบ 1 วันครึ่ง รวม 9 ชั่วโมง เพื่อให้ครอบคลุมเนื้อหาและกิจกรรมที่กำหนด และกำหนดเกณฑ์การประเมินผลให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของชุดฝึกอบรบที่ต้องการให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมนำความรู้ความเข้าใจการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองไปใช้ในการเรียนให้ประสบความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป โดยผู้วิจัยใช้แบบ สอบถามการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองทั้งก่อนและหลังการฝึกอบรบ การสังเกตพฤติกรรมในการร่วมกิจกรรม การวิเคราะห์ผลจากการทำกิจกรรม และการแสดงความคิดเห็น

3. ผลการศึกษาประสิทธิภาพของชุดฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ผู้วิจัยดำเนินการตามหลักการประเมินชุดฝึกอบรม ได้แก่

3.1 การประเมินเอกสารชุดฝึกอบรมโดยผู้เชี่ยวชาญ

ผลการศึกษาพบว่า ชุดฝึกอบรมมีความเหมาะสมและความสอดคล้องเป็นไปตามเกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนด โดยที่ชุดฝึกอบรมชุดนี้มีความเหมาะสมในระดับ มาก ถึง มากที่สุด (มาก ร้อยละ 75.00 มากที่สุด ร้อยละ 25.00) และผลการประเมินความสอดคล้องขององค์ประกอบของ(ร่าง)ชุดฝึกอบรม พบว่า องค์ประกอบภายในมีความสอดคล้องกัน ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 81.48 ของรายชื่อทั้งหมดแสดงว่าชุดฝึกอบรมที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีคุณภาพ สามารถนำไปใช้ในการฝึกอบรมจริงได้

3.2 การประเมินประสิทธิผลของชุดฝึกอบรม

ผู้วิจัยประเมินโดยการเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยของการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองก่อนและหลังการฝึกอบรมโดยใช้แบบสอบถามการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ผลการศึกษาพบว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยโดยรวมหลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.3 การประเมินการใช้ชุดฝึกอบรม

ผู้วิจัยนำชุดฝึกอบรมที่พัฒนาขึ้นไปใช้กับนิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาบริหารธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา จำนวน 30 คน ประเมินโดยแบบประเมินความพึงพอใจต่อชุดฝึกอบรมที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ผลการประเมิน พบว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความพึงพอใจต่อชุดฝึกอบรมโดยรวม อยู่ในระดับมาก

อภิปรายผลการวิจัย

ผู้วิจัยเสนอประเด็นที่นำมาอภิปราย ดังนี้

1. การวิเคราะห์องค์ประกอบ

การวิเคราะห์องค์ประกอบการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ผลการวิจัย พบว่า การเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง มี 6 องค์ประกอบ ประกอบด้วย ความคิดริเริ่มในการเรียนรู้ (ini) ความต้องการและเป้าหมายในการเรียนรู้ (goal) การวางแผนในการเรียนรู้ (plan) การประเมินผลการเรียนรู้ (evalu) การรู้จักแหล่งการเรียนรู้ (resources) และการมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ (atti) โดยมีจำนวนตัวชี้วัดรวมทั้งสิ้น 40 ตัว การทดสอบความกลมกลืนของโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พบว่า โมเดลการวัดองค์ประกอบเชิงยืนยันองค์ประกอบการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มีความเหมาะสมกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ที่ได้จากกลุ่มตัวอย่าง มีความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างและความน่าเชื่อถือในระดับที่ยอมรับได้

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มีค่า $\chi^2 = 5.64$ $df = 5$ ค่านัยสำคัญทางสถิติ (p) มีค่าเท่ากับ 0.34 ซึ่งเห็นได้ว่าค่า χ^2 ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และค่า $\chi^2 / df = 1.128$ ซึ่งไม่เกิน 2 ดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) มีค่า 0.99 ดีกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ที่ 0.90 แสดงว่าข้อมูลเชิงประจักษ์มีความสอดคล้องกับโมเดลการวัดของผู้วิจัย เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ของ สุมมาสอังสุโชติ และคณะ (2552: 22-24) เมื่อพิจารณาโมเดลเป็นรายองค์ประกอบ พบว่า ความต้องการและเป้าหมายในการเรียนรู้ (goal) มีน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานสูงสุด เท่ากับ 0.86 ในองค์ประกอบนี้มีตัวชี้วัด 8 ตัว ข้อคำถามที่ว่า นิสิตคิดว่าความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพจำเป็นต้องมีการเรียนในระดับที่สูงขึ้น มีค่าน้ำหนักตัวชี้วัดมากที่สุด คือ 0.704 รองลงไปคือ ข้อคำถามที่ว่า นิสิตคิดว่าสาขาวิชาที่เรียนเหมาะสมกับตนเองแล้ว มีค่าน้ำหนักตัวชี้วัด เท่ากับ 0.619 ซึ่งแสดงว่า นิสิตรู้ความต้องการและมีเป้าหมายในการเรียนรู้ของตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ โนลส์ (Knowles. 1975: 41) ที่กล่าวถึงการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้เรียนรู้ด้วยการนำตนเองว่า ผู้เรียนต้องตระหนักถึงความต้องการในการเรียนรู้ของตนเอง ระบุถึงความต้องการที่ชัดเจนเพื่อที่จะสามารถกำหนดแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้และนำไปสู่การวางแผนการเรียนรู้ต่อไป จึงทำให้องค์ประกอบนี้มีน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานสูงสุด สอดคล้องกับการศึกษาของ อุไรวรรณ ชินพงษ์ (2555: 50-51) ที่ศึกษาวิจัยการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษาวิทยาลัยชุมชน ได้วิเคราะห์คุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง พบว่า มีองค์ประกอบ 3 ประการ ประกอบด้วย 1) การจัดการตนเอง 2) การตรวจสอบตนเอง และ 3) การปรับปรุงตนเอง โดยในองค์ประกอบการจัดการตนเอง มีตัวชี้วัด ประกอบด้วย การวิเคราะห์ความต้องการเรียนรู้ การกำหนดเป้าหมายและแผนการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ และมีการวางแผนปฏิบัติ จึงยืนยันได้ว่า องค์ประกอบความต้องการและเป้าหมายในการเรียนรู้ (goal) มีความสำคัญมากที่สุดที่ผู้วิจัยได้นำมากำหนดเป็นเนื้อหาสาระในชุดฝึกอบรมโดยเน้นกิจกรรมที่ทำให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้ตระหนักถึงการกำหนดเป้าหมายและความต้องการในการเรียนรู้ของให้ชัดเจนเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพต่อไปในอนาคต

สำหรับองค์ประกอบที่มีน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานสูงเป็นอันดับที่ 2 คือ องค์ประกอบ การรู้จักแหล่งการเรียนรู้ (resources) มีน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐาน เท่ากับ 0.82 ในองค์ประกอบนี้มีตัวชี้วัด 5 ตัว ข้อคำถามที่ว่า นิสิตสามารถค้นคว้าข้อมูลจากแหล่งอิเล็กทรอนิกส์ได้ และข้อคำถามที่ว่า นิสิตสามารถนำข้อมูลที่รับไปอธิบายให้เพื่อนๆ เข้าใจได้ ทั้งสองข้อคำถามนี้มีค่าน้ำหนักตัวชี้วัดมากที่สุดเท่ากัน คือ 0.696 ซึ่งแสดงว่า นิสิตส่วนใหญ่มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศได้ดีและสามารถถ่ายทอดให้เพื่อนๆ ได้ สอดคล้องกับผลการศึกษาของ คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2558: บทสรุปสำหรับผู้บริหาร) ที่ศึกษาพฤติกรรมการอ่านและซื้อหนังสือของคนไทย เมื่อปี พ.ศ. 2558 พบว่า คนไทยที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี มีระยะเวลาเฉลี่ยในการใช้อินเทอร์เน็ตมากที่สุดอยู่ที่ 224 นาทีต่อวัน หรือประมาณเกือบ 4 ชั่วโมง ใช้

เวลามากกว่าการอ่านหนังสือถึง 4 เท่า แต่ข้อมูลการใช้อินเทอร์เน็ตนี้ไม่สามารถบอกได้ว่าเป็นไปเพื่อความบันเทิงหรือเพื่อการทำงาน บอกได้แต่เพียงว่าเวลาว่างของคนไทยส่วนใหญ่ถูกนำไปใช้กับอินเทอร์เน็ตมากกว่าการอ่านหนังสืออย่างมาก อย่างไรก็ตาม เขมณัญญ์ มิ่งศิริธรรม. (2552: 11) ได้สรุปไว้ในบทความเรื่อง การเรียนรู้ด้วยการนำตนเองบนเครือข่าย Self-directed Learning on web-based Learning ถึงการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการสนับสนุนกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่สูงขึ้น ว่า สิ่งสำคัญในปัจจุบันไม่ใช่แหล่งที่มาของความรู้หรือแหล่งที่จะใช้ในการค้นหาความรู้ แต่เป็นความสามารถในการเรียนรู้ของแต่ละคน ในชุดฝึกอบรม ผู้วิจัยจึงได้นำแนวคิดเกี่ยวกับการใช้สารสนเทศมากำหนดเป็นเนื้อหาสาระเพื่อให้ผู้เข้ารับการศึกษาฝึกอบรมได้มีความเข้าใจในการใช้สารสนเทศจากแหล่งข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์อย่างถูกต้องและอย่างรู้เท่าทัน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ เช่นเดียวกัน

สำหรับองค์ประกอบอื่นๆ อีก 4 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบการวางแผนในการเรียนรู้ (plan) องค์ประกอบประเมินผลการเรียนรู้ (evalu) องค์ประกอบที่มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ (atti) และองค์ประกอบความคิดริเริ่มในการเรียนรู้ (ini) ซึ่งมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานอยู่ระหว่าง 0.78 – 0.52 ผู้วิจัยก็นำตัวชี้วัดที่มีค่าน้ำหนักตัวชี้วัดสูง มากำหนดเป็นเนื้อหาสาระของกิจกรรมในชุดฝึกอบรมเช่นเดียวกัน เช่น ตัวชี้วัดเรื่องการวางแผนขั้นตอนการเรียนรู้ในเรื่องที่สนใจ ตัวชี้วัดเรื่องการวางแผนการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับสาขาอาชีพที่ตนเองชอบ ในองค์ประกอบการวางแผนการเรียนรู้ ทั้งนี้เพื่อให้ชุดฝึกอบรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีเนื้อหาสาระครอบคลุมครบทุกองค์ประกอบที่ได้จากการวิเคราะห์องค์ประกอบ ตามน้ำหนักความสำคัญของแต่ละองค์ประกอบ ซึ่งเป็นไปตามที่ ยุทธ ไกยวรรณ (2556: 60) กล่าวไว้ว่า ประโยชน์อย่างหนึ่งของการวิเคราะห์องค์ประกอบคือ การจัดความสำคัญขององค์ประกอบทั้งหมดได้ว่า องค์ประกอบใดมีความสำคัญมากกว่ากัน

2. การประเมินเอกสารชุดฝึกอบรม

การประเมินเอกสารชุดฝึกอบรมโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ประเมินความเหมาะสมและความสอดคล้องของชุดฝึกอบรมในด้านต่างๆ ประกอบด้วย 1) ปัญหาและความจำเป็นของชุดฝึกอบรม 2) หลักการและเหตุผลของชุดฝึกอบรม 3) วัตถุประสงค์ของชุดฝึกอบรม 4) โครงสร้างเนื้อหา สาระ และระยะเวลา 5) สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ 6) ขั้นตอนและวิธีดำเนินกิจกรรม และ 7) การวัดและประเมินผล ซึ่งผลการประเมิน พบว่า ชุดฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มีความเหมาะสมโดยรวมในระดับมากถึงมากที่สุด และเห็นว่า มีประเด็นที่มีความสอดคล้อง คิดเป็นร้อยละ 81.48 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด ชุดฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองชุดนี้จึงมีความเหมาะสมที่นำไปใช้ในการฝึกอบรมได้ตามจุดมุ่งหมาย เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยในข้อ 2 ที่กำหนดไว้ว่า ชุดฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มีความเหมาะสมและมีความสอดคล้องไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 แสดงว่า ผู้วิจัยได้ดำเนินการพัฒนาชุดฝึกอบรมอย่างเป็นระบบและเป็นขั้นตอนตามกระบวนการพัฒนาชุดฝึกอบรม ซึ่งสอดคล้องกับรูปแบบและวิธีการพัฒนาชุดฝึกอบรม (วิชัย วงษ์ใหญ่. 2537: 38-40;

บุญชม ศรีสะอาด. 2537: 91-94; นันทวัฒน์ ภัทรกรนันท์. 2555: 20-21; กนกนุช ขำภักตร์. 2554: 78 – 86; สมคิด พรหมจ้อย และคณะ. 2555: 36 - 48) โดยเริ่มจากการศึกษาข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน การวิเคราะห์ปัญหาของประชากรที่ศึกษา กำหนดเนื้อหาสาระที่เหมาะสมกับผู้เข้ารับการฝึกอบรมและสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ และกำหนดวิธีการประเมินผลการฝึกอบรม ขั้นตอนการวิเคราะห์ปัญหานี้ได้ใช้วิธีการสัมภาษณ์จากผู้ทรงคุณวุฒิในด้านที่เกี่ยวข้อง เช่นเดียวกับการกำหนดรูปแบบการพัฒนาชุดฝึกอบรมของ นริศนันท์ เดชสุระ (2557: บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาวิจัยการพัฒนาชุดฝึกอบรมทักษะการจัดการเรียนรู้เพศศึกษารอบด้าน สำหรับนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ โดยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับหลักการ แนวคิด ทฤษฎี และแนวทางการจัดการเรียนรู้เพศศึกษารอบด้าน มาวิเคราะห์เนื้อหาเพื่อสร้างชุดฝึกอบรม ซึ่งประกอบ ด้วย หลักการและเหตุผล จุดประสงค์ สาระการเรียนรู้ กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ และการประเมินผล เมื่อได้ชุดฝึกอบรมแล้วได้เสนอให้ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความเหมาะสมก่อนนำชุดฝึกอบรมไปใช้ หรือการวิเคราะห์ปัญหาที่ได้จากการสำรวจจากกลุ่มประชากรที่สนใจศึกษา เมื่อได้ข้อมูลแล้วจึงนำมากำหนดเป็นโครงสร้าง เนื้อหาสาระของการเรียนรู้ที่ต้องการพัฒนา เช่น การพัฒนาโมดูลชุดฝึกอบรมของ นริภัทร ผิวพอใช้ (2553: บทคัดย่อ) ที่นำไปใช้ส่งเสริมการรู้สารสนเทศสำหรับนักศึกษาปริญญาบัณฑิต เมื่อได้ชุดฝึกอบรมแล้วจึงนำไปทดลองใช้กับกลุ่มทดลองที่จำแนกตามระดับการรู้สารสนเทศ เห็นได้ว่าชุดฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ได้ดำเนินการตามขั้นตอนการพัฒนาชุดฝึกอบรมโดยสำรวจระดับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองจากประชากรที่ศึกษา นำผลที่ได้มากำหนดโครงสร้าง เนื้อหาสาระ วิธีการ และการประเมินผล และก่อนนำชุดฝึกอบรมไปใช้กับกลุ่มทดลอง ก็ได้รับการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญว่าชุดฝึกอบรมนี้มีความเหมาะสม มีความสอดคล้อง มีคุณภาพสามารถใช้ในการฝึกอบรมได้

ในการศึกษาข้อมูลเพื่อนำมากำหนดเป็นโครงสร้าง เนื้อหาสาระ ของชุดฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่นเป็นไปตามเกณฑ์คุณภาพของแบบสอบถาม ก่อนนำไปวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน และพบว่า ค่าดัชนีที่ใช้ในการตรวจสอบความสอดคล้องและความกลมกลืนของตัวแบบกับข้อมูลเชิงประจักษ์ขององค์ประกอบเชิงยืนยัน เป็นไปตามเกณฑ์ที่ใช้พิจารณา มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกตัว (สุภมาส อังศุโชติ. สมถวิล วิจิตรวรรณ และ รัชนิกุล ภิญโญภาณุวัฒน์, 2552: 22-24) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยในข้อ 1 ที่กำหนดไว้ว่า โมเดลโครงสร้างองค์ ประกอบของการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ผู้วิจัยจึงนำข้อมูลดังกล่าวมาใช้ในการพัฒนาชุดฝึกอบรมโดยดำเนินการตามหลักการและองค์ประกอบของชุดฝึกอบรม วิธีการดังกล่าวนี้สอดคล้องกับรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรของ สกาวเนตร ไทรแจ่มจันทร์ (2558: 164)

ที่ศึกษาวิจัย การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตสำหรับนักเรียนพยาบาลทหารอากาศ โดยนำองค์ประกอบของทักษะชีวิตของนักเรียน พยาบาลสังกัดกระทรวงกลาโหม ที่มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ มาใช้ในการวางโครงสร้างของหลักสูตรฝึกอบรมและดำเนินการตามองค์ประกอบของหลักสูตรฝึกอบรม

3. การประเมินประสิทธิผลของชุดฝึกอบรม

เป็นการประเมินผลตามการรับรู้ของผู้เข้ารับการฝึกอบรม เกี่ยวกับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของผู้เข้ารับการฝึกอบรมเมื่อเสร็จสิ้นการฝึกอบรม โดยใช้แบบสอบถามที่มีข้อคำถามตามตัวชี้วัดในทุกองค์ประกอบของการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง พบว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีค่าคะแนนเฉลี่ยการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองสูงกว่าก่อนเข้ารับการฝึกอบรม ทั้งโดยรวมและรายด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยในข้อ 3 ที่กำหนดว่า นิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่เข้าร่วมทดลองการใช้ชุดฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง มีการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองสูงกว่าก่อนการใช้ชุดฝึกอบรม ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ชุดฝึกอบรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามกระบวนการพัฒนาชุดฝึกอบรม มีการรวบรวมข้อมูลจากแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการเรียนรู้ รวมทั้งจากประสบการณ์การสอนนักศึกษาในระดับปริญญาตรีในรายวิชาศึกษาทั่วไปและรายวิชาด้านวิชาชีพ มาวิเคราะห์ สังเคราะห์ เพื่อให้ได้รูปแบบที่เหมาะสมในการฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมให้นิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการทดลองใช้ชุดฝึกอบรมได้มีความรู้ความเข้าใจการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองมากขึ้น ประกอบกับการสร้างบรรยากาศในการฝึก อบรมที่เน้นความเป็นกันเอง สนุกสนาน สอดคล้องกับแนวคิดของ โนลส์ (Knowles, 1975: 9-13) ที่ได้กล่าวถึงการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้เรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ว่า จะต้องสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ (Setting a Climate) โดยเริ่มด้วยการสร้างบรรยากาศที่อบอุ่น ให้รู้ว่าคุณสอนมีความห่วงใย แม้จะไม่เคยรู้จักกันมาก่อน อย่างน้อยก็ทำให้รู้ว่าคุณสอนสามารถช่วยให้ผู้เรียนเป็นผู้เรียนที่เรียนรู้ด้วยการนำตนเองได้ มีบรรยากาศของการยอมรับและให้เกียรติซึ่งกันและกัน ยอมรับที่ผู้เรียนจะเป็นผู้เรียนรู้ด้วยการนำตนเองที่พร้อมจะศึกษา ผู้เรียนก็ยอมรับในประสบการณ์ของผู้สอนที่จะแนะนำให้เกิดการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง จึงเห็นได้ว่าผู้เข้ารับการฝึกอบรมประเมินความพึงพอใจในด้านวิทยากรอยู่ในระดับมากที่สุด ในส่วนของกิจกรรม ผู้วิจัยได้ออกแบบกิจกรรมที่สอดคล้องกับกิจกรรมในชีวิตประจำวันของผู้เข้ารับการฝึกอบรมและเป็นพฤติกรรมที่พบเห็นโดยทั่วไป ทำให้เข้าใจง่าย บางกิจกรรมที่ใช้ในการฝึกอบรมก็เป็นสิ่งที่เคยปฏิบัติอยู่แล้ว เช่น การวางแผนประจำสัปดาห์ หรือ เรื่องการบริหารเวลา โดยผู้เข้ารับการฝึกอบรมประเมินความพึงพอใจในด้านความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับสามารถนำไปใช้ได้จริงอยู่ในระดับมาก อย่างไรก็ตาม การฝึกอบรมเพียงระยะเวลาสั้นๆ อาจทำได้เพียงการสร้างตระหนักรู้ (awareness) ให้เกิดขึ้นเท่านั้น อาจไม่ทำให้เกิดพฤติกรรมที่ยั่งยืนได้ จึงจำเป็นต้องมีการฝึกอบรมหรือจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองอย่างต่อเนื่อง

จากการประเมินประสิทธิผลของชุดฝึกอบรม พบว่าค่าเฉลี่ยของการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองหลังการฝึกอบรมในด้านความต้องการและเป้าหมายในการเรียนรู้ มีค่าสูงสุด ($\bar{X} = 4.25$, S.D. = 0.46) ยืนยันถึงคุณลักษณะที่สำคัญของการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ที่ว่า ผู้เรียนสามารถบอกความสนใจในการเรียนรู้ของตนได้ว่า ต้องการเรียนไปเพื่ออะไร มีเป้าหมายในการเรียนรู้อย่างไร ซึ่งจะไปสู่การแสวงหาความรู้และทักษะที่จำเป็นต้องใช้ในการเรียนรู้เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ (รังสิมาภรณ์ หนูน้อย. 2554: 49 – 52) สอดคล้องกับการศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ของ พลชนัน นิรมิติไชยนนท์ (2549: 82 - 83) ที่พบว่า การรับรู้ความสามารถของตน ซึ่งประกอบด้วย การวินิจฉัยความต้องการทางการเรียนรู้ของตนเอง การตั้งเป้าหมายการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ มีความสัมพันธ์และสามารถทำนายความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองได้ถึงร้อยละ 66 ผู้วิจัยได้จัดให้มีกิจกรรมที่ทำให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้ทราบถึงความต้องการและเป้าหมายในการเรียนของตนและผู้เข้ารับการฝึกอบรมร่วมกัน เพื่อจะได้เป็นแนวทางในการวางแผนการเรียนให้บรรลุตามเป้าหมายของตนต่อไป

4. การประเมินการใช้ชุดฝึกอบรม

การประเมินการใช้ชุดฝึกอบรมเพื่อตรวจสอบว่าชุดฝึกอบรมสามารถนำมาใช้ได้ดีในสภาพที่เป็นจริงเพียงใด มีปัญหาอุปสรรคใดบ้างในการฝึกอบรมที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการฝึกอบรม และควรนำมาแก้ไขปรับปรุง ผู้วิจัยได้ประเมินการใช้ชุดฝึกอบรมโดยใช้แบบสอบถามประเมินความพึงพอใจต่อการฝึกอบรมและชุดฝึกอบรม ความหมายของ ความพึงพอใจ ในการประเมินนี้ ผู้วิจัยใช้จากแนวคิดของ กิติมา ปรีดีดิกล (2524: 321-322) ที่ว่า ความพึงพอใจ เป็นความรู้สึกชอบ หรือพอใจที่มีองค์ประกอบและสิ่งจูงใจในด้านต่างๆ ของงาน และเขาได้รับการตอบสนองความต้องการของเขาได้ และจากแนวคิดของ หลุยส์ จำปาเทศ (2533: 8) ที่ระบุว่า ความพึงพอใจ เป็นความต้องการที่ได้บรรลุเป้าหมาย พฤติกรรมที่แสดงออกมาจะมีความสุข สังเกตได้จากสายตา คำพูด และการแสดงออก ซึ่งผลการประเมินพบว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความพึงพอใจต่อการฝึกอบรมและชุดฝึกอบรมโดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยในข้อ 4 ที่กำหนดว่า นิสิตสาขา วิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่เข้าร่วมทดลองการใช้ชุดฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง มีความพึงพอใจในการฝึกอบรมและชุดฝึกอบรมอยู่ในระดับมาก ผลการประเมินดังกล่าวอาจเนื่องมาจาก การพัฒนาชุดฝึกอบรมได้ดำเนินการตามกระบวนการอย่างเป็นขั้นตอน และผ่านการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนานิสิตนักศึกษา ว่ามีความเหมาะสมและความสอดคล้อง สามารถนำชุดฝึกอบรมไปใช้ได้ นอกจากนี้ เนื้อหาสาระในชุดฝึกอบรมยังมีเนื้อหาและกิจกรรมที่ทันสมัย เหมาะสมกับผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่อยู่ในช่วงวัยรุ่น ทั้งในด้านการดำเนินชีวิตและการเรียน สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริง ทำให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้สึกชอบในสิ่งที่ได้รับจากการฝึกอบรมซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวข้องกับตนเองโดยตรง มีนิสิตที่เข้ารับการฝึกอบรมบางคนให้ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมในแบบประเมินความพึงพอใจแสดงความขอบคุณและระบุว่า จะนำไปใช้ในการเรียนต่อไป สอดคล้องกับงานวิจัยของ กนกนุช วสุธรัตน์ (2548: 145-147) ที่ศึกษาการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมด้านการเสริมสร้างความ

ฉลาดทางอารมณ์แห่งตนสำหรับนักศึกษาพยาบาล ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาพยาบาลที่เข้ารับการฝึกอบรม มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ต่อหลักสูตรฝึกอบรม ในด้านกิจกรรมช่วยเสริมสร้างการควบคุมอารมณ์ตนเอง การจัดการตนเอง การจงใจตนเอง และการนำประโยชน์ที่ได้จากกิจกรรมไปใช้ในชีวิตประจำวันและวิชาชีพได้ สอดคล้องกับ นริสนันท์ เดชสุระ (2557: บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาวิจัยการพัฒนาชุดฝึกอบรมทักษะการจัดการเรียนรู้เพศศึกษารอบด้านสำหรับนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ ที่พบว่านักศึกษาที่เข้าร่วมการฝึกอบรมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด เพราะเรื่องเพศศึกษา เป็นเรื่องที่ใกล้ตัวนักศึกษามากที่สุดแต่ขาดการให้การเรียนรู้อย่างถูกต้อง ดังนั้น การดำเนิน การฝึกอบรม ผู้วิจัยจึงได้สอดแทรกกิจกรรมที่กระตุ้นให้เกิดความสนใจชวนให้ร่วมกันคิด และไม่น่าเบื่อหน่าย ให้เกิดบรรยากาศที่เป็นกันเอง ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของ รุ่งฟ้า กิติญาณสุนต์ (2552: 145 - 165) ที่ศึกษาวิจัย การส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเอง :การสะท้อนจากกระบวนการวิจัยปฏิบัติการ ที่ศึกษากับนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ผลการศึกษา พบว่า บรรยากาศของการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเอง ควรเป็นบรรยากาศที่ผ่อนคลาย มีความสนุกสนาน ทำท่ายให้คิดวิเคราะห์ และคิดสร้างสรรค์ อาจารย์ผู้สอนต้องเป็นผู้สนับสนุนส่งเสริมและกระตุ้นให้นิสิตคิดและแสวงหาคำตอบ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ บุญศิริ อนันตเศรษฐ (2544: บทคัดย่อ) ที่ศึกษาวิจัย การพัฒนากระบวนการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างความ สามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้เรียนในระดับมหาวิทยาลัย ผลการศึกษา พบว่า เมื่อผู้เรียนได้รับโอกาสในการมีส่วนร่วมในการเรียนรู้มากขึ้น ผู้เรียนที่มีพัฒนาการในด้านการเรียนรู้ด้วยตนเองสูง จะแสดงพฤติกรรมที่เป็นคุณสมบัติของผู้ที่สามารถเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างชัดเจน ดังนั้นการฝึกอบรมที่เน้นการมีส่วนร่วมในการเรียนรู้จึงส่งผลให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความพึงพอใจมากดังกล่าว

สำหรับความพึงพอใจด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองในแต่ละองค์ประกอบนั้น พบว่า ด้านการมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ ความคิดริเริ่มในการเรียนรู้ นิสิตผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง อาจเนื่องมาจากสองเรื่องนี้เป็นเรื่องในเชิงนามธรรมเป็นเรื่องของความคิด ความเชื่อ และการประเมินตนเอง ทำให้เข้าใจยาก ต้องใช้เวลาในการสร้างความเข้าใจ ส่วนด้านความต้องการและเป้าหมายในการเรียนรู้ และการรู้จักแหล่งการเรียนรู้ นิสิตผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความพึงพอใจในระดับมาก อาจเนื่องมาจากกิจกรรมการเรียนรู้ที่กำหนด ทำให้เกิดความเข้าใจถึงเป้าหมายและความต้องการในการเรียนรู้ได้ดี และเรื่องแหล่งการเรียนรู้ ก็เป็นเรื่องที่นิสิตผู้เข้ารับการฝึกอบรมส่วนใหญ่รู้จักคุ้นเคยและใช้เป็นประจำทำให้เข้าใจได้ง่าย สรุปได้ว่าการเรียนรู้ที่อาศัยประสบการณ์ของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดีและส่งผลต่อความพึงพอใจดังกล่าว ซึ่งสอดคล้องกับผลการประเมินความพึงพอใจในด้านความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับสามารถนำไปใช้ได้จริงที่อยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผลจากการวิจัยที่พบว่า องค์ประกอบการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มี 6 องค์ประกอบ ได้แก่ การมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ การมีความคิดริเริ่มในการเรียนรู้ มีความต้องการและเป้าหมายในการเรียนรู้ มีการวางแผนการเรียนรู้ การรู้จักแหล่งการเรียนรู้ และมีการประเมินผลการเรียนรู้นั้น ผู้วิจัยขอเสนอแนะเพื่อการนำไปใช้ ดังนี้

1.1.1 คณะวิชาที่เปิดสอนหลักสูตรบริหารธุรกิจ ในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ควรพิจารณานำชุดฝึกอบรมนี้ไปใช้เป็นกิจกรรมพัฒนานิสิตในชั่วโมงกิจกรรมบ่ายวันพุธเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองแก่นิสิตชั้นปีที่ 1 หรือนำเนื้อหาสาระในชุดฝึกอบรมทั้ง 3 ชุด ไปปรับปรุงให้เป็นส่วนหนึ่งของราย วิชาศึกษาทั่วไปใน 3 คาบแรก โดยปรับปรุงกิจกรรมให้เหมาะสมกับสภาพการเรียนการสอนในชั้นเรียน เพื่อให้นิสิตได้รับความรู้ความเข้าใจและสามารถนำไปใช้ในการเรียนราย วิชาอื่นๆ ตามหลักสูตรต่อไปได้

1.1.2 คณะวิชาที่เปิดสอนหลักสูตรบริหารธุรกิจ ในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ อาจนำชุดฝึกอบรมที่ผู้วิจัยได้ปรับปรุงหลังจากการทดลองใช้ตามขั้นตอนที่ 4 โดยปรับปรุงโครงสร้างเนื้อหาสาระของชุดฝึกอบรมเป็น 6 ชุด ตามแต่ละองค์ประกอบ และปรับระยะเวลาของการฝึกอบรมเป็น 3 วัน รวม 18 ชั่วโมง หรือนำกิจกรรมในแต่ละชุดไปสอดแทรกในรายวิชาศึกษาทั่วไปในแต่ละคาบก็ได้

1.1.3 คณะวิชาที่เปิดสอนหลักสูตรบริหารธุรกิจ ในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ หรือสถาบันอุดมศึกษาที่จะนำผลการวิจัยไปใช้ ควรมีการสำรวจและประเมินคุณลักษณะของการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตนักศึกษาตั้งแต่เริ่มเข้าศึกษาเพื่อจะได้นำผลการประเมินมาใช้ในการกำหนดกิจกรรมที่สอดคล้องเหมาะสมและทันสมัยกับนิสิตนักศึกษาที่เข้าศึกษาในแต่ละปี

1.1.4 คณะวิชาที่เปิดสอนหลักสูตรบริหารธุรกิจ ในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ หรือสถาบันอุดมศึกษาที่จะนำผลการวิจัยไปใช้ ควรพัฒนาแบบประเมินการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองเพื่อให้เหมาะสมสอดคล้องกับบริบทของสถาบัน โดยอาจเพิ่มหรือลดองค์ประกอบหรือตัวชี้วัดให้ครอบคลุม เหมาะสม กับสภาพสังคมแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

1.1.5 คณะวิชาที่เปิดสอนหลักสูตรบริหารธุรกิจ ในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ หรือสถาบันอุดมศึกษาที่จะนำผลการวิจัยไปใช้ ควรพัฒนาเนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองเป็นกิจกรรมพัฒนานิสิตนักศึกษา และมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องเพื่อกระตุ้นให้นิสิตนักศึกษามีการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองอยู่เสมอ

1.2 จากผลการศึกษาความเหมาะสมและความสอดคล้องของชุดฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่พบว่าชุดฝึกอบรมมีความเหมาะสมในระดับมาก ถึง มากที่สุด และมีความสอดคล้องเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดนั้น ผู้วิจัยขอเสนอแนะเพื่อนำชุดฝึกอบรมไปใช้ ดังนี้

1.2.1 ควรศึกษารายละเอียดของชุดฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองให้เกิดความเข้าใจในองค์ประกอบของชุดฝึกอบรมในทุกขั้นตอน และควรปรับเปลี่ยนเนื้อหา กิจกรรม ระยะเวลา สถานที่ สื่อ วัสดุอุปกรณ์ และวิทยากร ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เป็นจริงในปัจจุบัน

1.2.2 ควรนำเสนอชุดฝึกอบรมหรือกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองให้ผู้บริหารและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ให้เห็นถึงความสำคัญของการพัฒนานิสิตนักศึกษาให้มีคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองซึ่งจะส่งผลต่อประสิทธิภาพในการเรียนของนิสิตนักศึกษาตามสาขาวิชาชีพที่พึงประสงค์

1.2.3 ควรมีเกณฑ์ในการพิจารณาผู้เชี่ยวชาญจากหลายสาขาวิชาชีพที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ซึ่งจะให้คำแนะนำที่สามารถนำไปใช้ในการปรับปรุงชุดฝึกอบรมได้สมบูรณ์และมีประสิทธิภาพมากขึ้น

1.3 จากผลการประเมินการใช้ชุดฝึกอบรมและการฝึกอบรม ของนิสิตชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาบริหารธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา เพื่อให้ชุดฝึกอบรมมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยขอเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ ดังนี้

1.3.1 วิทยากรและผู้ช่วยดำเนินกิจกรรม ควรมีบุคลิกที่เป็นกันเอง มีความรู้ความเข้าใจในระบบและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาของสถาบัน สามารถให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อนิสิตนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่เพิ่งเข้ามาศึกษาได้ มีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาสาระที่ฝึกอบรม มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ และสามารถแก้ไขสถานการณ์ได้ดี

1.3.2 ควรจัดบรรยากาศในการฝึกอบรมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ ปรับเปลี่ยนได้ตามสถานการณ์และความพร้อมของนิสิตนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่เข้ารับการฝึกอบรม ทั้งด้านเวลา หรือกิจกรรมนอกเวลาอื่นๆ เพื่อลดความวิตกกังวลของผู้เข้ารับการฝึกอบรม และให้ความสนใจในการฝึกอบรมมากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการติดตามเพื่อประเมินผลการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของผู้ที่ผ่านการฝึกอบรมถึงการเปลี่ยนแปลงและการคงอยู่ของการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง

2.2 ควรมีการนำชุดฝึกอบรมที่พัฒนาขึ้นนี้ไปทดลองใช้ซ้ำกับนิสิตนักศึกษาสาขาวิชาบริหารธุรกิจ ในสถาบันการศึกษาอื่นๆ หรือในสาขาวิชาอื่นๆ เพื่อให้ผลการวิจัยสามารถนำไปใช้ได้กว้างขวางขึ้น

2.3 ควรมีการวิจัยและพัฒนากิจกรรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองให้มีความหลากหลายและสอดคล้องกับเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งนี้ควรคำนึง ถึงปัจจัยด้านพฤติกรรมในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของนิสิตนักศึกษาด้วย

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กนกนุช ขำภักตร์. (2554, กรกฎาคม – ธันวาคม). การพัฒนาชุดฝึกอบรมที่เสริมรูปแบบการเรียนรู้ทางเลือกของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลกองทัพเรือ. วารสารหลักสูตรและการสอนทักษะ. 6(2).
- กนกนุช วสุธารัตน์. (2548). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมด้านการเสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์แห่งตนสำหรับนักศึกษาพยาบาล. ปรินิพนธ์ กศ.ด. (สาขาวิชาการอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- กนกวรรณ อุ๋นใจ. (2535). ผลของการใช้เทคนิคการพยากรณ์ที่มีต่อลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสามร้อยยอดวิทยาคม จังหวัดประจวบคีรีขันธ์. ปรินิพนธ์ กศ.ม. (สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรี นครินทรวิโรฒ.
- กรัณย์ ปัญญา. (2551). การพัฒนาหลักสูตรและชุดฝึกอบรมภาวะผู้นำทางการกีฬา สำหรับนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา. วิทยานิพนธ์ กศ.ด. (สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- กริช แรงสูงเนิน. (2554). การวิเคราะห์ปัจจัยด้วย SPSS และ AMOS เพื่อการวิจัย. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- กรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ. (2555). แผนการจัดตั้งประชาคมอาเซียน(3 เสา) Roadmap for ASEAN Community 2015. กรุงเทพฯ.
- กรรณิการ์ จิตต์บรรเทา. (2539). ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความสามารถของตนเองและความคาดหวังในผลการเรียนภาษาอังกฤษ กับความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กองแผนงาน สำนักงานอธิการบดี . (2556ก). รายงานประจำปี 2556 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. กรุงเทพฯ
- กองแผนงาน สำนักงานอธิการบดี. (2556ข). ข้อมูลสถิติ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2555. กรุงเทพฯ
- กัญจนา ลินทรตันศิริกุล. ”; และคนอื่นๆ”. (2555, มกราคม – มิถุนายน). การพัฒนาชุดฝึกอบรมการใช้สถิติเพื่อการวิจัยสำหรับครู. วารสารศึกษาศาสตร์ มสธ. 5(1).
- กัลยา วาณิชย์ปัญญา. (2554). การใช้ SPSS for Windows ในการวิเคราะห์ข้อมูล. พิมพ์ครั้งที่ 19. กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กาญจนา จันทร์ประเสริฐ. (2556, เมษายน-มิถุนายน). การพัฒนาแบบวัดความพร้อมในการเรียนรู้แบบนำตนเองสำหรับนักศึกษากลุ่มวิทยาศาสตร์สุขภาพ. วารสารสุทธิปริทัศน์. 27(82).

- การ์ดเนอร์, ฮาวเวิร์ด. (2551). จิต 5 ปันยอตมนุษย์. แปลโดย เสาวลักษณ์ อัสวเทววิช และ วีรวัช มาษะศิริานนท์. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: เอ็กเปอร์เน็ท.
- กิติมา ปรีดีดิถก. (2524). *ทฤษฎีการบริหารองค์การ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น.
- เขมณัฏฐ์ มิ่งศิริธรรม. (2552, มกราคม – มีนาคม). การเรียนรู้ด้วยการนำตนเองบนเครือข่าย Self-directed Learning on web-based Learning. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น*. 22(1).
- คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2558). รายงานผลการวิจัย เรื่อง การศึกษา พฤติกรรมการอ่านและซื้อหนังสือของคนไทย. กรุงเทพฯ: ศูนย์วิจัยเพื่อการพัฒนาสังคม และธุรกิจ.
- ศิริบุญ จงวุฒิเวศย์. (2547, พฤศจิกายน 2546 - มีนาคม 2547). การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้และความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร*. 1 (2).
- จะเอาตัวรอดใน “อาเซียน” อย่างไร? เมื่อความท้าทายบังเกิดใหม่ไม่ใช่แค่ “ภาษาอังกฤษ”. *มติชนออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 11 มกราคม 2559, จาก http://www.matichon.co.th/news_detail.php?newsid=1348642687
- จักรวาล ภูวนันท์. (2537). ผลของการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มที่มีต่อลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียน สถานสงเคราะห์เด็กหญิง บ้านราชวิถี กรุงเทพมหานคร. ปรินิพนธ์ กศ.ม. (สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- จันจิรา เสถียร. (2551). การศึกษาความถนัดทางการเรียนด้านภาษา แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความเชื่อมั่นในตนเอง การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล และการอบรมสั่งสอนของครู ที่ส่งผลต่อความสามารถในการแก้ปัญหาในชีวิตของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1. ปรินิพนธ์ กศ.ม. (สาขาวิชาการวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- จารุณี คงเมือง. (2552). คุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจ บัณฑิต คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง. ปรินิพนธ์ กศ.ม. (สาขาวิชาการอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- จารุวรรณ สกุลกู. (2543). รายงานการวิจัยเรื่อง อิทธิพลของประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยต่อความฉลาดทางอารมณ์ของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. กรุงเทพฯ: สาขาวิชาการอุดมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- จินตนา ตันสุวรรณนนท์ และ ปิยะนุช เพียรรัตน์พิมล. (2552). รายงานการวิจัยเรื่อง ปัจจัยทางจิตลักษณะส่วนบุคคลและปัจจัยทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของ นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต. กรุงเทพฯ: ภาควิชาจิตศาสตร์ คณะวิทยาการ จัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.

- จิรนนท์ ป้อมพิมพ์. (2550). การพัฒนาชุดฝึกอบรมสำหรับพยาบาล เรื่อง การซักประวัติสุขภาพ. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรบัณฑิตสาขามหาบัณฑิต (เทคโนโลยีเทคนิคศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- จุฑามาศ ชื่นจิตร. (2550). ปัจจัยที่ส่งผลต่อลักษณะมุ่งอนาคตของนิสิตระดับปริญญาตรี สาขาวิชานันทนาการ คณะพล มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. สารนิพนธ์ กศ.ม. (สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- จุพวดี จุฬศักดิ์สกุล. (2552-2553, มกราคม 2552 - มิถุนายน 2553). การเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง : อัตลักษณ์ใหม่ของนักเรียนไทยในการสังสรรค์. วารสารหลักสูตรและการเรียนการสอน มหาวิทยาลัยขอนแก่น. 2-3 (2,1-2).
- ณัฐวิณั ลิขศิริอรอด. (2552). ปัจจัยเชิงเหตุและผลของการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. กรุงเทพฯ: ภาควิชาจิตวิทยา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ชญาภา วรวิรรณ. (2552). ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยสภาพแวดล้อมในการทำงานกับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภาคเหนือเขต 3. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ชฎาภรณ์ จันท์ประเสริฐ และ เสาวภา วิชาติ. (2555, เมษายน-มิถุนายน). การปรับวิธีเรียนเปลี่ยนวิธีสอนเพื่อเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของผู้เรียน. วารสารนักบริหาร. 32(2).
- ชนิศวรา เลิศอมรพงษ์. (2555, กันยายน-ธันวาคม). สื่อสังคม (Social Media) : เครื่องมือส่งเสริมการเรียนรู้ในระดับอุดมศึกษา. วารสารศึกษาศาสตร์ปริทัศน์. 27(3).
- ชัชชล อัจฉนาภิตติ. (2555). จะเอาตัวรอดใน “อาเซียน” อย่างไร? เมื่อความท้าทายพันธุ์ใหม่ไม่ใช่แค่ “ภาษาอังกฤษ”. สืบค้นเมื่อ 17 มกราคม 2559. จาก http://www.matichon.co.th/news_detail.php?newsid=1348642687
- ชัชพงศ์ เชื้อสา. (2552). การพัฒนาตัวบ่งชี้คุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักเรียนในระดับช่วงชั้นที่ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (สาขาวิชาการวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ชัชวิทย์ สงวนนภักดิ์. (2557). การพัฒนาโปรแกรมการเสริมสร้างความสุขในการเรียนตามแนวคิดปัญญาศึกษาของนิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 2 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (สาขาวิชาการวิจัยและพัฒนาศักยภาพมนุษย์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- ชัยฤทธิ์ โพธิสุวรรณ. (2541). รายงานการวิจัยเรื่อง ความพร้อมในการเรียนรู้โดยการชี้นำตนเองของผู้เรียนผู้ใหญ่ของกิจกรรมการศึกษาผู้ใหญ่บางประเภท. กรุงเทพฯ: สาขาวิชาการศึกษาผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- , (2544). การศึกษาผู้ใหญ่: ปรัชญาตะวันตกและการปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2545). เอกสารประกอบการสอนชุดวิชาเทคโนโลยีการศึกษา หน่วยที่ 1-5. กรุงเทพฯ: สำนักเทคโนโลยีทางการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2552). 80 นวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. กรุงเทพฯ: แดเน็กซ์อินเตอร์คอร์ปอเรชั่น.
- ชิดชงค์ ส. นันทนาเนตร. (2534). เอกสารประกอบการสอนวิชาหลักการเรียนรู้และการสอนผู้ใหญ่. นครปฐม: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์. อัดสำเนา.
- ชูชีพ ชาญสง่าเวช. (2543). รายงานการวิจัยเรื่อง การปฏิรูปอุดมศึกษาของประเทศไทย. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- ชูศรี วงศ์รัตน์. (2553). เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 12. กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณรงค์ เส็งประชา. (2538). วิทยาศาสตร์สังคม : ความเข้าใจเกี่ยวกับปรากฏการณ์ทางสังคม. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน และคนอื่นๆ. (2529). ปัจจัยทางจิตนิเวศเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กของมารดาไทย. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ดร.นพวรรณ ปรามพาล. (2543). ลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษาปริญญาโท ภาคพิเศษ กรุงเทพมหานคร คณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. วิทยานิพนธ์ ศป.ม. (สาขาวิชาการจัดการพัฒนาสังคม) คณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- เต็มทรัพย์ จันเพชร. (2556). การพัฒนารูปแบบการฝึกอบรมเพื่อเพิ่มทักษะการปฏิบัติงานของผู้ช่วยพยาบาลโดยใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองและสุนทรียสนทนา. วิทยานิพนธ์ กศ.ด. (สาขาวิชาการศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เต็มฤทัย เมฆสุวรรณ. (2547). ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ความสามารถของตนเองด้านการสอนของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 4 สถาบันราชภัฏเขตภาคเหนือตอนล่าง สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- ทวิกา ตั้งประภา. (2556, กรกฎาคม - กันยายน). การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาสมรรถนะของนักเรียน : กรณีศึกษาการยกระดับการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนา "สมรรถนะและผลลัพธ์ของนักเรียนในศตวรรษที่ 21" ของประเทศสิงคโปร์. *วารสารครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*. 40(3): 213-227.
- ทัศนศรี เสมียนเพชร. (2556, กันยายน). การประเมินองค์ประกอบและการพัฒนากระบวนการเรียนรู้เชิงรุกของสถาบันอุดมศึกษา เพื่อเปลี่ยนผ่านเข้าสู่ศตวรรษที่ 21. *วารสารสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์*. 6(6): 63-64.
- ทิพรัตน์ สิทธิวงศ์. (2557, เมษายน - มิถุนายน). การศึกษาความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อระบบการจัดการความรู้เพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต สำหรับการเรียนรู้แบบนำตนเอง. *วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยนเรศวร*. 16(2).
- ทิศนา แคมมณี. (2548). *ศาสตร์การสอน องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธิดิมา จักรเพชร. (2544). ผลของชุดการแนะแนวที่มีต่อความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสุเหร่าแสนแสบ กรุงเทพมหานคร. ปรินิพนธ์ กศ.ม. (สาขาวิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- นงลักษณ์ วิรัชชัย. (2542). *โมเดลลิสเรล : สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัย*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นงลักษณ์ วิรัชชัย. (2555, มกราคม - มิถุนายน). การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน Confirmatory Factor Analysis - CFA. *วารสารวิจัยและพัฒนาหลักสูตร*. 2(1).
- นรินทร์ บุญชู. (2532). *ลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง*. ปรินิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต (การศึกษาผู้ใหญ่และการศึกษาต่อเนื่อง). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- นริสานันท์ เดชสุระ. (2557). *การพัฒนาชุดฝึกอบรมทักษะการจัดการเรียนรู้เพศศึกษารอบด้าน สำหรับนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ*. ปรินิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นริภัทร ผิวพอใช้. (2553). *การพัฒนาโมดูลชุดฝึกอบรมการส่งเสริมการรู้สารสนเทศตามลักษณะของกลุ่มผู้เรียนสำหรับนักศึกษาปริญญาบัณฑิต*. ปรินิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นันท์นภัส อัจฉริยบุตร. (2557). *ทัศนะของนิสิตต่อสภาพแวดล้อมทางวิชาการของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*. ปรินิพนธ์ กศ.ม. (สาขาวิชาการอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- นันทวัฒน์ ภัทรกรนันท์. (2555). การพัฒนาชุดฝึกอบรมโดยใช้กระบวนการเรียนรู้จากประสบการณ์เพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะสำหรับอาสาชวยกาชาด. ปรินญาณพนธ์ กศ.ด. (สาขาวิชาการศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ.
- นาคยา ปลัณธนาณนท์. (2536). อนาคตศาสตร์. กรุงเทพฯ: พีระพัธนา.
- นิตยา สุวรรณศรี และ นิรมล ทิศอาจ. (2554, สิงหาคม 2554 – มกราคม 2555). การพัฒนาชุดฝึก อบรมเพื่อเพิ่มพูนองค์ความรู้และทักษะทางภาษาอังกฤษเรื่อง Effective English Teachers โดยใช้ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองสำหรับนักศึกษาครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์. วารสารครุศาสตร์มหาวิทยาลัย ราชภัฏอุตรดิตถ์. 10(1).
- นิทรา ปัญจมาศ. (2548). รายงานการวิจัยเรื่อง การศึกษาคุณสมบัติที่พึงประสงค์และแนวโน้มความต้องการบัณฑิตทางบริหารธุรกิจ ระหว่างปี พ.ศ. 2549 – 2551 : กลุ่ม SMEs ใน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. พระนครศรีอยุธยา: คณะศิลปศาสตร์ประยุกต์ มหาวิทยาลัย เทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ ศูนย์วาสุกรี.
- นิพนธ์ สุขปรดี. (2537). ประมวลสาระชุดวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการฝึกอบรม หน่วยที่ 8-11. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- เนาวรัตน์ เลิศมณีพงศ์. (2555). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการกำกับตนเองในการทำปรินญาณพนธ์ของนิสิต บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ปรินญาณพนธ์ กศ.ม. (สาขาวิชาการศึกษาและสถิติทางการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เบลลังกา, เจมส์; และ แปรนต์, รอน. (2554). ทักษะแห่งอนาคตใหม่ การศึกษาเพื่อศตวรรษที่ 21. แปลโดย วรพจน์ วงศ์กิจรุ่งเรือง และ อธิป จิตตฤกษ์. กรุงเทพฯ: โอเพนเวิลด์ส.
- บุญเกื้อ คอรรหาเวช. (2542). นวัตกรรมการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่ง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2537). การพัฒนาการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- , (2555, กรกฎาคม). วินัยในตนเองและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง. วารสารการวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. 17(1).
- บุญศิริ อนันตเศรษฐ. (2544). การพัฒนากระบวนการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ของผู้เรียนในระดับมหาวิทยาลัย. ปรินญาณพนธ์ครุศาสตรดุษฎี บัณฑิตสาขาวิชาอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประไพภรณ์ วาสนาพงษ์. (2552, กรกฎาคม - ธันวาคม). ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. วารสารบริหารการศึกษา มศว. 6(11).
- ประภัสสร สารนาถ. (2545). ชุดฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์ เรื่องการสืบค้นข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์สำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยศรีปทุม. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

- ปวิษฐา ผาสข. (2554). การศึกษาปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาภาคปกติ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (สาขาวิชาการศึกษาวิจัยและสถิติทางการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ปรินดา ตาสี. (2551). ลักษณะทางจิตและสภาพแวดล้อมทางการเรียน ที่เกี่ยวข้องกับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ของมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร. ปรินญาณิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (สาขาวิชาการศึกษาวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ปรัชญา ชุ่มนาเสียว. (2555, กรกฎาคม - ธันวาคม). ความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงสู่การเป็นประชาคมอาเซียน. วารสารวิจัยรามคำแหง (มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์). 15(2).
- ปรีชา เนาว์เย็นผล. (2555, มกราคม – มิถุนายน). การพัฒนาชุดฝึกอบรมทางไกล เรื่อง กิจกรรมโครงการคณิตศาสตร์ในระดับมัธยมศึกษา. วารสารศึกษาศาสตร์ มสธ. 5(1).
- ปิยะ ศักดิ์เจริญ. (2555, กรกฎาคม – ตุลาคม). การพัฒนารูปแบบการฝึกอบรมผ่านเว็บเพื่อส่งเสริมการรู้สารสนเทศและการเรียนรู้แบบนำตนเองของผู้เรียนวัยผู้ใหญ่. วารสารครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 40(1).
- เปรมฤดี ขอบผล. (2549). การพัฒนาคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยตนเองของนิสิตวิชาอุตสาหกรรม การท่องเที่ยว โดยการเรียนแบบใช้กระบวนการทางการวิจัย. วารสารเกษตรศาสตร์ (สังคม). 27(2).
- เปรมวดี คฤหเดช. (2540). การพัฒนาชุดฝึกอบรมเชิงประสบการณ์เพื่อพัฒนาการทำงานเป็นทีมสำหรับนักศึกษาพยาบาล. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ด. (สาขาวิชาการอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พจนา ทรัพย์สมาน. (2549). การจัดการเรียนรู้โดยให้ผู้เรียนแสวงหาและค้นพบความรู้ด้วยตนเอง. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พรทิพย์ เจนจริยานนท์. (2542). ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ตรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรัง. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พรรณี ทรงศิริ. (2557). ลักษณะทางจิตและสถานการณ์ทางการเรียนที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยภาคีรัฐในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล. ปรินญาณิพนธ์ วท.ม. (สาขาวิชาการศึกษาวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต). (2542). การศึกษาเพื่อสร้างบัณฑิต หรือการศึกษาเพื่อเพิ่มผลผลิต. กรุงเทพฯ: มูลนิธิพุทธธรรม.

- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. (2542, 19 สิงหาคม). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 116 ตอนที่ 74 ก. หน้า 15.
- พลชนัน นิรมิตรไชยนนท์. (2549). ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ปรินญาณิพนธ์ วท.ม. (สาขาวิชาการศึกษา พฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พัชรพร ปฏิกรณ์. (2554). สุขภาวะทางจิต ความคิดเชิงบวก การเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง และพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม ของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ปรินญาณิพนธ์ วท.ม. (จิตวิทยาชุมชน). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- พัชรภา ตรีเนตร. (2555, พฤษภาคม – สิงหาคม). การสังเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน เหตุผลเชิงจริยธรรมกับพฤติกรรมจริยธรรมด้วยวิธีการวิเคราะห์อภิमान. วารสารนเรศวรพะเยา. 5(2).
- พันธ์ศักดิ์ พลสารมัย. (2546, มกราคม - ธันวาคม). การปฏิรูปการเรียนการสอนระดับอุดมศึกษา : การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ในระดับปริญญาตรี. วารสารเซนต์จอห์น. 6(6).
- พิมพ์พรณ สุจารินพงศ์. (2559: สัมภาษณ์) ณ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา โดย อนุสิทธิ์ ตั้งคณากุลชัย วันที่ 13 พฤษภาคม 2559.
- พิมพ์พรณ เทพสุเมธานนท์ และ สุวิรัช ประสิทธิ์ธัญกิจ. (2553, กรกฎาคม - ธันวาคม). การเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษาภาควิชาพื้นฐานการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง วารสารวิจัยรามคำแหง(มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์). 13(ฉบับพิเศษ).
- พิศดี มินศิริ. (2547). ปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์บัณฑิต ชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยพยาบาลเครือข่ายภาคกลางในสังกัดสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การวิจัยและสถิติทางการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ไพฑูรย์ สีนลารัตน์. (2546). อุดมศึกษาไทยในอุดมศึกษาโลก. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- , (2549). รายงานการวิจัย เรื่อง นวัตกรรมการจัดหลักสูตรวิชาชีพศึกษาทั่วไปในมหาวิทยาลัยไทย. เสนอต่อ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา.
- , (2544). หลักและเทคนิคการสอนระดับอุดมศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- , (2557). จำเป็นต้องปฏิวัติการศึกษาไทย. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ภัทราภรณ์ สังข์ทอง. (2550). พัฒนาการของการเรียนรู้โดยการกำกับตนเองของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ที่มีการรับรู้ความสามารถของตนเองต่างกัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 1. ปรินทิพย์ กศ.ม. (การวิจัยและสถิติทางการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- มรุต ก้องวิริยะไพศาล. (2549). การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต. ปรินทิพย์ กศ.ม. (การวิจัยและสถิติทางการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. คณะวิทยาการจัดการ. (2558). รายงานการประเมินตนเอง ประจำปี การศึกษา 2557. ชลบุรี: คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- มีงขวัญ ภาคัญไชย. (2555). การวิจัยและพัฒนาชุดฝึกอบรมเพื่อพัฒนาการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ของนักศึกษาปริญญาตรี. ปรินทิพย์ กศ.ม. (การวิจัยและสถิติทางการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- บุษกร ไกยวรรณ. (2556). การวิเคราะห์สถิติหลายตัวแปรสำหรับงานวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รพินทร์ โพธิ์ศรี. (2549). การสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้. อุดรดิตถ์: คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์.
- รังสิมาภรณ์ หนูน้อย. (2554). การพัฒนาแบบวัดคุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยตนเองสำหรับ นักศึกษาวิทยาลัยชุมชน. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต (วิจัยและประเมินผล การศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2550). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2550. กรุงเทพฯ: อักษร เจริญทัศน์.
- เรวดี ทรงเที่ยง และ อนุ เจริญวงศ์ระยับ. (2550, กันยายน). การศึกษาพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วย การนำตนเองของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. วารสารพฤติกรรมศาสตร์. 13(1).
- รุ่งฟ้า กิตติญาณสุนต์. (2552). การส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองของนิสิต : การสะท้อนจาก กระบวนการวิจัยปฏิบัติการ. วารสารการศึกษาและพัฒนาสังคม. 5(1-2).
- รุ่งอรุณ ไสยโสภณ. (2549). แนวคิดสู่การปฏิบัติ : การเรียนรู้โดยการชี้นำตนเองสำหรับผู้ใหญ่. กรุงเทพฯ: สำนักบริหารงานการศึกษาออกโรงเรียน.
- ลัดดาวัลย์ พุทธรักษา. (2553). รูปแบบการพัฒนาผู้ดูแลผู้สูงอายุโดยวิธีการเรียนรู้ด้วยการนำ ตนเอง และการจัดการความรู้. ปรินทิพย์ กศ.ด. (สาขาวิชาการศึกษาระดับปริญญาโท). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ลาวัญญ์ ทองมนต์. (2541). การเปรียบเทียบลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองระหว่างครูนักวิจัย และครูที่ไม่เป็นครูนักวิจัย. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยการศึกษา. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- วงศ์เดช กงศรี. (2552). ชุดฝึกอบรมแบบอิงประสบการณ์เรื่อง การผลิตสื่ออิเล็กทรอนิกส์ทาง
การเกษตร สำหรับนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
(เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- วรทัศน์ วัฒนชีโวปกรณ์. (2555). ปัจจัยเชิงเหตุทางจิตและสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมใฝ่รู้ใฝ่
ดีของนักศึกษาระดับปริญญาตรี. ปริญญานิพนธ์ วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์
ประยุกต์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วรรรัตน์ ปทุมเจริญวัฒนา. (2556). เอกสารการสอนชุดวิชาการพัฒนาและการใช้สื่อการศึกษานอก
ระบบ หน่วยที่ 8-15. นนทบุรี: สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- วรรณดี แสงประทีปทอง. และคนอื่นๆ. (2555, มกราคม – มิถุนายน). การพัฒนาชุดฝึกอบรม
ทางไกล เรื่อง การสร้างเครื่องมือวิจัย. วารสารศึกษาศาสตร์ มสธ. 5(1).
- วรินทร์ บุญยั้ง. (2555, มีนาคม – มิถุนายน). การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์โดยใช้แนวคิดสมรรถนะ
เป็นฐานในการพัฒนาการศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน. วารสารครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย. 39(3).
- วัลยา วงศ์รัตน. (2553). การสร้างชุดฝึกอบรมเพื่อการทำงานเป็นทีมสำหรับผู้นำนักศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต (สาขาวิชา
เทคโนโลยีทางการศึกษา). ชลบุรี: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2543). การพัฒนาหลักสูตร. กรุงเทพฯ: สำนักมาตรฐานอุดมศึกษา.
- วิทยากร เชียงกุล. (2549). การเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์สายธาร.
- วิภาวรรณ สุขสถิตย์. (2550). การเรียนรู้ด้วยการนำตนเองสำหรับนักศึกษาผู้ใหญ่ โดยการเรียนรู้
ผ่านเว็บ. ปริญญานิพนธ์ กศ.ด. (สาขาวิชาการศึกษานักศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วิลาวรรณ บุญซัง. (2546). การตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบทดสอบวัด
กระบวนการในการกำกับตนเองในการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ตามแนวทฤษฎีการเรียนรู้ทาง
สังคมของบันดูรา. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (สาขาวิชาการวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ:
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วิลาวัลย์ มากุ่ม. (2549). การพัฒนาตัวบ่งชี้การจัดการความรู้ของครูในสถาบันศึกษานี้พื้นฐาน
สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ. ปริญญานิพนธ์ กศ.ด. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ:
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วิลาสลักษณ์ ชั่ววัลลี. (2543, เมษายน). การรับรู้ความสามารถของตน. สารานุกรมศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (19).
- วิเชียร วิทยอุดม. (2551). องค์การและการจัดการ. กรุงเทพฯ: ธนรัชการพิมพ์.

- วัชรารวลี วัชรวิวงศ์ ณ อยุธยา. (2551). *ทัศนะของนักศึกษาที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางวิชาการของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี*. ปรินซ์นิพนธ์ กศ.ม. (สาขาวิชาการอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. (2544). *การพัฒนาการเรียนการสอนทางการอุดมศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วุฒิพงษ์ ทองก้อน. (2543, มกราคม – มิถุนายน). การศึกษาลักษณะมุ่งอนาคตของนักศึกษา มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ. *วารสาร มจร วิชาการ*. 3(6).
- ศรัณย์ ขจรไชยกูล. (2542). *การใช้โปรแกรมการแนะแนวกลุ่มต่อการเพิ่มความพร้อมของการเรียนรู้โดยการชี้นำตนเองของนักศึกษารอพินิจชั้นปีที่ 2 มหาวิทยาลัยกรุงเทพ*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต(จิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ศศิธร กุลสิริสวัสดิ์. (2537). *ระดับความพร้อมในการเรียนรู้โดยการชี้นำตนเอง ของนักศึกษาวิทยาลัยเกษตรกรรม กรมอาชีวศึกษา*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ศิรินนท์ สามัญ. (2547). *การพัฒนากระบวนการส่งเสริมความสามารถในการเรียนรู้แบบนำตนเองของครู: การวิจัยแบบพหุกรณีศึกษา*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิริพรรณ สายหงส์ ;และสมประสงค์ วิทย์เกียรติ. (2534). “การผลิตและการใช้ชุดฝึกอบรมเพื่อการศึกษานอกระบบ.” *การพัฒนาและการใช้สื่อการศึกษานอกระบบ หน่วยที่ 9-15*. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ศุภรัตน์ แดงน้อย. (2550). *ชุดฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทักษะในการดำเนินธุรกิจและการเป็นผู้ประกอบการโดยใช้กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ สำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 3 สาขาวิชาพาณิชยการ*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน. อุดรดิตถ์: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์.
- ศุภาภาส คำโตนด. (2559: สัมภาษณ์) ณ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา โดย อนุสิทธิ์ ตั้งคณากุลชัย วันที่ 13 พฤษภาคม 2559.
- สกล วรเจริญศรี. (2550). *การศึกษาทักษะชีวิต และการสร้างโมเดลกลุ่มฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนวัยรุ่น*. ปรินซ์นิพนธ์ กศ.ด. (สาขาวิชาจิตวิทยาการให้คำปรึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สกวเนตร ไทรแจ่มจันทร์. (2558). *การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตสำหรับนักเรียนพยาบาลทหารอากาศ*. ปรินซ์นิพนธ์ กศ.ด. สาขาวิชาการบริหารและการจัดการศึกษา. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- สถิตาพร คำสด. (2546). การศึกษาพฤติกรรมการมีวินัยในตนเองของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ปริญญาโท กศ.ม. สาขาวิชาการอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สมคิด พรหมจ้อย. และคนอื่นๆ. (2555, มกราคม – มิถุนายน). การพัฒนาชุดฝึกอบรมทางไกล เรื่อง การเขียนข้อเสนอโครงการวิจัย. วารสารศึกษาศาสตร์ มสธ. 5(1).
- สมคิด อิศระวัฒน์. (2542). ลักษณะการอบรมเลี้ยงดูเด็กของคนไทย ซึ่งมีผลต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง. นครปฐม: ภาควิชาศึกษาศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สมชาย เรืองมณีซัล. (2550). การพัฒนาชุดฝึกอบรมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง เรื่องแนวทาง การผลิตอาหารตามหลักเกณฑ์วิธีการที่ดี. ปริญญานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชา การศึกษาผู้ใหญ่. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต. (2549). ทฤษฎีและเทคนิคการปรับพฤติกรรม. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่ง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สายยนต์ จ้อยนุแสง. (2552). การพัฒนาชุดฝึกอบรมครู เสริมสร้างความสามารถด้านการจัด กิจกรรมการเรียนรู้โดยประยุกต์ทฤษฎีปัญหา. การศึกษาค้นคว้าอิสระ การศึกษา มหาบัณฑิต (หลักสูตรและการสอน). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย มหาสารคาม.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). มาตรฐานการอุดมศึกษา และเกณฑ์มาตรฐานที่เกี่ยวข้อง. กรุงเทพฯ
- สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. (2537). การเสริมสร้างวินัย: คู่มือแนะแนวทาง ปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). การเรียนรู้: ขุมทรัพย์ในตน. รายงานต่อยูเนสโก โดยคณะกรรมการนานาชาติว่าด้วยการศึกษาในศตวรรษที่ 21 พิมพ์ ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2555). การพัฒนาคุณลักษณะผู้เรียนยุค ใหม่เพื่อรองรับการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง ด้วยการบูรณาการไอซีทีในการจัดการ เรียนรู้ด้วยโครงการ. กรุงเทพฯ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2557). รายงานฉบับสมบูรณ์ โครงการวิจัย เรื่อง การกำหนดแนวทางการพัฒนาการศึกษาไทยกับการเตรียมความพร้อม สู่ศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ.
- สินินา สุทจินดา. (2543). การศึกษาวินัยในตนเองของนักเรียนสาขาวิชาพัฒนศึกษา โรงเรียน อาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนในกรุงเทพมหานคร. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (สาขาวิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ.

- สิริรัตน์ สัมพันธ์ยุทธ. (2540). ลักษณะการเรียนรู้โดยการนำตนเองของนักศึกษาในระบบการศึกษาทางไกลมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. ปรินญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- สิริวัลย์ ใจจะโปะ. (2555, กรกฎาคม - ธันวาคม). ชุดฝึกอบรมการคิดอย่างมีวิจารณญาณตามแนวคิดหมวกหกใบ สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี. วารสารหลักสูตรและการสอน ทักษิณ. 7(2).
- เสาวคนธ์ วงศ์ศุภชัยนิมิต. (2546). การสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของผู้ใหญ่. ปรินญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต (สาขาวิชาการศึกษาอกระบบ). ชลบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุขจิตร์ ตั้งเจริญ. (2556, มกราคม). ปัจจัยทางจิตสังคมและความสามารถในการบริหารเวลาที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมรับผิดชอบของนักศึกษาปริญญาตรีภาคสมทบ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร. วารสารพฤติกรรมศาสตร์เพื่อการพัฒนา. 5(1).
- สุโขทัยธรรมมาธิราช. มหาวิทยาลัย. (2537). ประมวลชุดวิชาเทคโนโลยีและการสื่อสารการฝึกอบรม. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- สุจินดา ประเสริฐ. (2554). ผลการพัฒนาแรงจูงใจภายในในการเรียนรู้และความสามารถในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองที่มีต่อพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม. ปรินญาณิพนธ์วิทยาศาสตรดุษฎีบัณฑิต(การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุชาดา สุธรรมรักษ์. (2531). ทฤษฎีการเรียนรู้. กรุงเทพฯ: ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน.
- , (2540). รายงานการวิจัยเรื่อง ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาการเรียนรู้ของนิสิตชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ : การวิเคราะห์โมเดลเรลที่มีตัวแปรแฝง . คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุดธิดา มีสวัสดิ์. (2547). ความพร้อมในการเรียนรู้โดยการชี้นำตนเอง การเห็นคุณค่าในตนเองและความเชื่ออำนาจภายใน-ภายนอกของผู้เข้ารับการฝึกอบรมโครงการอบรมวิชาชีพสำหรับประชาชน สำนักส่งเสริมและฝึกอบรม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สุดธิดา มีสวัสดิ์ และ ชัยฤทธิ์ โพธิ์สุวรรณ. (2547, กันยายน – ธันวาคม). ความพร้อมในการเรียนรู้โดยการชี้นำตนเอง การเห็นคุณค่าในตนเองและความเชื่ออำนาจภายใน-ภายนอกของผู้เข้ารับการฝึกอบรมโครงการอบรมวิชาชีพสำหรับประชาชน สำนักส่งเสริมและฝึกอบรม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. วารสารศึกษาศาสตร์ปริทัศน์. 19(3).

- สุทธิพงศ์ บุญผดุง. (2541). การสร้างแบบทดสอบวัดลักษณะความรับผิดชอบ สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้การแสดงผลฐานความเที่ยงตรง ความไม่เที่ยงตรง และความเชื่อมั่น. ปรินูญานินพนธ์ กศ.ม. (สาขาวิชาวิชาเอกการวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุทธิณี ทองหล่อ. (2552). ปัจจัยด้านการจัดการเรียนรู้และปัจจัยด้านผู้เรียนที่ส่งผลต่อความสามารถในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ของนิสิตคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ปรินูญานินพนธ์ กศ.ม. (สาขาวิชาการศึกษาวิจัยและสถิติการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุทธาสินี ใจเย็น (2545). ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาในโรงเรียนที่เปิดสอนระบบการศึกษาทางไกลในเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร. ปรินูญานินพนธ์ กศ.ม. (สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุบิน ยุระรัช. (2556, ตุลาคม - ธันวาคม). การพัฒนาคุณภาพบัณฑิตไทยสู่อาเซียน. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร. 15(4).
- สุภมาศ อังศุโชติ และคณะ. (2522). สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์: เทคนิคการใช้โปรแกรม LISREL. กรุงเทพฯ: เจริญดีมีนคองการพิมพ์.
- สุภัทรา สันติวัฒนา. (2550). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองของพนักงาน โรงงานผลิตน้ำมันพืช. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (สาขาวิชาจิตวิทยาอุตสาหกรรม) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สุมาลี สังข์ศรี. (2559, มกราคม – มิถุนายน). การพัฒนาชุดฝึกอบรมทางไกลเรื่องการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้สำหรับผู้ปฏิบัติงานทางด้านการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย. วารสารสุขโขทัยธรรมมาธิราช. 29(1).
- สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. (2551). รวมบทความแนวคิดทางอาชีวศึกษาและการศึกษาผู้ใหญ่. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุนทร สุทองหล่อ. (2542). คุณลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ของนักศึกษาศาสนาบันราชภัฏสวนดุสิต. ปรินูญานินพนธ์ กศ.ม. (สาขาวิชาการอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุรพงษ์ ชูเดช. (2542). ผลของการฝึกอบรมตามแนวทางไตรสิกขาที่มีต่อการพัฒนาวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. ปรินูญานินพนธ์วิทยาศาสตร์ดุสิตบัณฑิต (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุระพรรณ พนมฤทธิ์. (2554, พฤษภาคม – สิงหาคม). การเรียนรู้โดยการกำกับตนเองของนักศึกษาพยาบาลที่มีการรับรู้ความสามารถของตนเองแตกต่างกัน. วารสารการพยาบาลและการศึกษา. 4(2).

- สุรรัตน์ ศรีบุญเรือง. (2550). การศึกษาปัจจัยบางประการที่สัมพันธ์กับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 ในกลุ่มศูนย์สุขภาพศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (สาขาการวิจัยและสถิติการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุเทพ หุ่นสวัสดิ์. (2540). การพัฒนาชุดฝึกอบรมเกี่ยวกับการป้องกันและควบคุมโรคเอดส์สำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพในวิทยาลัยเทคนิค. วิทยานิพนธ์ กศ.ด. (สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- หลุย จำปาเทศ. (2533). จิตวิทยาการจูงใจ. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สามัคคีสาสน์.
- อภิภู สิทธิภูมิมงคล. (2545). การพัฒนาชุดฝึกอบรมการวิจัยในชั้นเรียน เรื่อง การพัฒนาและการทดลองใช้นวัตกรรมเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- อมรรักษ์ สอนชุมพล. (2554). การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง เรื่อง การพัฒนาคุณภาพชีวิตสำหรับนักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ. วิทยานิพนธ์ กศ.ด. (สาขาวิชาการศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อรพินธุ์ ประสิทธิ์รัตน์. (2543). รายงานการวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนิสิต. คณะศึกษาศาสตร์. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อรรณพ ดวงลาพิมพ์. (2551). การพัฒนาชุดฝึกอบรมแบบสื่อประสมเกี่ยวกับโปรแกรมระบบสารสนเทศสถานศึกษาเอกชน และการบริหารจัดการเงินอุดหนุน สำหรับบุคลากรโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดุสิตธานี เขต 1. วิทยานิพนธ์การศึกษา มหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อัศรัตน์ พูลกระจ่าง. (2550). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมหัวหน้างานเพื่อพัฒนาหลักสูตรการสอนงานปฏิบัติในสถานประกอบการ. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์อุตสาหกรรมดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและพัฒนาหลักสูตร. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- อัจฉรา วัฒนานรงค์. (2551). การสอนที่มีประสิทธิภาพระดับอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ: สันทนาการพิมพ์.
- อัจฉราพร โชติพิทักษ์. (2555). การพัฒนารูปแบบการจัดการสหกิจศึกษา มหาวิทยาลัยศรีปทุม. วิทยานิพนธ์ กศ.ด. (สาขาวิชาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อัญชลี เจียประเสริฐ. (2542). การศึกษาระดับความพร้อมในการเรียนรู้โดยการชี้นำตนเองและแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารระดับกลางของสภาการศึกษาไทย. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

- อารี พันธุ์ณี. (2546). *จิตวิทยาสร้างสรรค์การเรียนการสอน*. กรุงเทพฯ: ไยใหม่.
- อารี ภาวสุทธิไพจิฐ. (2554). *การเรียนรู้ด้วยการชี้นำตนเองของผู้ที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน*.
วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาดูชีวิตและการพัฒนามนุษย์.
กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- อิศริยา ทองงาม. (2545). *การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแบบนำตนเองวิชาวิทยาศาสตร์
ระดับปริญญาตรีเพื่อให้ผู้เรียนสามารถสร้างสรรค์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์*. วิทยานิพนธ์
ครุศาสตรดุสิตบัณฑิต สาขาการอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- เอมอร แก้วกล้าศรี. (2550). *การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านการ
จัดการเรียนการสอนกับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ของนักศึกษาการศึกษานอก
โรงเรียน สายสามัญวิธีเรียนพบกลุ่ม ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ปีการศึกษา 2548 ใน
จังหวัดชลบุรี*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต(การพัฒนาศึกษาการมนุษย์).
กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- อุไรวรรณ ชินพงษ์. (2555). *การพัฒนาแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณลักษณะการเรียนรู้
ด้วยการนำตนเองของนักศึกษาวิทยาลัยชุมชน*. วิทยานิพนธ์ กศ.ด. (สาขาการวิจัยและ
พัฒนาหลักสูตร). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- Areglado, Ronald J.; Bradley, R.C. and Lane, Pamela S. (1996). *Learning for Life : Creating
Classrooms for Self-Directed Learning*. California: Corwin Press.
- Babbie, Earl R. (2001). *The Practice of Social Research*. 9th edition. Belmont:
Wadsworth/Thomson Learning.
- Brockett, R.G.; and Hiemstra R. (1991). *Self-Direction in Adult Learning*. New York:
Routledge.
- Brookfield, S.D. (1985). Self-Directed Adult Learning: A Critical Paradigm. *Adult Education
Quarterly*, 35(2).
- Candy, Philip C. (1991). *Self-Directed for Lifelong Learning : a Comprehensive Guide to
Theory and Practice*. San Francisco: Jossey-Bass.
- Cochran, W.G. (1977). *Sampling Techniques*. 3rd ed. New York: John Wiley and Sons.
- Costa, Arthur L.; and Kallick Bena. (2004). *Assessment Strategies for Self-Directed
Learning* California: Corwin Press.
- Cronbach, Lee Joseph. (1984). *Essentials of Psychological Tesing*. 4th ed. New York:
Harper and Row.
- Demirel, Melek.; and Coskun, Yelkin Diker. (2010). A Study on The Assesment of
Undergraduate Students's Learning Preference. *Pocedia Social and Behavioral
Sciences*, 2(2010).

- Ferguson, George. (1981). *Statistical Analysis in Psychology and Education*. Tokyo: Mcgraw Hill International Book.
- Goglielmino, L.M. (1977). *Development of the Self-Directed Learning Readiness Scales*. Unpublished Doctoral Dissertation. Univesity of Georgia.
- Joreskog, K.G.; & Sorbom, D. (1993). *New Features in Lisrel 8*. Chicago: Scientific Software International.
- Kerlinger, Fred N. and Lee. Howard B. (2000). *Foundations of Behavioral Research*. 4th ed. California: CENGAGE Learning.
- Knowles, Malcolm S. (1975). *Self-Directed Learning : A Guide for Learners and Teachers*. Chicago: Association Press.
- , (1980). *The Modern Practice of Adult Education : From Pedagogy to Andragogy*. Englewood Cliffs. New Jersey: Prentice Hall Regents.
- , (1989). *The Making of an Adult Eeducator*. San Francisco: Jossey Bass.
- Likert, Rensis. (1932). *A Technique for the Measurement of Attitudes*. New York: The Science Press.
- Ministry of Education Singapore. (2010). *Moe to Enhance Learning of 21st Century Competencies and Strengthen Art, Music and Physical Education*. สืบค้นเมื่อ September 13, 2014, จาก <<http://www.moe.gov.sg/media/press/2010/03/moe-to-enhance-learnijg-of-21s.php>>
- Race, Phil. (1999). *How to Get a Good Degree : Making the Most of Your Time at University*. Buckingham: Open University Press.
- Rydell, S.T. (1983: 62). *Educational Materials Development and Use with Self-directed Learners*. In Wilson, J.P. (Ed.), *Materials for Teaching Adults: Selection, Development and Use*. San Francisco: Jossey-Bass.
- Singapore Management Univesity. (2014). *Becoming A Self-Directed Learner*. Retrieved July 2015, from <http://centres.smu.edu.sg/cte/becoming-a-self-directed-learner/>
- Skager, Rodney. (1978). *Lifelong Education and Evaluation Practice*. New York: Unesco Institute for Education. Hambury and Pergamon Press.
- Tough, Allen. (1979). *The Adult's Learning Projects*. Toronto, Ontario: The Ontario Institute for Studies in Education.

Watson, David L.; and Tharp Roland G. (1985). *Self-Directed Behavior, Self-Modification for Personal Adjustment*. California: Wadsworth, Inc.

Yamane, Taro. (1967). *Statistic : An Introductory Analysis*. 2nd ed. New York: Harper and Row.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย
เรื่อง การพัฒนาชุดฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง
ของนิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผ.ศ. ดร. พิพัฒน์ นนทนาครณ์

คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผ.ศ. ดร. พงษ์เทพ จันทสุวรรณ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเจ้าพระยา

ดร. จิรวัฒน์ วีรังกร

กองกิจการนิสิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผ.ศ. ดร.เทียนทอง ทองพันธ์

คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

อาจารย์ ดร. ราชันย์ บุญธิมา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ภาคผนวก ข

แบบสอบถามการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง

ตารางแสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามรายข้อ

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
	5 จริง มาก ที่สุด	4 จริง ค่อนข้าง มาก	3 จริง ปาน กลาง	2 จริง น้อย	1 จริง น้อย ที่สุด
1. เมื่อนิสิตจะเรียนรู้เรื่องใด นิสิตสามารถวางแผนขั้นตอนการเรียนรู้เรื่องนั้นๆ ได้					
2. นิสิตรักที่จะเรียนรู้อยู่เสมอ					
3. นิสิตสามารถประเมินตนเองได้ว่าจะต้องเรียนรู้อะไรเพิ่มเติม					
4. นิสิตไม่เคยทอดทิ้งต่อการเรียนรู้สิ่งที่เข้าใจยาก ถ้าเป็นเรื่องที่นิสิตสนใจ					
5. เมื่อต้องการข้อมูล นิสิตชอบที่จะค้นคว้าจากแหล่งข้อมูล ที่หลากหลายเพื่อให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์					
6. นิสิตทราบถึงสาเหตุของอุปสรรคในการเรียนรู้ของตนเองว่าคืออะไร					
7. นิสิตจะใช้วิธีการเรียนรู้ที่หลากหลายมากกว่าจะใช้วิธีการเรียนแบบใดแบบหนึ่งเท่านั้น					
8. นิสิตสามารถบริหารเวลาในการทบทวนบทเรียนตามเนื้อหาและความยากง่ายของแต่ละวิชา					
9. นิสิตต้องการเรียนรู้ให้มากยิ่งขึ้น เพื่อพัฒนาตนเองให้เจริญก้าวหน้า					
10. ในชั้นเรียน นิสิตไม่ต้องการให้ผู้สอนคอยบอกว่าต้องทำอะไรบ้างอยู่ตลอดเวลา					
11. นิสิตเห็นว่า ยิ่งเรียนมากก็จะพบสิ่งที่น่าสนใจมาก					
12. ถ้าข้อมูลบางอย่างไม่สามารถค้นคว้าจากเอกสารได้ นิสิตจะสอบถามจากอาจารย์					
13. การเรียนรู้ไม่ได้ทำให้ชีวิตของนิสิตเกิดการเปลี่ยนแปลง					
14. นิสิตได้เรียนรู้จากแหล่งความรู้ใหม่ๆ ที่น่าสนใจอยู่เสมอ					
15. นิสิตมีความอยากรู้อยากเห็นในสิ่งต่างๆ มากมาย					
16. นิสิตมักจะทำงานได้ไม่ดีนัก หากต้องทำงานด้วยตนเองเพียงลำพัง					

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
	5 จริง มาก ที่สุด	4 จริง ค่อนข้าง มาก	3 จริง ปาน กลาง	2 จริง น้อย	1 จริง น้อย ที่สุด
17. นิสิตทราบดีว่าการเรียนเป็นความรับผิดชอบของตนเองเท่านั้น					
18. นิสิตคิดว่าสาขาวิชาที่เรียนเหมาะสมกับตนเองแล้ว					
19. นิสิตสามารถแก้ไขอุปสรรคได้เมื่อไม่เข้าใจในสิ่งที่เรียน					
20. นิสิตได้ตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของงานทุกชิ้นก่อนส่งเสมอ					
21. นิสิตนิสิตทราบดีว่าตนเองต้องการเรียนรู้อะไร					
22. นิสิตจะไม่พลาดโอกาสในสิ่งที่ยากเรียนรู้					
23. นิสิตมักขอข้อมูลจากเพื่อนๆที่ค้นคว้ามาให้					
24. นิสิตมักทำงานตามวิธีที่เพื่อนทำ					
25. นิสิตมีการทำตารางการทำงานบ้านและตารางทบทวนบทเรียน					
26. นิสิตเฝ้าที่ต้องคอยปรับปรุงสิ่งที่เป็นอุปสรรคต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง					
27. นิสิตสามารถหาข้อมูลมาประกอบการตัดสินใจเมื่อเกิดปัญหาในการเรียนรู้					
28. นิสิตวางแผนการเรียนให้สอดคล้องกับสาขาอาชีพที่ตนเองชอบ					
29. นิสิตสนุกที่ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้อื่น					
30. นิสิตพยายามทำงานเป็นขั้นตอนอย่างรอบคอบ					
31. นิสิตพยายามนำสิ่งที่เรียนไปใช้ในชีวิตจริง					
32. ก่อนเริ่มเรียนเนื้อหาที่ยาก นิสิตจะหาวิธีการเรียนเพื่อช่วยให้เข้าใจเร็วขึ้นและจำได้มากขึ้น					
33. เมื่อนิสิตไม่เข้าใจสิ่งที่ได้เรียนรู้ใหม่ นิสิตจะไม่สนใจสิ่งนั้น					
34. นิสิตสามารถประเมินตนเองได้ว่าตนเองเรียนรู้ได้ดีหรือไม่					
35. นิสิตมักเป็นผู้นำกลุ่มในการเรียนรู้					

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
	5 จริง มาก ที่สุด	4 จริง ค่อนข้าง มาก	3 จริง ปาน กลาง	2 จริง น้อย	1 จริง น้อย ที่สุด
36. นิสิตสนุกสนานในการค้นหาคำตอบ สำหรับคำถามต่างๆ ที่นิสิตสนใจ					
37. นิสิตคิดว่า อนาคตของตนเองขึ้นอยู่กับความสามารถในการเรียนรู้ที่ได้รับ					
38. นิสิตสามารถค้นคว้าข้อมูลจากแหล่งอิเล็กทรอนิกส์ได้					
39. นิสิตคิดว่าการเรียนรู้อยู่ตลอดเวลาเป็นสิ่งที่ท้าทายความสามารถ					
40. นิสิตเป็นผู้เรียนที่มีประสิทธิภาพทั้งในชั้นเรียนและการเรียนรู้ด้วยตนเอง					
41. นิสิตสามารถเข้าถึงแหล่งความรู้ต่างๆ เพื่อนำมาใช้ในการตอบคำถามในสิ่งที่สนใจ					
42. นิสิตสามารถคาดการณ์คะแนนสอบของตนเองได้ใกล้เคียงทุกครั้ง					
43. นิสิตสามารถหาแหล่งข้อมูลได้ด้วยประสบการณ์ของตนเอง					
44. นิสิตปรารถนาให้มีเวลาในแต่ละวันมากขึ้น เพราะมีสิ่งที่ต้องการเรียนรู้อีกมากมาย					
45. นิสิตคอยสังเกตทักษะการทำงานของตนเองว่ามีการพัฒนาขึ้นหรือไม่					
46. นิสิตคอยตรวจสอบว่าตนเองปฏิบัติงานได้ตามแผน					
47. นิสิตมีการเตรียมตัวก่อนเข้าเรียนแต่ละครั้ง					
48. นิสิตสามารถนำข้อมูลที่ได้รับไปอธิบายให้เพื่อนๆ เข้าใจได้					
49. นิสิตคิดว่า การเรียนรู้เป็นสิ่งจำเป็นต่อชีวิตของตนเอง					
50. เมื่อเรียนเนื้อหาใดๆ แล้ว นิสิตมักจะซักถามเพื่อนๆ เพื่อตรวจสอบความเข้าใจที่ถูกต้อง					
51. นิสิตคิดว่า การพัฒนาตนเองให้ดียิ่งขึ้นต้องมีการเรียนรู้ให้มากขึ้น					

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
	5 จริง มาก ที่สุด	4 จริง ค่อนข้าง มาก	3 จริง ปาน กลาง	2 จริง น้อย	1 จริง น้อย ที่สุด
52. นิสิตสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองได้ดี เมื่อเทียบกับเพื่อนนิสิตคนอื่น ๆ					
53. นิสิตมักกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ เพราะเห็นว่าจำเป็นต้องนำไปใช้ในอนาคต					
54. นิสิตตัดสินใจเรียนวิชาเลือกตามความสนใจของตนเองเสมอ					
55. นิสิตรู้จักแหล่งข้อมูลต่างๆ ในการเรียนรู้					
56. นิสิตสนใจที่จะศึกษาหาความรู้อยู่เสมอ					
57. นิสิตสามารถทบทวนบทเรียนได้ครบถ้วนก่อนการสอบทุกครั้ง					
58. นิสิตคิดว่าความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ จำเป็นต้องมีการเรียนในระดับที่สูงขึ้น					
59. นิสิตสามารถนำข้อบกพร่องในการเรียนของตนเองมาปรับปรุงแก้ไขได้					
60. นิสิตชื่นชมผู้ที่เรียนรู้สิ่งใหม่ๆ อยู่เสมอ					

ตอนที่ 3 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งในความร่วมมือของท่าน

นายอนุสิทธิ์ ตั้งคณาณกุลชัย

นิสิตปริญญาเอก หลักสูตรการศึกษาคุณวุฒิบัณฑิต สาขาการอุดมศึกษา

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ตารางแสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามรายข้อ
ผลจากการทดลองใช้(Try out)
(n=30)

	ข้อความ	t	sig.
1	เมื่อนิสิตจะเรียนรู้เรื่องใด นิสิตสามารถวางแผนขั้นตอนการเรียนรู้เรื่องนั้นๆ ได้	3.416	.004
2	นิสิตรักที่จะเรียนรู้อยู่เสมอ	7.897	.001
3	นิสิตสามารถประเมินตนเองได้ว่าจะต้องเรียนรู้อะไรเพิ่มเติม	4.583	.001
4	นิสิตไม่เคยทอดทิ้งต่อการเรียนรู้สิ่งที่เข้าใจยาก ถ้าเป็นเรื่องที่นิสิตสนใจ	4.438	.001
5	เมื่อต้องการข้อมูล นิสิตชอบที่จะค้นคว้าจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์	4.277	.001
6	นิสิตทราบถึงสาเหตุของอุปสรรคในการเรียนรู้ของตนเองว่าคืออะไร	2.160	.049
7	นิสิตจะใช้วิธีการเรียนรู้ที่หลากหลายมากกว่าจะใช้วิธีการเรียนแบบใดแบบหนึ่งเท่านั้น	4.292	.001
8	นิสิตสามารถบริหารเวลาในการทบทวนบทเรียนตามเนื้อหาและความ ยากง่ายของแต่ละวิชา	2.688	.018
9	นิสิตต้องการเรียนรู้ให้มากยิ่งขึ้น เพื่อพัฒนาตนเองให้เจริญก้าวหน้า	2.701	.017
10	ในชั้นเรียน นิสิตไม่ต้องการให้ผู้สอนคอยบอกว่าต้องทำอะไรบ้างอยู่ตลอดเวลา	2.256	.041
11	นิสิตเห็นว่า ยิ่งเรียนมากก็จะพบสิ่งที่น่าสนใจมาก	3.162	.007
12	ถ้าข้อมูลบางอย่างไม่สามารถค้นคว้าจากเอกสารได้ นิสิตจะสอบถามจากอาจารย์	5.041	.001
13	การเรียนรู้ไม่ได้ทำให้ชีวิตของนิสิตเกิดการเปลี่ยนแปลง	2.118	.053
14	นิสิตได้เรียนรู้จากแหล่งความรู้ใหม่ๆ ที่น่าสนใจอยู่เสมอ	3.035	.009
15	นิสิตมีความอยากรู้อยากเห็นในสิ่งต่างๆ มากมาย	3.100	.008
16	นิสิตมักจะทำงานได้ไม่ดีนัก หากต้องทำงานด้วยตนเองเพียงลำพัง	1.528	.149
17	นิสิตทราบดีว่าการเรียนเป็นความรับผิดชอบของตนเองเท่านั้น	2.701	.017
18	นิสิตคิดว่าสาขาวิชาที่เรียนเหมาะสมกับตนเองแล้ว	3.325	.005
19	นิสิตสามารถแก้ไขอุปสรรคได้เมื่อไม่เข้าใจในสิ่งที่เรียน	4.292	.001
20	นิสิตได้ตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของงานทุกชิ้นก่อนส่งเสมอ	3.121	.008

	ข้อความ	t	sig.
21	นิสิตนิสิตทราบดีว่าตนเองต้องการเรียนรู้อะไร	2.701	.017
22	นิสิตจะไม่พลาดโอกาสในสิ่งที่อยากเรียนรู้	5.227	.001
23	นิสิตมักกรอข้อมูลจากเพื่อน ๆ ที่ค้นคว้ามาให้	1.141	.273
24	นิสิตมักทำงานตามวิธีที่เพื่อนทำ	1.426	.176
25	นิสิตมีการทำตารางการทำงานบ้านและตารางทบทวนบทเรียน	5.495	.001
26	นิสิตแปะที่ต้องคอยปรับปรุงสิ่งที่เป็นอุปสรรคต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง	3.211	.006
27	นิสิตสามารถหาข้อมูลมาประกอบการตัดสินใจเมื่อเกิดปัญหาในการเรียนรู้	5.150	.001
28	นิสิตวางแผนการเรียนให้สอดคล้องกับสาขาอาชีพที่ตนเองชอบ	5.020	.001
29	นิสิตสนุกที่ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้อื่น	3.924	.002
30	นิสิตพยายามทำงานเป็นขั้นตอนอย่างรอบคอบ	4.245	.001
31	นิสิตพยายามนำสิ่งที่เรียนไปใช้ในชีวิตจริง	3.989	.001
32	ก่อนเริ่มเรียนเนื้อหาที่ยาก นิสิตจะหาวิธีการเรียนเพื่อช่วยให้เข้าใจเร็วขึ้นและจำได้มากขึ้น	5.245	.001
33	เมื่อนิสิตไม่เข้าใจสิ่งที่ได้เรียนรู้ใหม่ นิสิตจะไม่สนใจสิ่งนั้น	1.986	.067
34	นิสิตสามารถประเมินตนเองได้ว่าตนเองเรียนรู้ได้ดีหรือไม่	3.416	.004
35	นิสิตมักเป็นผู้นำกลุ่มในการเรียนรู้	4.243	.001
36	นิสิตสนุกสนานในการค้นหาคำตอบ สำหรับคำถามต่าง ๆ ที่นิสิตสนใจ	5.508	.001
37	นิสิตคิดว่า อนาคตของตนเองขึ้นอยู่กับความสามารถในการเรียนรู้ที่ได้รับ	3.121	.008
38	นิสิตสามารถค้นคว้าข้อมูลจากแหล่งอิเล็กทรอนิกส์ได้	1.717	.108
39	นิสิตคิดว่าการเรียนรู้อยู่ตลอดเวลาเป็นสิ่งที่ท้าทายความสามารถ	4.583	.001
40	นิสิตเป็นผู้เรียนที่มีประสิทธิภาพทั้งในชั้นเรียนและการเรียนรู้ด้วยตนเอง	5.245	.001
41	นิสิตสามารถเข้าถึงแหล่งความรู้ต่าง ๆ เพื่อจะนำมาใช้ในการตอบคำถามในสิ่งที่สนใจ	6.068	.001
42	นิสิตสามารถคาดการณ์คะแนนสอบของตนเองได้ใกล้เคียงทุกครั้ง	5.508	.001
43	นิสิตสามารถหาแหล่งข้อมูลได้ด้วยประสบการณ์ของตนเอง	4.583	.001
44	นิสิตปรารถนาให้มีเวลาในแต่ละวันมากขึ้น เพราะมีสิ่งที่ต้องการเรียนรู้ อีกมากมาย	6.481	.001
45	นิสิตคอยสังเกตทักษะการทำงานของตนเองว่ามีการพัฒนาขึ้นหรือไม่	3.989	.001
46	นิสิตคอยตรวจสอบว่าตนเองปฏิบัติงานได้ตามแผน	4.583	.001
47	นิสิตมีการเตรียมตัวก่อนเข้าเรียนแต่ละครั้ง	3.556	.003
48	นิสิตสามารถนำข้อมูลที่ได้รับไปอธิบายให้เพื่อน ๆ เข้าใจได้	4.320	.001

	ข้อความ	t	sig.
49	นิสิตคิดว่า การเรียนรู้เป็นสิ่งที่จำเป็นต่อชีวิตของตนเอง	3.473	.004
50	เมื่อเรียนเนื้อหาใดๆ แล้ว นิสิตมักจะซักถามเพื่อนๆ เพื่อตรวจสอบความเข้าใจที่ถูกต้อง	4.320	.001
51	นิสิตคิดว่า การพัฒนาตนเองให้ดียิ่งขึ้นต้องมีการเรียนรู้ให้มากขึ้น	2.646	.019
52	นิสิตสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองได้ดี เมื่อเทียบกับเพื่อนนิสิตคนอื่นๆ	4.704	.001
53	นิสิตมักกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ เพราะเห็นว่าจำเป็นต้องนำไปใช้ในอนาคต	5.584	.001
54	นิสิตตัดสินใจเรียนวิชาเลือกตามความสนใจของตนเองเสมอ	4.320	.001
55	นิสิตรู้จักแหล่งข้อมูลต่างๆ ในการเรียนรู้	7.897	.001
56	นิสิตสนใจที่จะศึกษาหาความรู้อยู่เสมอ	6.009	.001
57	นิสิตสามารถทบทวนบทเรียนได้ครบถ้วนก่อนการสอบทุกครั้ง	4.638	.001
58	นิสิตคิดว่าความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ จำเป็นต้องมีการเรียนในระดับที่สูงขึ้น	2.688	.018
59	นิสิตสามารถนำข้อบกพร่องในการเรียนของตนเองมาปรับปรุง แก้ไขได้	6.619	.001
60	นิสิตชื่นชมผู้ที่เรียนรู้สิ่งใหม่ๆ อยู่เสมอ	3.100	.008

หมายเหตุ : ข้อความที่ 16, 23, 24, และ 38 มีค่า t ต่ำกว่า 1.76

ภาคผนวก ค

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพชุดฝึกอบรม
แบบประเมินความเหมาะสม/ความสอดคล้องของ(ร่าง)ชุดฝึกอบรมฯ
แบบประเมินความสอดคล้องของ(ร่าง)ชุดฝึกอบรมฯ
แบบประเมินความพึงพอใจต่อชุดฝึกอบรมฯ
แบบประเมินการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพชุดฝึกอบรม
เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง
ของนิสิตสาขาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผ.ศ. ดร. พิพัฒน์ นนทนาธรณ์	คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
อาจารย์ ดร. นพกรณ์ กลิ่นทอง	วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยมหิดล
ดร. จิรวัฒน์ วีรังกร	กองกิจการนิสิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
ผ.ศ. ดร.รังสรรค์ ปิติปัญญา	คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
อาจารย์ เต็มศักดิ์ สุขวิบูลย์	คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

**แบบประเมินความเหมาะสม/ความสอดคล้องของ(ร่าง)ชุดฝึกอบรม
เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์**

คำชี้แจง

ขอให้ท่านพิจารณาองค์ประกอบของ(ร่าง)ชุดฝึกอบรม ในส่วนต่างๆ ต่อไปนี้ ว่ามีความเหมาะสม/สอดคล้อง มากน้อยเพียงใด และทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความเหมาะสมที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม/สอดคล้อง				
	5 มากที่สุด	4 มาก	3 ปานกลาง	2 น้อย	1 น้อยที่สุด
ปัญหาและความจำเป็นของชุดฝึกอบรม					
1. มีความสมเหตุสมผล					
2. มีความสอดคล้องกับความจำเป็นในสังคม					
3. มีความจำเป็นต้องพัฒนาชุดฝึกอบรม					
หลักการและเหตุผลของชุดฝึกอบรม					
4. มีความเป็นไปได้					
5. สามารถนำไปใช้ได้จริง					
6. มีแนวคิดพื้นฐานรองรับ					
วัตถุประสงค์ของชุดฝึกอบรม					
7. มีความชัดเจน นำไปปฏิบัติได้					
8. มีความเป็นไปได้					
9. มีความครอบคลุมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองที่ต้องการส่งเสริม					
10. มีความเหมาะสมกับผู้เข้ารับการฝึกอบรม					
โครงสร้างเนื้อหา สาระ และระยะเวลา					
11. วัตถุประสงค์ของชุดฝึกอบรม					
12. ครอบคลุมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองที่ต้องการส่งเสริม					
13. การเรียงลำดับเนื้อหาสาระ					
14. ระยะเวลาที่กำหนด					

รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม/สอดคล้อง				
	5 มากที่สุด	4 มาก	3 ปาน กลาง	2 น้อย	1 น้อย ที่สุด
สื่อ วัสดุ อุปกรณ์					
15. ช่วยส่งเสริมให้การฝึกอบรบบรรลุผลตาม วัตถุประสงค์ของชุดฝึกอบรบ					
16. มีความหลากหลาย					
17. มีความเหมาะสมกับวัยของผู้เข้ารับการฝึกอบรบ					
18. เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้					
ขั้นตอนและวิธีดำเนินการกิจกรรม					
19. สอดคล้องกับวัตถุประสงค์					
20. การจัดลำดับขั้นตอนการฝึกอบรบ					
21. มีความเป็นไปได้					
22. มีความหลากหลาย					
23. เหมาะสมกับระยะเวลา					
24. เหมาะสมกับวัยของผู้เข้ารับการฝึกอบรบ					
การวัดและประเมินผล					
25. ครอบคลุมสิ่งที่ต้องการประเมิน					
26. สามารถตรวจสอบการบรรลุตามวัตถุประสงค์ ของชุดฝึกอบรบ					
27. มีความหลากหลาย					
28. สอดคล้องกับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของผู้ เข้ารับการฝึกอบรบ					

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

แบบประเมินความสอดคล้องของ(ร่าง)ชุดฝึกอบรม
เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

คำชี้แจง

ขอให้ท่านพิจารณาความสอดคล้องของ(ร่าง)ชุดฝึกอบรมฯ ในองค์ประกอบต่อไปนี้ โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความสอดคล้องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

รายการประเมิน	ความสอดคล้อง		เหตุผล/ ข้อเสนอแนะ
	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
ความสอดคล้องของ(ร่าง)ชุดฝึกอบรมโดยรวม			
1. ปัญหาและความจำเป็นในการพัฒนาชุดฝึกอบรมกับหลักการของชุดฝึกอบรม			
2. ปัญหาและความจำเป็นในการพัฒนาชุดฝึกอบรมกับแนวคิดและทฤษฎีพื้นฐานของชุดฝึกอบรม			
3. ปัญหาและความจำเป็นในการพัฒนาชุดฝึกอบรมกับวัตถุประสงค์ของชุดฝึกอบรม			
4. ปัญหาและความจำเป็นในการพัฒนาชุดฝึกอบรมกับโครงสร้างเนื้อหาสาระของชุดฝึกอบรม			
5. ปัญหาและความจำเป็นในการพัฒนาชุดฝึกอบรมกับสาระของกิจกรรมของชุดฝึกอบรม			
6. ปัญหาและความจำเป็นในการพัฒนาชุดฝึกอบรมกับระยะเวลาการฝึกอบรม			
7. วัตถุประสงค์ของชุดฝึกอบรมกับกิจกรรมการเรียนรู้			
8. วัตถุประสงค์ของชุดฝึกอบรมกับวิธีดำเนินกิจกรรม (กระบวนการเรียนรู้)			
9. วัตถุประสงค์ของชุดฝึกอบรมกับการวัดและประเมินผล			
10. โครงสร้างเนื้อหาสาระของชุดฝึกอบรมกับวัตถุประสงค์			
11. โครงสร้างเนื้อหาสาระของชุดฝึกอบรมกับขั้นตอน			

และวิธีดำเนินกิจกรรม(กระบวนการเรียนรู้)			
รายการประเมิน	ความสอดคล้อง		เหตุผล/ ข้อเสนอแนะ
	เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย	
12. โครงสร้างเนื้อหาสาระของชุดฝึกอบรมกับการวัดและประเมินผล			
13. ขั้นตอนและวิธีดำเนินกิจกรรม(กระบวนการเรียนรู้)กับสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ และแหล่งเรียนรู้			
14. ขั้นตอนและวิธีดำเนินกิจกรรม(กระบวนการเรียนรู้)กับการวัดและประเมินผล			
15. ขั้นตอนและวิธีดำเนินกิจกรรม(กระบวนการเรียนรู้)กับระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกอบรม			
ความสอดคล้องภายในของชุดฝึกอบรม			
16. โครงสร้างเนื้อหาเกี่ยวกับวัตถุประสงค์			
17. โครงสร้างเนื้อหาเกี่ยวกับสื่อ วัสดุ อุปกรณ์			
18. โครงสร้างเนื้อหาเกี่ยวกับขั้นตอนและวิธีดำเนินกิจกรรม(กระบวนการเรียนรู้)			
19. โครงสร้างเนื้อหาเกี่ยวกับการวัดและประเมินผล			
20. วัตถุประสงค์เกี่ยวกับสื่อ วัสดุ อุปกรณ์			
21. วัตถุประสงค์เกี่ยวกับขั้นตอนและวิธีดำเนินกิจกรรม(กระบวนการเรียนรู้)			
22. วัตถุประสงค์เกี่ยวกับการวัดและประเมินผล			
23. ขั้นตอนและวิธีดำเนินกิจกรรม(กระบวนการเรียนรู้)กับระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกอบรม			
24. ขั้นตอนและวิธีดำเนินกิจกรรม(กระบวนการเรียนรู้)กับการวัดและประเมินผล			
ผลการประเมิน			
25. ความสอดคล้องภายในชุดฝึกอบรมชุดที่ 1			
26. ความสอดคล้องภายในชุดฝึกอบรมชุดที่ 2			
27. ความสอดคล้องภายในชุดฝึกอบรมชุดที่ 3			

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

แบบประเมินความพึงพอใจต่อชุดฝึกอบรม
เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

คำชี้แจง

ให้ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องหลังข้อความประเด็นประเมินชุดฝึกอบรมที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด ซึ่งมีเกณฑ์พิจารณา ดังนี้

- 5 หมายถึง ท่านมีความคิดเห็นว่า พึงพอใจ/เหมาะสม/พร้อม ในระดับ มากที่สุด
- 4 หมายถึง ท่านมีความคิดเห็นว่า พึงพอใจ/เหมาะสม/พร้อม ในระดับ มาก
- 3 หมายถึง ท่านมีความคิดเห็นว่า พึงพอใจ/เหมาะสม/พร้อม ในระดับ ปานกลาง
- 2 หมายถึง ท่านมีความคิดเห็นว่า พึงพอใจ/เหมาะสม/พร้อม ในระดับ น้อย
- 1 หมายถึง ท่านมีความคิดเห็นว่า พึงพอใจ/เหมาะสม/พร้อม ในระดับ น้อยที่สุด

ประเด็นประเมิน	ระดับความพึงพอใจ				
	5 มาก ที่สุด	4 มาก	3 ปาน กลาง	2 น้อย	1 น้อย ที่สุด
1. วัตถุประสงค์ของชุดฝึกอบรม เหมาะสมกับท่าน					
2. การจัดเรียงลำดับเนื้อหาของชุดฝึกอบรม					
3. ขั้นตอนและวิธีดำเนินการฝึกอบรม					
4. ระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกอบรม					
5. เอกสารประกอบการฝึกอบรม					
6. ความเหมาะสมของกิจกรรม					
7. อุปกรณ์และสื่อที่ใช้ในการฝึกอบรม					
8. การวัดและประเมินผล					
9. สถานที่ที่ใช้ในการฝึกอบรม					
10. บรรยากาศของการฝึกอบรม					
11. ความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับจากการฝึกอบรม สามารถนำไปใช้ได้จริง					
12. วิทยากร					

ประเด็นประเมิน	ระดับความพึงพอใจ				
	5 มาก ที่สุด	4 มาก	3 ปาน กลาง	2 น้อย	1 น้อย ที่สุด
ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเรียนรู้ ด้วยการนำตนเอง					
13. การมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้					
14. ความคิดริเริ่มในการเรียนรู้					
15. ความต้องการและเป้าหมายในการเรียนรู้					
16. การวางแผนการเรียนรู้					
17. การรู้จักแหล่งการเรียนรู้					
18. การประเมินผลการเรียนรู้					
ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเรียนรู้ ด้วยการนำตนเองโดยรวม					
ความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับสามารถนำไปใช้ได้จริง					

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ

.....

.....

.....

.....

แบบประเมินการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง
(ก่อน – หลัง การฝึกอบรม)

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () ให้ตรงกับข้อมูลของท่าน

1. เพศ () ชาย () หญิง
2. สาขาวิชาที่เรียน

() สาขาวิชาการเงิน	() สาขาวิชาการจัดการ
() สาขาวิชาการตลาด	() สาขาวิชาธุรกิจระหว่างประเทศ
() สาขาวิชาการจัดการโรงแรมและการท่องเที่ยว	() สาขาวิชาการจัดการโลจิสติกส์
() สาขาวิชาการบัญชีบริหาร	

ตอนที่ 2 การเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องหลังข้อความที่ตรงกับตัวท่าน ตามเกณฑ์พิจารณา ดังนี้

- 5 หมายถึง ข้อความนั้นมีความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน มากที่สุด
- 4 หมายถึง ข้อความนั้นมีความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน ค่อนข้างมาก
- 3 หมายถึง ข้อความนั้นมีความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน ปานกลาง
- 2 หมายถึง ข้อความนั้นมีความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน น้อย
- 1 หมายถึง ข้อความนั้นมีความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน น้อยที่สุด

ผู้วิจัยขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งในความร่วมมือของท่าน

นาย อนุสิทธิ์ ตั้งคณานุกุลชัย

นิสิตปริญญาเอก สาขาวิชาการอุดมศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
	5 จริง มาก ที่สุด	4 จริง ค่อนข้าง มาก	3 จริง ปาน กลาง	2 จริง น้อย	1 จริง น้อย ที่สุด
1. นิสิตทราบดีว่าตนเองต้องการเรียนรู้อะไร					
2. นิสิตทราบดีว่าการเรียนเป็นความรับผิดชอบของตนเองเท่านั้น					
3. นิสิตได้เรียนรู้จากแหล่งความรู้ใหม่ๆ ที่น่าสนใจอยู่เสมอ					
4. นิสิตสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองได้ดี เมื่อเทียบกับเพื่อนนิสิตคนอื่น ๆ					
5. นิสิตไม่เคยทอดทิ้งต่อการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ถ้าเป็นเรื่องที่ นิสิตสนใจ					
6. นิสิตสนุกที่ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้อื่น					
7. นิสิตตัดสินใจเรียนวิชาเลือกตามความสนใจของตนเองเสมอ					
8. นิสิตคิดว่า การพัฒนาตนเองให้ดียิ่งขึ้นต้องมีการเรียนรู้ให้มากขึ้น					
9. นิสิตคิดว่า ความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ จำเป็นต้องมีการเรียนในระดับที่สูงขึ้น					
10. นิสิตคิดว่า อนาคตของตนเองขึ้นอยู่กับความสามารถในการเรียนรู้ที่ได้รับ					
11. นิสิตคิดว่า การเรียนรู้เป็นสิ่งจำเป็นต่อชีวิตของตนเอง					
12. นิสิตมักกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ เพราะเห็นว่าจำเป็นต้องนำไปใช้ในอนาคต					
13. นิสิตสนใจที่จะศึกษาหาความรู้อยู่เสมอ					
14. นิสิตจะไม่พลาดโอกาสในสิ่งที่ยากเรียนรู้					
15. นิสิตคิดว่าสาขาวิชาที่เรียนเหมาะสมกับตนเองแล้ว					
16. นิสิตมีการทำตารางการทำการบ้านและตารางทบทวนบทเรียน					
17. นิสิตสามารถบริหารเวลาในการทบทวนบทเรียนตามเนื้อหาและความยากง่ายของแต่ละวิชา					
18. นิสิตจะใช้วิธีการเรียนรู้ที่หลากหลายมากกว่าจะใช้วิธีการเรียนแบบใดแบบหนึ่งเท่านั้น					

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
	5 จริง มาก ที่สุด	4 จริง ค่อนข้าง มาก	3 จริง ปาน กลาง	2 จริง น้อย	1 จริง น้อย ที่สุด
19. นิสิตวางแผนการเรียนให้สอดคล้องกับสาขาอาชีพที่ตนเองชอบ					
20. นิสิตมีการเตรียมตัวก่อนเข้าเรียนแต่ละครั้ง					
21. ก่อนเริ่มเรียนเนื้อหาที่ยาก นิสิตจะหาวิธีการเรียนเพื่อช่วยให้เข้าใจเร็วขึ้นและจำได้มากขึ้น					
22. นิสิตสามารถทบทวนบทเรียนได้ครบถ้วนก่อนการสอบทุกครั้ง					
23. เมื่อนิสิตจะเรียนรู้เรื่องใด นิสิตสามารถวางแผนขั้นตอนการเรียนรู้เรื่องนั้นๆ ได้					
24. นิสิตพยายามทำงานเป็นขั้นตอนอย่างรอบคอบ					
25. นิสิตสามารถประเมินตนเองได้ว่าจะต้องเรียนรู้อะไรเพิ่มเติม					
26. นิสิตสามารถประเมินตนเองได้ว่าตนเองเรียนรู้ได้ดีหรือไม่					
27. นิสิตคอยสังเกตทักษะการทำงานของตนเองว่ามีการพัฒนาขึ้นหรือไม่					
28. เมื่อเรียนเนื้อหาใดๆ แล้ว นิสิตมักจะซักถามเพื่อนๆ เพื่อตรวจสอบความเข้าใจที่ถูกต้อง					
29. นิสิตคอยตรวจสอบว่าตนเองปฏิบัติงานได้ตามแผน					
30. นิสิตทราบถึงสาเหตุของอุปสรรคในการเรียนรู้ของตนเองว่าคืออะไร					
31. นิสิตสามารถแก้ไขอุปสรรคได้เมื่อไม่เข้าใจในสิ่งที่เรียน					
32. นิสิตรู้จักแหล่งข้อมูลต่างๆ ในการเรียนรู้					
33. เมื่อต้องการข้อมูล นิสิตชอบที่จะค้นคว้าจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลายเพื่อให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์					
34. นิสิตสามารถนำข้อมูลที่ได้รับไปอธิบายให้เพื่อนๆ เข้าใจได้					
35. นิสิตสามารถค้นคว้าข้อมูลจากแหล่งอิเล็กทรอนิกส์ได้					
36. นิสิตรักที่จะเรียนรู้อยู่เสมอ					
37. นิสิตชื่นชมผู้ที่เรียนรู้สิ่งใหม่ๆ อยู่เสมอ					

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
	5 จริง มาก ที่สุด	4 จริง ค่อนข้าง มาก	3 จริง ปาน กลาง	2 จริง น้อย	1 จริง น้อย ที่สุด
38. นิสิตต้องการเรียนรู้ให้มากยิ่งขึ้น เพื่อพัฒนาตนเอง ให้เจริญก้าวหน้า					
39. นิสิตปรารถนาให้มีเวลาในแต่ละวันมากขึ้น เพราะมี สิ่งที่ต้องการเรียนรู้อีกมากมาย					
40. นิสิตเป็นผู้เรียนที่มีประสิทธิภาพทั้งในชั้นเรียนและการเรียนรู้ ด้วยตนเอง					

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ง
ตัวอย่างเอกสารที่ใช้ในการดำเนินการวิจัย

ที่ ศธ 0519.12/ 1545

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

15 มีนาคม 2559

เรื่อง ขออนุมัติคราะห์กับข้อมูลเพื่อการศึกษา

เรียน อธิการบดีมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เนื่องด้วย นายอนุสิทธิ์ ตั้งคณาญาติชัย นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาชุดฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองของนิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์” โดยมี อาจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ ไบยะทอง และ อาจารย์ ดร.จ้าวรรณ สมบูรณ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในขณะนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขออนุมัติคราะห์ให้นายอนุสิทธิ์ ตั้งคณาญาติชัย เข้าเก็บข้อมูลและทดลองใช้ชุดฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองกับนิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 - 4 สาขาวิชา บริหารธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ วิทยาเขตศรีราชา และขอใช้สถานที่คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา ในระหว่างเดือนมีนาคม ถึงเดือนพฤษภาคม 2559 ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุมัติคราะห์ และขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ชูชัย ไบยะทอง)

ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์

รักษาการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิต โทรศัทพ์ 081 694 7757

ภาคผนวก จ

ชุดฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง
สำหรับนิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ชุดฝึกอบรมเพื่อส่งเสริม
การเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง
สำหรับนิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

นิสิตหลักสูตรการศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการอุดมศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คำนำ

ชุดฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองสำหรับนิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจชุดนี้เป็นชุดฝึกอบรมระยะสั้น มีจุดประสงค์เพื่อส่งเสริมให้นิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจได้มีคุณลักษณะของการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองให้มากขึ้น โครงสร้างเนื้อหาสาระของชุดฝึกอบรมแบ่งออกเป็น 6 ด้านประกอบด้วย การมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ การมีความคิดริเริ่มในการเรียนรู้ การรู้ความต้องการและเป้าหมายในการเรียนรู้ การวางแผนการเรียนรู้ การรู้จักแหล่งการเรียนรู้ และการประเมินการเรียนรู้ ได้จัดทำเป็นชุดฝึกอบรม 3 ชุด โดยใช้รูปแบบการฝึกอบรมที่เน้นให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมเพื่อให้เกิดความรู้และความเข้าใจในเนื้อหาสาระ และเชื่อมโยงกับประสบการณ์ของผู้เข้ารับการอบรม

ผู้จัดทำคาดหวังว่า ชุดฝึกอบรมนี้จะเป็นประโยชน์และเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนานิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ ให้มีคุณลักษณะของการเป็นผู้เรียนรู้ด้วยการนำตนเอง สามารถนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับจากการเข้ารับการอบรมไปใช้ในการเรียนในหลักสูตรบริหารธุรกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จตามที่มุ่งหมาย สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันและการประกอบอาชีพในอนาคตได้อย่างมีคุณภาพต่อไป

นายอนุสิทธิ์ ตั้งคณานุกุลชัย

ผู้จัดทำ

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คำนำ.....	182
ปัญหาและความจำเป็น.....	184
ความมุ่งหมายของชุดฝึกอบรม.....	185
แนวคิดและทฤษฎีพื้นฐานของชุดฝึกอบรม.....	185
วัตถุประสงค์ของชุดฝึกอบรม.....	188
กลุ่มเป้าหมาย.....	188
วิทยากร ผู้นำกิจกรรมและผู้ช่วย.....	188
คุณลักษณะของผู้ฝึกอบรม วิทยากร ผู้นำกิจกรรม.....	189
โครงสร้างเนื้อหาสาระของชุดฝึกอบรม.....	189
ระยะเวลาการฝึกอบรม.....	189
ตารางการฝึกอบรม.....	191
การจัดสถานที่ฝึกอบรม.....	192
สื่อและวัสดุอุปกรณ์ในการฝึกอบรม.....	192
เทคนิคการฝึกอบรม.....	193
การวัดและประเมินผล.....	193
เกณฑ์การประเมินผล.....	193
ชุดฝึกอบรมชุดที่ 1	194
ชุดฝึกอบรมชุดที่ 2	208
ชุดฝึกอบรมชุดที่ 3	225
บรรณานุกรม.....	243

ชุดฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง สำหรับนิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ

ปัญหาและความจำเป็น

การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในโลกยุคศตวรรษที่ 21 คือการเปลี่ยนแปลงที่มีลักษณะทั้งโลก (Global) ในสังคมแบบใหม่ที่เรียกว่า สังคมสารสนเทศ (Information Society) สังคมแห่งการเรียนรู้ (Knowledge Society) หรือเป็นสังคมเศรษฐกิจฐานความรู้ (Knowledge-Based Society and Economy) ในยุคนี้ผู้ที่ประสบความสำเร็จสามารถดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างสง่างาม ต้องเป็นคนที่มีความสามารถสร้างสรรค์ มีความรอบรู้ที่ไม่ใช่แค่ความฉลาด ต้องคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น ต้องสามารถสร้างกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเองได้ การเรียนรู้เป็นกระบวนการเฉพาะบุคคลของผู้เรียนแต่ละคน ความสำนึกและความพร้อมของผู้เรียนจึงเป็นปัจจัยสำคัญ การเรียนรู้ที่แท้จริงจึงเป็นกระบวนการ การเรียนรู้ด้วยตนเอง การสอนเป็นกระบวนการสำคัญเพื่อช่วยให้เกิดการเรียนรู้ ผู้เรียนในระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษาอยู่ในวัยที่กำลังปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงทั้งความเชื่อ ทักษะ คติและค่านิยมต่างๆ การเรียนการสอนจึงควรมีลักษณะให้ผู้เรียนได้เลือก ได้ทดลอง ได้สัมผัสกับแนวคิดค่านิยม และแบบแผนพฤติกรรมแบบต่างๆ ให้ผู้เรียนได้ทดสอบประเมินค่า และตัดสินใจเลือกด้วยตนเอง ผู้ที่จะเรียนรู้และใช้ความรู้ที่ใช้งานได้ดี คือ ผู้ที่เรียนรู้แบบมีแรงจูงใจ อยากรู้ อยากเห็น รักการอ่าน ค้นคว้าอ่านเอง วิจัยเอง คิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ ประยุกต์ใช้ด้วยตัวเอง การรู้จักตัวเอง ตระหนักถึงตัวเอง ควบคู่ไปกับการ ศึกษาเรียนรู้เรื่องรอบตัวที่อยู่ภายนอก จะทำให้ศึกษา และเรียนรู้เรื่องต่างๆ ที่เข้ามาสัมพันธ์กับตัวเองได้อย่างรอบด้าน กระฉับกระเฉง

นิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ เป็นนิสิตที่อยู่ในช่วงวัยรุ่นยุคใหม่ที่คุ้นเคยกับความสะดวกสบาย มักจะขาดความอดทน ขาดความมุ่งมั่นและกระตือรือร้นในการเรียนรู้ ถึงแม้จะมีความสามารถในการเข้าถึงและใช้เทคโนโลยีข่าวสารได้ดี แต่ก็ขาดวิจารณญาณในการรับสื่อ แบ่งการใช้เวลาไม่เหมาะสม ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการเรียนรู้ นอกจากนี้ยังขาดทักษะในการวางแผนและดำเนินการเรียนรู้ การแสวงหาแหล่งความรู้ที่เป็นประโยชน์ทั้งแหล่งที่เป็นบุคคล และวัตถุสิ่งของ รวมทั้งขาดทักษะในการประเมิน ผลการเรียนรู้ของตนเอง ทำให้เกิดปัญหาการส่งงานตามที่อาจารย์ผู้สอนมอบหมายไม่ทันตามกำหนด เวลา ส่งผลต่อคุณภาพของงาน สำหรับบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาด้านบริหารธุรกิจในสถาบันอุดมศึกษาไทยนอกเหนือจากปัญหาด้านภาษาอังกฤษซึ่งถูกกำหนดเป็นภาษาในการทำงานของประชาคมอาเซียนแล้ว ยังขาดความกระตือรือร้นในการแสวงหาความรู้เพื่อเพิ่มพูนความสามารถในการดูแลตนเองในการทำงานในต่างแดนซึ่งต้องอาศัยทักษะในการคิดวิเคราะห์ แก้ไขปัญหา การทำงานเป็นทีม ตรงต่อเวลาและมีระเบียบ นอกจากนี้ยังพบว่าความสามารถในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง เป็นคุณสมบัติของบัณฑิตทางด้านบริหาร ธุรกิจในระดับปริญญาตรี ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดสำหรับกิจการธุรกิจภายในประเทศ

การเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง (Self-directed learning) เป็นกระบวนการซึ่งบุคคลริเริ่มการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยอาจได้รับหรือไม่ได้รับความช่วยเหลือจากบุคคลอื่นๆ วิเคราะห์ความต้องการและกำหนดเป้าหมายในการเรียนรู้ของตนเอง แสวงหาแหล่งทรัพยากร กำหนดวิธีการเรียนรู้และประเมินผลการเรียนรู้ด้วยตนเองได้ ลักษณะเด่นของการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง คือ เป็นการเรียนรู้ที่ยอมรับสภาพความแตกต่างของบุคคลว่ามีศักยภาพ สามารถที่จะเรียนรู้สิ่งต่างๆ ได้ด้วยตนเอง เป็นการตอบสนองความต้องการและความสนใจของผู้เรียนเพื่อที่จะสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาได้อย่างมีความสุขและเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นตลอดชีวิต จึงมีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้ในสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา ผู้วิจัยจึงได้พัฒนาชุดฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองสำหรับนิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ โดยใช้แนวคิด ทฤษฎีต่างๆ มาบูรณาการ โดยใช้กิจกรรมที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมให้เกิดคุณลักษณะของการเป็นผู้เรียนรู้ด้วยการนำตนเองให้มากขึ้น เพื่อให้นิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจประสบความสำเร็จในการเรียนและมีความสามารถในการปฏิบัติงานในองค์กรธุรกิจทั้งในและต่างประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

ความมุ่งหมายของชุดฝึกอบรม

1. เพื่อสำรวจการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
2. เพื่อให้นิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง
3. เพื่อส่งเสริมให้นิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มีการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองมากขึ้น
4. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของชุดฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง

แนวคิดและทฤษฎีพื้นฐานของชุดฝึกอบรม

ชุดฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองสำหรับนิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์นี้ ได้พัฒนาขึ้นจากหลักการสำคัญๆ จากแนวคิดด้านต่างๆ ทางการศึกษา จิตวิทยา สังคมวิทยา มาบูรณาการเพื่อให้ได้เนื้อหาสาระ รูปแบบ วิธีการ ในกระบวนการเรียนรู้ที่เหมาะสมเพื่อส่งเสริมให้นิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจมีการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองมากขึ้น หลักการสำคัญของแนวคิดต่างๆ ดังกล่าว มีดังนี้

1. แนวคิดการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง(Self-directed Learning)

แนวคิดพื้นฐานของการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง เป็นกระบวนการที่ผู้เรียนคิดริเริ่มการเรียนรู้เอง โดยวินิจฉัยความต้องการในการเรียนรู้ของตน กำหนดเป้าหมายและสื่อการเรียนรู้ ติดต่อกับบุคคลอื่น หาแหล่งความรู้ เลือกใช้ยุทธวิธีการเรียนรู้เสริมแผนการเรียนรู้ และประเมินผลการเรียนของตน ด้วยความร่วมมือช่วยเหลือจากผู้อื่นหรือไม่ก็ได้ องค์ประกอบหลักของการเรียนรู้ด้วยการนำ

ตนเอง ประกอบด้วย การจัดการตนเอง (self-managing) การตรวจสอบตนเอง (self-monitoring) และการเปลี่ยนแปลงตนเอง (self-modifying) ซึ่งจะช่วยให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง เป็นเครื่องมือในการสร้างทางเลือกที่เป็นระบบ ที่จะทำให้มนุษย์มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล การจัดการดังกล่าวเป็นรูปแบบพฤติกรรมและแบบแผนทางปัญญาของผู้เรียนรู้ด้วยการนำตนเองที่แสดงออกมา

2. แนวคิดความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง (Self-directed Learning

Readiness : SDLR)

แนวคิดความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง หมายถึง ระดับ (degree) ที่บุคคลรับรู้ (perceive) ตนเองว่ามีทักษะและเจตคติ (attitude) เกี่ยวกับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง โดยกูกลิเอลมีโน (Guglielmino) ได้พัฒนาเครื่องมือเพื่อใช้วัด SDLR และได้เรียกเครื่องมือนี้ว่า Self-directed learning readiness Scale : SDLRS เป็นแบบสอบถาม (questionnaire) ตามแบบของ Likert scale โดยแยกวัดองค์ประกอบของความพร้อมในการเรียนรู้โดยการชี้นำตนเอง เป็น 8 องค์ประกอบ แบบวัดความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง แสดงให้เห็นว่าการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองเป็นลักษณะที่สามารถวัดได้ และถูกนำไปใช้วัดในการศึกษาการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองมากที่สุด ผลการวัดสามารถนำไปใช้เป็นเครื่องมือวินิจฉัยการประเมินผู้เรียนในด้านความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองได้ นักวิจัยหลายท่านได้นำแบบวัดความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของกูกลิเอลมีโน มาแปลหรือปรับปรุงเพื่อใช้กับงานวิจัยในประเทศไทย

3. แนวคิดการศึกษาในยุคศตวรรษที่ 21 (21st Century Learning)

แนวคิดการศึกษาในยุคศตวรรษที่ 21 เป็นแนวคิดที่ภาคีเพื่อทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ในประเทศสหรัฐอเมริกา เป็นความร่วมมือระหว่างบริษัทเอกชนชั้นนำขนาดใหญ่ องค์กรวิชาชีพ ระดับ ประเทศ และสำนักงานด้านการศึกษาของรัฐ ในการเตรียมความพร้อมของนักเรียนในสหรัฐอเมริกาสำหรับศตวรรษที่ 21 โดยได้เสนอกรอบแนวความคิดเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษนี้ว่า ควรมีองค์ประกอบสำคัญในสาระวิชาหลัก ประกอบด้วย ภาษาแม่ และภาษาโลก วิทยาศาสตร์ ศิลปะ ภูมิศาสตร์ คณิตศาสตร์ ประวัติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ วิชารัฐและความเป็นพลเมืองดี และหัวข้อสำหรับศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย ความรู้เกี่ยวกับโลก ความรู้ด้านการเป็นพลเมืองดี ความรู้ด้านการเงิน เศรษฐศาสตร์ธุรกิจ และการเป็นผู้ประกอบการ ความรู้ด้านสุขภาพ ความรู้ด้านสิ่งแวดล้อม และต้องอ่านออก เขียนได้ และคิดเลขเป็น ทักษะที่จำเป็นของคนในยุคศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย ทักษะด้านการเรียนรู้และนวัตกรรม ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี และทักษะชีวิตและอาชีพ

4. แนวคิดการศึกษาเพื่อสร้างบัณฑิตของ พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต)

เป็นแนวคิดที่เน้นความสำคัญของวิชาศิลปศาสตร์ที่จะเป็นพื้นฐานของการศึกษาเพื่อสร้างบัณฑิต โดยเริ่มจากการพัฒนานักศึกษาให้เป็นผู้พร้อมที่จะเล่าเรียนวิชาการต่างๆ และมีทำที่ถูกต้องในการเล่าเรียนวิชาการเหล่านั้น สิ่งที่สำคัญอย่างยิ่งก็คือ ความมีแรงจูงใจที่ถูกต้องใน

การศึกษาเล่าเรียน นั่นคือ ความใฝ่รู้ ความรักวิชาการนั้น อยากจะรู้ มีความสนใจใฝ่รู้ว่าอะไรเป็นอะไร เป็นอย่างไร เป็นการเตรียมให้เป็นคนที่เรียนเป็น คือรู้จักคิดเป็น ค้นคว้าเป็น ใฝ่รู้ชอบค้นคว้า และต้องรู้วิธีค้นคว้า เป็นผู้พร้อมที่จะศึกษาเล่าเรียน

การเรียนรู้ด้วยการนำตนเองสำหรับนิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ

ชุดฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองที่พัฒนาขึ้นนี้คาดว่าจะช่วยส่งเสริมให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรม คือนิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่เป็นกลุ่มเป้าหมายในการพัฒนาเป็นผู้ที่มีการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาตนเองในการเรียนอย่างมีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ องค์ประกอบของการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองที่ใช้ในการพัฒนาชุดฝึกอบรมนี้มี 6 ด้าน ซึ่งได้มาจากวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ประกอบด้วย

1. การมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ หมายถึง การมีความรักที่จะเรียนรู้อยู่เสมอ มีความต้องการเรียนรู้ให้มากขึ้นเพื่อพัฒนาตนเองให้เจริญก้าวหน้า บรรลุหน้าที่จะทำให้มีเวลามากขึ้นเพื่อเรียนรู้สิ่งต่างๆ อีกมากมาย เป็นผู้เรียนที่มีประสิทธิภาพทั้งในชั้นเรียนและการเรียนรู้ด้วยตนเอง มีความชื่นชมผู้ที่เรียนรู้สิ่งใหม่ๆ อยู่เสมอ

2. ความคิดริเริ่มในการเรียนรู้ หมายถึง การมีความรับผิดชอบในการเรียนรู้ ทราบดีว่าตนเองต้องการเรียนรู้อะไร สามารถตัดสินใจเลือกเรียนตามความสนใจของตนเองได้ โดยเรียนรู้จากแหล่งความรู้ใหม่ๆ ที่น่าสนใจอยู่เสมอ ไม่ทอดทิ้งต่อการเรียนรู้ในสิ่งที่สนใจแม้จะเข้าใจยาก และชอบที่จะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้อื่น

3. ความต้องการและเป้าหมายในการเรียนรู้ หมายถึง การทราบถึงความสำคัญของการเรียนรู้ที่มีต่อชีวิต อนาคตและความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพตามจุดมุ่งหมายของสาขาวิชาที่เลือกเรียน มีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ที่อยากเรียนรู้

4. การวางแผนการเรียนรู้ หมายถึง การมีความสามารถในการใช้วิธีการเรียนรู้ที่หลากหลาย สามารถวางแผนการเรียนให้สอดคล้องกับสาขาวิชาชีพได้ มีความสามารถในการวางแผนและบริหารเวลาในการเรียนรู้ การเตรียมตัวก่อนและการทบทวนบทเรียนที่ได้จากการเรียนรู้ สามารถวางแผนและขั้นตอนในการเรียนรู้เรื่องใดๆ ตามลำดับได้ และพยายามดำเนินการให้เป็นไปตามแผนอย่างรอบคอบ

5. การรู้จักแหล่งการเรียนรู้ หมายถึง การรู้จักแหล่งความรู้ต่างๆ ที่หลากหลายในการเรียนรู้ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ สามารถแก้ไขปัญหาและอุปสรรคเมื่อไม่เข้าใจในการเรียนรู้ได้ และมีความสามารถในการอธิบาย แนะนำและช่วยเหลือคนอื่นให้เกิดการเรียนรู้ได้

6. การประเมินผลการเรียนรู้ หมายถึง การมีความสามารถในการประเมินตนเองได้ว่าเรียนรู้ได้ดีเพียงใด ต้องการเรียนรู้อะไรเพิ่มเติม ทักษะการทำงานของตนได้พัฒนาขึ้นหรือไม่ สามารถประเมินว่าการเรียนรู้และการปฏิบัติงานเป็นไปตามแผนหรือไม่ และสามารถทราบถึงปัญหาและอุปสรรคในการเรียนรู้ของตนเองได้

วัตถุประสงค์ของชุดฝึกอบรม

เพื่อให้นิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่เข้ารับการฝึกอบรมตามชุดฝึกอบรมนี้

1. มีการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองในด้านการมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ ความคิดริเริ่มในการเรียนรู้ ความต้องการและเป้าหมายในการเรียนรู้ การวางแผนการเรียนรู้ การรู้จักแหล่งการเรียนรู้ และการประเมินการเรียนรู้ จากการฝึกอบรมสูงขึ้น
2. มีแนวทางในการนำความรู้ความเข้าใจการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองไปใช้ในการเรียนให้ประสบความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

กลุ่มเป้าหมาย

นิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ ชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2559 ที่ศึกษาอยู่ในคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา

วิทยากร ผู้นำกิจกรรมและผู้ช่วย

เพื่อให้การนำชุดฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองสำหรับนิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจไปใช้ให้เกิดประสิทธิภาพ ตามจุดมุ่งหมายนั้น วิทยากร ผู้นำกิจกรรมและผู้ช่วย จึงกำหนดให้มีบทบาท ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารชุดฝึกอบรม ทำความเข้าใจ เนื้อหา วัตถุประสงค์ สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ วิธีการดำเนินกิจกรรม และการวัดและประเมินผล เพื่อวางแผนการฝึกอบรมอย่างถูกต้องเหมาะสม
2. จัดเตรียมสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ เอกสาร วัสดุอุปกรณ์ เพื่อให้การฝึกอบรมเป็นไปด้วยความราบรื่น เหมาะสมกับกิจกรรมในแต่ละชุดการเรียนรู้
3. เตรียมเครื่องมือรวบรวมข้อมูลต่างๆ ได้แก่ แบบสอบถามการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง แบบสังเกต แบบบันทึกการเรียนรู้ แบบประเมิน สำหรับใช้ในการฝึกอบรมให้พร้อมใช้
4. อำนาจความสะดวกให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรม
5. ชี้แจงเรื่องเอกสาร การทำข้อตกลงร่วมกันกับผู้เข้ารับการฝึกอบรม สร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้เข้ารับการฝึกอบรม
6. กระตุ้นให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเกิดความกระตือรือร้นในการร่วมกิจกรรม การแสดงความคิดเห็น
7. เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ก่อนและหลังการฝึกอบรม สังเกต บันทึก การร่วมกิจกรรมของผู้เข้ารับการฝึกอบรม ระหว่างการฝึกอบรม และเก็บรวบรวมข้อมูลประสิทธิภาพของชุดฝึกอบรมโดยใช้แบบสอบถามความพึงพอใจในการฝึกอบรม หลังจากการฝึกอบรม

คุณลักษณะของผู้ฝึกอบรม วิทยากร ผู้นำกิจกรรม

1. มีความรู้ ความเข้าใจ และมีประสบการณ์เกี่ยวกับเนื้อหาสาระที่จะถ่ายทอดให้กับผู้เข้ารับการฝึกอบรม
2. มีความสามารถในการสื่อสารที่ดี สามารถถ่ายทอดความรู้ โดยใช้เทคนิคการฝึกอบรม ศิลปะในการถ่ายทอดความรู้ จิตวิทยาการเรียนรู้ มีไหวพริบในการแก้ปัญหา ช่างสังเกต สามารถแสดงความคิดเห็นและให้คำแนะนำ
3. มีบุคลิกภาพที่เหมาะสมกับการเป็นวิทยากรผู้ฝึกอบรม น่าเชื่อถือและน่านับถือ มีกิริยาท่าทาง การพูด การแต่งกาย ที่เหมาะสม ควบคุมอารมณ์ได้ดี ความเป็นกันเอง มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี และมีอารมณ์ขันตามสมควร
4. มีความสามารถในการใช้สื่อและการนำเสนอสื่อในการฝึกอบรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ
5. มีความสามารถในการจัดการในการทำงานต่างๆ

โครงสร้างเนื้อหาสาระของชุดฝึกอบรม

โครงสร้างของชุดฝึกอบรม แบ่งออกเป็น 6 ด้าน ได้แก่ การมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ การมีความคิดริเริ่มในการเรียนรู้ การรู้ความต้องการและเป้าหมายในการเรียนรู้ การวางแผนการเรียนรู้ การรู้จักแหล่งการเรียนรู้ และการประเมินการเรียนรู้ ดังนี้

ชุดฝึกอบรมชุดที่ 1	เรื่อง เจตคติและความคิดริเริ่มในการเรียนรู้	จำนวน 3 ชั่วโมง
ชุดฝึกอบรมชุดที่ 2	เรื่อง เป้าหมายและการวางแผนในการเรียนรู้	จำนวน 3 ชั่วโมง
ชุดฝึกอบรมชุดที่ 3	เรื่อง แหล่งการเรียนรู้และการประเมินการเรียนรู้	จำนวน 3 ชั่วโมง
		รวม 9 ชั่วโมง

ระยะเวลาการฝึกอบรม

ชุดฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองสำหรับนิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์นี้ กำหนดระยะเวลาในการดำเนินการฝึกอบรมตามชุดฝึกอบรมเป็นเวลา 1 วันครึ่ง จำนวน 9 ชั่วโมง

ชุดฝึกอบรมชุดที่ 1 เรื่อง เจตคติและความคิดริเริ่มในการเรียนรู้

มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความพร้อมในการเข้ารับการฝึกอบรม สามารถปรับตัว ปรับความคิด เกิดบรรยากาศที่อบอุ่นผ่อนคลาย เพื่อเตรียมพร้อมสำหรับการเรียนรู้ ในกิจกรรมต่างๆ ซึ่งมีเนื้อหาสาระการเรียนรู้ในเรื่อง การมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ มีความเข้าใจในการพัฒนาตนเองให้เกิดความรักในการเรียนรู้อยู่เสมอ เกิดการพัฒนาทักษะให้สอดคล้องกับแนวคิด การศึกษาในยุคศตวรรษที่ 21 และเพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีแรงบันดาลใจในการศึกษาจนประสบความสำเร็จ

ชุดฝึกอบรมชุดที่ 1 เรื่อง เจตคติและความคิดริเริ่มในการเรียนรู้ ประกอบด้วย 3 กิจกรรม
ได้แก่

กิจกรรมที่ 1 ละลายพฤติกรรม

กิจกรรมที่ 2 เข้าใจการเรียนรู้

กิจกรรมที่ 3 สู้ความสำเร็จในการเรียนรู้

โดยกำหนดเวลาการฝึกอบรมตามชุดนี้เป็นเวลาประมาณ 3 ชั่วโมง

ชุดฝึกอบรมชุดที่ 2 เรื่อง เป้าหมายและการวางแผนในการเรียนรู้

มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความเข้าใจถึงความต้องการและเป้าหมายของการเรียนรู้เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาดตนเองในการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความต้องการของตนเองและการทำงาน มีความเข้าใจในการวางแผนการเรียนรู้เพื่อให้การเรียนรู้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่ต้องการ และรู้จักการบริหารเวลาเพื่อการเรียนรู้และการใช้ชีวิตในระหว่างการศึกษามีประสิทธิภาพ

ชุดฝึกอบรมชุดที่ 2 เรื่อง เป้าหมายและการวางแผนในการเรียนรู้ ประกอบด้วย 3 กิจกรรม
ได้แก่

กิจกรรมที่ 1 สำรวจจุดมุ่งหมาย

กิจกรรมที่ 2 เป้าหมายในการเรียนรู้

กิจกรรมที่ 3 การวางแผนและบริหารเวลา

โดยกำหนดเวลาการฝึกอบรมตามชุดนี้เป็นเวลาประมาณ 3 ชั่วโมง

ชุดฝึกอบรมชุดที่ 3 เรื่อง แหล่งการเรียนรู้และการประเมินการเรียนรู้

มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความเข้าใจถึงแหล่งข้อมูล สารสนเทศ เพื่อการเรียนรู้ที่จะใช้เป็นแนวทางในการแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาดตนเอง มีการใช้สารสนเทศอย่างถูกต้องเหมาะสมและอย่างรู้เท่าทัน มีความรู้และความเข้าใจในการวิเคราะห์การเรียนรู้ของตน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาการเรียนรู้ของตนเองและสามารถเพิ่มศักยภาพของตนในการเรียนรู้

ชุดฝึกอบรมชุดที่ 3 เรื่อง แหล่งการเรียนรู้และการประเมินการเรียนรู้ ประกอบด้วย 3
กิจกรรม ได้แก่

กิจกรรมที่ 1 คนไทยรักการอ่าน?

กิจกรรมที่ 2 รู้จักและรู้เท่าทันแหล่งการเรียนรู้

กิจกรรมที่ 3 เพิ่มศักยภาพในการเรียนรู้

โดยกำหนดเวลาการฝึกอบรมตามชุดนี้เป็นเวลาประมาณ 3 ชั่วโมง

ตารางการฝึกอบรม

เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง
สำหรับนิสิตสาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

วันที่ 1

07:30 - 08:00	ลงทะเบียน
08:00 - 08:30	พิธีเปิด / ทำแบบสอบถามก่อนการฝึกอบรม
08:30 - 08:50	ชุดฝึกอบรมชุดที่ 1 เจตคติและความคิดริเริ่มในการเรียนรู้ กิจกรรมที่ 1 ละลายพฤติกรรม
08:50 - 09:50	กิจกรรมที่ 2 เข้าใจการเรียนรู้ บรรยาย เจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ บรรยาย การศึกษาในยุคศตวรรษที่ 21 ทำกิจกรรม ทักษะสังคมและสังคมข้ามวัฒนธรรม
09:50 - 10:10	พัก 20 นาที
10:30 - 12:00	กิจกรรมที่ 3 สู่ความสำเร็จในการเรียนรู้ บรรยาย เจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ ทำกิจกรรม สร้างกำลังใจ ทำกิจกรรม สัมผัสตนเอง
12:00 - 13:00	พักรับประทานอาหารกลางวัน
13:00 - 13:30	ชุดฝึกอบรมชุดที่ 2 เป้าหมายและการวางแผนในการเรียนรู้ กิจกรรมที่ 1 สัมผัสจุดมุ่งหมาย
13:30 - 14:30	กิจกรรมที่ 2 เป้าหมายในการเรียนรู้ บรรยาย เป้าหมายในการเรียนรู้ บรรยาย ทักษะหลักที่นายจ้างต้องการเสมอ
14:30 - 15:30	พัก 30 นาที
15:30 - 16:30	กิจกรรมที่ 3 การวางแผนและบริหารเวลา บรรยาย การวางแผนการเรียนรู้ บรรยาย การบริหารเวลา ทำกิจกรรม จะทำอะไรก่อน ทำกิจกรรม หินก้อนใหญ่ สรุปข้อคิดจากการเรียนรู้ประจำวัน

วันที่ 2

08:20 - 09:00

ชุดฝึกอบรมชุดที่ 3 แหล่งการเรียนรู้และการประเมิน
การเรียนรู้

กิจกรรมที่ 1 คนไทยรักการอ่าน?

บรรยาย คนไทยอ่านหนังสือปีละ 8 บรรทัด?

ทำกิจกรรม สำนวณการอ่าน

09:00 - 10:00

กิจกรรมที่ 2 รู้จักและรู้เท่าทันแหล่งการเรียนรู้

บรรยาย แหล่งการเรียนรู้

บรรยาย รับข่าวสารอย่างรู้เท่าทัน

10:00 – 10:30

พัก 30 นาที

10:30 – 12:00

กิจกรรมที่ 3 เพิ่มศักยภาพในการเรียนรู้

ทำกิจกรรม วิเคราะห์ตนเองว่ารู้

บรรยาย การเพิ่มศักยภาพในการเรียนรู้

ทำกิจกรรม ผูกสติ

บรรยายสรุป การเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง

สรุปผลการเรียนรู้

ทำแบบสอบถามการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง

ทำแบบประเมินความพึงพอใจ

หมายเหตุ กิจกรรมการฝึกอบรม อาจมีการปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสมกับสถานการณ์

การจัดสถานที่ฝึกอบรม

ใช้ห้องฝึกอบรมที่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถเคลื่อนไหวได้สะดวก มีโต๊ะเก้าอี้ที่สามารถเคลื่อนย้ายได้สำหรับการทำกิจกรรมกลุ่มย่อยและกลุ่มใหญ่ได้ง่ายและรวดเร็ว มีโต๊ะเก้าอี้สำหรับผู้นำกิจกรรมและผู้ช่วยเพื่อจัดวางเอกสารประกอบการฝึกอบรม

สื่อและวัสดุอุปกรณ์ในการฝึกอบรม

1. ชุดฝึกอบรม
2. เครื่องคอมพิวเตอร์ และเครื่องฉายภาพ LCD พร้อมจอรับภาพ
3. เนื้อหาสาระที่แสดงโดยโปรแกรม Power point
4. เอกสารประกอบการฝึกอบรม ใบความรู้ ใบกิจกรรม
5. เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง แบบ

สังเกต แบบสอบถามความพึงพอใจในการเข้ารับการฝึกอบรม

6. ดินสอ ปากกา ยางลบ กระดาษ A4 กระดาษ flip chart

เทคนิคการฝึกอบรม

เทคนิคในการฝึกอบรม ได้แก่ การบรรยาย การอภิปราย การแสดงความคิดเห็น การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม การทำกิจกรรม การทดสอบความรู้ความเข้าใจ การฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับสติ

การวัดและประเมินผล

ระยะที่ 1 ก่อนการใช้ชุดฝึกอบรม ผู้เข้ารับการฝึกอบรมประเมินตนเองโดยทำแบบสอบถามการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง

ระยะที่ 2 ระหว่างการใช้ชุดฝึกอบรม ประเมินจากผลการทำกิจกรรมของผู้เข้ารับการฝึกอบรม การแสดงความคิดเห็น และการสุ่มสัมภาษณ์

ระยะที่ 3 หลังการใช้ชุดฝึกอบรม ประเมินตนเองโดยทำแบบสอบถามการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง สอบถามความคิดเห็น ความพึงพอใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรมโดยใช้แบบประเมินความพึงพอใจต่อชุดฝึกอบรม

เกณฑ์การประเมินผล

1. ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีคะแนนเฉลี่ยการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง หลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการฝึกอบรม
2. คะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจต่อชุดฝึกอบรมของผู้เข้ารับการฝึกอบรม อยู่ในระดับ 3.50 ขึ้นไป คือ มีความพึงพอใจมากถึงมากที่สุด

ชุดฝึกอบรมชุดที่ 1

เรื่อง เจตคติและความคิดริเริ่มในการเรียนรู้

จุดประสงค์

1. เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และมีความเข้าใจในการพัฒนาตนเองให้เป็นผู้ที่รักในการเรียนรู้อยู่เสมอทั้งในชั้นเรียนและการเรียนรู้ด้วยตนเอง
2. เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความเข้าใจในการเรียนรู้และพัฒนาทักษะให้สอดคล้องกับแนวคิดการศึกษาในยุคศตวรรษที่ 21
3. เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความเข้าใจและมีแรงบันดาลใจในการศึกษาจนประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่ต้องการ
4. เพื่อเป็นการสร้างบรรยากาศที่เป็นกันเอง อบอุ่น ผ่อนคลาย และเพื่อเตรียมพร้อมในการเรียนรู้ในกิจกรรมต่างๆ

กิจกรรมที่ 1 ละลายพฤติกรรม

ระยะเวลา 20 นาที

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อสร้างบรรยากาศที่เป็นกันเอง เป็นมิตร ในกลุ่มผู้เข้ารับการฝึกอบรม
2. เพื่อเตรียมความพร้อมในการเรียนรู้และทำกิจกรรม

ขั้นตอนและวิธีการ

ผู้นำกิจกรรม

1. ทักทายและแนะนำตัวเองกับผู้เข้ารับการฝึกอบรมและให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมแนะนำตนเอง
2. ขอความร่วมมือในการเข้ารับการฝึกอบรม
3. อธิบายถึงวัตถุประสงค์และประโยชน์ของการฝึกอบรม

การวัดและประเมินผล

สังเกตการมีส่วนร่วม การแสดงออก และความสนใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรม

กิจกรรมที่ 2 เข้าใจการเรียนรู้

ระยะเวลา 60 นาที

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความเข้าใจถึงความสำคัญของการเรียนรู้ และเตรียมตนเองเพื่อการเรียนรู้
2. เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความเข้าใจถึงทักษะที่จำเป็นในยุคศตวรรษที่ 21 เพื่อเตรียมพัฒนาตนเองให้มีทักษะเหล่านั้น

สื่อ อุปกรณ์

1. ใบความรู้ เรื่อง เจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้
2. ใบความรู้ เรื่อง การศึกษาในยุคศตวรรษที่ 21
3. ใบกิจกรรม เรื่อง ทักษะสังคมและสังคมข้ามวัฒนธรรม

ขั้นตอนและวิธีการ

1. วิทยากรบรรยาย เรื่อง การเรียนรู้ เจตคติต่อการเรียนรู้ และการเตรียมพร้อมในการเรียนรู้
2. ผู้นำกิจกรรมขอตัวแทนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการเรียนรู้
3. วิทยากรบรรยาย เรื่อง การศึกษาในยุคศตวรรษที่ 21
4. ผู้นำกิจกรรมขอตัวแทนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะที่จำเป็นในการทำงานในสาขาวิชาที่เรียน
5. ผู้นำกิจกรรม แจกแบบทดสอบทักษะสังคมข้ามวัฒนธรรม จากนั้นวิทยากรสรุปข้อคิดจากการทำกิจกรรม

การวัดและประเมินผล

สังเกตการมีส่วนร่วม การแสดงออก และความสนใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรม และผลการทดสอบความรู้

กิจกรรมที่ 3 สู่ความสำเร็จในการเรียนรู้

ระยะเวลา 60 นาที

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความเข้าใจถึงแนวทางในการเรียนรู้ และเตรียมตนเองเพื่อการเรียนรู้ให้ประสบความสำเร็จ
2. เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเกิดกำลังใจในการเรียนรู้ และมีแนวทางในการสร้างกำลังใจในการต่อสู้กับอุปสรรคต่างๆ

สื่อ อุปกรณ์

1. ใบความรู้ เรื่อง สู่ความสำเร็จในการเรียนรู้
2. ใบกิจกรรม เรื่อง สร้างกำลังใจ
3. ใบกิจกรรม เรื่อง สำรวจตนเอง

ขั้นตอนและวิธีการ

1. วิทยากรบรรยาย เรื่อง สู่ความสำเร็จในการเรียนรู้
2. ผู้นำกิจกรรมขอตัวแทนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางสู่ความสำเร็จในการเรียนรู้
3. ผู้นำกิจกรรมแจกใบกิจกรรม เรื่อง สร้างกำลังใจ
4. ผู้นำกิจกรรมขอตัวแทนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการสร้างกำลังใจ
5. ผู้นำกิจกรรม แจกสำรวจตนเอง จากนั้นวิทยากรสรุปข้อคิดจากการทำกิจกรรม

การวัดและประเมินผล

สังเกตการมีส่วนร่วม การแสดงออก และความสนใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรม และผลการสำรวจตนเอง

ใบความรู้

เรื่อง เจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้

เจตคติ (Attitude)

เจตคติ บางครั้งก็เรียกทัศนคติ มีความหมายตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 (2539: 393) หมายถึง ท่าทีหรือความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ตรงกับภาษาอังกฤษคำว่า Attitude สำหรับนักจิตวิทยา หรือกลุ่มที่สนใจเกี่ยวกับเจตคติ ได้ให้ความหมายไว้อย่างหลากหลาย ซึ่งสรุปได้ตรงกัน ดังนี้

1. เจตคติเป็นเรื่องของอารมณ์ ความรู้สึกภายในตัวบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งเกิดมาจากการเรียนรู้
2. เมื่อสมองได้รับรู้ข้อมูล บุคคลจะแสดงออกเป็นพฤติกรรม หรือพร้อมที่แสดงพฤติกรรมสนองตอบ
3. พฤติกรรมที่แสดงออกจะมีลักษณะไปในทางบวก ลบ หรือเป็นกลาง มีระดับความเข้ม
4. เจตคติมีความคงทน แต่สามารถเปลี่ยนแปลงได้

เจตคติ อาจเกี่ยวกับบุคคล สิ่งของ สภาพการณ์ เหตุการณ์ เมื่อเกิดความรู้สึกบุคคลนั้นจะมีการเตรียมพร้อม เพื่อมีปฏิกิริยาตอบโต้ไปในทิศทางใดทางหนึ่งตามความรู้สึกของตนเอง เจตคติจำแนกเป็น 2 ประเภท คือ เจตคติทางบวก (positive attitude) เป็นความรู้สึกที่ดี ที่ชอบ ที่อยากมีความสัมพันธ์กับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง และ เจตคติทางลบ (negative attitude) เป็นความรู้สึกที่ไม่ดี ไม่ชอบ ไม่อยากมีความสัมพันธ์กับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

การเรียนรู้ (Learning)

การเรียนรู้ หมายถึง การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่ค่อนข้างถาวร อันเป็นผลมาจากการประสบการณ์ การฝึกหัด การปฏิบัติการ การกระทำจริงจะด้วยวิธีการที่ตั้งใจหรือไม่ตั้งใจก็ตาม หรือหมายถึง พัฒนา การที่เกิดจากฝึกหัดซึ่งอาศัยประสบการณ์และการฝึกทักษะ การเรียนรู้ส่วนใหญ่กำหนดโดยอิทธิพลของวัฒนธรรม การอบรมเลี้ยงดู สังคมกลุ่มเพื่อน (เชียร์ศรี วิวิธสิริ. 2534; 5) การเรียนรู้ อาจเกิดขึ้นได้ในสถานการณ์ต่างๆ ดังนี้

1. การเรียนรู้โดยบังเอิญ เป็นการเรียนรู้ที่มีได้เกิดจากความตั้งใจ
2. การเรียนรู้ด้วยตนเอง เป็นการเรียนรู้ด้วยความตั้งใจของผู้เรียน ที่มีความปรารถนาจะรู้ในเรื่องนั้นๆ ผู้เรียนจึงคิดหาวิธีการเรียนด้วยวิธีการต่างๆ จากนั้นจะมีการประเมินผลการเรียนรู้ด้วยตนเอง

3. การเรียนรู้โดยกลุ่ม การเรียนรู้แบบนี้เกิดจากการที่ผู้เรียนรวมกลุ่มกันแล้วเชิญผู้ทรงคุณวุฒิมาบรรยายให้กับสมาชิกกลุ่มเพื่อให้มีความรู้

4. การเรียนรู้จากสถาบันการศึกษา เป็นการเรียนแบบเป็นทางการ มีหลักสูตร มีการประเมินผล มีระเบียบการเข้าศึกษาอย่างชัดเจน ผู้เรียนต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบที่กำหนดจึงจะได้ประกาศนียบัตรหรือได้รับปริญญา

เจตคติต่อการเรียนรู้ (Attitude Toward Learning)

เป็นความรู้สึกที่ผู้เรียนมีต่อปัจจัยแวดล้อมของการเรียน ประกอบด้วย ความรู้สึกต่อผู้เรียนเอง ความรู้สึกต่อผู้สอน ความรู้สึกต่อหลักสูตร ความรู้สึกต่อกิจกรรมการเรียนรู้ ความรู้สึกต่อสถาบัน ความรู้สึกต่อเพื่อน และความรู้สึกต่อพ่อแม่ผู้ปกครอง ที่เป็นข้อมูลเกี่ยวข้องกับการเรียนรู้

การพัฒนาให้เกิดเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ ควรเริ่มจากคำกล่าวที่ว่า **การเรียนรู้ เป็นสิ่งที่เราจะต้องทำไปตลอดชีวิต** ซึ่งแต่ละคนจะสามารถทำได้ไม่เท่ากัน บางคนก็เรียนรู้ได้เร็ว ในขณะที่อีกหลายๆ คนไม่เป็นเช่นนั้น คนที่ถูกจัดว่าเป็นคนฉลาดมักจะแสดงความสามารถในเชิงสร้างสรรค์และคิดนวัตกรรม แถมยังเรียนรู้ทักษะใหม่ ๆ ได้เร็วอีกด้วยเพื่อที่จะช่วยให้การเรียนรู้เป็นเรื่องง่าย เราจะต้องรู้เทคนิคพื้นฐานที่จะทำให้เราสามารถใช้เวลาและพลังงานในการเรียนรู้และพัฒนาทักษะได้อย่างคุ้มค่า และเทคนิคทั้ง 5 มีดังต่อไปนี้

1. คิดถึงผลที่จะได้รับ หลาย ๆ คนเรียน ๆ ไปเพื่อให้ได้รับใบประกาศ แต่คนที่ประสบความสำเร็จ เขาจะเรียนอย่างมีเป้าหมาย การที่เราทราบว่าตัวเองต้องการอะไร จะเป็นการช่วยผลักดันให้เกิดความสำเร็จอย่างรวดเร็ว ยกตัวอย่างเช่น เมื่อคุณตั้งใจที่จะเรียนรู้ในทักษะใหม่ ๆ เรียนรู้ในเรื่องใหม่ ๆ คุณต้องมองเห็นเป้าหมายข้างหน้าว่า เรียนแล้วจะมีอะไรเปลี่ยนแปลง การทำงาน ชีวิตความเป็นอยู่ จะดีขึ้นอย่างไร เช่น ไปเรียนภาษาต่างชาติ เพื่อเปิดตลาดหาลูกค้าในต่างประเทศ เรียนรู้การใช้ซอฟต์แวร์ใหม่ เพื่อพัฒนางาน หรืออาจจะลองนึกถึงปัญหาที่คุณต้องแก้ไข และการไปเรียนนั้น จะนำ มาใช้แก้ไขปัญหาคงคุณได้อย่างไร เป็นต้น

2. คิดถึงข้อมูลเป็นจุดเริ่มต้น คนส่วนมากจะพยายามจดจำสาระสำคัญในตำราเรียน แต่เมื่อมันมากเกินไป ก็ทำให้สมองเบลอได้ แต่หากเราคิดว่า สิ่งที่เราเรียนรู้นั้นเป็นข้อมูลประกอบอย่างหนึ่ง ในพื้นที่เก็บรวบรวมข้อมูล เมื่อเรามีข้อมูลแล้วขั้นต่อไปก็นำออกมาทดลองหรือต่อยอด อาจจะนำเสนอหน้ากับผู้เชี่ยวชาญหรือคนอื่น ๆ เพื่อดูว่าจะสามารถประยุกต์ใช้ข้อมูลอย่างไรบ้าง หนังสือ เป็นเสมือนที่เก็บข้อมูล แต่ก็ต้องนำข้อมูลออกมาใช้ในสถานการณ์ต่างๆ ด้วย เพื่อที่จะดูว่า ข้อมูล หรือทักษะที่เรียนมานั้น ใช้ได้ในสถานการณ์จริงหรือไม่

3. เรียนรู้ด้วยภาษาของตนเอง สมองของคนมีวิธีรับข้อมูล บางคน รับข้อมูลได้ดีจากการวาดออกมาเป็นภาพ บางคนก็รับได้ดีด้วยการออกเสียงออกมามั้ง ๆ แต่ละคนก็มีวิธีที่เหมาะสมสำหรับ

ตัวเอง ดังนั้น จึงจำเป็นต้องหาให้เจอว่า การรับรู้แบบไหนเป็นไปได้ดีที่สุดสำหรับตัวเรา หากเรียนรู้ด้วยการเห็น ก็บันทึกเป็นทางกราฟ จากการฟัง ก็ใช้วิธีบันทึกเสียง อ่านออกมาดัง ๆ หรือพูดคุยแลกเปลี่ยนกับคนอื่น ๆ คนที่ประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ จะต้องทราบก่อนว่า ตนเองรับและจดจำข้อมูลได้ดีด้วยวิธีไหน

4. คิดเสียว่า ความล้มเหลวเป็นเรื่องตลก แม้หลาย ๆ คนจะเรียนรู้จากการประสบความสำเร็จ แต่ทั้งนี้ การเรียนรู้ที่แท้จริง ก็สามารถมาจากข้อจำกัดและความล้มเหลวได้เช่นกัน เพราะมันช่วยให้เราเข้าใจว่าอะไรควรทำ อะไรไม่ควรทำ แต่แน่นอนว่า ไม่มีใครชอบความล้มเหลว ไม่มีใครอยากดูเป็นคนโง่ แต่ทั้งนี้ หากเกิดความผิดพลาดขึ้น เราก็ไม่ควรเสียความเชื่อมั่น หากเราสามารถคิดได้ และเห็นว่ามันเป็นเรื่องตลก พูดคุยกับเพื่อนและครอบครัว ด้วยความสนุกสนาน หัวเราะไปกับมัน และพยายามต่อไป ผลสำเร็จก็จะปรากฏออกมาให้เห็นในที่สุด

5. ยินดีที่จะรับผิดชอบ คนเราจะทำงานหนักขึ้น ตั้งใจมากขึ้น เมื่อต้องรับผิดชอบ เช่น เมื่อใกล้สอบเราจะขยันมากขึ้น เมื่อใกล้เวลาแข่งขันเราจะซ้อมหนักขึ้น คนที่ประสบความสำเร็จเขาจะทำให้ตัวเองมีความรับผิดชอบ ด้วยการตั้งเป้าหมาย กำหนดเวลา และหาโอกาสที่จะแสดงทักษะ หรือความรู้ เพื่อผลักดันตัวเองให้ไปถึงจุดของความสำเร็จที่ตั้งเอาไว้

การเตรียมตนเองเพื่อการเรียนรู้

1. มีจิตสำนึกในตนว่า เราเป็นนิสิตนักศึกษา ต้องแสวงหาความรู้ มีความรับผิดชอบในการเรียน เห็นคุณค่าของการเรียน มีเจตคติที่ดีต่อการเรียน
2. มีใจมุ่งมั่นสู่เป้าหมายของการเรียน ว่าต้องการเรียนเพื่ออะไร
3. มีวินัยในตนเอง เพื่อให้สามารถบังคับควบคุมพฤติกรรมส่วนตัว อารมณ์ของตนเองให้กระทำ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้จนบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้
4. มีการรักษาสุขภาพตนเอง ให้แข็งแรง ไม่มีโรคภัยเบียดเบียน เจ็บป่วยจนเป็นอุปสรรคต่อการเรียน

นอกจากนี้ นักศึกษายังต้องมีการจัดเตรียมสภาพแวดล้อมในการเรียน เช่น สถานที่ อุปกรณ์ ที่เหมาะสมเพื่อสร้างให้เกิดบรรยากาศที่ดีต่อการเรียนรู้ รวมทั้งการเตรียมจัดสรรเวลาและ การทำกิจกรรมตามที่สถาบันกำหนด และการเตรียมทุนทรัพย์เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการเรียน (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช. 2559: ออนไลน์)

บรรณานุกรม

เชียรศรี วิวิธศิริ. (2534). จิตวิทยาการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์.

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช. (2559). การเตรียมความพร้อมสู่การเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ.

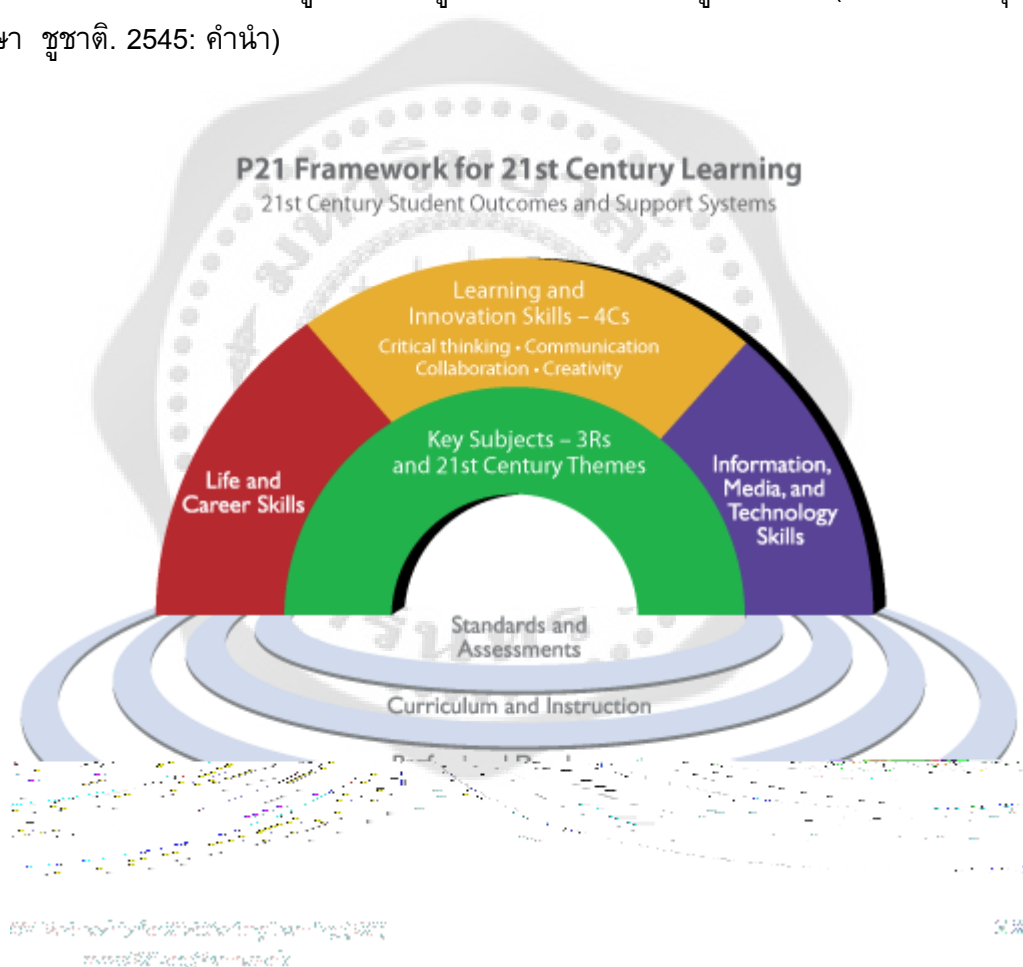
สืบค้นเมื่อ 30 สิงหาคม 2559, จาก

http://www.stou.ac.th/Thai/Offices/Oes/Guide/article/learn_01.html

ใบความรู้ เรื่อง การศึกษาในยุคศตวรรษที่ 21

โลกยุคใหม่ในศตวรรษที่ 21 เป็นโลกยุคสังคมแห่งความรู้ ผู้ที่จะประสบความสำเร็จและดำรงชีวิตอยู่ในสังคมของโลกยุคใหม่ได้อย่างสง่างาม จะต้องเป็นคนเข้มแข็งและแข็งแกร่ง มีความสามารถที่สร้างสรรค์ในวงกว้าง มีไหวพริบ มีความรอบรู้ที่ไม่ใช่แค่ความฉลาด ต้องคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น ที่สำคัญต้องสามารถสร้างกระบวนการเรียนรู้ด้วยตัวเองได้ และใช้เป็นเครื่องมือแสวงหาความหมายของการเรียนรู้ชีวิต เรียนรู้โลกอนาคต และเรียนรู้ตลอดชีวิต(ต้นสนีย์ จัทรคุปต์ และ อุษา ชูชาติ. 2545: คำนำ)

ภาคีเพื่อทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 หรือ Partnership for 21st Century Skills (P21) ซึ่งเป็นภาคีในประเทศสหรัฐอเมริกาที่เป็นความร่วมมือระหว่างบริษัทเอกชนชั้นนำขนาดใหญ่ องค์กรวิชาชีพระดับประเทศ และสำนักงานด้านการศึกษาของรัฐ มีจุดประสงค์ในการเตรียมความพร้อมของนักเรียนสหรัฐอเมริกาสำหรับศตวรรษที่ 21 ได้มีข้อเสนอแนะว่ากรอบความคิดเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ควรมีองค์ประกอบที่สำคัญ คือ

วิชาแกนและแนวคิดสำคัญในศตวรรษที่ 21 (Core Subjects-3Rs and 21st Century Themes) สารวิชาหลัก ประกอบด้วย ภาษาแม่ และภาษาโลก วิทยาศาสตร์ ศิลปะ ภูมิศาสตร์ คณิตศาสตร์ ประวัติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ วิชารัฐและความเป็นพลเมืองดี

หัวข้อสำหรับศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย ความรู้เกี่ยวกับโลก ความรู้ด้านการเป็นพลเมืองดี ความรู้ด้านการเงิน เศรษฐศาสตร์ธุรกิจ และการเป็นผู้ประกอบการ ความรู้ด้านสุขภาพ ความรู้ด้านสิ่งแวดล้อม และต้องอ่านออก เขียนได้ และคิดเลขเป็น

ทักษะที่จำเป็นของคนในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย

1. ทักษะด้านการเรียนรู้และนวัตกรรม
 - ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และนวัตกรรม
 - การคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา
 - การสื่อสารและการร่วมมือทำงาน
2. ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี
 - ทักษะด้านสารสนเทศ
 - ทักษะเกี่ยวกับสื่อ
 - ทักษะด้านเทคโนโลยี
3. ทักษะชีวิตและอาชีพ
 - ความยืดหยุ่นและปรับตัว
 - การริเริ่มสร้างสรรค์และการเป็นตัวของตัวเอง
 - ทักษะสังคมและสังคมข้ามวัฒนธรรม
 - การเป็นผู้สร้างหรือผลิต (Productivity) และความรับผิดชอบ (Accountability)
 - ภาวะผู้นำและความรับผิดชอบ (Responsibility)

บรรณานุกรม

ศันสนีย์ ฉัตรคุปต์ และ อุษา ชูชาติ. (2545). รายงานการวิจัย เรื่อง การเรียนรู้รูปแบบใหม่ : ยุทธศาสตร์ด้านนโยบายและการใช้ทรัพยากร. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2557). รายงานฉบับสมบูรณ์ โครงการวิจัย เรื่อง การกำหนดแนวทางการพัฒนาการศึกษาไทยกับการเตรียมความพร้อมสู่ศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ.

ใบกิจกรรม เรื่อง ทักษะสังคมและสังคมข้ามวัฒนธรรม

ชื่อ-สกุล

คำชี้แจง : ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมตอบคำถามต่อไปนี้

1. ประเทศที่เป็นสมาชิกของกลุ่มอาเซียน (ASEAN) มีกี่ประเทศ
2. ประเทศที่เป็นสมาชิกของกลุ่มอาเซียน (ASEAN) ที่มีประชากรมากที่สุด
3. ประเทศที่เป็นสมาชิกของกลุ่มอาเซียน (ASEAN) ที่มีประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม *
4. ประเทศเป็นสมาชิกของกลุ่มอาเซียน (ASEAN) ที่มีขนาดของเศรษฐกิจใหญ่ที่สุด
5. ประเทศที่เป็นสมาชิกของกลุ่มอาเซียน (ASEAN) ประเทศใดที่มีภาษาและวัฒนธรรมใกล้เคียงกับประเทศไทยมากที่สุด
6. ประเทศที่เป็นสมาชิกของกลุ่มอาเซียน (ASEAN) ประเทศใดที่ต้องขอวีซ่าก่อน หากคนไทยต้องการเดินทางไปประเทศนั้นๆ
7. ประเทศที่เป็นสมาชิกของกลุ่มอาเซียน (ASEAN) ประเทศใดที่อัตราค่าครองชีพสูงที่สุด
8. ประเทศที่เป็นสมาชิกของกลุ่มอาเซียน(ASEAN) ประเทศใดที่มีเขตแดนติดกับประเทศไทย

The New ASEAN logo represents a stable, peaceful, united and dynamic ASEAN. The colours of the logo – blue, red, white and yellow represent the main colours of the crests of all the ASEAN countries. The blue represents peace and stability. Red depicts courage and dynamism. White shows purity and yellow symbolises prosperity. The ten stalks of padi represent the dream of ASEAN's Founding Fathers for an ASEAN comprising all the ten countries in Southeast Asia bound together in friendship and solidarity. The circle represents the unity of ASEAN.

ใบความรู้ เรื่อง สู่ความสำเร็จในการเรียนรู้

เมื่อก้าวเข้าสู่การเรียนในระดับอุดมศึกษา ทุกคนคงทราบดีว่าการเรียนการสอนจะแตกต่างไปจากการเรียนในระดับมัธยมศึกษาเป็นอย่างมาก ทั้งด้านเนื้อหาวิชา วิธีการเรียน การวัดผล ซึ่งต้องอาศัยความรับผิดชอบของตนเองเป็นหลัก การแสวงหาความรู้เพิ่มเติมจากการเรียนในชั้นเรียน เป็นสิ่งที่จำเป็นต้องทำ รวมถึงมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนๆ อาจารย์ผู้สอน และบุคลากรอื่นๆ ในสถาบัน เพื่อที่ช่วยให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการศึกษาตามหลักสูตร และเพื่อเป็นพื้นฐานในการพัฒนาตนเองให้พร้อมที่จะออกไปสู่การแข่งขันในการทำงานต่อไป การที่จะประสบความสำเร็จทั้งในชีวิตการเรียนและการทำงานนั้น มีคำแนะนำจากผู้ที่มีประสบการณ์ (พระศักดิ์ชัย ลังกาพันธุ์ และจตุรงค์ ลังกาพันธุ์. 2558: คำนำ) ดังนี้

1. ตั้งเป้าหมายในชีวิตให้ชัดเจน เพื่อสร้างแรงบันดาลใจหรือแรงจูงใจให้ตนเอง
2. วางแผนและเลือกวิธีการที่เหมาะสม แบ่งย่อยเป้าหมายใหญ่ให้เป็นเป้าหมายเล็กๆ แล้วเลือกวิธีการที่เหมาะสมกับตนเองเพื่อบังคับตัวเองให้ทำตามเป้าหมายนั้นๆ เพราะความสำเร็จของทุกเป้าหมายเล็กจะสร้างแรงพลังให้เราก้าวสู่เป้าหมายถัดไปจนถึงสิ่งที่ฝันไว้ในที่สุด
3. ลงมือทำด้วยความพากเพียรและอดทน ทำเหตุให้มาก ปล่อยวางในผล เมื่อเหตุปัจจัยพร้อม ความสำเร็จของแต่ละเป้าหมายก็จะผลิดอกออกผลมาเอง
4. ทบทวนและประเมินผล หมั่นทบทวนเป้าหมายและวิธีการที่มุ่งสู่เป้าหมาย เพื่อพัฒนาหรือปรับเปลี่ยนให้เหมาะสม และทันสมัยขึ้น

ในชีวิตการเรียนในระดับอุดมศึกษานั้น การมาเร่งอ่านหนังสือตลอดคืนเพื่อไปสอบ ไม่ใช่วิธีการที่ถูกต้อง หากต้องการจะมีผลการเรียนที่ดี ต้องมีการเตรียมตัวกันล่วงหน้า ไม่ใช่แค่ท่องตำราอย่างเดียว แต่มีหลักสำคัญ 4 อย่าง ดังนี้

1. **ดูแลตัวเองให้ดี** หมายถึงการดูแลสุขภาพให้ถูกสุขลักษณะ เช่น ดื่มน้ำให้เพียงพอเพื่อให้เกิดพลังงาน ร่างกายไม่ขาดน้ำ และช่วยให้ความจำดียิ่งขึ้น รับประทานอาหารที่ดีมีประโยชน์ ที่จะส่งผลดีในเรื่องความจำ มีการศึกษาพบว่า การรับประทานอาหารที่มีคาร์โบไฮเดรต ไฟเบอร์สูง ย่อยง่ายในตอนเช้าอย่างต่อเนื่อง ช่วยพัฒนาผลการเรียนให้ดีขึ้นได้ ออกกำลังกาย เพื่อกระตุ้นระบบการไหลเวียนของร่างกาย หัวใจ เส้นเลือด จะช่วยให้เลือดไปเลี้ยงสมองได้ดี และนอนหลับพักผ่อนให้เพียงพอ ร่างกายต้องการการนอนหลับ 7-8 ชั่วโมง การนอนอย่างเพียงพอทำให้สามารถเรียนรู้ได้ดีขึ้น
2. **รู้วิธีการเรียนอย่างฉลาด** หลังจากที่เราวางแผนจัดตารางเวลาสำหรับการทบทวนบทเรียนแล้ว ก็ต้องเข้มงวดปฏิบัติให้ได้ตามนั้น ทำความเข้าใจกับสิ่งที่เรียนมา หาความเชื่อมโยงเนื้อหาในบทเรียน เข้ากับชีวิตประจำวันของเรา สมุดบันทึกที่จดไว้ในห้องเรียน ให้นำกลับมาเขียน

ใหม่ แล้วใส่ข้อมูลที่น่าจะต้องจำเพิ่มเติมลงไป วิธีนี้จะทำให้เข้าใจเนื้อหาได้ดีขึ้น และควรมีเวลาพักผ่อน หลังจากที่ย่านหนังสืออย่างหนัก ควรพักผ่อนด้วยการเดิน การวิ่ง หรือเล่นกับสัตว์เลี้ยง

3. **การเตรียมตัวอ่านหนังสือ** เมื่อทราบกำหนดการสอบ ก็ให้เตรียมตัวล่วงหน้า โดยจัดตารางสำหรับการทบทวน และการทำการบ้าน และเมื่อจัดแล้ว ก็ต้องทำให้ได้ตามตาราง วางแผนจัดเวลาอ่านหนังสือ จะเป็นช่วงเวลาไหนของวันก็ได้ เพราะแต่ละคนมีความสะดวกแตกต่างกัน บางคนก็เลือกที่จะทบทวนในช่วงกลางคืนหลังจากทำการบ้านเสร็จ บางคนก็เลือกตอนเช้า ขึ้นอยู่กับรูปแบบการดำเนินชีวิตประจำวัน หาสถานที่ที่เหมาะสมสำหรับการอ่านหนังสือ มีแสงไฟสว่างเพียงพอ หลีกเลี่ยงการดูทีวี ฟังเพลง เล่นโทรศัพท์ และไม่ควรรอนอนอ่านหนังสือบนเตียงเพราะจะทำให้ง่วงหลับได้ ควรมีการรวมกลุ่มทบทวนกับเพื่อน ซึ่งจะทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจกันได้ และ ช่วยให้สอบผ่านได้มากกว่าการอ่านคนเดียว

4. **ปรับความคิดให้เหมาะสม** เมื่ออยู่ในห้องเรียน ก็ต้องพร้อมที่จะเรียน ควรหลีกเลี่ยงที่จะนั่งกับเพื่อนที่ไม่ตั้งใจเรียน เพราะจะทำให้ทัศนคติในการเรียนเสียไปด้วย เมื่อเริ่มไม่มีสมาธิให้เรียกตัวเองกลับมา อย่าปล่อยให้สมาธิไปอยู่กับเรื่องอื่น หายใจลึกๆ หลับตาลง แล้วเรียกสมาธิกลับมา

บรรณานุกรม

พระศักดิ์ชัย ลังกาพันธ์ และ จตุรงค์ ลังกาพันธ์. (2558). *หัวไม่ดี ก็เรียนดีได้*. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ครอบครัว.

ใบกิจกรรม เรื่อง สร้างกำลังใจ

คำชี้แจง : ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมอ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วแสดงความคิดเห็น

ข้อคิดเพื่อสร้างกำลังใจ ในยามที่รู้สึกเหนื่อยล้า และท้อใจกับความทุกข์ยากในช่วงชีวิตของการเล่าเรียน เพื่อให้ผ่านเกณฑ์ต่าง ๆ ตามที่สถาบันกำหนดไว้ เราควรพิจารณาดังต่อไปนี้ (พระศกดิ์ชัย ลังกาพันธุ์ และจตุรงค์ ลังกาพันธุ์. 2558: 50-52)

1. คิดถึงความต้องการและเป้าหมายที่เรากำหนดไว้ และต้องการก้าวไปสู่สิ่งนั้น พร้อมกับคิดว่า ความสำเร็จที่ได้มาด้วยความยากลำบากนั้นน่าภูมิใจยิ่งนัก
2. ไฟ ทำลายได้เกือบทุกสิ่งทุกอย่าง แต่ทำไมเหล็กที่ผ่านไฟแล้วจึงกลายเป็นเหล็กกล้า ความทุกข์ยากลำบากอาจจะทำลายคนธรรมดาให้หมดความหวังได้ แต่สำหรับคนที่เข้มแข็ง ความทุกข์ยากลำบากยิ่งจะทำให้เขาเข้มแข็งขึ้น
3. โทมัส เอดิสัน ได้กล่าวว่า “ ร้อยละ 75 ของความล้มเหลวในโลกนี้จะประสบความสำเร็จได้หากมุ่งมั่นจะทำต่อไป อุปสรรคที่ใหญ่หลวงก็คือ การล้มเลิกกลางคัน “
4. ความภูมิใจที่ยิ่งใหญ่ของคนเรานั้น ไม่ได้อยู่ที่เราไม่เคยล้ม แต่อยู่ที่เราสามารถลุกขึ้นได้ทุกครั้งที่เราล้ม (คำคมของขงจื้อ)
5. สุภาษิตสเปน กล่าวว่า “ เอาจองที่สู้เจ้าต้องการไปได้ แต่ต้องจ่ายค่าของด้วย “ เพราะไม่มีของฟรีในโลกนี้ ทุกสิ่งต้องมีของแลกเปลี่ยนกันเสมอ ถ้าอยากมีสุขภาพแข็งแรงก็ต้องออกกำลังกาย กินอาหารที่เป็นประโยชน์ และพักผ่อนให้เพียงพอ แต่ถ้าต้องการประสบความสำเร็จในการเล่าเรียน ก็ต้องแลกด้วยความมานะอดทนต่อความยากลำบากและทุ่มเทให้แก่การเรียน

บรรณานุกรม

พระศกดิ์ชัย ลังกาพันธุ์ และ จตุรงค์ ลังกาพันธุ์. (2558). *หัวไม่ดี ก็เรียนดีได้*. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ครอบครัว.

ใบกิจกรรม

เรื่อง สำรวจตนเอง

คำชี้แจง : ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมตอบคำถามต่อไปนี้

1. ท่านรับประทานอาหารเช้าทุกวันก่อนไปเรียน	___ .ใช่	___ ไม่ใช่
2. ช่วงใกล้สอบ ท่านจะนอนพักผ่อนน้อยกว่าช่วงปกติ	___ .ใช่	___ ไม่ใช่
3. ท่านออกกำลังกายทุกวัน	___ .ใช่	___ ไม่ใช่
4. ท่านจัดทำตารางทบทวนและทำการบ้าน	___ .ใช่	___ ไม่ใช่
5. ท่านจะอ่านหรือทบทวนบทเรียนเมื่อใกล้สอบ	___ .ใช่	___ ไม่ใช่
6. ท่านชอบฟังเพลงไปด้วยขณะอ่านหนังสือ	___ .ใช่	___ ไม่ใช่
7. ท่านชอบอ่านหนังสือคนเดียวมากกว่าอ่านกับเพื่อน	___ .ใช่	___ ไม่ใช่
8. ท่านรู้สึกดีใจหากมีการประกาศเรียนในชั่วโมงนั้น	___ .ใช่	___ ไม่ใช่
9. ท่านมักจะถามเพื่อนทันทีหากไม่เข้าใจสิ่งที่อาจารย์สอน	___ .ใช่	___ ไม่ใช่
10. ท่านจะปิดเครื่องโทรศัพท์ทุกครั้งที่เข้าเรียน	___ .ใช่	___ ไม่ใช่

ชุดฝึกอบรมชุดที่ 2

เรื่อง เป้าหมายและการวางแผนในการเรียนรู้

จุดประสงค์

1. เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความเข้าใจถึงความต้องการและเป้าหมายของการเรียนรู้เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาตนเองในการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความต้องการของตนเองและการทำงาน
2. เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความเข้าใจในการวางแผนการเรียนรู้เพื่อให้การเรียนรู้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่ต้องการ
3. เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความเข้าใจในการบริหารเวลาเพื่อให้การเรียนรู้และการใช้ชีวิตในระหว่างการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

กิจกรรมที่ 1 สํารวจจุดมุ่งหมาย

ระยะเวลา 30 นาที

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้รับรู้ถึงเหตุผลที่เพื่อนๆ เลือกเรียนในสาขาวิชาที่เรียนและได้บอกเพื่อนๆ ถึงเหตุผลของตนเอง
2. เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความเข้าใจถึงความต้องการที่แท้จริงของการเรียนรู้

สื่อ อุปกรณ์

ใบกิจกรรม เรื่อง สํารวจจุดมุ่งหมาย

ขั้นตอนและวิธีการ

1. ผู้นำกิจกรรมแจกใบกิจกรรม เรื่อง สํารวจจุดมุ่งหมาย ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรม สัมภาษณ์เพื่อนๆ 2 คน ถึงจุดมุ่งหมายของการเลือกเรียนในสาขาวิชาที่เรียน
2. ผู้นำกิจกรรมเลือกแบบสำรวจมานำเสนอ และให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมอภิปราย

การวัดและประเมินผล

สังเกตการมีส่วนร่วม การแสดงออก และความสนใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรม

กิจกรรมที่ 2 เป้าหมายในการเรียนรู้

ระยะเวลา 60 นาที

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความเข้าใจถึงความสัมพันธ์ระหว่างต้องการและเป้าหมายของการเรียนรู้
2. เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้ทราบคุณสมบัติที่ตลาดแรงงานปัจจุบันต้องการ

สื่อ อุปกรณ์

1. ใบความรู้ เรื่อง เป้าหมายในการเรียนรู้
2. ใบความรู้ เรื่อง ทักษะหลักที่นายจ้างต้องการเสมอ

ขั้นตอนและวิธีการ

1. ผู้นำกิจกรรมบรรยาย เรื่อง เป้าหมายในการเรียนรู้
2. ผู้นำกิจกรรมขอตัวแทนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเป้าหมายในการเรียนรู้
3. ผู้นำกิจกรรมบรรยาย เรื่อง ทักษะหลักที่นายจ้างต้องการเสมอ
4. ผู้นำกิจกรรมขอตัวแทนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะที่นายจ้างต้องการ

การวัดและประเมินผล

สังเกตการมีส่วนร่วม การแสดงความคิดเห็น และความสนใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรม

กิจกรรมที่ 3 การวางแผนและบริหารเวลา

ระยะเวลา 60 นาที

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความเข้าใจถึงความสำคัญของการวางแผนในการเรียนรู้
2. เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความเข้าใจถึงความสำคัญของการบริหารเวลา

สื่อ อุปกรณ์

1. ใบความรู้ เรื่อง การวางแผนการเรียนรู้
2. ใบความรู้ เรื่อง การบริหารเวลา
3. ใบกิจกรรม เรื่อง จะทำอะไรก่อน
4. ใบกิจกรรม เรื่อง หินก้อนใหญ่

ขั้นตอนและวิธีการ

1. ผู้นำกิจกรรมบรรยาย เรื่อง การวางแผนการเรียนรู้
2. ผู้นำกิจกรรมขอตัวแทนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประสบการณ์การทำแผนการเรียนรู้
3. ผู้นำกิจกรรมบรรยาย เรื่อง การบริหารเวลา
4. ผู้นำกิจกรรมขอให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารเวลา

5. ผู้นำกิจกรรม แจกใบกิจกรรม เรื่อง จะทำอะไรก่อน เมื่อผู้เข้ารับการฝึกอบรมทำเสร็จ แล้วผู้นำกิจกรรมสรุปข้อคิดจากการทำกิจกรรม
6. ผู้นำกิจกรรม แจกใบกิจกรรม เรื่อง หินก้อนใหญ่ ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมอ่านแล้วแสดงความคิดเห็น

การวัดและประเมินผล

สังเกตการมีส่วนร่วม การแสดงออก และความสนใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรม และผลจากการทำกิจกรรม

ใบกิจกรรม เรื่อง สำนวนจดหมายเหตุ

ชื่อ-สกุล

คำชี้แจง : ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสัมภาษณ์เพื่อน ๆ 2 คน โดยเขียนข้อมูลของเพื่อนด้วย
ลายมือของตัวเอง

เพื่อนคนที่ 1

1. ชื่อ – นามสกุล
ชื่อเล่น.....
2. สาขาวิชาที่เข้ามาเรียน.....
3. เหตุผลที่เลือกเรียนสาขาวิชานี้.....
.....
.....
4. สิ่งที่คุณบอกเพิ่มเติม.....
.....

เพื่อนคนที่ 2

1. ชื่อ – นามสกุล
ชื่อเล่น.....
2. สาขาวิชาที่เข้ามาเรียน.....
3. เหตุผลที่เลือกเรียนสาขาวิชานี้.....
.....
.....
4. สิ่งที่คุณบอกเพิ่มเติม.....
.....

ใบความรู้ เรื่อง เป้าหมายในการเรียนรู้

ความต้องการและเป้าหมายในการเรียนรู้

พระพรหมคุณาภรณ์(ป.อ.ปยุตโต)(2550: 40-41) ได้กล่าวถึงการพัฒนาคนให้เป็นบัณฑิตว่า ในแง่จุดหมายระยะยาว การศึกษาจะต้องพัฒนาคนให้เป็นคนเต็มคน ผู้มีชีวิตที่สมบูรณ์ ให้เป็นบุคคลที่พัฒนาแล้ว ทั้งด้านพฤติกรรม ไม่ว่าจะเป็นพฤติกรรมในการสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมทางวัตถุ (รวมทั้งธรรมชาติ) หรือพฤติกรรมในการสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมทางสังคมคือเพื่อนมนุษย์ ทั้งด้านจิตใจและด้านปัญญา อย่างน้อยให้ได้คุณสมบัติเหล่านี้ในฉบับง่าย ที่พูดได้สั้นๆ ว่า ให้เป็นคนที่ **เก่ง ดี และมีความสุข** ขอยกเป็นข้อสรุปว่า จะต้องผลิตคน ให้ได้คุณสมบัติทั้ง 3 อย่าง คือ **หนึ่ง เก่ง สอง ดี สาม มีความสุข** ไม่ใช่จะเน้นเก่งอย่างเดียว เน้นเก่งไม่พอ ต้องดีด้วย แต่ดีก็ยังไม่พอ ต้องมีความสุขด้วย

เวลานี้แม้แต่เก่งเราก็กังไม่ได้ อย่าไปนึกว่าเราเก่งแล้ว เดิมนั้นเน้นที่เก่ง แต่ต่อมาเราบอกว่าไม่ถูก ต้องมีดีด้วย เสร็จแล้วเราก็กังว่าดีด้วยเหมือนกับว่าตัวเองเก่งแล้ว แต่หันไปดูที่ว่า เก่งนั้น เก่งพอที่จะเอาชนะในเวทีการแข่งขันโลกไหม ตอบได้เลยว่าเดี๋ยวนี้ก็ยังเก่งไม่พอ และดีก็ต้องเข้ามาเพื่อให้ความเก่งเป็นไปในทางสร้างสรรค์ แล้วเพื่อให้ความเก่งและความดีมันคงยั่งยืนก็ต้องมีความสุข เพราะถ้าไม่มีความสุข ความดีไม่มีทางยั่งยืน.....

ที่นี้เมื่อเป็นนักแสวงหาความสุขก็ต้องกลายเป็นคนหาความสุข คนที่หาความสุข คือคนที่หาความสุข สำเร็จการศึกษาไป ไม่มีความสุขในตัวเอง แต่เป็นผู้มีความสามารถในการหาความสุข ก็โลดแล่นไปในสังคมด้วยความหิวโหยกระหายความสุข เมื่อหิวโหยกระหายความสุข หาความสุขให้กับตนเอง ก็ต้องเบียดเบียนสังคม ก่อความเดือดร้อน เพราะฉะนั้นจะต้องสร้างความสุขให้เป็นคุณสมบัติในใจของเขา กล่าวโดยสรุปก็คือ

1. ความต้องการในการเรียนรู้ที่ถูกต้อง คือ ความต้องการที่ตรงกับจุดมุ่งหมายที่แท้จริงของวิชาชีพที่เลือกศึกษา ความต้องการในการเรียนรู้ที่ถูกต้องนี้ สามารถพัฒนาให้เกิดขึ้นได้
2. ความต้องการที่ตรงกับจุดมุ่งหมายที่แท้จริงของวิชาชีพที่เลือกศึกษา จะนำไปสู่ความต้องการมีความรู้ความสามารถตามวิชาชีพนั้น
3. เมื่อต้องการมีความรู้ความสามารถตามวิชาชีพ ก็จะทำให้เกิดความใฝ่รู้ขึ้น ทำให้เกิดพลังในการเรียน
4. เมื่อได้ความรู้ตามที่อยากได้ ตามที่ต้องการก็จะมีมีความสุข เพราะที่มาของความสุขก็คืออยากได้อะไรแล้วได้ตามความต้องการ จึงทำให้เรียนอย่างมีความสุข

บรรณานุกรม

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต). (2550). *การศึกษาทั่วไปเพื่อสร้างบัณฑิต*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหิดล.

ใบความรู้ เรื่อง ทักษะหลักที่นายจ้างต้องการเสมอ

โลกของการทำงานกว้างใหญ่กว่าในตำราเรียนและร่วมหาวิทยาลัยมากมายนัก การประสบความสำเร็จในการเรียน ไม่ใช่เครื่องรับรองว่าคนนั้นจะประสบความสำเร็จในชีวิตการทำงาน เพราะการทำงานนั้น ต้องการผู้ที่มีความสามารถมากกว่ามีความรู้ในตำรา มากกว่าเกรดเฉลี่ย หรือระดับเกียรตินิยม มากกว่าฟัง พูด อ่าน เขียน ภาษาอังกฤษได้รู้เยียม คนที่องค์กรต้องการต้องมีคุณสมบัติมากกว่านั้น

6 ทักษะต่อไปนี้ คือคุณสมบัติที่ในตำราเรียนไม่มีสอน แต่เป็นสิ่งจำเป็นและสำคัญมากสำหรับการทำงาน เป็นทักษะที่ต้องเก็บเกี่ยวเอาเองจากการทำงานร่วมกับผู้อื่น ไม่ว่าจะเป็นการทำรายงานกลุ่ม การทำกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งในคณะ นอกคณะ และนอกมหาวิทยาลัย รวมถึงการฝึกงาน ก่อนเรียนจบด้วย ทักษะดังกล่าว ประกอบด้วย

1. **ผู้ที่เป็นนักสื่อสารที่ดี** ไม่ใช่แค่พูดเก่งอย่างเดียว ต้องมีทักษะในการฟังด้วย ต้องฟังอย่างตั้งใจเสียก่อน จึงจะโต้ตอบได้อย่างถูกต้อง ถามคำถามได้อย่างเหมาะสม ถ่ายทอดความคิดออกไปสู่ผู้ฟังได้อย่างถูกต้อง ผู้ส่งสารกับผู้รับสารเข้าใจตรงกัน อธิบายสิ่งต่าง ๆ ได้อย่างชัดเจน สามารถคุยกับคนที่ไม่คุ้นเคยได้อย่างไม่เคอะเขิน จูงใจผู้อื่นให้คล้อยตามได้ และสามารถเจรจาหรือต่อรองได้ประสบความสำเร็จ

2. **ผู้ที่ทำงานเป็นทีมได้ดี** มักจะเป็นคนยืดหยุ่นและประนีประนอม จึงสามารถเข้ากับคนได้ทุกประเภท เปิดกว้างสำหรับความคิดเห็นของผู้อื่น และมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลกับผู้อื่นอยู่เสมอ อีกทั้งยังเป็นคนซื่อสัตย์ จริงใจ ไม่เอาเปรียบผู้อื่น ยึดมั่นและทำตามคำสัญญาที่รับปากไว้ ทำให้ผู้อื่นไว้วางใจ ในขณะเดียวกันก็ไว้วางใจผู้อื่นด้วย

3. **ผู้ที่เป็นนักแก้ปัญหาด้วย** จะมองเห็นปัญหาก่อนที่มันจะกลายเป็นเรื่องใหญ่ ทั้งยังรู้จักมองด้วยมุมมองที่แตกต่าง จึงสามารถเห็นและจัดการกับปัญหาได้ก่อนผู้อื่น คนที่มีคุณสมบัติเช่นนี้ไม่กลัวที่จะเผชิญหน้ากับปัญหา จึงไม่เคยคิดปัดปัญหาไปให้ผู้อื่น เมื่อเกิดความผิดพลาดขึ้นก็เรียนรู้จากความผิดพลาดของตัวเอง และพยายามทางหนทางใหม่ ๆ ในการแก้ปัญหาอย่างไม่ย่อท้อ

4. **ผู้ที่มีความคิดริเริ่ม** คนที่มีคุณสมบัติเช่นนี้มีแนวโน้มสูงที่จะเป็นผู้นำ เพราะรู้ตัวเองว่าต้องทำอะไรโดยไม่ต้องมีใครบอกให้ทำ ชอบที่จะคิดสร้างสรรค์ ชอบทดลอง ประลองนาที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ไม่เพียงเฉพาะกับตัวเองเท่านั้น แต่ยังเป็นตัวตั้งตัวตีให้ผู้อื่นทำในสิ่งใหม่ ๆ เช่นกัน

5. **ผู้ที่มีทักษะในการบริหารจัดการ** สามารถวางแผน งานและจัดลำดับความสำคัญของสิ่งต่าง ๆ ได้ดี รู้ว่าอะไรควรทำก่อน อะไรควรทำทีหลัง มีความสามารถในการทำงานหลายอย่างในเวลาเดียวกัน และสามารถทำงานเสร็จตรงเวลา อีกทั้งยังมีความสามารถในการประสานงานกับผู้อื่นได้ดี

6. ผู้ที่สามารถปรับตัวเข้ากับสถานการณ์และบุคคลได้ดีเป็นคนเรียนรู้เร็ว ไม่ยึดติดกับตัวเอง พร้อมเปิดรับความคิดใหม่ ๆ เสมอ จึงไม่กลัวที่จะลองทำสิ่งที่แตกต่างกัน และสามารถจัดการกับความเปลี่ยนแปลงได้ดี

ผู้ที่ก้าวเข้าสู่โลกแห่งการทำงานจะต้องเตรียมตัวให้พร้อม นายจ้างไม่ได้พิจารณาจากเกรดเฉลี่ยหรือสถาบันที่คุณจบมาเท่านั้น แต่คุณควรแสดงให้เห็นว่าคุณมีคุณสมบัติเหล่านี้ อยู่ในตัวด้วย เพราะเหล่านี้เป็นคุณสมบัติสำคัญของคนทำงานที่นายจ้างต้องการอยู่เสมอ

บรรณานุกรม

บริษัท จัดหางาน จ๊อบส์ ดีบี (ประเทศไทย) จำกัด. (2559). สืบค้นเมื่อ 2 ตุลาคม 2559. จาก <https://th.jobsdb.com/th-th/articles>.

ใบความรู้ เรื่อง วางแผนการเรียนรู้

ความสามารถในการเรียนรู้ เป็นการสร้างคุณสมบัติที่ดีให้แก่ตนเอง อนาคตจะเป็นไปตามที่เราปรารถนาหรือไม่ ขึ้นอยู่กับตัวเราเอง การพึ่งตนเองและลงมือทำจนสุดความสามารถ การค้นหาและเขียนบันทึกความปรารถนาของตนไว้ จะทำให้เราทราบความต้องการและผลักดันให้บรรลุเป้า หมาย ดังนั้น นิสิตนักศึกษาเมื่อเข้ามาสู่การศึกษาตามหลักสูตรตามที่ต้องการ จึงควรมีการวางแผน การเรียนของตนเอง

โดยทั่วไปแต่ละหลักสูตร จะมีการกำหนดแผนการเรียบริบร้อยแล้ว ในแผนการเรียนจะกำหนดวิชาพื้นฐาน วิชาบังคับ ไว้ค่อนข้างตายตัวในแต่ละภาคการศึกษา เราจะสามารถเลือกเรียนเองได้ก็จะเป็นวิชาเลือกนั่นเอง ข้อมูลที่เราควรจะต้องทราบเพื่อประกอบการวางแผนและบริหารเวลาของแต่ละรายวิชา จะดูได้จากเอกสารที่เรียกว่า ประมวลรายวิชา (Course syllabus) ซึ่งหมายถึง โครงสร^๑างของรายวิชาแต่^๒ละรายวิชาที่ประกอบด^๓วยองค์^๔ประกอบสำคัญๆ คือ

1. ลักษณะและข้อมูลทั่วไปของรายวิชา ชื่อรายวิชา รหัส จำนวนหน^๑วยกิต ป^๒การศึกษาที่เป^๓ดสอน
2. ส^๑วนประกอบของรายวิชา คำอธิบายรายวิชา วัตถุประสงค์^๒ของรายวิชา ลักษณะกิจกรรมการ เรียน การสอน และชั่วโมงที่ใช้ต่อภาคการศึกษา
3. หัวข^๑อ รายการสอนตลอดภาคการศึกษา
4. การประเมินผล
5. ทรัพยากรประกอบการเรียน
6. การประกันคุณภาพการจัดการเรียนการสอนตามที่ระบุไว้^๑ในประมวลรายวิชา

นอกจากนี้ ผู้เรียนเราอาจสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมจากรุ่นพี่ ถึงปริมาณงานในแต่ละรายวิชา เช่น การบ้าน รายงาน การสอบย่อย หรือ ข้อมูลเกี่ยวกับอาจารย์ผู้สอน เมื่อได้ข้อมูลทั้งหมดแล้วจึงนำมาวางแผนทำตารางเวลา ทั้งแผนประจำภาคการศึกษา แผนประจำสัปดาห์

แผนประจำภาคการศึกษา

แผนนี้ทำได้โดยการเขียนกิจกรรมต่างๆ ที่จะต้องทำทั้งหมดภายในภาคการศึกษานี้ ลงในปฏิทินหรือตารางที่ทำขึ้นมาเอง แผนนี้จะเป็นแผนหลักที่จะนำไปประกอบการทำแผนประจำสัปดาห์ ในแผนนี้ควรประกอบด้วย

1. วันเปิดและปิดภาคเรียน
2. กำหนดการสอบกลางภาคและปลายภาคเรียน
3. กำหนดช่วงเวลาและวันสุดท้าย (Deadline) ของกิจกรรมต่างๆ

- 3.1 การลงทะเบียนเรียน การเพิ่ม-ถอน รายวิชาที่เรียน
- 3.2 การยืมและคืนหนังสือห้องสมุด
- 3.3 การส่งโครงการ หรือรายงาน (Term paper) ของแต่ละรายวิชา
- 3.4 กิจกรรมต่างๆ ของสถาบัน เช่น กีฬาต่างๆ งานที่จัดตามประเพณี

แผนประจำสัปดาห์

แผนประจำสัปดาห์ควรสอดคล้องกับแผนประจำภาค โดยระบุรายการที่ต้องทำอย่างละเอียด ควรมีการวางแผนทุกๆ สัปดาห์ ในช่วงวันหยุด เสาร์หรืออาทิตย์ เพราะจะทราบว่าเป็นช่วงสัปดาห์ที่ผ่านมา มีงานที่ได้รับมอบหมายอะไรบ้าง และได้ปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ได้หรือไม่ เพื่อนำมาปรับปรุงในสัปดาห์ต่อไป แผนประจำสัปดาห์มีหลักการจัดทำดังนี้

1. งานที่ต้องส่ง จัดลำดับความสำคัญโดยดูจากกำหนดส่งงาน โดยควรทำให้เสร็จก่อนกำหนดส่งอย่างน้อย 1-2 วัน เพื่อจะได้มีเวลาตรวจทาน กรณีที่มีหลายงานที่ต้องส่งในวันเดียวกัน ควรทำงานที่ง่ายก่อน เพื่อจะได้มีกำลังใจและลดความเครียดวิตกกังวลว่าจะทำงานไม่ทันส่ง
 2. หนังสือที่ต้องอ่าน ควรกำหนดให้สอดคล้องกับตารางเรียน เพื่อจะได้ทบทวนสิ่งที่เรียนมาในวันนั้น และอ่านล่วงหน้าสำหรับวิชาที่จะเรียนในวันต่อไป เพื่อเตรียมตั้งคำถามไว้ล่วงหน้าหากไม่เข้าใจ
 3. ควรวางแผนให้เหมาะสมกับตนเอง ว่าช่วงเวลาใดที่สามารถใช้สมองในการคิดคำนวณหรือทบทวนวิชาที่ยากได้ดี
 4. ควรจัดเวลาสำหรับกิจกรรมที่จะทำให้ได้ฝึกทักษะทางสังคม หรือมีโอกาสดำเนินปะกับเพื่อนในต่างสาขาวิชา หรือกิจกรรมที่เป็นนันทนาการ
 5. ควรจัดกิจกรรมการออกกำลังกายอย่างน้อยสัปดาห์ละ 3 ครั้งเพื่อสุขภาพที่แข็งแรง
- แผนประจำสัปดาห์ ควรจัดทำให้สามารถปฏิบัติได้โดยไม่ตึงหรือหย่อนเกินไป และสามารถปรับได้ตามความเหมาะสมกับตัวเราเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด

ตัวอย่างแผนประจำสัปดาห์

วัน/ เวลา	8-9	9-10	10- 11	11- 12	12- 13	13- 14	14- 15	15- 16	16- 17	17- 18	18- 19	19- 20	20- 21	21- 22	22- 23	23- 24	
จันทร์		Stat 101				Eng 111				แอโรบิก			ทำการบ้าน Stat 101		อ่านล่วงหน้า Mkt 111		
อังคาร	อ่าน Mkt	Mkt 111							เล่น Internet			ทบทวน Mkt 111		ทบทวน Eng 111			
พุธ			Eng 111			กิจกรรมรวม			แอโรบิก			ทำรายงาน Mkt 111		อ่านล่วงหน้า Mgt 101			
พฤหัสบดี	อ่าน Mgt	Mgt 101				Gen-Ed 101			วิชาพลศึกษา			เล่น Internet		ทบทวน Mgt 101			
ศุกร์	อ่าน Thai		Thai 111					หอดูดกลาง					ทำรายงานโครงการงาน Gen-Ed 101				
เสาร์			ซักผ้า			เดินเล่นที่ห้าง กินข้าวกลางวัน					ว่ายน้ำ น้ำ		รีดผ้า		ทบทวนและอ่าน Eng 111		
อาทิตย์			ทำรายงานกลุ่ม ที่หอเพื่อน								ว่ายน้ำ น้ำ		อ่านล่วงหน้า Stat 101		ทำแผนสัปดาห์ต่อไป		

การปฏิบัติตามแผนให้สำเร็จ

การจะปฏิบัติตามแผนให้สำเร็จ ผู้เรียนต้องอย่ามีพฤติกรรมผัดวันประกันพรุ่ง หรือที่เราอาจจะได้เคยยินคำว่า student Syndrome ส่วนใหญ่มักเกิดขึ้นได้ทั้งในวัยเรียน วัยทำงาน ตลอดจนผู้ใหญ่ ลักษณะอาการ คือจะยังไม่เริ่มทำงานที่รับผิดชอบอยู่ที่ แต่ก็เลื่อนไปเรื่อยๆ จนกว่าจะนาทีสุดท้าย หรืออาจเกิดจากนิสัยที่ไม่ค่อยตระหนักถึงความรับผิดชอบ คือมีความรับผิดชอบน้อยกว่าคนทั่วไป และมักเลื่อนทำอะไรออกไปเรื่อยๆ หรือเป็นพวกสมบูรณ์แบบ คนประเภทนี้จะตั้งเป้าหมายไว้สูง แต่จัดการเวลาได้ไม่ดี พวกเขาจะไม่ค่อยได้ผ่อนคลาย และเลื่อนกำหนดทำสิ่งต่างๆออกไป

การแก้ไข student Syndrome

1. ให้อ้างแผนแบ่งงานเป็นส่วนๆ และกำหนดงานของแต่ละวัน เพื่อให้เราทำงานสำเร็จได้ในแต่ละวัน
2. ทุกวันต้องถามตัวเองว่า วันนี้เราได้ทำอะไรเสร็จไปแล้วบ้าง
3. จัดบันทึกแบบเส้นเวลา ของการทำงาน Time line ไว้
4. คิดแล้วทำทันที

ใบความรู้ เรื่อง การบริหารเวลา

เวลา ตามนิยามของแต่ละบุคคลจะแตกต่างกัน ตามการรับรู้และประสบการณ์ของแต่ละบุคคล บางคนบอกว่า เวลา คือสิ่งจำกัดที่ทำให้รู้ว่าต้องทำงานให้เสร็จเมื่อไร บางคนบอกว่า เวลา คือความคุ้มค่า แต่จะมีค่าหรือไม่มีค่า มากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับว่าจะใช้มันอย่างไร หรือบางคนบอกว่า เวลาเป็นสิ่งที่ทุกคนมีเท่ากัน เท่าเทียมกัน แต่สิ่งที่เป็นจริง คือ เวลาคือสิ่งที่ยึดไม่ได้ หดไม่ได้ มีจำกัด เคลื่อนไปตลอดเวลา ทำให้มีวัยเด็ก วัยเรียนรู้ วัยหนุ่ม วัยกลางคน วัยชรา เราเปลี่ยนแปลงเวลาไม่ได้ มันจะหมุนของมันตลอดเวลา เราซื้อเวลาไม่ได้ ขายเวลาไม่ได้ แรงไม่ได้ ลดให้ช้าลงก็ไม่ได้ ผ่านแล้วผ่านเลย หหมดแล้วหมดเลย ทกแทนไม่ได้ คุมไว้ไม่ได้ และที่สำคัญ บริหารไม่ได้

การ “บริหารเวลา” แท้จริงแล้ว ไม่ได้บริหารที่ตัวเวลา แต่เป็นการบริหารเหตุการณ์ และสถานการณ์ต่างๆ ที่จะเข้ามาในชีวิตของเราในห้วงเวลานั้นๆ จึงอาจเรียก การบริหารเวลาว่า เป็นการบริหารชีวิต คนที่มีเวลาเพื่อป้องกันหรือวางแผนในการรับมือกับเหตุการณ์ต่างๆ เหล่านั้นย่อมเห็นผลมากกว่าคนที่เผชิญหน้าอย่างเดียว คนที่ปล่อยให้เวลาผ่านไปอย่างเดียวก็นั่นคือคนที่เสียคุณค่าของชีวิตไป(ยงยุทธ พีรพงศ์พิพัฒน์. 2547: 42-43)

การบริหารจัดการเวลาอย่างมีประสิทธิภาพ อาจพิจารณาได้เป็น 2 มิติ คือ มิติของการใช้ชีวิตประจำวัน เป็นการจัดการการใช้เวลาในแต่ละวันก่อน และมิติของการจัดลำดับงาน หรือการจัดลำดับของสิ่งที่ทำ การบริหารเวลาทั้งสองมิติจะช่วยให้เราสามารถใช้เวลาอย่างมีประสิทธิภาพได้

มิติของการใช้ชีวิตประจำวัน

เป็นที่ทราบกันดีอยู่แล้วว่า ใน 1 วันทุกคนมีเวลาเท่ากัน 24 ชั่วโมง แล้วใน 24 ชั่วโมง ควรทำอะไรบ้าง ซึ่งโดยทั่วไปแล้วในวัยเรียนหรือวัยทำงาน การจัดเวลาที่ทำให้เข้าใจง่ายนั้น จะแบ่งจำนวน 24 ชั่วโมงของวันเป็น 3 ส่วน และได้สูตรคือ 8 : 8 : 8 ซึ่งจะมีลักษณะดังนี้

8 ชั่วโมง สำหรับ การนอนหลับ พักผ่อน

8 ชั่วโมง สำหรับ การทำงาน หรือการเรียน

8 ชั่วโมง สำหรับกิจวัตรประจำวันต่างๆ เช่น อาบน้ำ แต่งตัว รับประทานอาหาร เดินทาง เข้าสังคม ตลอดจนกิจกรรมยามว่าง

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าเวลาใน 1 วัน มีโครงสร้างการดำเนินชีวิตที่ค่อนข้างชัดเจนในแต่ละวัน หากจัดเวลาให้เหมาะสมตามรูปแบบข้างต้น ซึ่งในบางกรณีสามารถปรับเปลี่ยนลักษณะชั่วโมงต่างๆ ตามสูตรแล้วแต่ลักษณะการดำเนินชีวิตและสภาพสังคม

มิติของการจัดลำดับงาน

เป็นการวางแผนจัดลำดับงานตามเงื่อนไขเวลา ที่รู้จักกันดีคือ ตารางที่พิจารณาตามความสำคัญและความเร่งด่วน เพื่อให้ใช้เวลาในการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพได้ โดยแบ่งงานออกเป็น 4 ส่วนตามตารางเมทริกซ์ ดังนี้ (ยงยุทธ พีรพงศ์พิพัฒน์. 2547: 114-119)

	เร่งด่วน	ไม่เร่งด่วน
สำคัญ	1 ต้องทำเดี๋ยวนี้ วันสุดท้ายแล้ว ถ้าไม่ทำจะมีปัญหา	2 การวางแผน การเตรียมตัว การพัฒนาตนเอง
ไม่สำคัญ	3 เรื่องที่ขัดจังหวะ ไม่มีผลกับตัวเรา ไม่ทำก็ไม่กระทบมากนัก	4 ไม่เกี่ยวกับงาน ไม่จำเป็น หยาบหยาบ ทำแล้วไม่เกิดผลอะไร

ช่องที่ 1 งานสำคัญและเร่งด่วน

เป็นสิ่งที่จำเป็นต้องทำทันที และถูกบังคับจากสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในขณะนั้น ถ้าไม่ทำแล้วจะก่อปัญหาไม่สามารถผ่อนผันเวลาได้ ต้องทำทันที เช่น ป่วยไม่สบายทนไม่ไหวต้องไปหาหมอ ต้องไปจ่ายค่าลงทะเบียนเรียนเนื่องจากเป็นวันสุดท้ายที่ครบกำหนดจ่าย น้ำมันรถจากรถยนต์หมด ต้องเติมปั๊มที่ใกล้ที่สุดทันที งานประเภทนี้อาจเกิดขึ้นได้ จากการถูกบังคับจากสิ่งอื่นหรือคนอื่นโดยที่เราไม่คาดคิดมาก่อน หรืออาจเกิดจากการที่เราผัดวันประกันพรุ่ง ไม่ได้ดูแลป้องกันไว้แต่เนิ่นๆ เมื่อถึงกำหนดเส้นตาย เราจึงไม่มีทางเลือกอื่น นอกจากต้องทำมันเดี๋ยวนี้ ถ้าหากมีสิ่งนี้มากเกินไปจะทำให้ชีวิตค่อนข้างวุ่นวายกดดัน ยุ่งเหยิงตลอดเวลา ร้อนรน จนดูเป็นคนที่ไร้ระเบียบ คนรอบข้างเองก็จะเอือมระอา

ช่องที่ 2 งานสำคัญแต่ไม่เร่งด่วน

เป็นสิ่งที่มีความสำคัญ แต่สามารถวางแผนไว้ล่วงหน้าได้ แสดงถึงความเป็นมืออาชีพในการบริหารเวลาเช่น เรียนภาษาอังกฤษ/ภาษาจีน ทำรายงานส่งอาจารย์ ลดความอ้วน สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นสิ่งที่อยากทำและสามารถวางแผนจัดการเวลาไว้ล่วงหน้าได้ ซึ่งมักส่งผลให้มีประสิทธิภาพและชีวิตมีเป้าหมายในการใช้เวลาในแต่ละวัน งานเหล่านี้แม้จะสำคัญแต่ก็เป็นงานที่หลายคนมักจะผัดผ่อนและเลื่อนออกไปโดยไม่มีกำหนด หรือเป็นงานที่ได้เริ่มต้นแล้วแต่ก็ค้างเอาไว้จนกระทั่งถึงเส้นตาย (Dead Line) และเมื่อเวลาผ่านไป งานเหล่านี้ก็ยังไม่ได้รับการปฏิบัติ และเส้นตายกำลังจะมาถึง งานนี้จะเปลี่ยนสภาพเป็นงานประเภทที่ 1 ทันที พฤติกรรมแบบนี้ มักจะถูกเรียกกันทั่วไปว่า **โรคนักศึกษา (Student Syndrome)** เพราะมักจะพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่จะเร่งทำรายงานส่งอาจารย์เมื่อใกล้ถึงเวลาที่กำหนดให้ส่งช่วงปลายภาค ทั้งๆ ที่อาจารย์สั่งให้ทำตั้งแต่ต้นภาคการศึกษา ทำให้งานนั้นๆ ไม่มีคุณภาพ ขาดความสมบูรณ์ครบถ้วน และอาจมีผลกระทบต่อเตรียมสอบปลายภาค

ช่องที่ 3 งานไม่สำคัญแต่เร่งด่วน

เป็นสิ่งที่ทำได้ไม่ทำก็ได้ ซึ่งต้องเผชิญและต้องตัดสินใจในขณะนั้นทันที เช่น มีคนโทรศัพท์มาชวนทำบัตรเครดิต มีคนขอความช่วยเหลือทาง เพื่อนชวนไปกินข้าวด้วยตอนนี้ สิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่มาขัดจังหวะการใช้เวลาและขึ้นอยู่กับการตัดสินใจในขณะนั้น ซึ่งส่งผลทำให้การใช้เวลามีประสิทธิภาพลดลง

ช่องที่ 4 สิ่งไม่สำคัญและไม่เร่งด่วน

เป็นสิ่งที่ทำไปตามอารมณ์หรือความรู้สึก ซึ่งทำให้เสียเวลาโดยเปล่าประโยชน์ เช่น พุดคุยหรือส่งข้อความทางโทรศัพท์มือถือ เล่นเกมฆ่าเวลา นอนจนเกินความต้องการ ดูโทรทัศน์ไปเรื่อย ๆ สิ่งเหล่านี้ทำให้เกิดความเพลิดเพลินแต่ไม่ก่อให้เกิดประโยชน์อะไร ควรลดให้เหลือน้อยที่สุด

โดยทั้งนี้ ควรลองนำสิ่งต่าง ๆ ที่จัดตาม 4 กลุ่มข้างต้นมาจัดเรียงลำดับกัน โดยเรียงจากสิ่งที่ต้องทำในกลุ่มสิ่งสำคัญและเร่งด่วนเป็นอันดับแรก สิ่งสำคัญแต่ไม่เร่งด่วนเป็นอันดับสอง สิ่งไม่สำคัญแต่เร่งด่วนเป็นอันดับสาม และสิ่งไม่สำคัญ ไม่เร่งด่วนเป็นอันดับสุดท้าย นั่นจะช่วยให้ตัดสินใจได้ง่ายขึ้นในการที่จะเริ่มทำอะไรก่อนหลังอย่างไม่ยุ่งเหยิง

สถิติการทำงานของคนทั่วไป

	เร่งด่วน	ไม่เร่งด่วน
สำคัญ	1 25 -30 %	2 15%
ไม่สำคัญ	3 50 -60 %	4 2 -3 %

การทำงานแบบนี้ มองเพียงความเร่งด่วน ทำให้ไม่มีเวลาทำในสิ่งที่สำคัญ ต้องเผชิญหน้ากับปัญหา โดยไม่มีเวลาวางแผน

สถิติการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ

	เร่งด่วน	ไม่เร่งด่วน
สำคัญ	1 25 -30 %	2 50 -60 %
ไม่สำคัญ	3 15 %	4 < 1 %

การทำงานที่เน้นเรื่องความสำคัญ แต่มีเวลาในการวางแผน เตรียมการ และควบคุมตนเอง
ได้ดี มีความเป็นระเบียบ ก่อให้เกิดภาวะผู้นำ

บรรณานุกรม

พระศกดิ์ชัย ลังกาพันธ์ และ จตุรงค์ ลังกาพันธ์. (2558). *หัวไม่ดี ก็เรียนดีได้*. พิมพ์ครั้งที่ 5.

กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ครอบครัว.

ยงยุทธ พีรพงศ์พิพัฒน์. (2547). *การบริหารเวลา อย่างมีประสิทธิภาพ*. นนทบุรี: ดี โฟ คอน
ซัลแท้นท์.

Race, Philip. (1999). *How to get a good degree : making the most of your time at university*. USA: Open University Press.

ใบกิจกรรม เรื่อง จะทำอะไรก่อน

ชื่อ-สกุล

คำชี้แจง : ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมตอบว่า เหตุการณ์ต่อไปนี้ อยู่ในงานประเภทใด

1. น้ำมันรถจักรยานยนต์หมด ต้องการความช่วยเหลือด่วน.....
2. ค่อยเล่นกับเพื่อนทางโทรศัพท์มือถือ.....
3. อยากกลับบ้านไปหาพ่อแม่ที่ไม่เจอมา 1 เดือนแล้ว.....
4. ปวดฟันมาก ต้องไปหาหมอ.....
5. แฟนโทรมาบอกว่ารออยู่ที่ 7-11 ให้มาเดี๋ยวนี้.....
6. ค่ายมือถือให้ชำระค่าบริการภายใน 7 วัน มิฉะนั้นจะระงับการใช้งาน.....
7. อยากเรียนภาษาจีน.....
8. มีนิสิตมายื่นขอรับบริจาคเพื่อออกค่ายอาสาพัฒนา.....
9. ไปดูงานแสดงเทคโนโลยีการสื่อสารใหม่ๆ.....
10. ไม่รู้จะทำอะไรนอนดูทีวีดีกว่า.....
11. วางแผนไปเรียนดำน้ำดูปะการัง.....
12. มุงดูคนทะเลาะกันที่ตลาด.....

ใบกิจกรรม เรื่อง หินก้อนใหญ่

คำชี้แจง : ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมอ่านเรื่องต่อไปนี้ แล้วแสดงความคิดเห็น

ในการสัมมนาครั้งหนึ่ง ผู้เชี่ยวชาญท่านหนึ่งได้เปรียบเทียบเรื่องนี้ไว้ในโอกาสที่ไปพูดให้กลุ่มนักศึกษาบริหารธุรกิจฟังในเรื่องเกี่ยวกับการจัดสรรเวลานี้ โดยเปรียบเทียบว่า สิ่งที่สำคัญๆ ก็เปรียบเหมือนหินก้อนใหญ่ สิ่งที่ไม่สำคัญก็เปรียบเหมือนหินก้อนเล็ก โดยเขาได้เล่าให้ฟังว่า

ขณะที่เขายืนต่อหน้านักศึกษากลุ่มใหญ่ เขาได้บอกว่า

“ เอาละได้เวลาเกี่ยวกับการทดสอบ “

เขาเอาภาชนะใสรูปรางแบบอ่างแบบปิดฝาได้ขึ้นมาวางบนโต๊ะแล้วเขาก็เอาหินขนาดใหญ่ค่อยๆ ใส่ลงไปทีละก้อน เมื่อหินเต็มภาชนะและไม่สามารถที่จะเติมหินได้อีกต่อไป เขาก็ถามว่า

“ มันเต็มหรือยัง “

นักศึกษาทุกคนตอบเป็นเสียงเดียวกันว่า “ เต็มแล้วค่ะ/ครับ “

เขาก็ถามกลับว่า “ จริงหรือ “

แล้วเขาก็นำเอาก้อนกรวดออกมา แล้วค่อยๆ ใส่ลงในภาชนะพร้อมๆ กับเขย่าภาชนะ ทำให้ก้อนกรวดเคลื่อนตัวตกลงไปในช่องว่างของหินก้อนโต

เขายิ้มพร้อมกับถามกลุ่มนักศึกษาอีกครั้งหนึ่งว่า “ เต็มหรือยังครับ “

ทุกคนเงยบ แต่มีอยู่คนหนึ่งพูดขึ้นว่า “ สงสัยว่ายังไม่เต็มครับ “

เขาตอบว่า “ ใช่ครับ “

พร้อมกันนั้นเขาก็เอามือไปหยิบถุงทรายขึ้นมาจากใต้โต๊ะ แล้วก็เททรายใส่ลงไปในภาชนะ เขาเขย่าให้ทรายลงไปในช่องว่างระหว่างหินก้อนใหญ่และระหว่างก้อนกรวด

เขาถามนักศึกษาอีกครั้งหนึ่งว่า “ มันเต็มหรือยัง “

ครั้งนี้ทุกคนตอบเป็นเสียงเดียวกันว่า “ ยังไม่เต็มค่ะ/ครับ “

เขากล่าว “ เยี่ยม ใช่ครับ มันยังไม่เต็ม “

แล้วเขาก็หยิบโกนน้ำขึ้นมา แล้วก็เทใส่ลงไปในภาชนะจนมันเต็มจนเอ่อ

เขามองไปที่นักศึกษาทุกคน และถามว่าเขาแสดงอะไรให้พวกนักศึกษาดู

นักศึกษาคนหนึ่งยกมือขึ้นพร้อมกับพูดว่า “ ถึงแม้ว่าตารางการทำงานของคุณจะเต็มแน่นแค่ไหน ถ้าคุณพยายามอย่างหนัก คุณจะสามารถทำงานบางอย่างได้มากขึ้น “

ผู้เชี่ยวชาญพยักหน้า พร้อมกับสอนว่า

“ นั่นก็ส่วนหนึ่ง แต่ไม่ใช่สิ่งที่ผมกำลังสอน ที่ผมสอนพวกเราก็คือ ถ้าคุณไม่ใส่หินก้อนใหญ่ลงไปก่อน คุณจะไม่มีวันใส่มันลงไปได้เอาซะเลย “

“ คุณจะเปรียบเทียบหินก้อนใหญ่ได้กับอะไรในชีวิตของคุณ “

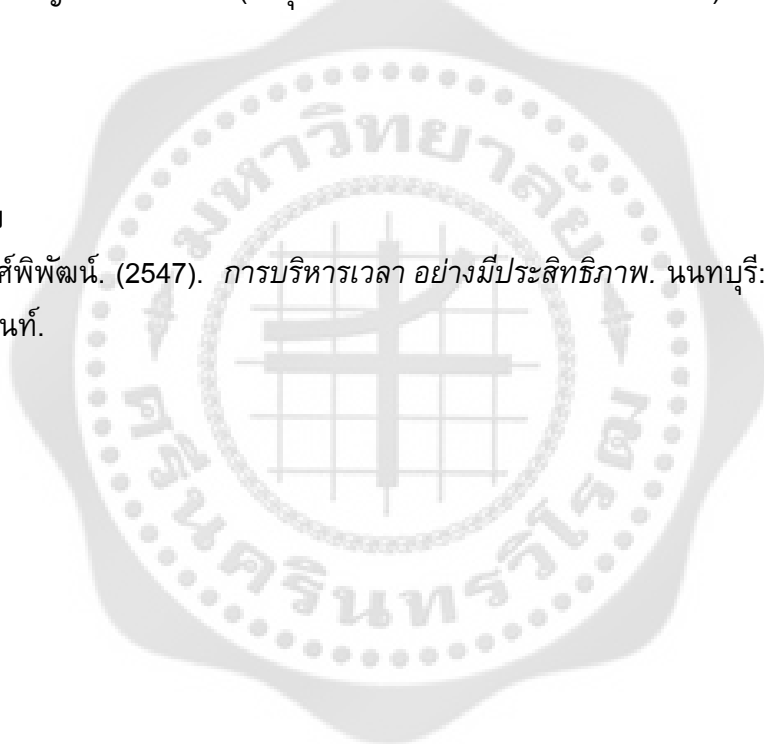
- เวลาสำหรับครอบครัวและคนที่คุณรัก
- ความซื่อสัตย์ จริงใจ การศึกษา หรือ เรื่องเงินๆ ทองๆ
- เงื่อนไขต่างๆ และการตัดสินใจ
- สอน หรือแนะนำผู้อื่น
- งานที่คุณอยากทำให้สำเร็จลุล่วง

มันอาจจะเป็นอะไรก็ได้ แต่ต้องจำไว้ว่า ทำหิ้งก้อนใหญ่ๆ ก่อน ไม่อย่างนั้น คุณก็จะไม่ได้ทำมันเอาซะเลย ตอนนี้คุณอาจหาเวลาว่างลองคิดดูซิครับว่า อะไรคือ “ หิ้งก้อนใหญ่ในชีวิตคุณ “

เราจะต้องใส่สิ่งที่สำคัญลงไปในภาชนะก่อน เพื่อให้เราทำสิ่งที่ควรต้องทำ ภาชนะนั้นก็เปรียบเหมือนเวลาที่มีจำกัด ถ้าเราใส่กรวด ททราย น้ำ ลงไปก่อน ก็จะไม่เวลาให้สำหรับสิ่งที่สำคัญๆ ซึ่งก็คือหิ้งก้อนใหญ่ของเรานั่นเอง (ยงยุทธ พีรพงศ์พิพัฒน์. 2547: 122-123)

บรรณานุกรม

ยงยุทธ พีรพงศ์พิพัฒน์. (2547). *การบริหารเวลา อย่างมีประสิทธิภาพ*. นนทบุรี: ดี โฟ คอนซัลแตนท์.

ชุดฝึกอบรมชุดที่ 3

แหล่งการเรียนรู้และการประเมินการเรียนรู้

จุดประสงค์

1. เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความเข้าใจถึงแหล่งข้อมูล สารสนเทศ เพื่อการเรียนรู้ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเอง
2. เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความเข้าใจในการใช้สารสนเทศอย่างถูกต้องเหมาะสม และรู้เท่าทัน
3. เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความเข้าใจในการวิเคราะห์การเรียนรู้ของตน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาการเรียนรู้ของตนเอง
4. เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความเข้าใจในการเพิ่มศักยภาพของตนในการเรียนรู้

กิจกรรมที่ 1 คนไทยรักการอ่าน?

ระยะเวลา 40 นาที

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้รับรู้ถึงความสำคัญของการอ่านและการแสวงหาข้อมูล ข่าวสาร สารสนเทศ จากแหล่งต่างๆ
2. เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความเข้าใจถึงการใช้เวลาว่างหรือนอกเวลาเรียนในการหาความรู้เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของตนเอง

สื่อ อุปกรณ์

1. ใบความรู้ เรื่อง คนไทยอ่านหนังสือปีละ 8 บรรทัด?
2. ใบกิจกรรม เรื่อง สำรวจการอ่าน

ขั้นตอนและวิธีการ

1. ผู้นำกิจกรรมแจกใบความรู้ เรื่อง คนไทยอ่านหนังสือปีละ 8 บรรทัด? ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมอ่านแล้วแสดงความคิดเห็น
2. ผู้นำกิจกรรมแจกใบกิจกรรม เรื่อง สำรวจการอ่าน และให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมตอบแบบสำรวจ

การวัดและประเมินผล

สังเกตการมีส่วนร่วม การแสดงออก และความสนใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรม และดูจากผล การตอบแบบสำรวจ

กิจกรรมที่ 2 รู้จักและรู้เท่าทันแหล่งการเรียนรู้

ระยะเวลา 60 นาที

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความเข้าใจถึงแหล่งที่ให้ความรู้ประเภทต่างๆ เพื่อพัฒนาตนเองในการเรียนรู้
2. เพื่อเพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้ทราบและรู้เท่าทันสื่อต่างๆ ในการรับข้อมูลข่าวสาร เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง

สื่อ อุปกรณ์

1. ใบความรู้ เรื่อง แหล่งการเรียนรู้
2. ใบความรู้ เรื่อง รับข่าวสารอย่างรู้เท่าทัน

ขั้นตอนและวิธีการ

1. ผู้นำกิจกรรมบรรยาย เรื่อง แหล่งการเรียนรู้
2. ผู้นำกิจกรรมขอตัวแทนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับแหล่งการเรียนรู้
3. ผู้นำกิจกรรมบรรยาย เรื่อง รับข่าวสารอย่างรู้เท่าทัน
4. ผู้นำกิจกรรมขอตัวแทนแสดงความคิดเห็นและอภิปรายเกี่ยวกับการรับข่าวสาร

การวัดและประเมินผล

สังเกตการมีส่วนร่วม การแสดงความคิดเห็น ร่วมอภิปราย และความสนใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรม

กิจกรรมที่ 3 เพิ่มศักยภาพในการเรียนรู้

ระยะเวลา 60 นาที

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความเข้าใจถึงการประเมินการเรียนรู้ของตนเอง
2. เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความสามารถในการเพิ่มศักยภาพในการเรียนรู้ของตนเอง
3. เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ความเข้าใจถึงการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง

สื่อ อุปกรณ์

1. ใบกิจกรรม เรื่อง วิเคราะห์ตนเองว่ารู้
2. ใบความรู้ เรื่อง การเพิ่มศักยภาพในการเรียนรู้
3. ใบกิจกรรม เรื่อง ผูกสติ
4. ใบความรู้ เรื่อง การเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง

ขั้นตอนและวิธีการ

1. ผู้นำกิจกรรมแจกใบกิจกรรม เรื่อง วิเคราะห์ตนเองว่ารู้ ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมอ่านแล้ว แสดงความคิดเห็นว่าตนเองอยู่ในกลุ่มใด
2. ผู้นำกิจกรรมแจกใบความรู้ เรื่อง การเพิ่มศักยภาพในการเรียนรู้
3. ผู้นำกิจกรรมแจกใบกิจกรรม เรื่อง ฝึกสติ และให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมปฏิบัติ จากนั้นให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมแสดงความคิดเห็น
4. ผู้นำกิจกรรมแจกใบความรู้ เรื่อง การเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง

การวัดและประเมินผล

สังเกตการมีส่วนร่วม การแสดงออก และความสนใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรม และผลจากการทำกิจกรรม

ใบความรู้ เรื่อง คนไทยอ่านหนังสือปีละ 8 บรรทัด?

เราคงเคยได้ยินวาทกรรมที่ว่า “คนไทยอ่านหนังสือปีละ 8 บรรทัด” จากสื่อต่างๆ รวมถึงมีการนำไปใช้ผ่าน Social Network กับกรณีที่มีการวิพากษ์วิจารณ์เรื่องใดๆ โดยปราศจากการไตร่ตรองหรือไม่ตรวจสอบข้อเท็จจริงก่อนแสดงความเห็น ก็จะถูกคนอื่น ๆ เข้ามาวิจารณ์กลับว่าเป็นคนที่อ่านหนังสือแค่ปีละ 8 บรรทัด

วาทกรรมนี้ สะท้อนให้เห็นถึงพฤติกรรมกรรมการอ่านหนังสือของคนไทยโดยเฉพาะในยุคสังคมแห่งปัญญา ที่การอ่านถือเป็นกระบวนการในการสะสมทุนมนุษย์ที่มีความสำคัญยิ่ง ความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีการสื่อสาร ส่งผลต่อสื่ออิเล็กทรอนิกส์ต่างๆ เช่น อินเทอร์เน็ต e-book และ digital content ทำให้เกิดผลกระทบต่อการอ่านของคนไทยมากยิ่งขึ้น

คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2558: บทสรุปสำหรับผู้บริหารและสื่อมวลชน) ได้ศึกษาวิจัยถึงพฤติกรรมการอ่านและซื้อหนังสือของคนไทย เมื่อปี พ.ศ. 2558 โดยสำรวจจากประชาชนที่มีอายุระหว่าง 15 – 69 ปี จำนวน 3432 คน พบข้อมูลที่น่าสนใจ ดังนี้

พฤติกรรม “การอ่าน” โดยทั่วๆ ไป ของคนไทย ซึ่งรวมไปถึงตำราเรียน หนังสือพิมพ์ นิตยสาร และสื่ออิเล็กทรอนิกส์อื่น อย่างเว็บไซต์ ฯลฯ พบว่าส่วนใหญ่ร้อยละ 88.0 ระบุว่าอ่านอย่างไรก็ดี สัดส่วนร้อยละ 12.0 หรือ 1 ใน 10 ของประชากรที่ระบุว่าไม่อ่านอะไรเลยก็ยังถือว่าเป็นตัวเลขที่ค่อนข้างสูงทีเดียว โดยพวกเขาระบุว่า สาเหตุหลัก คือ ไม่มีเวลาอ่าน (ร้อยละ 63.0) สายตาไม่ดี (ร้อยละ 29.5) และไม่ชอบอ่านหนังสือ (ร้อยละ 25.7)

ผลสำรวจจะระยะเวลาในการอ่านหนังสือเฉลี่ยต่อวัน พบว่า ระยะเวลาของคนไทย (ที่มีอายุ 15-69 ปี) ที่ใช้ในการอ่านหนังสืออยู่ที่เฉลี่ยประมาณ 28 นาทีต่อวัน ลดลงจากการสำรวจการอ่านหนังสือของสำนักงานสถิติแห่งชาติในปี 2556 ที่พบว่า ผู้อ่านหนังสือที่มีอายุตั้งแต่ 6 ปีขึ้นไป ใช้เวลาอ่านหนังสือเฉลี่ย 37 นาทีต่อวัน และลดลงต่อเนื่องจากการสำรวจในปี 2548 ที่ผู้อ่านหนังสือที่มีอายุตั้งแต่ 6 ปีขึ้นไป ใช้เวลาอยู่ที่ระหว่าง 30-59 นาที

พฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตของคนไทยที่อ่านหนังสือ พบว่า วันจันทร์ – ศุกร์ มีตัวอย่างร้อยละ 67.5 ที่ใช้อินเทอร์เน็ต ส่วนวันเสาร์ – อาทิตย์/วันหยุด มีตัวอย่างร้อยละ 64.8 ใช้อินเทอร์เน็ต เมื่อสอบถามผู้ที่ใช้อินเทอร์เน็ตถึงผลกระทบของการใช้อินเทอร์เน็ตต่อการอ่านหนังสือที่เป็นกระดาษ พบว่าเกือบครึ่งคือร้อยละ 41.4 ระบุว่าอ่านหนังสือที่เป็นกระดาษน้อยลง โดยส่วนใหญ่หันไปอ่านเว็บข่าวและเว็บข่าวรวมเล่ม (เช่น sanook, kapok, mthai) แทน นั่นหมายความว่า มีผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 2 ใน 5 ยอมรับว่าการใช้อินเทอร์เน็ตมีผลให้อ่านหนังสือเล่มน้อยลง ขณะที่กลุ่มตัวอย่างที่เหลืออาจไม่ได้หมายความว่าอินเทอร์เน็ตไม่มีผลต่อการตัดสินใจอ่านหนังสือเล่มของพวกเขา แต่อาจจะเกิดผลกระทบโดยไม่รู้ตัว ในส่วนนี้จึงกล่าวได้เพียงว่า ประชากรจำนวน “อย่างน้อย” เกือบครึ่งหนึ่งอ่านหนังสือเล่มน้อยลง เนื่องจากการใช้อินเทอร์เน็ต

หากเปรียบเทียบพฤติกรรมการอ่านหนังสือกับใช้อินเทอร์เน็ต ซึ่งหมายถึงเฉพาะคนในเขตเมืองเนื่องจากเป็นการสำรวจที่ยึดเอาตลาดหนังสือที่ขายได้มากในเขตเมืองเป็นหลักนั้น จะพบว่าคนไทยกว่าร้อยละ 71 ใช้อินเทอร์เน็ตและใช้เกือบทุกวัน โดยมีระยะเวลาการใช้อินเทอร์เน็ตเฉลี่ยอยู่ที่ประมาณ 92 นาทีต่อวัน ซึ่งมากกว่าระยะเวลาที่ใช้ในการอ่านหนังสือมากกว่า 3 เท่าตัว โดยคนที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี มีระยะเวลาเฉลี่ยในการใช้อินเทอร์เน็ตมากที่สุดอยู่ที่ 224 นาทีต่อวัน หรือประมาณเกือบ 4 ชั่วโมง และหากเปรียบเทียบกับระยะเวลาที่พวกเขาใช้ในการอ่านหนังสือแล้ว เท่ากับว่าคนอายุน้อยกว่า 20 ปี ใช้เวลากับอินเทอร์เน็ตมากกว่าการอ่านหนังสือถึง 4 เท่า รองลงมาคือคนที่มีอายุ 21 – 30 ปี มีระยะเวลาในการใช้อินเทอร์เน็ตเฉลี่ยอยู่ที่ 153 นาทีและสูงกว่าระยะเวลาที่ใช้ในการอ่านหนังสือเกือบ 3 เท่า ขณะที่คนที่มีอายุมากจะใช้อินเทอร์เน็ตเรื่อยๆ แคนที่มีอายุมากกว่า 61 ปี จะใช้อินเทอร์เน็ตเฉลี่ยอยู่ที่ประมาณ 10 นาทีต่อวัน ซึ่งน้อยกว่าระยะเวลาที่ใช้ในการอ่านหนังสือที่ประมาณ 40 นาทีต่อวัน ทั้งนี้ ข้อมูลการใช้อินเทอร์เน็ตนั้นไม่สามารถบอกได้ว่าเป็นไปเพื่อความบันเทิงหรือเพื่อการทำงาน บอกได้แต่เพียงว่าเวลาว่างของคนไทยส่วนใหญ่ถูกนำไปใช้กับอินเทอร์เน็ตมากกว่าการอ่านหนังสืออย่างมาก

บรรณานุกรม

- คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2558). รายงานผลการวิจัย เรื่อง การศึกษาพฤติกรรมการอ่านและซื้อหนังสือของคนไทย. กรุงเทพฯ: ศูนย์วิจัยเพื่อการพัฒนาสังคมและธุรกิจ.
- สำนักงานอุทยานการเรียนรู้(สอ.). (2551). โครงการวิจัย ทักษะคิดและพฤติกรรมการอ่านของคนไทย. กรุงเทพฯ:สำนักงานอุทยานการเรียนรู้.

ใบความรู้ เรื่อง แหล่งการเรียนรู้

แหล่งการเรียนรู้ หมายถึง แหล่งข่าวสารข้อมูล สารสนเทศ แหล่งความรู้ทางวิชาการ และประสบการณ์ที่สนับสนุนส่งเสริมให้ผู้เรียน ใฝ่เรียน ใฝ่รู้ แสวงหาความรู้และเรียนรู้ด้วยตนเอง ตามอัธยาศัยอย่างกว้างขวางและต่อเนื่องจากแหล่งต่าง ๆ เพื่อเสริมสร้างให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้ และเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ (กรมสามัญศึกษา, 2544: 6)

ความสำคัญของแหล่งการเรียนรู้ มีดังนี้

1. ผู้เรียนได้เรียนรู้จากสภาพชีวิตจริง สามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ช่วยให้เกิดการพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเองและสังคมรอบด้าน
2. ผู้เรียนได้เรียนในสิ่งที่มีคุณค่า มีความหมายต่อชีวิต ทำให้เห็นคุณค่า เห็นความสำคัญของสิ่งที่เรียน
3. ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้ท้องถิ่นสู่ความรู้สากลสิ่งที่อยู่ใกล้ตัวไปสู่สิ่งที่อยู่ไกลตัวได้อย่างเป็นรูปธรรม
4. เห็นความสำคัญของการอนุรักษ์และพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น วัฒนธรรม ทรัพยากร และสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นได้อย่างต่อเนื่อง
5. มีส่วนร่วมในองค์กร ท้องถิ่น บุคคล และครอบครัวในการพัฒนาท้องถิ่น
6. ได้เรียนรู้จากแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย ได้ลงมือปฏิบัติจริง ส่งผลให้ เกิดทักษะการแสวงหาความรู้ เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้

ประเภทของแหล่งการเรียนรู้ แบ่งออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่

1. แหล่งการเรียนรู้ที่เป็นบุคคล หมายถึง บุคคลที่สามารถให้ข้อมูลข่าวสารกับผู้อื่นได้ ซึ่งได้แก่ สมาชิกในครอบครัว เพื่อนบ้าน ผู้เชี่ยวชาญในสาขาต่างๆ จากประสบการณ์ของตนเอง เป็นต้น ซึ่งแหล่งบุคคลนี้จะเปิดโอกาสให้มีการสื่อสารแบบสองทางมากกว่าแหล่งการเรียนรู้ประเภทอื่นๆ
2. แหล่งการเรียนรู้ที่เป็นสื่อมวลชน เป็นแหล่งที่เป็นการให้ข้อมูล ข่าวสาร โดยผ่านทางสื่อมวลชนประเภทต่างๆ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร และวารสารต่างๆ เป็นต้น ซึ่งสื่อมวลชนจะสามารถเข้าถึงผู้ใช้ได้อย่างกว้างขวางแต่การสื่อสารจากแหล่งสื่อมวลชนจะเป็นการสื่อสารแบบทางเดียว
3. แหล่งการเรียนรู้ที่เป็นสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เป็นแหล่งที่ให้ข้อมูล ข่าวสาร โดยผ่านทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ต่างๆ ซึ่งปัจจุบันทุกคนสามารถเข้าถึงได้ง่ายอย่างรวดเร็ว ตามความก้าวหน้าของเทคโนโลยีการสื่อสาร
4. แหล่งการเรียนรู้ที่เป็นสถาบัน เป็นองค์กรซึ่งจัดตั้งขึ้นโดยหน่วยงานของรัฐบาลหรือเอกชนเพื่อทำหน้าที่ในการแสวงหาสารสนเทศแล้วนำมาวิเคราะห์ จัดเก็บ และให้บริการ เผยแพร่

ได้แก่ ห้องสมุดหรือศูนย์สารสนเทศ แหล่งข้อมูลของหน่วยงานองค์กรทางราชการ สมาคมวิชาชีพ เป็นต้น

แหล่งการเรียนรู้ยุคใหม่ ไม่ได้จำกัดแต่เพียงในห้องเรียน ซึ่งการเรียนรู้ยุคใหม่ในสังคมสารสนเทศจะเห็นได้ว่าเทคโนโลยีได้เข้ามามีบทบาทต่อสภาพการเรียนรู้ที่กว้างขวางขึ้นและเป็นการเรียนรู้ที่ไม่จำกัดเวลาและสถานที่ (Any Where – Any Time) ประกอบด้วย

1. ฐานข้อมูลความรู้บน เวิลด์ ไวด์ เว็บ (WWW) เป็นฐานข้อมูลความรู้มากมายที่องค์กรวิชาชีพต่าง ๆ ได้พัฒนาและเผยแพร่ผ่านเว็บไซต์ของตน ผู้เรียนต้องมีทักษะที่จะใช้เครื่องมือในการแสวงหาในการแสวงหาฐานความรู้เหล่านี้ อย่างไรก็ตาม ผู้ใช้จะต้องกลั่นกรองข้อมูล ข่าวสารเหล่านี้ให้ดี เพราะส่วนหนึ่งยังไม่ได้มีการประเมินความถูกต้องทางวิชาการจากการที่ระบบดังกล่าวสามารถเชื่อมโยงเอกสารจากหลาย ๆ แห่งเข้าด้วยกัน มันจึงถูกขนานนามว่า World Wide Web (WWW) หรือเรียกง่าย ๆ ว่า WEB ในปัจจุบัน

2. ฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ในระบบห้องสมุด เป็นระบบห้องสมุดสมัยใหม่ ไม่ใช่ที่เก็บเอกสารและหนังสือเท่านั้นหากแต่ต้องมีการจัดหาเครื่องมือทางเทคโนโลยีสารสนเทศ อาทิ คอมพิวเตอร์ ระบบเครือข่ายบน อินเทอร์เน็ตเพื่อที่จะเป็นประตู ให้ผู้ใช้สืบค้นสาระความรู้ในยุคใหม่ทั้งที่มีอยู่ทั่วไปบน World Wide Web ห้องสมุดยังมีบทบาทในการศึกษาโดยการเอื้อการเข้าถึงแหล่งสารสนเทศสำหรับหลักสูตรรายวิชาและนักศึกษาอาจจะไปห้องสมุดเพื่อค้นคว้าการอ่านตลอดการศึกษาวิชาชั้น ๆ ห้องสมุดจึงเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของกิจกรรมนักศึกษาในยุคดิจิทัลซึ่งการเอื้ออำนวยความสะดวกในการเข้าถึงสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับหลักสูตรวิชาที่มีพื้นฐานหลักด้านเทคโนโลยี และหลักสูตรที่มุ่งเน้นไปยังกลุ่มผู้ใช้เฉพาะคือนักศึกษาของรายวิชานั้น ๆ ในการมุ่งประเด็นเสนอสารสนเทศให้กับผู้เรียนแต่ละระดับ ทำให้ห้องสมุดมีโอกาที่จะเป็นส่วน

3. คอมพิวเตอร์ช่วยสอน (Computer Assisted Instruction) หรือ CAI เป็นสื่อการเรียนการสอน เป็นกระบวนการเรียนการสอน โดยมีลักษณะการทำงานในรูปแบบของสื่อประสม (Multimedia) คือใช้สื่อร่วมกันมากกว่า 1 ชนิด เช่น ตัวอักษร ภาพ เสียง ภาพเคลื่อนไหวที่สำคัญคือสามารถโต้ตอบระหว่างผู้เรียนกับ คอมพิวเตอร์ มีการประเมินผลเพื่อสนองตอบให้กับผู้เรียนอย่างรวดเร็ว

4. การเรียนการสอนผ่านเว็บหรือ WBI (Web-Based Instruction) เป็นการพัฒนบทเรียนหรือ Courseware แล้วนำไปวางไว้บน World Wide Web ซึ่งเป็นบริการบนเครือข่าย Internet ซึ่งได้รับความนิยมอย่างแพร่หลายในปัจจุบัน

5. E-Learning หรือ Electronic Learning หมายถึง ระบบการเรียนการสอนที่ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์การเรียนรู้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ นับตั้งแต่ Computer-assisted Instruction: CAI ที่อาจอยู่ในรูปของ CD-ROM ไปจนถึงการเรียนรู้อินเทอร์เน็ต ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้โดยไร้ข้อจำกัดทางเวลาและสถานที่ ผู้สอนหรือสถาบันหรือหน่วยงานทางการศึกษาจะพัฒนบทเรียนไว้บนฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ของตนเอง

ใบกิจกรรม

เรื่อง รับข่าวสารอย่างรู้เท่าทัน

คำชี้แจง : ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมปฏิบัติอ่านบทความ แล้วแสดงความคิดเห็น

บทความจากหนังสือ “ความสุขที่ท่านเรียก ไม่สามารถติดต่อได้ในขณะนี้”

3 ปัจจัย ที่ทำให้คน(ไทย) โดนหลอกซ้ำซากจากปาฏิหาริย์จอมปลอม

1. “ไม่เชื่ออย่าลบหลู่”

เมื่อใดก็ตามที่มีคนสงสัยในปาฏิหาริย์ มักจะถูกดักคอไว้ว่า ไม่เชื่ออย่าลบหลู่ ชุดความคิดเช่นนี้ช่วยให้มีงานวิจัยหลายชิ้น เพราะเพียงอ้างอิงศาสนา ภูตผี หรือคนที่นำเคารพนับถือมาอยู่ในการหลอกลวง เช่น เป็นยาที่หลวงพ่มีส่วนร่วมให้พร เป็นเหรียญที่ทางวัดเจิมเป็นน้ำที่เจ้าแม่ตะเคียนเสกไว้ เป็นหลักสูตรที่ด็อกเตอร์เซมเบ้ให้การรับรอง ก็จะทำให้คนไม่กล้าพิสูจน์ เพราะมีความเชื่อเดิมว่า ศาสนา ภูตผี หรือผู้หลักผู้ใหญ่ที่น่าเคารพเป็นสิ่งที่ไม่ควรท้าทาย ตระกาะที่ถูกมองข้ามมาตลอดคือ “การตรวจสอบหรือพิสูจน์” ไม่ใช่ “การลบหลู่” ยิ่งในยุคสมัยนี้ที่เราไม่ได้อยู่ในป่าในเขา เข้าถึงแหล่งความรู้มากมาย เราควรจะร่วมกันส่งเสริมนโยบาย “ไม่เชื่อต้องพิสูจน์”

2. “ดีกว่าไม่มี”

การกินหรือใช้อะไรโดยไม่พิสูจน์เพราะเชื่อว่า “ดีกว่าไม่มี” เป็นวิธีคิดที่อันตราย โดยเฉพาะในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับชีวิต ความเป็นความตาย ซึ่งต้องใช้หลักการทางวิทยาศาสตร์ แต่ดันใช้เหตุผลทางศรัทธามาอธิบาย เช่น ให้ทหารถือเครื่องดักจับระเบิดไปสำรวจระเบิด โดยไม่พิสูจน์ตามหลักฟิสิกส์หรือวิทยาศาสตร์ว่าอุปกรณ์นั้นใช้งานได้จริงหรือเปล่า แต่อาศัยความศรัทธาประมาณว่าขอแค่เชื่อมั่น “มีใช้ดีกว่าไม่มี” ย่อมทำให้ทหารที่เดินตุ่มๆ ฝ่าดงระเบิดเสี่ยงอันตรายมากขึ้น เพราะผู้ปลดความระมัดระวังลง ฝากชีวิตไว้ที่เครื่องมือที่คิดว่าทำงานได้จริง

ให้คนไข้โรคมะเร็งกินยาสูตรหมักผสมเอง โดยไม่พิสูจน์ว่ายารักษาได้จริงหรือเปล่า แต่เชื่อว่า “กินดีกว่าไม่กิน เพราะไม่กินก็ตายอยู่ดี” อาจทำให้คนไข้ตายเร็วกว่าเดิม เพราะยาที่กินโดยไม่ได้มีการตรวจสอบ อาจมีส่วนผสมของสเตียรอยด์ที่ช่วยให้รู้สึกดีกระปรี้กระเปร่าชั่วคราวแต่ทำลายไตให้พังเร็วขึ้น และคนไข้แทนที่จะตายในหกเดือนจากมะเร็ง แต่ต้องสิ้นใจในสองอาทิตย์จากภาวะไตวาย

3. รายการโทรทัศน์

แทนที่รายการโทรทัศน์จะเป็นสื่อที่ทำให้คนดูรู้ทันโลกมากขึ้น ก็กลับกลายเป็นช่วยส่งเสริมความมั่งคั่งอย่างเป็นทางการ เมื่อทุกสิ่งที่เป็นปาฏิหาริย์ได้ออกสู่หน้าจอ โดยไม่มีกระบวนการตรวจ สอบจริงจัง แม้จะมีคำออกตัวของพิธีกรทำนองว่า “โปรดใช้วิจารณญาณในการรับชม” แต่การที่พิธีกรช่วยอวยให้กับบุคคลหรือสิ่งของที่มีความสามารถพิเศษเหนือธรรมชาติ เช่น มองเห็นอนาคต ตรวจรักษาโรคโดยไม่ต้องใช้เครื่องมือหรือความรู้ทางการแพทย์ ค้นหากรรมแล้วสามารถกำจัดทุกข์ กำจัดโรคทั้งหลายทั้งปวง โดยไม่คิดเชิญผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางนั้นๆ อย่างหมอหรือนักวิทยาศาสตร์มาร่วมตรวจสอบ ก็เท่ากับให้การยอมรับอย่างกลายๆ อาณิสสจากการได้ออกทีวี ก็จะช่วยเพิ่มมูลค่าทางการค้าและยกระดับเรื่องเหลือเชื่อให้กลายเป็นของที่ดีพร้อมขายได้ในทันที

บรรณานุกรม

ผมอยู่ข้างหลังคุณ. (2554). ความสุขที่ท่านเรียก ไม่สามารถติดต่อได้ในขณะนี้. พิมพ์ครั้งที่ 3.

กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์โพร์ เล็ตเตอร์ เวิร์ค.

ใบกิจกรรม

เรื่อง วิเคราะห์ตนเองว่ารู้

คำชี้แจง : ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมวิเคราะห์ว่าตนเองอยู่ในกลุ่มใด

		รู้	ไม่รู้
รู้ว่า	1	2 มุ่งมั่น แสวงหา	
ไม่รู้ว่า	3 ยักษ์หลับ	4 น้ำชาล้นถ้วย, ego	

1. รู้ตัวเองว่ารู้

กลุ่มนี้ต้องเผ้าสำรวจเราเองว่าเรารู้เรื่องที่เรารู้ขนาดไหน รู้จริงหรือไม่ เพราะเราสามารถนำความรู้เหล่านี้มาใช้ในการทำงานและการดำรงชีวิตของเราได้เป็นอย่างแรกๆ ยิ่งเรารู้มาก เราก็มีวัตถุดิบในชีวิตมากขึ้นและสามารถสร้างโอกาสมากมายได้

2. รู้ตัวเองว่าไม่รู้

กลุ่มนี้คือคนที่รู้ว่าโลกนี้ยังกว้างใหญ่และยังต้องเรียนรู้อีกมากมาย ถ้าเป็นคนที่ยั่งยืนและเพียรหาความรู้ด้วยแล้ว ก็สามารถเปลี่ยนตนเองให้กลายเป็นคนในกลุ่มแรกได้ไม่ยาก เพราะว่าการเปลี่ยนจาก “ไม่รู้” เป็น “รู้” นั่นก็คือการเติมความรู้และประสบการณ์ให้ตัวเองนั่นเอง

3. ไม่รู้ตัวเองว่ารู้

กลุ่มนี้คือคนที่อาจจะพรสวรรค์บางอย่างที่เราไม่รู้ตัวว่าเรามี หลายๆ อย่างที่เป็นทักษะหรือความสามารถของเรานั้นเป็นสิ่งที่เราอาจจะไม่ได้สนใจ หรือบางทีก็ไม่ได้คิดว่ามันสำคัญ บางครั้งจึงจำเป็นต้องอาศัยคนภายนอกมาสะกิดหรือแนะนำเราให้เอาสิ่งเหล่านี้มาใช้ พัฒนา จนทำให้

กลายเป็นคนในกลุ่มแรก ซึ่งอาจจะกลายเป็นการเปลี่ยนแปลงชีวิตเลยก็ได้ แต่เมื่อเป็นเรื่องที่เราไม่รู้ตัว จึงจำเป็นอย่างมากที่ต้องอาศัยครู อาจารย์ หรือผู้ช่วยชี้แนะให้

4. ไม่รู้ตัวเองว่าไม่รู้

กลุ่มนี้เป็นกลุ่มที่อันตรายมากๆ เพราะประสบการณ์ชีวิตที่ผ่านมาทำให้เราชะล่าใจในหลายๆ ครั้ง บางทีก็คิดเอาเองว่ารู้แล้วทั้งที่จริงๆ ไม่ได้รู้ ไม่ได้เข้าใจ ซึ่งก็ทำให้ใช้สิ่งที่เราคิดว่ารู้ทั้งที่เป็นสิ่งที่ผิด ไม่ถูกต้อง จนทำให้เกิดปัญหาตามมาอยู่บ่อยๆ ปัญหาที่ทำให้ไม่ค่อยรู้ตัวว่าไม่รู้นี้ก็เกิดจาก Ego ของเราเอง บ้างก็เกิดจากภาวะหรือหน้าที่การงานของเราที่ทำให้เราคิดเอาเสียว่าเราเชี่ยวชาญหรือชำนาญเรื่องนี้ดีแล้ว การได้ทำงานตำแหน่งการตลาดก็ทึกทักเอาว่าเรารู้จักการตลาดดีแล้วเป็นต้น ซึ่งนั่นเป็นปัญหาใหญ่มากๆ เพราะจะกลายเป็นว่าเราไม่ยอมเรียนรู้ ไม่ออกไปเติมสิ่งที่ไม่รู้ นอกจากนี้แล้ว การที่เราไม่รู้ว่ามีสิ่งที่เราควรจะมีรู้ ซึ่งก็อาจจะไม่ได้เกิดจาก Ego ของเรา หากแต่เป็นการไม่รู้จริงๆ เพราะขาดหรือไม่มีประสบการณ์ ไม่มีความเข้าใจ ซึ่งก็จำเป็นที่จะต้องอาศัยคนที่รู้มาเป็นที่ปรึกษาмаคอยช่วยชี้แนะอีกเช่นกัน

ใบความรู้ เรื่อง การเพิ่มศักยภาพในการเรียนรู้

การมีสมาธิ คือ การมีจิตใจจดจ่อในสิ่งที่กำลังทำ คนที่มีสมาธิจะเป็นคนที่มีสติอยู่กับเนื้อกับตัวไม่ล่องลอยไปที่อื่น เมื่อทำกิจกรรมใดๆ ก็ทำได้อย่างคล่องแคล่วว่องไวและมีประสิทธิภาพ นักเรียนนักศึกษาที่กำลังอยู่ในวัยเรียน ถ้าไม่มีสมาธิในการเรียน สมาธิสั้น หรือใจชอบฟุ้งซ่าน ในขณะที่เรียนหรือทำกิจกรรมใดๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเรียน จะทำให้ผลการเรียนไม่ดีเท่าที่ควร ความรู้ที่ได้ก็ไม่เต็มเม็ดเต็มหน่วย การฝึกตนให้เป็นคนที่มีสมาธิ มีจิตจดจ่อในงานที่ทำ มีสติอยู่กับตัว จึงเป็นสิ่งสำคัญทั้งกับการเรียนในปัจจุบัน และการทำงานต่อไปในอนาคต (พระศกดิ์ชัย ลังกาพันธ์ และ จตุรงค์ ลังกาพันธ์, 2558: 109-110)

สติ เป็นรากฐานและมีบทบาทสำคัญที่สุดในการพัฒนาความสามารถหลายอย่าง ทั้งการพัฒนาปัญญา และการพัฒนาศักยภาพในการรับข้อมูลได้อย่างถูกต้อง ในการเรียนรู้นั้น จะเกิดผลสำเร็จได้ตามจุดประสงค์ ต้องอาศัยศักยภาพ ในการฟัง อ่าน จับใจความ ซึ่งต้องอาศัยสมาธิเป็นอย่างมาก สมาธิจะดีได้ก็ต้องอาศัยสติ การที่จะมีความรู้ในเรื่องที่เกี่ยวข้อง ต้องอาศัยการอ่าน ฟัง จับใจความ จึงต้องอาศัยทั้งสมาธิและสติดังกล่าวข้างต้น

ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ได้อย่างถูกต้องตามความเป็นจริงอย่างเป็นเหตุเป็นผล อย่างเป็นองค์รวม และอย่างไม่มีอคติ หรือ bias ก็ต้องกำกับด้วยสติ ไม่เช่นนั้นอาจสรุปผิดพลาดได้

กล่าวโดยสรุปก็คือ สติ หมายถึง การระลึกได้ ระลึกได้ว่าจิตกำลังคิดเรื่องอื่น ไม่อยู่กับเรื่องที่ตั้งใจพิจารณา สติช่วยให้จิตใจตั้งมั่นอยู่กับเรื่องที่ต้องการศึกษาพิจารณา ช่วยให้จิตมีสมาธิ ทำให้รู้และเข้าใจสิ่งต่างๆ ตามความเป็นจริง ซึ่งก็คือเกิดปัญญา

บรรณานุกรม

พระศกดิ์ชัย ลังกาพันธ์ และ จตุรงค์ ลังกาพันธ์. (2558). *หัวไม่ดี ก็เรียนดีได้*. พิมพ์ครั้งที่ 5.

กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ครอบครัว.

ใบกิจกรรม เรื่อง ฝึกสติ

คำชี้แจง : ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมปฏิบัติตามคำสั่งต่อไปนี้

ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมนั่งในท่าที่สบาย ตัวตรง แล้วหลับตา นับลมหายใจเข้า ไปเรื่อยๆ ให้ใจจดจ่ออยู่กับการนับ ถ้าหลุดไปคิดถึงเรื่องอื่น แล้วนึกขึ้นได้ ก็ให้ภาวนาว่าในกระดาก โดยไม่ต้องลืมตา แล้วนับลมหายใจต่อ ถ้าหลุดแล้วนึกขึ้นได้อีก ก็ให้ภาวนาว่าอีก ทำจนกว่าจะมีคำสั่งบอกเลิก

ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมตอบคำถามว่า ในขณะที่นั่งหลับตานั้น สามารถทำตามกติกาได้หรือไม่ เกิดอะไรขึ้นบ้าง

หมายเหตุ : เป็นการฝึกสติ ตามแนวทางของมหาวิทยาลัยมหิดล ในรายวิชา มมศท 101
การศึกษาทั่วไปเพื่อการพัฒนามนุษย์ ปีการศึกษา 2555 ตามแผนการสอนคาบที่ 6.

ใบความรู้ เรื่อง การเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง

Knowles. (1975) ได้ให้ความหมายของการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง (Self-directed learning) ว่าเป็นกระบวนการซึ่งผู้เรียนมีความริเริ่มในการวิเคราะห์และตัดสินใจว่าต้องการเรียนรู้สิ่งใด หลังจากนั้นจะกำหนดเป้าหมายของการเรียนรู้ รวมทั้งการระบุถึงวิธีการค้นคว้าที่จะนำไปสู่ความสำเร็จ จนกระทั่งสุดท้ายผู้เรียนสามารถตรวจสอบทบทวนถึงผลสัมฤทธิ์และความสำเร็จในการเรียนของตนเองได้ แนวคิด การเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ได้นำมาใช้ในการศึกษาผู้ใหญ่และการศึกษานอกระบบ เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนได้มีการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ในปัจจุบันแนวคิดนี้สามารถนำไปใช้ได้ทั้งในและนอกระบบโรงเรียน

สำหรับผู้เรียนที่เป็นนิสิตนักศึกษา การเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง สามารถนำมาใช้ในลักษณะที่ว่า การที่ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ มีความสามารถในการกำหนดเป้าหมายในการเรียนรู้ของตน มีการวางแผนและดำเนินการเพื่อให้การเรียนรู้เป็นไปตามเป้าหมายนั้นโดยการแสวงหาแหล่งทรัพยากรในการเรียนรู้ และสามารถประเมินผลการเรียนรู้ของตนเองได้ ผู้เรียนจึงจะสามารถเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จ องค์ประกอบของการเป็นผู้เรียนรู้ด้วยการนำตนเอง มีดังนี้

1. การมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ หมายถึง การมีความรักที่จะเรียนรู้อยู่เสมอ มีความต้องการเรียนรู้ให้มากขึ้นเพื่อพัฒนาตนเองให้เจริญก้าวหน้า ประารถนาที่จะให้มีเวลามากขึ้นเพื่อเรียนรู้สิ่งต่างๆ อีกมากมาย เป็นผู้เรียนที่มีประสิทธิภาพทั้งในชั้นเรียนและการเรียนรู้ด้วยตนเอง มีความชื่นชมผู้ที่เรียนรู้สิ่งใหม่ๆ อยู่เสมอ

2. ความคิดริเริ่มในการเรียนรู้ หมายถึง การมีความรับผิดชอบในการเรียนรู้ ทราบดีว่าตนเองต้องการเรียนรู้อะไร สามารถตัดสินใจเลือกเรียนตามความสนใจของตนเองได้ โดยเรียนรู้จากแหล่งความรู้ใหม่ๆ ที่น่าสนใจอยู่เสมอ ไม่ทอดทิ้งต่อการเรียนรู้ในสิ่งที่สนใจแม้จะเข้าใจยาก และชอบที่จะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้อื่น

3. ความต้องการและเป้าหมายในการเรียนรู้ หมายถึง การทราบถึงความสำคัญของการเรียนรู้ที่มีต่อชีวิต อนาคตและความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพตามจุดมุ่งหมายของสาขาวิชาที่เลือกเรียน มีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ที่อยากเรียนรู้

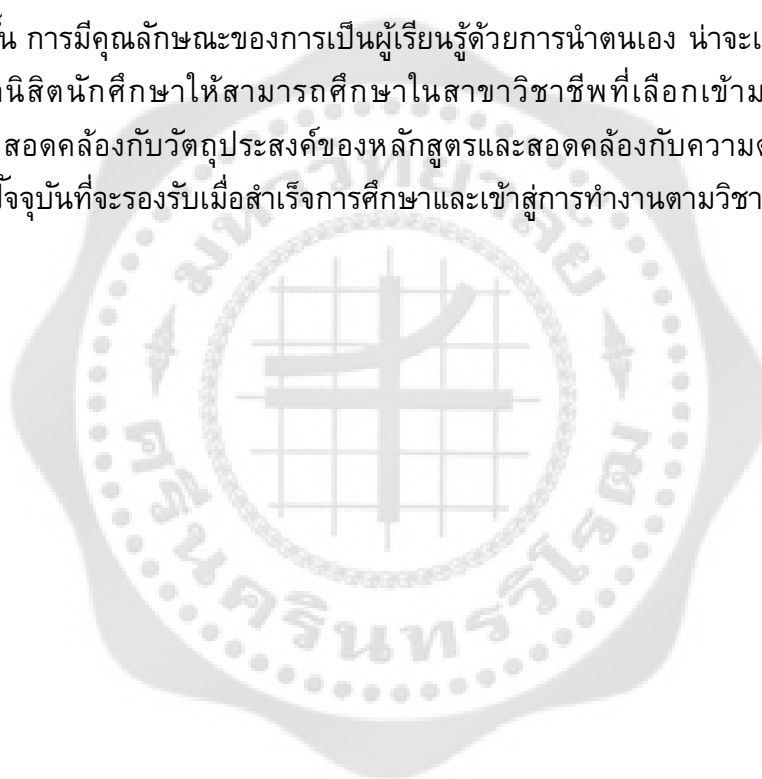
4. การวางแผนการเรียนรู้ หมายถึง การมีความสามารถในการใช้วิธีการเรียนรู้ที่หลากหลาย สามารถวางแผนการเรียนให้สอดคล้องกับสาขาวิชาชีพได้ มีความสามารถในการวางแผนและบริหารเวลาในการเรียนรู้ การเตรียมตัวก่อนและการทบทวนบทเรียนที่ได้จากการเรียนรู้ สามารถ

วางแผนและขั้นตอนในการเรียนรู้เรื่องใดๆ ตามลำดับได้ และพยายามดำเนินการให้เป็นไปตามแผนอย่างรอบคอบ

5. การรู้จักแหล่งการเรียนรู้ หมายถึง การรู้จักแหล่งความรู้ต่างๆ ที่หลากหลายในการเรียนรู้ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ สามารถแก้ไขปัญหาและอุปสรรคเมื่อไม่เข้าใจในการเรียนรู้ได้ และมีความสามารถในการอธิบาย แนะนำและช่วยเหลือคนอื่นให้เกิดการเรียนรู้ได้

6. การประเมินผลการเรียนรู้ หมายถึง การมีความสามารถในการประเมินตนเองได้ว่าเรียนรู้ได้ดีเพียงใด ต้องการเรียนรู้อะไรเพิ่มเติม ทักษะการทำงานของตนได้พัฒนาขึ้นหรือไม่ สามารถประเมินว่าการเรียนรู้และการปฏิบัติงานเป็นไปตามแผนหรือไม่ และสามารถทราบถึงปัญหาและอุปสรรคในการเรียนรู้ของตนเองได้

ดังนั้น การมีคุณลักษณะของการเป็นผู้เรียนรู้ด้วยตนเอง น่าจะเป็นอีกแนวทางหนึ่งในการพัฒนานิสิตนักศึกษาให้สามารถศึกษาในสาขาวิชาชีพที่เลือกเข้ามาศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรและสอดคล้องกับความต้องการขององค์กรวิชาชีพในยุคปัจจุบันที่จะรองรับเมื่อสำเร็จการศึกษาและเข้าสู่การทำงานตามวิชาชีพของตน

บรรณานุกรม

- คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2558). รายงานผลการวิจัย เรื่อง การศึกษาพฤติกรรมกรรมการอ่านและซื้อหนังสือของคนไทย. กรุงเทพฯ: ศูนย์วิจัยเพื่อการพัฒนาสังคมและธุรกิจ.
- เชียรศรี วิวิศศิริ. (2534). จิตวิทยาการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- บริษัท จัดหางาน จ๊อบส์ ดีบี (ประเทศไทย) จำกัด. (2559). สืบค้นเมื่อ 2 ตุลาคม 2559. จาก <https://th.jobsdb.com/th-th/articles>.
- ผมอยู่ข้างหลังคุณ. (2554). ความสุขที่ท่านเรียก ไม่สามารถติดต่อได้ในขณะนี้. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์โพร์ เล็ตเตอร์ เวิร์ค.
- พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต). (2550). การศึกษาทั่วไปเพื่อสร้างบัณฑิต. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหิดล.
- พระศักดิ์ชัย ลังกาพันธุ์ และ จตุรงค์ ลังกาพันธุ์. (2558). หัวไม่ดี ก็เรียนดีได้. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ครอบครัว.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช. (2559). การเตรียมความพร้อมสู่การเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. สืบค้นเมื่อ 30 สิงหาคม 2559, จาก http://www.stou.ac.th/Thai/Offices/Oes/Guide/article/learn_01.html
- ยงยุทธ พิรพงศ์พิพัฒน์. (2547). การบริหารเวลา อย่างมีประสิทธิภาพ. นนทบุรี: ดี โฟ คอนซัลแตนท์.
- คันสนีย์ จัตราคุปต์ และ อุษา ชูชาติ. (2545). รายงานการวิจัย เรื่อง การเรียนรู้รูปแบบใหม่ : ยุทธศาสตร์ด้านนโยบายและการใช้ทรัพยากร. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2557). รายงานฉบับสมบูรณ์ โครงการวิจัย เรื่อง การกำหนดแนวทางการพัฒนาการศึกษาไทยกับการเตรียมความพร้อมสู่ศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ.
- สำนักงานอุทยานการเรียนรู้(สอ.). (2551). โครงการวิจัย ทักษะคิดและพฤติกรรมการอ่านของคนไทย. กรุงเทพฯ: สำนักงานอุทยานการเรียนรู้.
- สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. (2551). รวมบทความแนวคิดทางอาชีวศึกษาและการศึกษาผู้ใหญ่. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Race, Philip. (1999). *How to get a good degree : making the most of your time at university*. USA: Open University Press.

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	นาย อนุสิทธิ์ ตั้งคณานุกุลชัย
วันเดือนปีเกิด	5 ตุลาคม พ.ศ. 2498
สถานที่เกิด	จังหวัดสุโขทัย
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	115/576 หมู่ 10 ตำบลบางคูวัด อำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี 12000
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2517	มัธยมศึกษาชั้นปีที่ 5 จาก โรงเรียนโยธินบูรณะ กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2525	ศิลปศาสตรบัณฑิต (สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา) จาก มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
พ.ศ. 2534	วารสารศาสตรมหาบัณฑิต (สื่อสารมวลชน) จาก มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
พ.ศ. 2559	การศึกษาดุษฎีบัณฑิต (การอุดมศึกษา) จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ